Jaarstukken 2022

Gemeente Culemborg

Inhoudsopgave

Voorwoord 5
Leeswijzer 7
Culemborg georganiseerd 9
Kerngegevens 11
Effecten Coronacrisis 13
Vluchtelingenopvang in Culemborg 14

Programmaverantwoordingen 16

Programma Zorgzame stad 18
Programma Sociale stad 40
Programma Groene stad 58
Programma Leefbare stad 70
Programma Ondernemende stad 102
Programma Algemene dekkingsmiddelen 115

Paragrafen 121

Paragraaf Bedrijfsvoering 122
Paragraaf Lokale heffingen 134
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 141
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 156
Paragraaf Financiering 163
Paragraaf Verbonden partijen 171
Paragraaf Grondbeleid 187
Paragraaf Subsidieplafonds 191
Paragraaf Wet Open overheid 192

Jaarrekening 193

Balans 194

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 197

Toelichtingen 198

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 199
Toelichting op de balans 203
- Activa 203
- Vaste activa 203
- Immateriële vaste activa 203
- Materiële vaste activa 203
- Financiële vaste activa 204
- Vlottende activa 204
- Voorraden 204
- Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar 206
- Liquide middelen 208
- Overlopende activa 208
- Passiva 209

Vaste passiva 209
Eigen vermogen 209
Voorzieningen 216
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer 218
Vlottende passiva 218
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar 218
Overlopende passiva 218
Niet uit de balans blijkende verplichtingen 219
Gebeurtenissen na balansdatum 220
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 221

Financiële resultaten en analyses per programma 221

Incidentele baten en lasten 243

Structureel resultaat 250

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 250

De SiSa verantwoording 254

Overzicht baten en lasten per taakveld 260

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 264

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 264

Bijlagen 265

Afkortingen 266

Voorwoord

2022 was een jaar met grote uitdagingen. In de voorliggende jaarrekening legt het college verantwoording af over het jaar 2022. Een jaarrekening bevat natuurlijk veel cijfers, waarmee een beeld wordt gegeven waaraan in het afgelopen jaar het gemeenschapsgeld is uitgegeven. Daarnaast bevat de jaarrekening ook veel inhoudelijke informatie over het geleverde werk van de gemeente.

De begroting 2022 was de laatste begroting van de vorige bestuursperiode. Deze beleidsarme begroting gaf het nieuwe bestuur ruimte om keuzes te maken na de verkiezingen. Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 is het bestuursakkoord 'Samen aan de slag', met het bijbehorend college-uitvoeringsprogramma, vastgesteld. Hiermee willen we met lef en daadkracht kansen benutten die leiden tot vooruitgang van de stad. Maar hierbij willen we oog blijven houden voor elkaar en vooral onze kwetsbare inwoners niet uit het oog verliezen. In alle opgaven die er zijn, zien we een aantal grotere uitdagingen waar we het afgelopen jaar en de komende jaren aan moeten (blijven) werken. Dit gaat bijvoorbeeld om de steun aan hen die niet direct mee kunnen komen en de woningbouwopgave. Om deze opgaven te realiseren zijn een gezonde financiële huishouding en een goede gemeentelijke organisatie essentiële randvoorwaarden. Hieronder staan we kort stil bij enkele opgaven en de randvoorwaarden. In de jaarrekening leest u het volledige overzicht.

Corona, oorlog in Oekraïne en opvang asielzoekers

De afgelopen jaren hebben we met zeer onverwachte ontwikkelingen te maken gehad, die een grote impact hebben op ons dagelijks leven. Het coronavirus, de (gevolgen van de) oorlog in Oekraïne en de toestroom van asielzoekers. Gelukkig zijn we wat betreft het coronavirus in een rustiger vaarwater beland. De maatregelen zijn in 2022 verder afgeschaald en hebben steeds minder impact. Hoewel het voor ondernemers en de cultuursector nog steeds een uitdagend jaar was, hebben de meesten dankzij hun veerkracht en creativiteit het hoofd boven water weten te houden. Hierdoor blijft ons voorzieningenniveau op peil en zien we weer dat steeds meer inwoners gebruik maken van de rijke voorzieningen die wij als stad hebben.

In februari 2022 brak de oorlog uit in Oekraïne, met verstrekkende gevolgen ook voor ons land. Alle gemeenten in Nederland kregen de opdracht om Oekraïense oorlogsvluchtelingen op te vangen. Veel inwoners hebben zich hiervoor ingezet door Oekraïners bij hen thuis onderdak te bieden. Wij zijn hen daarvoor zeer dankbaar. Ook kregen we te maken met de opgave om Ter Apel te ontlasten bij de opvang van asielzoekers. Mede dankzij de enorme inzet van vrijwilligers, vangen wij op dit moment asielzoekers op in een crisisnoodopvang aan de Bellweg. De oorlog heeft ook grote economische gevolgen gehad zoals schaarste van grondstoffen en hogere prijzen. Door hoge prijzen voor grondstoffen en met name voor energie, daalt de koopkracht van huishoudens en neemt ook de investeringscapaciteit van bedrijven af. Het Rijk heeft steunmaatregelen genomen om het koopkrachtverlies te beperken. Ook de gemeente levert maatwerk om huishoudens die hulp nodig hebben te ondersteunen. Zo hebben we extra maatregelen genomen, zoals de energietoeslag, onze aansluiting bij het Volwassenfonds Sport en Cultuur, en de verhoging van de norm voor de bijzondere bijstand en individuele inkomenstoeslag per 1 januari 2023.

Gewerkt aan de verdere woningbouwopgave van de stad

In het afgelopen jaar hebben we 335 nieuwe inwoners mogen verwelkomen en zijn er 205 (verschillende type) woningen gerealiseerd. Ook zijn er grote stappen gezet aan de ontwikkeling van de Stationsomgeving. Deze ontwikkeling levert een belangrijke bijdrage aan onze woningbouwopgave. In 2022 is het participatietraject doorlopen en hebben we de feedback van onze inwoners kunnen meenemen in de ontwikkeling van de stationsomgeving. Naast de woningbouwimpuls van het ministerie van BZK hebben we een substantiële subsidie ontvangen voor de infrastructurele maatregelen ter versnelling van de woningbouw.

Financieel resultaat
Financieel sluiten we het jaar af met een positief financieel resultaat van 5,8 mln. Een positief resultaat op de jaarrekening is aan de ene kant natuurlijk mooi. Het laat zien dat we over het geheel geen geld tekort zijn gekomen in het afgelopen jaar. Aan de andere kant maakt een financieel positief resultaat ook zichtbaar dat bepaalde zaken die wel gepland waren niet zijn uitgevoerd. De oorzaken hiervoor zijn divers, en duidelijk aan te wijzen. We zijn overgestapt naar een andere systematiek van budgetoverhevelingen waarbij is besloten om alle doorgeschoven claims te laten vrijvallen in het resultaat 2022. Verplichte of onvermijdelijke uitgestelde activiteiten in 2023 worden opnieuw aan de raad voorgelegd. Dit heeft geresulteerd in een vrijval van ruim 3,7 mln. Ook een positieve bijstelling vanuit het Rijk in de september- en decembercirculaire voor o.a. energiearmoede, inburgering, begeleiding statushouders leiden tot een positief resultaat in 2022. We zien dat door de extra taken van het Rijk andere geplande activiteiten niet zijn uitgevoerd en is een deel van extra de middelen van het Rijk nog niet tot uitvoering gebracht. In de jaarstukken lichten we per taakveld toe waar verschillen zijn ontstaan en wat de oorzaken daarvan zijn.

Organisatie
Als laatst willen we stil staan bij de krapte op de arbeidsmarkt die ook bij onze gemeente wordt gemerkt. Vacatures staan langer open en worden moeilijker ingevuld. Hierdoor hebben we als gemeente een uitdaging om alle taken goed uit te blijven voeren. In 2022 hebben we langer gebruik moeten maken van externe capaciteit en is er een slag gemaakt met de verdere doorontwikkeling van onze organisatie. Door de corona pandemie heeft dit de afgelopen jaren op een lager pitje gestaan, maar in 2022 is dit versneld opgepakt**.** We behouden wat goed is, zoals de korte lijnen waarin medewerkers, leidinggevenden en het bestuur elkaar gemakkelijk weten te vinden. Daarnaast is onder andere gewerkt aan het versterken van de integraliteit van de uitvoering en het eigenaarschap binnen de eigen vakprofessionaliteit.

Terugkijkend naar 2022 zien we een jaar waarin weer ontzettend veel is gebeurd in Culemborg. Deze jaarrekening geeft daar voor een deel een inkijkje in, maar kan nooit alles beschrijven wat door inwoners, ondernemers en organisaties ook in het afgelopen jaar weer is gedaan. Met elkaar gaan we dan ook graag weer verder aan de slag voor onze stad.

Het college van Burgemeester en Wethouders

Leeswijzer

Culemborg georganiseerd

In dit hoofdstuk komt de gemeentelijke organisatie aan de orde. Zo wordt de samenstelling van het college van burgemeester & wethouders en de gemeenteraad weergegeven.

Kerngegevens

Bij de kerngegevens wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste meerjarige kerngegevens van de gemeente Culemborg. Hierin staan onder andere het aantal inwoners.

Programmaverantwoordingen 2022

De jaarrekening 2022 volgt de programmabegroting voor 2022. Dit hoofdstuk bevat dus van de verschillende programma's een verantwoording van het beleid dat wij in 2022 uitgevoerd hebben. Voor de programma's geldt nog de indeling van vorige raadsperiode. De 6 programma's zijn verdeeld in taakvelden. Deze indeling in taakvelden is voor iedere gemeente in Nederland gelijk. Per taak is aangegeven welke portefeuillehouder verantwoordelijk is. Van elke taak is aangegeven wat we willen bereiken binnen het programma. Bij de begroting is aangegeven welke prestaties wij willen gaan leveren om de doelen binnen een taak te gaan realiseren. Bij de jaarrekening geven wij per voorgenomen prestatie aan:

	Gerealiseerd
	In uitvoering/volgens plan
	Gedeeltelijk gerealiseerd/vertraagd
	Niet gerealiseerd

Als prestaties gedeeltelijk of niet zijn gerealiseerd dan wordt hierop een toelichting gegeven. Naast een specificatie van de prestaties per taak zijn de indicatoren per programma neergezet.

Effecten Coronacrisis

Ook in 2022 waren er effecten van de coronamaatregelen. Begin januari 2022 vonden de eerste versoepelingen plaats van de in december 2021 afgekondigde harde lockdown. Eind februari vervielen maatregelen, zoals de 1,5-maatregel en het coronatoegangsbewijs. In maart 2022 vervielen de laatste maatregelen, zoals het dragen van een mondkapje in het OV. We hebben, zoals aanbevolen, ook voor 2022 nog een aparte hoofdstuk opgenomen in de jaarstukken 2022 om een dwarsdoorsnede van alle financiële effecten als gevolg van de coronacrisis weer te geven.

Beleidsindicatoren

Voor het toelichten van de effecten van beleid op de programma's gebruiken gemeenten de zogeheten beleidsindicatoren. Vanaf begrotingsjaar 2017 zijn alle gemeenten verplicht dit in ieder geval te doen aan de hand van een vaste set beleidsindicatoren (verplichte indicatoren). Door deze vaste set van beleidsindicatoren is het eenvoudiger om gemeenten te vergelijken met andere gemeenten. Zie ook de website: www.waarstaatjegemeente.nl.

Natuurlijk kan iedere gemeente ervoor kiezen om ook nog aanvullende indicatoren op te nemen die de gemeente zelf belangrijk vindt om op te sturen (gemeentelijke indicatoren).

Paragrafen

In dit hoofdstuk is de verantwoording van de paragrafen uit de programmabegroting terug te vinden. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede door alle programma's van bepaalde beleids- en beheers-aspecten.

De jaarrekening

Balans
In dit hoofdstuk treft u de balans met bijbehorende toelichting op hoofdlijnen aan. Hierin zijn onder meer weergegeven: de bezittingen, de schulden en de reserves en voorzieningen.

Overzicht van baten en lasten 2022
Dit hoofdstuk bevat de totale concerncijfers, het rekeningresultaat, overzicht onvoorzien en het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen. Voorts komen hier terug de mutaties op de reserves.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling
In dit hoofdstuk staan de algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening en hebben vrijwel alleen betrekking op de balans.

Toelichtingen op de balans
In dit hoofdstuk worden de diverse balansposten nader gespecificeerd en toegelicht.

Financiële analyse en toelichtingen per programma
Tevens is per programma een financiële verantwoording afgelegd, waaronder een overzicht van gerealiseerde baten en lasten, een verschillenanalyse en de reserve mutaties. Bij de verschillenanalyse worden in basis alleen afwijkingen van meer dan € 25.000 tussen de bijgestelde begroting en de realisatie toegelicht. De personele kosten en de verstrekte subsidies staan gepresenteerd op taakvelden en programma's waar ze betrekking op hebben. Voor de analyse zijn deze onderdelen gebundeld. Personele kosten staan toegelicht in programma algemene dekkingsmiddelen en de subsidies in programma zorgzame stad.

Culemborg georganiseerd

Samenstelling college van burgemeester en wethouders
Het college van burgemeester & wethouders doet over allerlei zaken voorstellen aan de gemeenteraad en voert de besluiten uit van de raad. Ook neemt het college op diverse terreinen zelfstandig beslissingen.
In 2022 hebben op 16 maart gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. De uitslag in Culemborg was als volgt:

Partij	Stemmen	Zetels
Culemborg van Nu	2752	5
GroenLinks	2551	5
VVD	2061	4
D66	1103	2
ChristenUnie	1007	1
Partij voor de Dieren	819	1
PvdA	982	1
CDA	702	1
Culemborgs Belang	703	1
SP	486	0

Op basis van deze verkiezingsuitslag is een college gevormd door de partijen Culemborg van Nu, GroenLinks en D66. Tot wethouders zijn benoemd Monica Wichgers, Mischa Peters en Daphne Bijvoet. Met burgemeester Gerdo van Grootheest vormen zij het college van burgemeester en wethouders.

Portefeuilleverdeling
In 2022 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Tot de benoeming van de huidige wethouders vormden naast burgemeester Gerdo van Grootheest, Sacha Baggerman, Joost Reus, Collin Stolwijk (t/m 16 maart) en Monica Wigchers het college van burgemeester & wethouders.

Op 9 juni 2022 zijn de huidige wethouders door de gemeenteraad benoemd. Hieronder treft u in grote lijnen de portefeuilleverdeling van de collegeleden.

Burgemeester Gerdo van Grootheest:
- Openbare orde en veiligheid
- Regionale samenwerking
- Burgerparticipatie
- Communicatie
- Publiekszaken en dienstverlening
- Personeel en organisatie

Wethouder Monica Wichgers:
- Wonen
- Ruimtelijke ordening
- Mobiliteit
- Economie
- Beheer openbare ruimte
- Wijkgericht werken

Wethouder Mischa Peters:
- Sociaal domein
- Volksgezondheid
- Cultuur
- Sport
- Financiën
- Bedrijfsvoering

Wethouder Daphne Bijvoet:
- Onderwijs
- Werk en inkomen
- Diversiteit en integratie
- Groenbeleid
- Duurzaamheid
- Vastgoed
- Cultureel erfgoed

Gemeentesecretaris
De gemeentesecretaris is de eerste adviseur van het college van burgemeester & wethouders en van de burgemeester. Hij is eveneens voorzitter van het managementteam van de gemeente. Daarnaast is hij als algemeen directeur eindverantwoordelijk voor het functioneren van de gemeente als werkorganisatie. In 2022 was Marc Knaapen tot 1 september 2022 interim gemeentesecretaris. Vanaf 1 september 2022 is Evert Jan Kruijswijk Jansen gemeentesecretaris van Culemborg.

Raadsgriffier
De raadsgriffier ondersteunt en adviseert de gemeenteraad en is de schakel tussen de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie. In 2022 was Anouk van Aarsen tot 1 juli 2022 de griffier van de gemeente Culemborg. Sjors Heerdink startte op 1 juli als interim-raadsgriffier in Culemborg en hij werd opgevolgd door Dick van der Harst, die per 1 januari 2023 door de raad als nieuwe griffier van Culemborg werd aangewezen.

Kerngegevens

Oppervlakte gemeente Culemborg

De totale oppervlakte van de gemeente Culemborg is niet gewijzigd in 2022 en bestaat uit 3.123 ha.

Wegen en waterwegen (in m2)

Aantallen x

1.000

Omschrijving	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Wegen met asfaltverharding	468	444	444	444	463	463
Wegen met elementverharding (klinkers)	1.124	1.088	1.088	1.088	981	981
Overige (o.a. gravelverharding)	73	68	68	60	60	60

Lengte van waterwegen (in km)

Omschrijving	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Stadsgrachten	3	3	3	3	3	3
Overige watergangen stad	47,5	47,5	47,5	47	47	47
Overige watergangen buitengebied	48,5	48,5	48,5	48,5	48,5	48,5
Totaal	**99**	**99**	**99**	**98,5**	**98,5**	**98,5**

Oppervlakte openbaar groen (in ha.)

Omschrijving	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Stadsgroen	140	130	128	125	117	117
Landschapsgroen	32	59	59	59	59	59
Totaal	**172**	**189**	**187**	**184**	**176**	**176**

Bevolkingsomvang

Aantal inwoners per 1 januari	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Man	14.568	14.380	14.374	14.147	13.969	13.861
Vrouw	14.795	14.635	14.581	14.408	14.230	14.004
Totaal	**29.363**	**29.015**	**28.955**	**28.555**	**28.199**	**27.865**

Onderwijs, aantal leerlingen

Aantal leerlingen per 1 oktober	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Basisonderwijs	2.308	2.394	2.426	2.444	2.409	2.419
Speciaal basisonderwijs	159	171	165	145	116	108
Voortgezet onderwijs Lek en Linge	2.397	2.394	2.458	2.646	2.816	2.811
Voortgezet onderwijs KWC	1.712	1.757	1.668	1.697	1.695	1.705

Voortgezet Speciaal Onderwijs De Kom	10	10	-	-	-	-

Personeel en formatie gemeente Culemborg

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Bezetting fte's	154,5	149,3	147,8	147,3	145,0	148,5
Totaal aantal personeelsleden	180	173	174	176	172	180

Op 31 december 2022 waren er 180 medewerkers in dienst (exclusief buitengewoon ambtenaren burgerlijke stand), waarvan 76 mannen (42%) en 104 vrouwen (58%).

Personeelsverloop

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Instroom	33	20	16	20	10	21
Uitstroom	27	21	15	18	14	24

In 2022 zijn er 33 medewerkers ingestroomd en 27 medewerkers uitgestroomd. Medewerkers zijn uitgestroomd vanwege pensioen (4), eigen verzoek (21) of om andere redenen (2).

Effecten Coronacrisis

Begin januari 2022 vinden de eerste versoepelingen plaats van de in december 2021 afgekondigde harde lockdown. Eind februari vervallen maatregelen, zoals de 1,5-maatregel en het coronatoegangsbewijs. In maart 2022 vervallen de laatste maatregelen, zoals het dragen van een mondkapje in het OV. Vanaf april is Nederland nauwelijks nog bezig met het coronavirus.

De extra activiteiten en kosten als gevolg van corona liepen voor de gemeente sterk en snel terug. De raad is tussentijds via het corona hoofdstuk in de Voorjaarsrapportage 2022 op de hoogte gehouden over de te verwachten gevolgen van corona voor de begroting, waarbij deze verwachte gevolgen tevens in een begrotingswijziging zijn verwerkt.

Er zijn in de december circulaire 2022 nog twee bedragen ontvangen voor compensatie Corona. Tegenover deze middelen hebben ook hogere uitgaven of lagere baten gestaan. Omdat deze middelen in de december circulaire 2022 zijn ontvangen hebben we ze niet kunnen verwerken in de begroting. Ze maken onderdeel uit van het voordeel op het taakveld 0.7 algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds.

Bedragen x € 1.000	**2022**
Inkomstenderving gemeente 2020	110
Continuïteit van zorg	30
Totaal	**140**

Vluchtelingenopvang in Culemborg

Het jaar 2022 was onlosmakelijk verbonden met de oorlog in Oekraïne, de toename van mensen op de vlucht en de toenemende vraag naar huisvesting van ontheemden in Nederland. In deze bijlage doen we verslag van de vluchtelingenopvang in Culemborg.

Crisisnoodopvang aan de Bellweg

Het afgelopen jaar is er lokaal, regionaal en landelijk veelvuldig gesproken over de opvang van vluchtelingen. Begin 2022 viel Rusland Oekraïne binnen en sindsdien hebben vele Oekraïners moeten vluchten uit hun land. Daarnaast bleek dat de rijksoverheid en het COA de vluchtelingenstroom naar het aanmeldcentrum en de asielzoekerscentra niet aan konden. Dit resulteerde rond de zomer in de vreselijke beelden van vluchtelingen die de nacht in het gras van Ter Apel moesten doormaken. Gelijktijdig deed het kabinet een dringende oproep aan gemeenten om statushouders, vluchtelingen uit Oekraïne en vluchtelingen uit andere landen waar geen plaats voor is in de asielzoekerscentra op te vangen.

In Culemborg zijn we met die oproep aan de slag gegaan. Er is een ambtelijke werkgroep geformeerd die aan de slag is gegaan met alle vraagstukken die bij vluchtelingenopvang komen kijken. Binnen korte tijd hebben we locaties gescout die die in aanmerking zouden kunnen komen voor opvang, wat resulteerde in een opvanglocatie voor vluchtelingen aan de Bellweg waar plaats was voor 160 personen. In eerste instantie voor Oekraïense vluchtelingen, maar toen bleek dat de rijksoverheid de opvang van vluchtelingen, onder andere in Ter Apel, niet meer aankon en een dringend beroep op de gemeenten deed om hier in bij te springen, heeft Culemborg onze locatie tijdelijk aangeboden als CNO.

Vanaf medio juni zijn de eerste vluchtelingen aangekomen. In eerste instantie was voorzien in een opvang voor drie maanden. Deze periode is uiteindelijk twee maal verlengd, tot ultimo 1 juli 2023. Eind 2022 is de capaciteit van de opvanglocatie verhoogd van 160 naar 200 bedden. De bezetting is gedurende de gehele opvangperiode hoog geweest, circa 85% van de bedden waren bezet. De kosten die gemaakt worden voor de opvang en alle zaken die daarmee te maken hebben, worden gedeclareerd bij het Rijk.

Impact gemeentelijke organisatie en samenwerking met partners

Opvang van vluchtelingen was voor de gemeente een nieuwe taak. Dat betekende dat het -zeker in het begin- zoeken was naar hoe dit vorm gegeven moest worden, wat daar bij kwam kijken en ook tot nieuwe samenwerkingen leidde met partners van de gemeente. De gemeente is de samenwerkingspartners en zeker ook de vele vrijwilligers uit Culemborg die zich ingezet hebben voor de opvang zeer erkentelijk. De betrokkenheid bij de bewoners en de wens om er het beste voor hen van te maken was hartverwarmend. Het heeft er aan bijgedragen dat de sfeer op locatie steeds goed geweest is, er relatief weinig incidenten hebben plaatsgevonden en er effectief opgetreden kon worden bij problemen.

Vanuit de gemeente hebben we verschillende medewerkers vrij gemaakt voor de vluchtelingenopvang. Er is een projectleider die dagelijks in contact staat met de locatieleiding en binnen de gemeentelijke organisatie per onderwerp verschillende aanspreekpunten heeft voor vraagstukken die spelen. Deze inzet heeft er toe geleid dat de organisatie op andere onderdelen prioriteiten heeft moeten stellen.

Naast de partners die activiteiten op locatie aanboden, zoals de dagactiviteiten van ELKwelzijn, is er het afgelopen jaar veelvuldig overleg geweest met de scholen over het aanbieden van onderwijs en met maatschappelijke partners en huisartsen over het bieden van medische en psychische zorg. Vaak was het, ondanks de uiterste inzet van alle betrokkenen, roeien met de riemen die er waren. Helaas lukte het niet om ieder kind naar school te laten gaan, net zoals er ook mensen zijn geweest die minder hulp gehad hebben dan zij eigenlijk nodig hadden. Dit laat echter onverlet dat er ongelooflijk veel inzet gepleegd is en daarbij het uiterste gevraagd is van ieder die een bijdrage kon leveren.

De kinderraad heeft ook op verschillende momenten aandacht gevraagd voor de kinderen van de Bellweg en daarvoor ook concrete suggesties gedaan. De gemeenteraad heeft deze omarmd in een motie die vervolgens is uitgevoerd.

Samenwerking in de regio
Begin 2022 werd voor de vluchtelingenopvang samengewerkt binnen de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna: VRGZ), die hiervoor vanuit rijkswege was aangewezen. De structuur voor deze samenwerking bestond nog vanuit de vorige crisis, de coronapandemie. Het voordeel van deze structuur in de VRGZ is dat het de samenwerking tussen gemeenten kan versnellen. De ene gemeente vangt bijvoorbeeld veel Oekraïense vluchtelingen op, de andere gemeente heeft een azc of is bereid noodopvang te gaan organiseren, weer een andere heeft een CNO. Vanaf het najaar van 2022 is op rijksniveau gewerkt aan een structurele oplossing voor de opvang van vluchtelingen door middel van het zogenaamde Transitieplan en met de concept-Spreidingswet. Aan de veiligheidsregio's is gevraagd een Transitieplan op te stellen waarin beschreven staat hoe zij invulling geven aan deze landelijke opgave. Als onderdeel van het Transitieplan hebben we dus ook binnen de VRGZ afspraken gemaakt over de transitie in onze regio. Culemborg heeft zich hierin, na consultatie van de fractievoorzitters, gecommitteerd om de Bellweg open te houden voor de opvang tot uiterlijk 1 juli 2023. Tegelijkertijd werken de gemeenten werken samen met het COA in de tussentijd aan alternatieve en structurele vormen van opvang. Inmiddels is in de VRGZ besloten tot een subregionale aanpak, waarbij de gemeenten binnen de VRGZ zich verdeeld hebben in de regio Rijk van Nijmegen en de regio Rivierenland. Beide subregio's werken aan een structurele oplossing voor de taakstellingen die zij voor de verschillende doelgroepen hebben.

Spreidingswet en taakstellingen
De invoering van een spreidingswet wordt al lange tijd aangekondigd, maar deze is er nog niet. Na een eerdere versie waarop vanuit de samenwerkingspartners van het kabinet veel kritiek kwam, heeft de staatssecretaris een nieuwe versie aangeboden aan de Tweede Kamer. Besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden. De gemeente Culemborg heeft zich steeds op het standpunt gesteld te willen handelen alsof de spreidingswet al van kracht is. Dat wil zeggen dat we ons verantwoordelijk voelen om een bijdrage te leveren in de opvang van ontheemden en dat we ons hiervoor inzetten vanuit de opgave die de gemeente in de praktijk ziet en dat de gemeente daarvoor geen wettelijk vastgestelde taakstelling nodig heeft.
Desondanks heeft de gemeente het afgelopen jaar diverse malen staatjes voorbij zien komen waarin het aantal te verwachten vluchtelingen in Nederland naar rato verdeeld werden onder de gemeenten. Die aantallen liepen gedurende het jaar op en die lijn zet zich in 2023 door. Dat maakt het enerzijds lastig om te prognosticeren wat exact nodig is, maar geeft gelijktijdig ook de urgentie weer om aan structurele oplossingen te blijven werken.

2023 en verder
Zoals hierboven geschetst stopt de crisisnoodopvang aan de Bellweg per 1 juli 2023. Tegelijkertijd is de gemeente volop bezig met het in kaart brengen van andere, structurele mogelijkheden voor de opvang van vluchtelingen. Voor dit proces hebben we een projectleider aangesteld die de mogelijkheden voor Culemborg onderzoekt. Deze mogelijkheden worden gebruikt in de subregionale aanpak, waarin alle gemeenten uit de regio Rivierenland hun inbreng hebben. De besluitvorming hierover is aan de raden.

Bedragen x € 1.000	**2022**
Kosten Opvang asielzoekers 2022	1.768
Ontvangen van het Rijk 2022	1.589
Totaal	**179**

Programmaverantwoordingen

Zorgzame stad

Programma Zorgzame stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Het programma zorgzame stad gaat over omzien naar elkaar. Op verschillende momenten in het leven kan een mens extra zorg of ondersteuning nodig hebben. De samenleving met haar gezinnen, mantelzorgers, buren en verenigingen levert veel ondersteuning. In bepaalde gevallen is aanvullende hulp van de gemeente noodzakelijk.

We zetten ons in voor het zo goed mogelijk ondersteunen van inwoners met een laag inkomen of schulden. Dit was voor veel van onze inwoners door de enorme stijging van energiekosten, maar ook boodschappen en andere kosten een heel urgent onderwerp. We hebben de energietoeslag toegekend aan inwoners die hiervoor in aanmerking komen. Daarnaast hebben we onze aansluiting bij het Volwassenenfonds Sport en Cultuur en de verhoging van de norm voor de bijzondere bijstand en individuele inkomenstoeslag per 1 januari 2023 voorbereid.

Vanuit het streven naar een betere en efficiëntere zorg voor onze inwoners, zijn we enkele jaren geleden vanuit de beleidsnota Wmo en Jeugd 2021-2024 gestart met de doorontwikkeling van het sociaal domein. Daarin hebben we in 2022 de volgende stappen gezet:

- Er is hard gewerkt aan het realiseren van de integrale toegang. In 2022 is gestart met gezamenlijke bureaudiensten, is een onderzoek uitgevoerd naar de gewenste inrichting van het sociaal team en is de gewenste samenwerking met de partnerorganisaties uitgediept. Alles staat in de startblokken en per 1 april 2023 is het Sociaal Team (integratie van het Sociaal Wijkteam en de gemeentelijke toegangsteams voor jeugdzorg, de wmo en schuldhulpverlening) van start. Hiermee ontstaat één laagdrempelige en herkenbare toegang tot het sociaal domein, van waaruit ook lichte ondersteuning zal worden aangeboden.
- De regionale aanbesteding van de maatwerkvoorzieningen Wmo en jeugdhulp op basis van de vastgestelde inkoopstrategie is vorig jaar gestart. De start van de nieuwe contracten is nu voorzien voor 1 juli 2023. Met deze aanbesteding wordt het aantal zorgaanbieders zoals beoogd flink teruggebracht.
- Het dashboard voor Wmo en Jeugdhulp heeft afgelopen jaar laten zien dat we daardoor grip hebben op de ontwikkeling van de kosten in het sociaal domein. Door de toenemende vragen stijgen weliswaar de kosten; tegelijkertijd hebben we deze goed in beeld. En acteren we ook sneller bij ontwikkelingen, zoals afgelopen jaar een flinke stijging van jeugdhulp met verblijf. Hierover wordt de raad twee keer per jaar middels een informatienotitie geïnformeerd.

Per 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Sinds de invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel in 2022 zijn er veel zorgen geuit over de vorm van de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Omdat we het van essentieel belang vinden dat statushouders goed worden opgevangen in onze gemeente, zijn we overgegaan tot wijziging van de lokale begeleiding van nieuwkomers per 1 februari 2023.

In het kader van de vergrijzing en scheiden van wonen en zorg zijn in 2022 enkele projecten gestart gericht op de gezondheid, de ondersteuning en het welbevinden van (kwetsbare) ouderen. Daarnaast is er een onderzoek gedaan naar de behoefte aan dagactiviteiten van mensen met dementie. Ook is er een project Wonen, Welzijn, Zorg Culemborg gestart gericht op mensen met beginnende dementie in de wijken Parijsch en Terweijde.

Eind 2021 is een start gemaakt met de voorbereidingen voor de organisatie van Beschermd Thuis in Rivierenland. Daarmee zorgen we ervoor dat we inwoners met ernstige psychiatrische aandoeningen straks nog betere en lokalere zorg ontvangen. In 2022 gaan we verder met deze voorbereidingen. We formuleren doelen en ambities en onderzoeken met elkaar hoe we de zorg voor deze mensen het best kunnen organiseren. De daadwerkelijk inrichting van Beschermd Thuis volgt daarna.

We willen de huisvesting en ondersteuning van dak- en thuisloze mensen verbeteren en het aantal (dreigend) dak -en thuislozen verder terugdringen. Daartoe zijn in 2021 verschillende trajecten gestart. De eerste betreft een Rivierenlandse aanpak van dak- en thuisloosheid, waarmee we het aantal daklozen in 2030 tot nul terug willen brengen. Dit traject wordt naar verwachting begin 2024 afgerond. Ook zijn we bezig met een verbetering van de woonladder. De woonladder is een samenhangend aanbod van voorzieningen en producten voor de Oggz-doelgroep (kwetsbare mensen met meervoudige problemen, die onvoldoende zelfredzaam zijn en meestal niet duidelijk om hulp vragen, of juist zorg en hulp uit de weg gaan). Ook is de Tussenvoorziening met enkele plekken uitgebreid. De Tussenvoorziening voorziet in tijdelijke woonruimte met passende begeleiding voor mensen in de regio Rivierenland die naar verwachting weer snel kunnen uitstromen naar zelfstandige woonruimte. In 2022 is ook het regionaal uitstroompunt Beschermd Wonen van start gegaan. Via dit punt worden mensen die uitstromen uit een voorziening voor Beschermd Wonen bemiddeld naar woonruimte in de regio Rivierenland.

Het jaar 2022 heeft in het teken gestaan van het wegwerken van de achterstanden en negatieve impact van de coronacrisis. Samen met onze partners hebben we gezocht naar mogelijkheden om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen. Door bestaande inzet te verhogen, goede initiatieven te versterken en nieuwe projecten op te zetten is gewerkt aan het verbeteren van het welzijn van onze kinderen, jongeren en kwetsbare inwoners.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Zorgzame stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
5.6	Media	Mischa Peters
6.2	Wijkteams	Mischa Peters
6.3	Inkomensregelingen	Daphne Bijvoet
6.4	Begeleide participatie	Daphne Bijvoet
6.5	Arbeidsparticipatie	Daphne Bijvoet
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Mischa Peters
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	Mischa Peters
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	Mischa Peters
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	Mischa Peters
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	Mischa Peters

Doelen en prestaties taakvelden Zorgzame stad

6.2 Wijkteams

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het sociaal wijkteam bestaat uit professionals van de partnerorganisaties Santé, Mee en ElkWelzijn en is een essentieel onderdeel van de toegang tot de hulp en ondersteuning die onze inwoners in het sociaal domein krijgen. Daarnaast wordt vanuit het sociaal wijkteam ook lichte ondersteuning geboden.

In het kader van de transformatie Sociaal Domein is in 2022 de samenwerking tussen het sociaal wijkteam en de gemeentelijke teams Wmo, jeugd, schuldhulpverlening en leerplicht verder verbeterd. Daarnaast is hard gewerkt aan het realiseren van de integrale toegang. Er worden gezamenlijke bureaudiensten uitgevoerd. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de gewenste inrichting van het sociaal team. En de gewenste samenwerking met de partnerorganisaties is uitgediept. Alles staat in de startblokken en per 1 april 2023 is het Sociaal Team (integratie van het Sociaal Wijkteam en de gemeentelijke toegangsteams voor jeugdzorg, de wmo en schuldhulpverlening) van start.

Doelen en prestaties	
We bieden één duidelijke toegang voor inwoners met ondersteuningsvragen.	
1. We helpen inwoners snel en deskundig. Enkelvoudige vragen worden snel een efficiënt afgehandeld. De toegang is voldoende toegerust om complexe en meervoudige vragen effectief op te pakken. We werken samen over de grenzen van teams en domeinen heen	
2. We werken met één doorlopend werkproces en registratiesysteem.	
3. We bieden meer dan voorheen lichte ondersteuning vanuit de toegang zelf of naadloos aan de toegang aangehaakt.	
4. We zorgen voor sterke verbindingen en samenwerking met de sociale basis, het onderwijs en de eerstelijnszorg.	

Toelichting prestatie

1. We helpen inwoners snel en deskundig. Enkelvoudige vragen worden snel een efficiënt afgehandeld. De toegang is voldoende toegerust om complexe en meervoudige vragen effectief op te pakken. We werken samen over de grenzen van teams en domeinen heen

Voor de meeste bewoners geldt dat we ze snel en deskundig kunnen helpen. Druk van de wachtlijst ligt voortdurend op de loer. En ook is er verbetering wenselijk in de samenwerking, bijvoorbeeld bij escalatie naar procesregie.

4. We zorgen voor sterke verbindingen en samenwerking met de sociale basis, het onderwijs en de eerstelijnszorg.

Er zijn goede stappen gezet in de verbinding met het onderwijs, onder meer de inzet van schoolmaatschappelijk werk en Karakter op de scholen. Anderzijds hebben de gevoerde gesprekken met huisartsen helaas niet geleid tot de inzet van een praktijkondersteuner Jeugd in de huisartsenpraktijken. De verder verbinding en samenwerking met de sociale basis, onderwijs en eerstelijnszorg staat voor 2023 en verder op de agenda.

6.3 Inkomensregelingen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Sinds begin 2022 is de inflatie sterk gestegen en hebben meer Nederlanders moeite om rond te komen. Omdat dat ook voor de inwoners van Culemborg geldt heeft de gemeente Culemborg daar waar mogelijk aanvullende beleidsmaatregelen genomen om inwoners te ondersteunen.

Meedoen
Om te beginnen met een aantal korte termijn acties die het inwoners mogelijk maken mee te blijven doen ondanks de hoge inflatie en hogere energiekosten. Een voorbeeld is het verhogen van de subsidie voor Stichting Leergeld West Betuwe dat kinderen uit gezinnen met een laag inkomen ondersteunt met middelen noodzakelijk voor onderwijs, zoals een fiets of laptop. Stichting Leergeld zag in 2022 een verdubbeling van het aantal aanvragen vergeleken met het jaar ervoor.
Eind 2022 heeft het college besloten de inkomensgrens voor 2023 van de Doe mee(r) regeling voor zelfstandig wonende AOW gerechtigden met een laag inkomen te verruimen en de bijdrage te verhogen. Daarnaast zijn we begonnen met een vierjarige pilot Volwassenenfonds Sport en Cultuur zodat volwassen inwoners met een laag inkomen mee kunnen doen of mee kunnen blijven doen met sportieve en culturele activiteiten.

Informatie
Inwoners kunnen via verschillende ingangen informatie over en hulp bij de aanvraag van inkomensondersteunende maatregelen vinden, zoals de formulierenbrigade en de Schuldhulpmaatjes. Het komend jaar ontwikkelen we met het Sociaal Team een laagdrempelige plek waar alle informatie samenkomt.
In 2022 hebben we 1000 euro toegekend aan het bewonersinitiatief Geldpraatcafé vanuit het initiatievenloket. In dit initiatief werkt de betreffende inwoner met ElkWelzijn, Schuldhulpmaatje, het Leerhuis, de bibliotheek en de gemeente samen aan een informeel samenzijn met ruimte om te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen en vragen te stellen over rondkomen.

De website Culemborgkanmeer.nl fungeert als digitaal informatiepunt. Daarin blijven we investeren. Met Geldfit.nl zijn we aangehaakt bij de Nationale Schuldhulproute (NSR) waarbij inwoners met financiële vragen worden doorverwezen naar passend advies. Het afgelopen najaar zijn we meegelift op de najaarscampagne van Geldfit.nl. Ook maken we gebruik van de informatie uit het NSR dashboard.

Bestaanszekerheid
De mogelijkheden van gemeenten om de bestaanszekerheid van inwoners te vergroten is beperkt, die taak ligt bij de Rijksoverheid. De gemeente maakt graag gebruik van de mogelijkheden die er zijn. Zo heeft de raad eind 2022 besloten de bijzondere bijstand en de individuele inkomenstoeslag tijdelijk te verruimen. Of de bijzondere bijstand ook kan worden uitgebreid wordt in 2023 onderzocht.

In 2022 heeft het Rijk maatregelen genomen om inwoners met een laag inkomen tegemoet te komen met een energietoeslag. Voor uitvoering van de energietoeslag wordt gebruik gemaakt van het instrument categoriale bijstand, een generieke eenmalige uitkering aan een specifieke doelgroep in plaats van een vergoeding van de daadwerkelijke kosten. Gemeenten is gevraagd alvast uitvoering te geven aan de eenmalige energietoeslag en dat heeft de gemeente Culemborg voortvarend opgepakt. In eerste instantie ging het om een bedrag van € 800. Dat is later bijgesteld naar € 1.300 . Eind 2022 is daarnaast de aanvraagtermijn van de energietoeslag 2022 verruimd naar 31 maart 2023.

Het kabinet is met Prinsjesdag met een extra pakket maatregelen gekomen die in 2023 aan de draagkracht kunnen bijdragen, zoals het verhogen van het minimumloon, de huur- en zorgtoeslag. Inwoners die desalniettemin door het ijs zakken kunnen sinds november 2022 gebruik maken van een maatwerkregeling energiekosten. Het Rijk heeft de energiekosten als bijzondere omstandigheid aangemerkt waardoor de bijzondere bijstand nu ook ingezet kan worden voor inwoners met een laag inkomen en hoge energiekosten.

Pilot perspectieftraject jongvolwassenen

De start van de pilot perspectief traject jongvolwassenen betekende een mijlpaal voor de lokale schuldhulpverlening. Jongvolwassenen met problematische schulden die niet passen binnen de reguliere schuldhulpverleningsprocessen vanwege een (te) lage afloscapaciteit kunnen middels een specifieke vorm van saneringskrediet alsnog werken aan hun toekomstperspectief. Zij worden daarbij begeleid door een schuldhulpverlener en door een jongerenwerker van ElkWelzijn die de jongere coacht.

Doelen en prestaties	
Inwoners zijn duurzaam in staat zichzelf financieel te redden. Zij ervaren dat ze grip hebben op hun geld en hebben voldoende mogelijkheden om rond te komen en mee te doen.	
1. De sociale basis informeert inwoners actief over nut en noodzaak van ‘grip op geld’.	
2. Inwoners kunnen in Culemborg makkelijk terecht bij de integrale toegang voor informatie, advies en hulp bij rondkomen.	
3. Inkomensondersteunende maatregelen zijn goed te vinden en simpel aan te vragen.	
4. We creëren een klimaat in de stad waar Inwoners, professionals en vrijwilligers openlijk met elkaar over geldproblemen en de oplossingen praten.	
5. We werken samen met partners om informatie over betalingsachterstanden te delen met als doel inwoners te ondersteunen met beginnende financiële problemen.	
6. We versterken de sociale basisinfrastructuur voor rondkomen door middel van inzet op een collectief preventie-aanbod.	
7. We zorgen voor een aanbod voor ondernemers met schuldenproblematiek.	

Toelichting prestatie

2. Inwoners kunnen in Culemborg makkelijk terecht bij de integrale toegang voor informatie, advies en hulp bij rondkomen.
De Gemeente Culemborg werkt samen met SantePartners, ElkWelzijn en MEE-Vivenz aan een gezamenlijke, herkenbare en laagdrempelige toegangspoort tot het sociale domein genaamd 'Sociaal Team Culemborg'. De totstandkoming van de integrale toegang heeft in 2022 vertraging opgelopen omdat er meer tijd nodig was om samen met de partnerorganisaties tot een goed doordacht plan te komen. Bovendien is er in 2022 extra ingezet op voldoende draagvlak onder de betreffende medewerkers.

6. We versterken de sociale basisinfrastructuur voor rondkomen door middel van inzet op een collectief preventie-aanbod.
Vanaf het moment dat de integrale toegang tot stand is gekomen (april 2023) inventariseren we de behoefte opnieuw zodat het collectief preventie aanbod goed aansluit op zowel algemene als specifieke doelgroepen.

6.4 Begeleide participatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet direct gericht zijn op doorstroming naar betaalde reguliere arbeid. Het gaat hier om mensen die onder de Participatiewet vallen en die niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Zij zijn daarom aangewezen op een beschutte werkomgeving. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en het creëren van werkplekken nieuw

beschut. Wij hebben dit uitbesteed aan Werkzaak Rivierenland. Onder deze beschutte werkomgeving wordt verstaan: oud beschut (WSW), nieuw beschut en dagbesteding (WMO: zie hoofdstuk 6.6).

Het ministerie van SZW geeft ieder jaar per gemeente een taakstelling af voor Beschut werk. In Culemborg was deze taakstelling voor 2022: 17. Samen met lokale ondernemers hebben we in Culemborg diverse beschutte werkplekken gecreëerd voor totaal 16 mensen. De taakstelling is op één werkplek na, geheel behaald.

Begin 2022 was er sprake van een (laatste) lockdown, waardoor een deel van die (te ontwikkelen) werkplekken bij de sociale ondernemers en partners stagneerde. Ter voorbereiding op dit scenario, hebben we daar in 2020 het plan "Meedoen naar vermogen 2021-2022" ontwikkeld. Met dit plan hebben we in 2021 én 2022 een financiële stimulans gegeven aan de lokale infrastructuur voor maatschappelijke en arbeidsgerelateerde participatie. Dit plan is erop gericht om interventies, activiteiten en werkplekken zoveel mogelijk in de lucht te houden. Daarnaast heeft Werkzaak besloten de productiehallen ook in de laatste lockdown open te houden. In de hallen werken veel mensen met een Wsw indicatie. Op die manier kon het normale dagelijkse ritme voor veel mensen zoveel mogelijk doorgaan. Gelukkig hielden de beperkende maatregelen in het voorjaar op en konden veel mensen weer aan de slag, ook de mensen in een beschutte werkomgeving.

Tot slot is de inzet op het Leerhuis het afgelopen jaar enorm gegroeid. Vorig jaar nam het deelnemersaantal bij het Leerhuis door corona erg af. In het eerste halfjaar van 2022 zagen we het deelnemersaantal weer toenemen tot 62 deelnemers voor de zomer. In coronatijd was de vraag van deelnemers met name gericht op taalondersteuning, in de eerste helft van het jaar bleef deze vraag onveranderd, waardoor de nadruk binnen de activiteiten van het Leerhuis op taal lag.

In de eerste helft van het jaar stroomden 18 Oekraïense deelnemers in: 16 vrouwen en 2 mannen. Voor deze doelgroep werd een nieuwe lesgroep gestart. Na enkele weken bleek dat een aantal deelnemers niet met regelmaat naar de les kwam. Oorzaak hiervan was dat zij al snel aan het werk zijn gegaan en daarop hun lesrooster moesten aanpassen. Zo zijn zij uiteindelijk onderverdeeld over de al bestaande groepen.

Er is actief ingezet op het opnieuw motiveren van deelnemers van voor corona om zich weer aan te melden bij het Leerhuis. Hierin is samenwerking gezocht met de participatiecoaches. Eind 2022 is het deelnemersaantal gegroeid naar 119 mensen, die op één of meerdere momenten per week les volgen bij het Leerhuis. Er zijn dit jaar 3 nieuwe vrijwilligers gestart, totaal zijn nu 21 vrijwilligers actief in het Leerhuis. Eind 2022 draaien er 1 wandelgroep, 4 gevorderden groepen, 1 klik en tik groep (digitale vaardigheden), 4 tussenniveau groepen, 4 startersgroepen en een training stap in vrijwilligerswerk (Jobhulp).

Viering 5-jarig jubileum
In 2022 bestond het Leerhuis 5 jaar. Op 29 september 2022 hebben we dit jubileum gevierd met deelnemers en vrijwilligers. Tijdens een gezellig avond met een hapje en een drankje ontvingen alle deelnemers als cadeau een Leerhuis agenda. Er waren 45 deelnemers en 15 vrijwilligers aanwezig.

Impactmeting
In december hebben 22 deelnemers de sociale inclusietest ingevuld, de zogenaamde nulmeting. Het betreft deelnemers uit de ‘gevorderden’ groepen. Voor de rest van de deelnemers is de impactmeting veel te hoog gegrepen en daarom is besloten deze groepen hierin niet mee te nemen. We gaan verder in gesprek om te kijken of er een passende oplossing mogelijk is voor deze deelnemers. In 2023 zal er een tweede meting worden afgenomen, zodat we de impact van het Leerhuis op het leerproces van deze deelnemers kunnen laten zien. Vanwege de ongeschiktheid van

de test voor de rest van onze deelnemers, geeft deze meting een vertekend beeld van wat het Leerhuis oplevert.

Doelen en prestaties	
Alle inwoners beschikken over voldoende (digitale) basisvaardigheden op het gebied van lezen, schrijven en rekenen, om naar vermogen mee te kunnen doen aan de samenleving.	
1. We stimuleren inwoners om hun lees-, schrijf-, reken- en digitale basisvaardigheden te verbeteren. We werken vindplaatsgericht en zorgen voor een aantrekkelijk en vraaggericht aanbod.	
2. Inwoners ervaren meer eigen regie en een verbeterde zelfredzaamheid.	
3. We stimuleren activiteiten in het Leerhuis, zodat deelname hieraan toeneemt.	
4. Inwoners voelen zich gestimuleerd om meer vrijwilligerswerk te doen ter versterking van hun eigen basisvaardigheden.	
5. Door inzet van de versterkte sociale basis signaleren we vroegtijdig isolement en stimuleren we participatie.	
6. We zorgen voor voldoende aanbod om laaggeletterdheid te signaleren en te bestrijden.	

Inwoners van Culemborg hebben voldoende digitale basisvaardigheden om mee te doen in de samenleving.	
1. We bieden digitale geletterdheid als onderdeel van de doorgaande leerlijn cultuur binnen de Brede School Culemborg.	
2. We investeren in laagdrempelige toegang tot informatie op het gebied van gezondheid, schulden en laaggeletterdheid.	

Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt werken aan de ontwikkeling van hun basisvaardigheden en/of startkwalificaties of werken beschut, begeleid of vrijwillig.	
1. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stromen door naar beschut of begeleid werk of vrijwilligerswerk.	
2. We zetten extra in op individuele coaching en begeleiding van inwoners met een Participatiewet uitkering met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.	
3. In 2022 zorgen we voor een zorgvuldige overdracht van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar Werkzaak Rivierenland.	
4. We verbeteren de kansen voor mensen met grotere afstand tot de arbeidsmarkt op werk door in te zetten op inclusie en sociaal ondernemerschap.	

Toelichting prestatie

3. In 2022 zorgen we voor een zorgvuldige overdracht van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar Werkzaak Rivierenland.

De gemeente Culemborg wilde de dienstverlening aan KP4 per 1 juli 2022 onderbrengen bij Werkzaak, maar dit bleek echter onwenselijk en onhaalbaar. De onhaalbaarheid werd veroorzaakt door een samenloop van diverse ontwikkelingen en gebeurtenissen in 2022, zoals de oorlog in Oekraïne, de energiearmoede, de opvang aan de Bellweg en een capaciteitstekort bij de ambtelijke ondersteuning bij Werkzaak en de gemeente. De zorgvuldigheid van het proces kwam daarmee in gevaar. Om die reden is de overdracht voorlopig uitgesteld naar 2023.

Het college van Culemborg heeft daarnaast recentelijk besloten om de begeleiding van de KP4-groep voorlopig niet naar Werkzaak over te dragen, omdat wij de begeleiding van deze doelgroep middels een bestaande participatiecoach op een goede manier kunnen integreren in het (nieuw) Sociaal Team. Doorslaggevend voor dit besluit is dat wij kiezen
voor wat het beste is voor de inwoner.

De raad is geïnformeerd over dit proces via informatienotitie GZDGCB96327/744715 d.d. 10 februari 2023.

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen. Werkzaak voert voor de gemeente Culemborg de taken uit ter bevordering van de (betaalde) arbeidsparticipatie. Alleen mensen die een bijstandsuitkering ontvangen en in klantprofiel 4 vallen, worden begeleid door de gemeente. Echter hebben ook deze mensen een re-integratieverplichting, alleen dan meer gericht op zorg, herstel en participatie in plaats van betaald werk op de kortere termijn.

Afgelopen jaar is er een flinke kentering gekomen op de arbeidsmarkt. Ook voor diegenen die meer ondersteuning nodig hebben bij het vinden en behouden van een betaalde baan. Vanwege de voortdurende coronapandemie was begin 2022 voor werkzoekenden lastig. Kort daarna herstelde de economie en de werkgelegenheid zich vrij snel. Er is een ware krapte op de arbeidsmarkt ontstaan. Dat zorgde ervoor dat de werkzoekende uit meer banen kon kiezen dan het jaar ervoor. Werkzaak heeft hier goed op ingespeeld door veel mensen naar een betaalde baan te bemiddelen.

Daarnaast zijn de projecten vanuit RW-POA (Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt) volgens plan uitgevoerd en richtte het netwerk zich onder meer op de regionale mobiliteitsteams. De projecten zorgen voor een betere aansluiting tussen vraag en aanbod, bijvoorbeeld op het gebied van jeugdwerkloosheid.

Doelen en prestaties	
Inwoners worden in samenwerking met alle ketenpartners in regio Rivierenland, sneller naar een stageplek, werkplek of van werk naar werk begeleid.	
1. We verbeteren de aansluiting tussen de vraag en aanbod van arbeid in samenwerking met alle ketenpartners.	
2. We geven uitvoering aan de regionale agenda Onderwijs en Arbeidsmarkt. Daarbij zetten we ook in op de regionale mobiliteitsteams, die inwoners ondersteunen bij het vinden van werk.	
3. We zorgen voor voldoende professionele ondersteuning aan lokale werkgevers en	

ondernemers met betrekking tot personele vraagstukken, zoals coaching of begeleiding naar ander werk.	
4. In samenwerking met alle ketenpartners zetten we in op het verminderen van jeugdwerkloosheid.	

Het verminderen van regeldruk voor de meeste kwetsbare inwoners	
1. Inwoners van Culemborg kunnen via de integrale toegang eenvoudig achterhalen waar zij terecht kunnen voor vragen over werk en inkomen.	
2. We zorgen dat Werkzaak ook fysiek lokaal bereikbaar is voor inwoners. We streven ernaar dat elke inwoner persoonlijk contact kan hebben met een werkcoach van Werkzaak.	
3. We borduren voort op de uitkomsten van de experimenten rond de regelarme bijstand. De belangrijkste conclusie, namelijk de persoonlijke aandacht, voeren we door bij alle ketenpartners op het gebied van werk en inkomen.	

Toelichting prestatie

3. We borduren voort op de uitkomsten van de experimenten rond de regelarme bijstand. De belangrijkste conclusie, namelijk de persoonlijke aandacht, voeren we door bij alle ketenpartners op het gebied van werk en inkomen.

We hebben hier nog geen duidelijke vervolgstappen in gezet. De regio en Werkzaak zijn hier nog niet echt aan toe. Door middel van het toepassen van persoonlijke aandacht proberen we hetzelfde te bewerkstelligen.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld horen materiële voorzieningen om zelfstandig te kunnen functioneren (WMO) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden. Dit betreft huisautomatisering (domotica), woningaanpassingen, hulpmiddelen en overige voorzieningen voor gehandicapten. Inwoners kunnen deze materiële voorzieningen aanvragen via het Wmo-team van de gemeente Culemborg.

In 2022 is gewerkt aan twee belangrijke ontwikkelingen, die in 2023 gestalte krijgen:

- In 2022 is de nieuwe regionale inkoop en aanbesteding van Wmo maatwerkvoorzieningen (met uitzondering van huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen en vervoer) voorbereid. Percelen zijn kritisch tegen het licht gehouden en opnieuw beschreven. Door bezwaren heeft de aanbesteding vertraging opgelopen en is implementatie uitgesteld naar juli 2023.
- De Wmo-dienstverlening maakt onderdeel uit van de vernieuwing van de integrale toegang. Het Sociaal Team gaat per april 2023 van start. Dit is in de inleiding van dit hoofdstuk beschreven.

In 2022 is gestart met een nieuwe vervoerder, te weten Versis. In het kader van kostenbesparing én de oplossing zoeken en vinden vanuit de sociale basis in plaats van een maatwerkvoorziening, is de pilot 'vervoer met Klaartje' ontstaan. Er worden veel korte ritten (1 à 2 km) binnen Culemborg gereisd met Versis (Regionaal Vraagafhankelijk Vervoer = maatwerkvoorziening). Er is onderzoek gedaan naar de cliënten die dergelijke korte ritten maken met Versis en de mogelijkheden/capaciteit van Klaartje om die korte ritten op te vangen. Daarnaast heeft ook de Flatexpress van Zorgcentra De Betuwe een aandeel in het vervoer.

Daarnaast zorgt het regionale overleg over huishoudelijke hulp ervoor dat we gezamenlijk kunnen inspelen en acteren. De grote personeelstekorten vormen een belemmering voor het leveren van goede huishoudelijke hulp.

Doelen en prestaties	
Het behouden en/of bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners met een beperking, zodat zij zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.	
1. We stimuleren inwoners met een beperking om zelfstandig of met behulp van ondersteuning/hulpmiddelen alle dagelijkse verrichtingen uit te voeren.	
2. We stimuleren inwoners met een beperking om, als dat nodig is, te verhuizen naar gelijkvloerse woningen/geschikte aangepaste woningen.	

Inwoners met een beperking kunnen naar vermogen deelnemen aan het leven van alle dag.	
1. We faciliteren het gebruik van zinvolle daginvulling. In 2022 wordt de inkoop van Wmo voor 2023 voorbereid.	
2. We organiseren diverse vormen van vervoer zodat inwoners met een beperking zich kunnen verplaatsen. In 2022 wordt sociaal recreatief vervoer aanbesteed en wijzigt de overeenkomst basismobiliteit 2022 (van gemeente/regio naar provincie).	
3. We zorgen ervoor dat inwoners de weg naar informatie, advies en ondersteuning weten te vinden. De doorontwikkeling van de gemeentelijke toegang en socialewijkteams naar een integrale toegangspoort speelt hier een rol bij.	

Toelichting prestatie

2. We stimuleren inwoners met een beperking om, als dat nodig is, te verhuizen naar gelijkvloerse woningen/geschikte aangepaste woningen.

We stimuleren inwoners met een beperking om te verhuizen naar een geschikte woning. Gezien de schaarste op de woningmarkt is deze doelstelling in de praktijk lastig uit te voeren.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoort dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek/psychisch), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking. Dit betreft onder meer: individuele begeleiding, huishoudelijke verzorging, respijtzorg ten behoeve van mantelzorgers, individueel vervoer en financiële tegemoetkoming voor personen met een fysieke beperking, een psychische of psychosociale beperking van daarmee verband houdende extra kosten. De inzet van deze maatwerkdienstverlening verloopt via het Wmo-team van de gemeente Culemborg.

Jaarlijks vindt er een Wmo cliëntervaringsonderzoek plaats. Hieruit blijkt dat cliënten tevreden zijn over de kwaliteit en toegankelijkheid van de maatwerkdienstverlening. We onderzoeken op welke wijze wij een continue ervaringsonderzoek kunnen realiseren in combinatie met de nieuw ontwikkelde toegang. Voor 2022 is besloten om niet verder te gaan met de reguliere cliëntenervaringsonderzoeken, maar met narratief evalueren. Dit onderzoek zal plaatsvinden in de eerste helft van 2023.

Bij de inkoop van Wmo/jeugd profiteren we van regionale schaalvoordelen en kopen we kwalitatief goede zorg in waarbij we uitgaan van kortdurend en zo licht mogelijk waar het kan. Zorgaanbieders moeten de mogelijkheid bieden van op-en afschalen van zorg. Het belang van de inwoner staat voorop en we organiseren de ondersteuning zoveel mogelijk dichtbij huis.

Vanaf 2022 ontvangt het Odensehuis een structurele subsidie. Het Odensehuis Culemborg is er voor iedereen die te maken heeft met geheugenklachten of beginnende dementie én voor hun partners, familie en vrienden. En biedt ruimte voor ontmoeting, informatie, activiteiten en ontspanning. Het initiatief heeft inmiddels zich bewezen een kwalitatief goede en voorliggende voorziening in de sociale basis te zijn, waar een steeds groeiende vraag naar is bij mensen met geheugenproblemen en beginnende dementie. Verder bleek uit een onderzoek naar de behoefte aan dagactiviteiten van mensen met dementie (in Culemborg en Tiel) dat er naast de waardering voor het Odensehuis ook behoefte is aan laagdrempelige dagactiviteiten voor mensen met dementie en een migratie- dan wel andere culturele achtergrond.

In juli 2022 is het project Wonen, Welzijn en Zorg gestart in samenwerking met zorgpartijen, de woningbouwcorporatie en ElkWelzijn. Het project, dat gefinancierd wordt door het Zorgkantoor, beoogt een model op te leveren van wat er nodig is op het snijvlak van wonen, welzijn en zorg om mensen met beginnende dementie zolang en prettig mogelijk in de eigen woonomgeving te laten wonen. Het is de bedoeling dat dit model als voorbeeld gaat dienen voor andere gemeenten.

Vanuit het preventieakkoord richten de programma's "Culemborg dementievriendelijk", "Eenzaamheid" en "Vallen en vitaal bewegen" zich op versterken van de sociale basis voor ouderen, waardoor er meer ingezet wordt op collectieve voorzieningen in de eigen omgeving. Dit wordt nader beschreven in paragraaf Volksgezondheid in het hoofdstuk Sociale Stad.

Doelen en prestaties	
Volwassenen zijn gezond, zelfredzaam en participeren actief in de samenleving. Indien nodig ontvangen zij passende ondersteuning.	
1. We zorgen voor een kwalitatief goed, veilig, actueel en effectief zorgaanbod	
2. We zetten lichte, korte en meer groepsgewijze zorg in t.o.v. voorgaande jaren.	
3. Inwoners beoordelen de dienstverlening van de gemeente en aanbieders als ‘goed’.	
4. We organiseren zorg zoveel mogelijk in de eigen omgeving	
5. We maken bij de ondersteuning gebruik van de inzet van ervaringsdeskundigen.	
6. We doen al het mogelijke om samen met partners te zoeken naar passende huisvesting	

Toelichting prestatie

5. We maken bij de ondersteuning gebruik van de inzet van ervaringsdeskundigen.
De wijkgerichte ggz maakt gebruik van ervaringsdeskundigen. Daarnaast is in de regionale inkoop Wmo meegenomen dat inwoners gebruik kunnen maken van ervaringsdeskundigen. Dit krijgt in 2023 gestalte.

6. We doen al het mogelijke om samen met partners te zoeken naar passende huisvesting

In 2022 zijn we gestart met het project Wonen, Welzijn en Zorg Culemborg. Dit project richt zich op mensen met beginnende dementie en wat er nodig is, op onder andere het terrein wonen, om mensen in staat te stellen om zolang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. In 2023 wordt er een woon(welzijn)zorgvisie opgesteld die zich richt op een veel bredere doelgroep dan allen ouderen zoals, statushouders, woonwagenbewoners, uitstromers uit beschermd wonen, jeugdzorg en detentie.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren vormen van jeugdhulp die door de gemeente als individuele (niet vrij toegankelijke) voorziening worden aangemerkt. Dit betreft onder meer:

- Begeleiding 18-, jeugd- en opvoedhulp;
- Jeugd-GGZ;
- Jeugdzorg aan verstandelijk beperkten;
- Vervoer (18-);
- Persoonlijke verzorging en kortdurend verblijf voor de doelgroep 18-;
- Jeugdzorg-plus (gesloten jeugdhulp).

De indicering van deze zorg verloopt via het team Jeugd van de gemeente Culemborg. Daarnaast kunnen huisartsen rechtstreeks verwijzen naar jeugdhulp. In Culemborg betreft dit ongeveer 60% van de jeugdhulp. Dit hebben we in beeld door het dashboard Sociaal Domein. Het dashboard geeft goed zicht geeft op de verleende indicaties en hulp.

Er wordt gewerkt op basis van de verordening met daarbij een specificatie in beleidsregels. Beide zijn in 2022 onveranderd, maar krijgen met de invoering van één Sociaal Team in 2023 wel een aanpassing.

Regionaal is de inkoopstrategie Jeugd-Wmo vastgesteld. In 2022 is deze strategie uitgewerkt. Het huidige aanbod van aanbieders is geëvalueerd. Uitgangspunt is om in 2023 met minder aanbieders tot een sluitend en kwalitatief hoogstaand aanbod te komen. Door een bezwaar van een tweetal zorgaanbieders is het inkoopproces vertraagd.

De samenwerking tussen onderwijs en gemeente heeft onverminderd de aandacht gehad en blijft ook in 2023 een belangrijk speerpunt. Lokaal wordt er steeds gewerkt aan om dichter bij en eerder op kinderen en gezinnen te werken. Via projecten die gestart zijn met behulp van extra landelijke (corona)middelen, maar ook door dicht op de doelgroep te zitten. Bijvoorbeeld door meer schoolmaatschappelijk werk en meer consultatiemogelijkheden voor voortgezet onderwijs bij geestelijke gezondheidsproblematiek via Karakter. Daarnaast wordt ingezet op extra én ander jongerenwerk in school (informeren en ondersteunend). Dit betreffen allemaal voorliggende voorzieningen. Daarnaast blijft jeugdhulp/maatwerk beschikbaar.

In 2022 is samen met partners uit de stad gewerkt aan de totstandkoming van de Beleidsnota Kansrijk Opgroeien 12 jaar en ouder. In december is deze beleidsnota door de gemeenteraad vastgesteld. Er zijn vier ambities geformuleerd: Kansrijk opgroeien, Goed in je vel, Veilig opgroeien en Normaliseren. De ambitie 'Normaliseren' gaat onder meer over leren omgaan met tegenslag en het hanteren van reële verwachtingen.

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd zou in 2022 worden vastgesteld, maar dat is naar 2023 overgeheveld. Dit zal de komende jaren naar verwachting veel impact krijgen op de inzet van jeugdhulp.

Doelen en prestaties	
Jeugdigen groeien veilig, gezond en kansrijk op. Indien nodig ontvangen zij passende ondersteuning.	
1. Onze ondersteuning verschuift van zwaar naar licht en van lang- naar kortdurend.	
2. We bieden een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod van maatwerkvoorzieningen	
3. We zetten er op in dat jongeren en hun ouders / opvoeders vaker gebruik maken van voorliggende voorzieningen i.p.v. maatwerkvoorzieningen.	
4. We werken aan de doorontwikkeling van jeugd- en jongerenwerk, waarbij ook (tijdelijke) instrumenten als toekomstcoach en interventiewerk worden ingezet.	

Toelichting prestatie

1. Onze ondersteuning verschuift van zwaar naar licht en van lang- naar kortdurend.

Onze ondersteuning verschuift van zwaar naar licht en van lang- naar kortdurend.
We hebben zoals bovenstaand beschreven in 2022 stappen gezet om ondersteuning eerder en via voorliggende voorzieningen in te zetten. Tegelijkertijd denken we met het verder inzetten op het versterken van de sociale basis hier nog meer stappen in te kunnen zetten.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Geëscaleerde zorg 18+ gaat over alle opvang- en beschermd wonen-voorzieningen en eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor mensen in de volgende opvangvoorzieningen:

- Vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis);
- Beschermd wonen voor personen met psychische of psychosociale problemen;
- Inloopfunctie GGZ;
- Maatschappelijke opvang voor cliënten met een meervoudige problematiek, waaronder verslaving;
- Wmo-maatwerkdienstverlening en -maatwerkvoorzieningen bij opvang.

Het Manifest 'Samen werken aan de uitstroom Beschermd Wonen Rivierenland' voorziet in de uitstroom van mensen uit een instelling voor Beschermd Wonen, waarbij elke gemeente zorg draagt voor woonruimte voor een evenredig deel van de uitstromers. Het manifest is in het voorjaar van 2021 in werking getreden en is nu iets minder dan een jaar van kracht. Inmiddels zijn er verschillende uitstromers uit Beschermd Wonen via het uitstroompunt naar woonruimte bemiddeld, ook in Culemborg. Verder vindt er in het voorjaar van 2023 een evaluatie plaats en wordt beoordeeld in hoeverre nadere aanscherping of bijsturing nodig is.

We zorgden in 2022 voor het verder ontwikkelen van een kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend zorgaanbod, zowel lokaal als (sub-)regionaal. Dit loopt conform de planning. Zo heeft centrumgemeente Nijmegen het aanbod Beschermd Thuis verder uitgebreid, ook in de regio

Rivierenland. Met de regiogemeenten in Rivierenland zijn we in 2022 gestart met de voorbereidingen voor de organisatie van Beschermd Thuis in Rivierenland, in het kader van de ambitie om zorg zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving te organiseren. Deze voorbereidingen gaan ook in 2023 door; in de tussentijd wordt Beschermd Thuis op het niveau van Gelderland-Zuid uitgevoerd.

Om het aanbod voor (dreigend) dak- en thuisloze mensen sluitend te maken heeft er in 2022 een uitbreiding van de Tussenvoorziening plaatsgevonden. En is het traject voor de aanpak van dak-en thuisloosheid gecontinueerd dat eind 2021 was gestart. Dit traject loopt ook in 2023 door. Hiermee zetten we in op voldoende opvang, woonruimte en passende zorg en ondersteuning voor mensen die (dreigend) dak -of thuisloos zijn. Ook is in 2022 gestart met de uitwerking van de aanbevelingen uit de evaluatie van de woonladder. Deze evaluatie heeft eind 2021 plaatsgevonden en omvat een aantal optimalisatievoorstellen om de woonladder weer toekomstbestendig en sluitend te maken (de woonladder is een sluitend aanbod van voorzieningen en diensten in Rivierenland voor mensen met OGGZ-problematiek: kwetsbare mensen met meervoudige problemen die onvoldoende zelfredzaam zijn en meestal niet duidelijk om hulp vragen of juist zorg en hulp uit de weg gaan). Dit traject wordt naar verwachting in 2023 afgerond.

De zorg is in 2022 verschoven van intramuraal naar ambulant en van (sub-) regionaal naar lokaal: zo is het aantal Beschermd Thuis-indicaties in de regio gestegen van 171 in 2020 tot 258 in 2022. Het aantal Beschermd Wonen-indicaties is in dezelfde periode gedaald van 861 in 2020 naar 575 in 2022. Daarmee is een grote stap gemaakt in de richting van lichtere (maar wel doeltreffende) ondersteuning in de eigen woonomgeving van de cliënt.

Het leveren van maatwerk is, middels positionering procesregie, verstevigt in 2022. Procesregie heeft de Culemborgse Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE), het opschalingsmodel bij toename van complexiteit van problematiek, ontwikkelt en geïmplementeerd. Ook heeft procesregie een start gemaakt met het invoeren van de Doorbraakmethode. Bij zowel de Doorbraakmethode als de AVE wordt aansluiting gezocht bij het wijkteam. De aansluiting wordt nog onvoldoende gevonden als gevolg van prioritering en werkdruk bij het wijkteam. Hier ligt nog een opgave. De externe partners in de samenwerking bij escalerende casuïstiek Zorg & Veiligheidshuis Rivierenland en GGD Meldpunt Bijzondere Zorg erkennen het Culemborgse model van procesregie en AVE als best practice in de regio. Tevens heeft de gemeente Culemborg zich aangemeld bij het Programma Maatwerk Multiprobleemhuishoudens(PMM). Hiermee is toegang gerealiseerd tot het maatwerkregister bij landelijke partijen zoals DUO, CJIB, Belastingdienst etc. om beter maatwerk te kunnen creëren bij complexe casuïstiek op het snijvlak voor zorg en veiligheid.

Doelen en prestaties	
De-escalatie en uitstroom naar lichtere vorm van ondersteuning. De zorg is doeltreffend van aard, zo kort mogelijk en vindt zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving plaats.	
1. We zorgen voor de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend zorgaanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal.	
2. We zorgen dat bij crisis of spoed hulp snel is geregeld.	
3. We stimuleren dat zorg in de eigen omgeving is geregeld.	
4. Zorg verschuift van intramuraal naar ambulant en van (sub) regionaal naar lokaal.	
5. We zorgen dat de uitstroom naar lokale huisvesting zo soepel mogelijk verloopt door de inrichting van een regionaal uitstroompunt en de aanwezigheid van voldoende woonruimte, zorg en ondersteuning, ook voor mensen uit het netwerk van de cliënt.	
6. We volgen landelijke experimenten rond regelarme overheid en leren van de	

uitkomsten	

Toelichting prestatie

1. We zorgen voor de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend zorgaanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal.
De WijkGGZ bevindt zich in de pilotfase. In 2023 wordt deze geëvalueerd en vergeleken met het product WijkGGD, dat enkele andere gemeenten als alternatief voor de GGZ in de wijk hanteren. Hierna maken we een keuze of en op welke wijze we verder gaan met de WijkGGZ. Daarnaast werken we op Gelderland- Zuid niveau aan een regionale samenwerkplaats waarin we leervragen oppakken rondom de versteviging van netwerk samenwerking. De inrichting van het sluitend aanbod zal de opbrengsten uit deze leervragen meennemen in het verdere ontwerp van het lokale en regionale zorglandschap.

6. We volgen landelijke experimenten rond regelarme overheid en leren van de uitkomsten.
In Culemborg gaan we werken met de doorbraakmethode. De eerste verkenning is gestart eind 2022. De uitrol en inbedding zal plaatsvinden in 2023. Deze Doorbraakmethode levert handvatten om op casusniveau verantwoord en regelarm af te wijken bij belemmerend beleid. Daarnaast levert werken met de Doorbraakmethode ook beleidsvoorstellen op die gericht zijn op een regelarme overheid.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Tot dit taakveld behoren maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerk dienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven. Dit betreft onder meer:

- Kinderbeschermingsmaatregelen, aanpak kindermishandeling;
- Jeugdreclassering;
- Opvang (18-);
- Vrouwenopvang/huiselijk geweld (18-);
- Beschermd wonen (18-);
- Programma's rond verslaving (18-);
- Individuele maatwerkdienstverlening voor jeugdigen 18- in opvangvoorziening.

Ook in 2022 hebben we aandacht besteed aan het herkennen en bespreekbaar maken van onveilige thuissituaties van kinderen en jongeren. Onder meer het onderwijs blijft hierin een belangrijke partner.

Regionaal is de ambitie vastgesteld om JeugdzorgPlus in zijn huidige vorm overbodig te maken. JeugdzorgPlus is gesloten jeugdzorg voor jongeren die een gevaar voor zichzelf of anderen zijn. In feite ongewenst, zeker in de huidige vorm, maar ook jeugdzorg die desondanks noodzakelijk blijft. De komende jaren vind er een transitie plaats van grote instellingen en groepen naar kleinschalige vormen van JeugdzorgPlus. Deze transitie vindt op bovenregionaal niveau plaats, maar wordt lokaal nauw gevolgd en besproken om het ook voor een kleine groep Culemborgse jeugdigen grote gevolgen heeft.

Er zijn in 2022 stappen gezet binnen de Gelderse Verbeteragenda Jeugdbescherming. Uniforme contractering en werkwijzen zijn ingevoerd. De lokale samenwerking met jeugdbescherming is geïntensiveerd. Ook is er lokale regisseur jeugdbeschermingscasuïstiek aangesteld. Met dit instrument bereiden we ons voor op het toekomstscenario jeugdbescherming waarin de hulp voor

de meest kwetsbare kinderen sneller kan worden gerealiseerd en waarin we integraler werken met alle veiligheidspartners.

De stappen naar verbetering van het aanbod (via de nieuwe inkoop Wmo/jeugd) en naar de voorkant (via inzet op scholen) zijn klein, maar zijn ook in 2022 verder ingezet.

Doelen en prestaties	
De-escalatie en uitstroom naar lichtere vormen van ondersteuning. De zorg voor de jeugdige is doeltreffend van aard, zo kort mogelijk en vindt zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving plaats.	
1. We zorgen voor de aanwezigheid van kwalitatief hoogwaardig, actueel en sluitend aanbod, zowel lokaal als (sub)regionaal. We werken regionaal samen aan een meerjarig verbeterplan rondom contractering en innovatie van het veiligheidsbeleid.	
2. We zorgen dat bij crisis of spoed hulp snel is geregeld.	
3. De zorg wordt geschoven van zwaar naar lichter en van lang- naar kortdurend.	
4. We stimuleren de inzet van ervaringsdeskundigheid.	

Indicatoren:

Indicatoren	**Werkelijk 2021**	**Begroot 2022**	**Werkelijk 2022**
Percentage meldingen voor een uitkering dat niet leidt tot een aanvraag (instroompreventie)	56,6%	60%	49,8%
Uitstroom uit de uitkering *Waarvan duurzame uitstroom*	105 *27*	150 *75*	243 *nog niet bekend*
Aantal huishoudens dat bijzondere bijstand ontvangt	418	450	425
Aantal aanvragen bijzondere bijstand	681	600	640
Aantal inwoners, dat via bijzondere bijstand een vergoeding krijgt voor budget-beheer en/of bewindvoering	135	130	128
Aantal inwoners preventieve trajecten	164	250	197
Aantal inwoners curatieve trajecten	25	30	86
Aantal inwoners waarmee de gemeente contact heeft n.a.v. aanpak vroegsignalering*	niet bekend	300	240
Aantal deelnemers Leerhuis	120	120	119

***Cijfers beschikbaar vanaf 2022**

Toelichting indicatoren

Aantal inwoners preventieve trajecten
Het aantal inwoners met een preventief traject is toegenomen door de aandacht voor vroegsignalering en de samenwerking met het sociaal wijkteam.

Aantal inwoners curatieve trajecten
Hierbij wordt het aantal inwoners met een curatief traject weergegeven. Trajecten duren meerdere jaren. Het begrote aantal curatieve trajecten blijft gelijk; door de aandacht voor preventie zijn we er enerzijds vroeger bij en worden problematische schulden voorkomen, maar het aantal curatieve trajecten kan anderzijds ook stijgen als gevolg van meer aandacht.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Bron
Aantal banen *per 1000 inwoners van 15 tot 65 jaar*	739,1	700	739	Waarstaatjegemeente.nl
Netto arbeidsparticipatie	71,5%	70%	72,9%	Waarstaatjegemeente.nl
Werkloze jongeren	1%	1%	1%	Waarstaatjegemeente.nl
Lopende re-integratievoorziening *per 1000 inwoners van 15 tot 75 jaar*	6,3	5,9	7,9	Waarstaatjegemeente.nl
Aantal bijstandsuitkeringen *per 10.000 inwoners*	345	430	nog niet bekend	Waarstaatjegemeente.nl Werkzaak
Kinderen in uitkeringsgezin	4%	5%	4%	Waarstaatjegemeente.nl
Jongeren met een delict voor de rechter	0,3%	1%	1%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
Jongeren met jeugdhulp *% van alle jongeren tot 18 jaar*	14,6%	8%	11,6%	Waar staat je gemeente.nl (n.b. eerste half jaar 2022)
Jongeren met jeugdbescherming	0,8%	0,8%	0,7%	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	0,3%	0,25%	0,25%	CBS
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement *per 1000 inwoners*	65	40	57	Waarstaatjegemeente.nl

Toelichting indicatoren

Aantal banen
Deze indicator betreft het aantal banen per 1000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.

Netto arbeidsparticipatie
Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroeps-bevolking.

Werkloosheid
De werkloze beroepsbevolking als percentage van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking.

Werkloze jongeren
Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer.

Lopende re-integratievoorziening
Deze indicator toont het aantal inwoners dat gebruik maakt van een re-integratievoorziening op basis van de Participatiewet. Dit is een voorziening die door de gemeente wordt ingezet om de

afstand tot de arbeidsmarkt van een cliënt te verkleinen, waarbij het doel op de langere termijn altijd arbeidsinschakeling is.

Aantal bijstandsuitkeringen
Het aantal personen met een uitkering op grond van de Participatiewet. Uitkeringen aan personen in een instelling en dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Kinderen in uitkeringsgezin
Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Jongeren met een delict voor de rechter
Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Jongeren met jeugdhulp
Hulp en zorg zoals deze bedoeld is in de Jeugdwet.

Jongeren met jeugdbescherming
Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering
Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Cliënten met een maatwerkarrangement WMO
Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de WMO. Voor de WMO gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op het aantal deelnemende gemeenten.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Jeugdwet
- Participatiewet
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- Visie sociaal domein
- Ontwikkelagenda sociaal domein
- Beleidsnota Jeugd en Wmo
- Beleidskader "Kansrijk Opgroeien 0-12 jaar"
- Beleidskader "Rondkomen in Culemborg" 2019
- Verordening Wmo/Jeugd 2020
- Beleidsregels Wmo/jeugd 2020
- Collegebesluit Sociaal Wijkteam
- Meerjarenbeleidsplan Werkzaak Rivierenland
- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2017
- Re-integratieverordening Participatiewet 2017
- Verordening individuele studietoeslag 2015
- Legesverordening

- Afstemmingsverordening
- Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive
- Verordening tegenprestatie
- Re-integratieverordenning
- Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet Culemborg 2017
- Beleidsregels bijzondere bijstand
- Beleidsregels schuldhulpverlening
- Startnotitie beschermd wonen/maatschappelijke opvang
- Projectplan sluitende aanpak psychisch kwetsbare personen 2017/2018
- Regionaal beleidsplan beschermd wonen/maatschappelijke opvang 2017/2020 'samen dichtbij'
- Sluitende aanpak psychisch kwetsbare mensen 2018
- Investeringsplan meedoen naar vermogen ter versterking van maatschappelijke en arbeidsparticipatie 2020, 2021-2022
- Regionaal beleidsplan aanpak laaggeletterdheid 2020-2024
- Regionaal transformatieplan samenwerken aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren 2018 - 2021
- Verordening Tegemoetkoming Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang 2021
- Wet Publieke Gezondheid
- Meerjarenstrategie 2020-2023 GGD Gelderland-Zuid

Betrokken partners:

- GR Werkzaak Rivierenland
- GGD Gelderland-Zuid
- Zorgaanbieders Jeugd en WMO
- Elk Welzijn
- Santé Partners
- MEE NL
- Bibliotheek Rivierenland
- Indigo - Pro Persona Connect
- Regionale Instelling voor Beschermd Wonen (RIBW)
- UWV
- Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs
- Samenwerkingsverband Betuws Primair Onderwijs
- Samenwerkingsverband Rivierenland (VO)
- Andere gemeenten en regio
- Huisartsen
- Regio Rivierenland
- Lokale en regionale sociale en maatschappelijke partners
- Sociale (maatschappelijke) ondernemers
- Woningcorporaties
- Vluchtelingenwerk

Verbonden partijen

	Werkzaak Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	**Klantprofiel 4** *Geen overdracht in 2022* De overdracht van de begeleiding van de doelgroep klantprofiel 4 (KP4) aan Werkzaak vormde zeker het afgelopen jaar onderwerp van gesprek. Na de laatste wijziging van de GR was het vanaf 2022 mogelijk om de dienstverlening aan KP4 over te dragen aan Werkzaak. Tot heden had alleen gemeente gemeente West Maas en Waal de doelgroep (in pilotvorm) overgedragen. De gemeente Culemborg wilde de dienstverlening aan KP4 per 1 juli 2022 onderbrengen bij Werkzaak, maar dit bleek door een samenloop van gebeurtenissen en omstandigheden onhaalbaar. Voorbeelden hiervan zijn de oorlog in Oekraïne, de energiearmoede, de opvang aan de Bellweg en een capaciteitstekort bij de ambtelijke ondersteuning bij Werkzaak én de gemeente. De zorgvuldigheid van het proces zou in gevaar komen. In goed overleg met Werkzaak en ElkWelzijn (die een deel van de begeleiding voor haar rekening nam) is besloten om het besluit over de overdracht uit te stellen naar 2023. *Onderzoek* Tegelijkertijd heeft Werkzaak in 2022 onderzoek laten uitvoeren naar de effecten van een eventuele overdracht van de KP4-doelgroep naar hun eigen organisatie. Daaruit bleek dat dit lastig wordt, doordat de instrumenten die Werkzaak reeds gebruikt voor hun eigen kandidaten, niet geschikt zijn voor de KP4-groep. De bestuurders van het AB van Werkzaak hebben aan Werkzaak verzocht de opties nader uit te werken zodat het AB in maart 2023 een besluit kan nemen over de vraag: in hoeverre kan Werkzaak passende dienstverlening aan KP4 aanbieden en in welke vorm? *Collegebesluit* Het college van Culemborg heeft eind 2022 besloten om de begeleiding van de KP4-groep voorlopig niet naar Werkzaak over te dragen, omdat wij de begeleiding van deze doelgroep middels een bestaande (gemeentelijke) participatiecoach op een goede manier kunnen integreren in het Sociaal Team vanaf 2023. In samenspraak met ElkWelzijn, is de extra professionele begeleiding (naast de begeleiding door onze gemeentelijke coach) die wij inhuurden bij ElkWelzijn per 1 januari 2023 gestopt. **Cirtex** Een belangrijke ontwikkeling die in 2022 meer vorm heeft gekregen is de oprichting van Cirtex: een samenwerking van Avri, Werkzaak Rivierenland en 2Switch een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd

	Cirtex. Cirtex houdt de cirkels klein en vermindert C02-uitstoot, wat goed is voor het milieu. Daarnaast draagt het bij aan de circulaire economie en biedt werkgelegenheid voor veel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Cirtex bestaat sinds januari 2022 in de vorm van een pilot, die vanuit Regiodeal-middelen is gefinancierd. In het begin werkten er 7 medewerkers. Er zijn eind november 2022, bij de officiële oprichting, 14 betaalde banen en 10 ontwikkelplekken gerealiseerd. In januari werd gestart met 1500 kg per week en inmiddels verwerkt het textielsorteercentrum 5000 kg per week met 14 medewerkers. De kwaliteit van het ingezamelde textiel in Rivierenland is goed, zelfs beter dan landelijk.

Bedragen x € 1.000

Zorgzame stad	**Werkelijk 2021**	**Primitief begroot 2022**	**Begroot na wijziging 2022**	**Werkelijk 2022**	**Verschil 2022**
Lasten	32.132	31.931	35.661	35.312	349
Baten	-8.228	-8.849	-8.864	-7.667	-1.197
Saldo van baten en lasten	**-23.904**	**-23.082**	**-26.797**	**-27.645**	**-848**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves		0	0	0	0
Zorgzame stad	**-23.904**	**-23.082**	**-26.797**	**-27.645**	**-848**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Sociale stad

Programma Sociale stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Culemborg is een sociale stad, waarin iedereen meetelt en meedoet. We zetten ons in voor alle inwoners. Dit willen we met zeggenschap van de buurtbewoners bereiken. Een sociale stad creëren we niet alleen, maar met onze inwoners, vrijwilligers, (sociale) ondernemers en andere partners. We werken wijkgericht en ondersteunen initiatieven van inwoners.

Onderwijs en onderwijshuisvesting hebben onze voortdurende aandacht omdat ze een belangrijke bijdrage bieden aan de ontwikkeling van onze Culemborgse kinderen en jongeren. We monitoren de capaciteit en kwaliteit van de huisvesting en besteden aandacht aan verduurzaming.

Sport en cultuur dragen bij aan het versterken van onze samenleving: zowel aan het welzijn en de gezondheid van onze inwoners, als aan de verbindingen in de stad. We stimuleren het culturele en sportieve klimaat en vergroten van de participatie van Culemborgers op deze terreinen. Hierin fungeren het uitvoeringsprogramma cultuur en het lokaal sportakkoord als een belangrijk vliegwiel, inclusief het onderhoud van onze prachtige sportaccommodaties.

We zetten in op preventie in de vorm van positieve gezondheid, leefstijlprogramma's en vroegsignalering. Deze onderwerpen zijn meegenomen in de uitvoering van het preventieakkoord en lokaal sportakkoord en doen we samen met allerlei verschillende maatschappelijke partners in de stad.

Extra aandacht gaat uit naar de Culemborgse jongeren en ouderen. Voor de jongeren investeren we in de voor- en vroegschoolse educatie, de Brede School Culemborg, versterking van jongerenwerk op de VO-scholen en in de samenwerking tussen onderwijs en het sociaal domein. Voor ouderen zetten we onder meer in op een duurzaam programma rondom valpreventie, eenzaamheid en dementie. Het project Dementievriendelijk Culemborg is in 2022 van start gegaan.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Sociale stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
4.1	Openbaar onderwijs	Daphne Bijvoet
4.2	Onderwijshuisvesting	Daphne Bijvoet
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Daphne Bijvoet
5.1	Sportbeleid en activering	Mischa Peters
5.2	Sportaccommodaties	Mischa Peters
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Mischa Peters/ Daphne Bijvoet
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	Gerdo van Grootheest/ Monica Wichgers/ Mischa Peters

7.1	Volksgezondheid	Mischa Peters

Doelen en prestaties taakvelden Sociale stad

4.1 Openbaar onderwijs

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij openbaar onderwijs heeft de gemeente de taak om te kijken naar de continuïteit. Is er voldoende openbaar primair onderwijs (tenminste één school) en kan dit blijven voortbestaan? In 2022 is het aantal scholen voor Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs gelijk gebleven. Wel is het proces gestart om in 2023 tot fusie van de basisscholen Praathuis en Kaardebol te komen.

Doelen en prestaties	
Inwoners hebben de mogelijkheid om voor hun kinderen openbaar onderwijs te kiezen.	
1. We zorgen dat er – vanuit de toezichthoudende rol van de gemeente – voldoende en kwalitatief goed onderwijs is op openbare scholen, daar waar die aantoonbaar in het gedrang komt.	

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor adequate en voldoende onderwijshuisvesting. Prognose geven de gemeente inzicht voor meerdere jaren en kunne in combinatie met de informatie over de huisvesting zelf (leeftijd, staat van onderhoud gebouwen, etc.) richting geven aan investeringen die moeten worden gepleegd om de onderwijshuisvesting op peil te houden. Daar is sinds de laatste jaren de duurzaamheidsopgave bijgekomen. In 2022 zijn er nieuwe prognoses gemaakt die helpen bij het in gang gezette proces om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan. De afronding daarvan is gepland in de eerste helft van 2023.

Bijna alle scholen beschikken over huisvesting conform het IHP. De huisvesting van één school, het Koningin Wilhelmina College, wordt nu nader bekeken. De school heeft enige overcapaciteit en een deel van de huisvesting is verouderd en duur in exploitatie en energie. Hier wordt - mede in het kader van de verduurzaming - onderzocht hoe de school in de toekomst kan worden gemoderniseerd. Voor het KWC is er een scenario onderzoek verricht waarbij er is gekeken naar renoveren en verduurzamen maar ook naar volledige vervangende nieuwbouw. In het vervolg hierop is er een marktconsultatie gedaan om te kijken welke mogelijkheden er vanuit de markt aangedragen worden. Dit heeft doen inzien dat er meer onderzoek nodig is en er ook andere opties opnieuw bekeken moeten worden.

Er loopt een ook onderzoek naar de verduurzaming van scholen in het basisonderwijs. In 2020 hebben we onderzoek gedaan naar verbetering van de klimaatbeheersing en verduurzaming van de Brede School West. Deze is in 2021 volledig onderhanden genomen, waarbij het pand volledig is verduurzaamd en het binnenklimaat is verbeterd. Niet alle uitgevoerde werkzaamheden vallen onder de SiSa-regeling. Bij het opstellen van de SiSa-verantwoording is hier voldoende rekening mee gehouden in 2021 door de subsidie aanvraag als leidraad te gebruiken.

Doelen en prestaties	
Kinderen uit Culemborg en de regio krijgen (basis en voortgezet) onderwijs in gezonde, veilige en stimulerende gebouwen.	
1. We bekostigen (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding van scholen.	
2. We volgen de trends van leerlingenaantallen en spelen in op de gevolgen van deze trends om onze schoolgebouwen zo optimaal mogelijk in te zetten voor het Culemborgs onderwijs.	
3. We zorgen dat basisonderwijs zo dicht mogelijk in de nabije omgeving wordt geboden.	

Onze schoolgebouwen zijn duurzaam. De gemeente en scholen vervullen daarmee ook een voorbeeldfunctie.	
1. We vervolgen de pilot met drie scholen voor het basisonderwijs om duurzaamheidsmaatregelen in/aan het gebouw aan te brengen. Daarbij onderzoeken we de best passende maatregelen voor het gebouw en de mogelijkheden voor financiering vanuit onderwijs	
2. We leggen een integraal huisvestingsplan voor aan de gemeenteraad.	
3. We onderzoeken (gedeeltelijke) nieuwbouw van het Koningin Wilhelmina College.	

Toelichting prestatie

1. We vervolgen de pilot met drie scholen voor het basisonderwijs om duurzaamheidsmaatregelen in/aan het gebouw aan te brengen. Daarbij onderzoeken we de best passende maatregelen voor het gebouw en de mogelijkheden voor financiering vanuit onderwijs.
De laatste van de drie scholen staat nog op de planning om komende zomer te verduurzamen. Vertraging opgelopen door geen mogelijkheden tot aansluiting bij Liander.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Voor peuters met een risico op een onderwijsachterstand is voorschoolse educatie (VVE) beschikbaar. Sinds 2021 ontvangen alle peuters gedurende het hele jaar 16 uur (in plaats van 14 uur) voorschoolse educatie per week. Voor ouders zijn twee van de vier dagdelen volledig gratis. Op het consultatiebureau is daarnaast meer aandacht voor het onder de aandacht brengen van activiteiten waarvan VVE-peuters en ouders zelf gebruik kunnen maken in het kader van ontwikkelen taal- en basisvaardigheden. Dit is in aanvulling op de inloop van o.a. de Boekstartcoach en logopediste op het consultatiebureau. In 2022 is de basis gelegd voor de implementatie van de peutermonitor. Dit middel geeft ons in 2023 zicht op het bereik en non-bereik van de doelgroep VVE-peuter. We hebben de ambitie het bereik in beeld te krijgen en te verhogen. Hierin is de samenwerking gezocht met VVE-aanbieders en JGZ 0-4 jr. NPO middelen hebben in 2022 gezorgd voor een verrijking van het VVE aanbod door een extra tutor toe te voegen aan de VVE-groepen.

De brede school (plus Talentacademie) is inmiddels al dertien jaar lang actief en succesvol. Middelen vanuit de Gelijke Kansen Alliantie (GKA) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben in 2022 gezorgd voor een uitbreiding van de mogelijkheden van de Talentacademie.

De aanjager Onderwijs Arbeidsmarkt is aan het werk en heeft volop contacten tussen partijen gelegd en activiteiten geïnitieerd en georganiseerd. Het initiatief is geborgd met de oprichting van de stichting Hub Rivierenland. Passend onderwijs blijft voortdurend op de agenda, projecten als dyslexiezorg zijn succesvol en zijn ingebed in de zorg- en ondersteuningsstructuren.

Aan de versterking van de relatie zorg-onderwijs - ook een belangrijk thema voor het passend onderwijs - is ook in 2022 gewerkt, gesteund door tijdelijk middelen vanuit NPO en regionale transitiemiddelen die vanuit de coronaproblematiek beschikbaar kwamen. Alle partners hechten aan verdere versterking van die relatie. Hierbij is onder meer schoolmaatschappelijk werk een belangrijke verbindende schakel.

Doelen en prestaties	
Kinderen, jongeren en volwassenen ontdekken hun talenten en ontwikkelen hun mogelijkheden.	
1. We zorgen er voor dat jonge kinderen met een (risico op) leerachterstand gebruik maken van een verrijkte leeromgeving. Dat wil zeggen: een aanvullend aanbod op het curriculum van de school.	
2. Schoolgaande kinderen en jongeren ontdekken en ontwikkelen zowel binnen als buiten reguliere schooltijden via het gevarieerde activiteitenaanbod van de Brede School hun talenten.	
3. Volwassenen en ouderen met weinig basisvaardigheden stimuleren we om zich - bijvoorbeeld via het Leerhuis - verder te ontwikkelen.	

5.1 Sportbeleid en activering

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het onderdeel 'Sportbeleid en activering' binnen het deelprogramma 'de sociale stad' is met name gericht op het versterken van de verbinding tussen sport en gezondheid. Dit betekent dat de programmering en de budgetten in de afgelopen jaren in toenemende mate aan elkaar verbonden zijn. De activiteiten worden ingezet en aangestuurd vanuit het lokaal sportakkoord (2020) en het lokaal preventieakkoord (2021).

We noemen hier een aantal activiteiten uit het lokaal preventieakkoord, gerelateerd aan onderstaande prestaties (nadere beschrijving van het lokaal preventieakkoord is opgenomen in de paragraaf over volksgezondheid):

- Een van de activiteiten is het ontwikkelen van een Culemborgs lokale ketenaanpak op overgewicht, aan de hand van de landelijke aanpak ‘Care for obesity’. Er is een plan opgesteld gericht op een betere signalering, ondersteuning en zorg voor kinderen boven een gezond gewicht. Eind 2022 is een pilot gestart.
- Een andere activiteit is het ontwikkelen van een Culemborgs samenwerkingsmodel voor valpreventie trainingen. Er zijn in 2022 meerdere valpreventietrainingen georganiseerd op weg naar een duurzame ketenaanpak valpreventie. Een aandachtspunt is dat er weinig trainers in verenigingsverband zijn die bewegen met ouderen kunnen verzorgen. Dit zorgt nu voor een beperkt vervolgaanbod. Er wordt contact gelegd met het lokale sportakkoord of er verenigingstrainers zijn die hier meer in zouden willen betekenen.

De Rijksfinanciering van het lokale sportakkoord 2020-2021-2022 is beëindigd op 31 december 2022. Het budget is in 2022 niet volledig besteed. In 2023 worden de laatste activiteiten geprogrammeerd en uitgevoerd.

De gemeente adviseert bij de aanleg van groene en beweegvriendelijke schoolpleinen. In 2022 hebben zes scholen advies gevraagd en ontvangen. Drie scholen hebben een vergroening van het schoolplein gerealiseerd (te weten de scholen Praathuis, Montessorischool Parijsch en Augustinusschool).

Doelen en prestaties	
Inwoners (jong en oud) bewegen met plezier.	
1. We bestrijden overgewicht bij kinderen samen met de familie en waarbij wordt samengewerkt met maatschappelijke partners aan een gezamenlijke ondersteuning van een kind met overgewicht en het gezin waarin het opgroeit.	
2. We faciliteren de 'Brede School door met diverse partners samen te werken aan de (talent)ontwikkeling van een kind, tijdens en na schooltijd.	
3. We ondersteunen basisscholen (in het programma gezonde school) gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl van leerlingen.	
4. We stimuleren inwoners en maatschappelijk partners (zorg, welzijn, sport) om samen te werken om gezondheidswinst en beweegwinst bij (kwetsbare) groepen Culemborgers te behalen.	
5. Meerdere beweegaanbieders hebben samen een sportakkoord gesloten en een sportplatform opgericht. We ondersteunen het sportakkoord door de aanstelling van een sportregisseur.	
6. Meerdere maatschappelijke partners uit het medische en sociale domein hebben samen een preventieakkoord gesloten. We ondersteunen het preventieakkoord door de aanstelling van een preventieregisseur.	
7. We stimuleren beweging door het organiseren van laagdrempelige NME activiteiten (https://nmeculemborg.nl) voor ouderen en door het ondersteunen bij de aanleg van groene en beweegvriendelijke schoolpleinen.	

Toelichting prestatie

7. We stimuleren beweging door het organiseren van laagdrempelige NME activiteiten (https://nmeculemborg.nl) voor ouderen en door het ondersteunen bij de aanleg van groene en beweegvriendelijke schoolpleinen.

De gemeente organiseert samen met enkele partners vanaf 2021 laagdrempelige NME activiteiten voor ouderen binnen het project "Vitamine Groen". In 2022 zijn er geen activiteiten georganiseerd mede door de beperkende corona activiteiten.

5.2 Sportaccommodaties

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De gemeente heeft besloten om voor de planperiode (2019-2020-2021-2022) een groot aantal toplagen van kunstgras sportvelden te vervangen om de sportbeoefening op meerdere buitensportvoorzieningen te kunnen blijven garanderen. In 2022 zijn twee voetbalvelden op sportpark Parijsch onder handen genomen middels activering van de daarvoor bestemde gelden.

Daarbij zijn maatregelen getroffen om te voorkomen dat rubbergranulaatkorrels (het infillmateriaal van het kunstgras) in het milieu terecht komen.

De terugkeer van SMVC Fair Play als vereniging heeft ervoor gezorgd dat invulling gegeven moest worden aan het medegebruik van sportvelden. De regels die zijn opgesteld om te komen tot het toewijzen van gebruiksuren zijn in het eerste kwartaal van 2021 geëvalueerd. De uitkomsten hiervan hebben niet geleid tot een aanpassing van de regels voor het seizoen 2021-2022.

Doelen en prestaties	
Inwoners kunnen gebruik maken van kwalitatief hoogwaardige en toegankelijke sport- en beweegvoorzieningen.	
1. We stellen een procesaanpak op met betrekking tot het meerjarige groot onderhoud van zwembad De Waterlinie.	✓
2. We faciliteren en ondersteunen duurzaamheidsinitiatieven van sportverenigingen.	✓

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022 is er hard gewerkt aan allerlei acties uit het uitvoeringsprogramma behorende bij de cultuurvisie. Zo zijn er al grote stappen gezet op het gebied van samenwerken en afstemmen en is er gewerkt aan een toekomstvisie voor de culturele infrastructuur.

Aan de hand van het Regioplan Inspirerend Rivierenland wordt er extra geïnvesteerd in de regionale podia en in erfgoed. Het door de regionale podia opgestelde podiumplan heeft als uitgangspunt om zoveel mogelijk samen te werken en op die manier elkaar te versterken. Op erfgoedgebied is er gewerkt aan plannen om de geschiedenis van Culemborg nog beter zichtbaar te kunnen maken op diverse culturele plekken in de stad. De cultuursector profileerde zich in 2022 een stuk beter door een gezamenlijke website en uitagenda te maken. Jongeren hebben via Lek en Linge de opdracht gekregen om na te denken over wat zij missen op cultureel gebied in Culemborg. De uitkomsten hiervan verwachten we in voorjaar 2023. Met projecten als 'het gezicht van het gezicht' is er gewerkt aan het betrekken van kwetsbare inwoners en verkleinen van eenzaamheid bij deze doelgroep door middel van culturele activiteiten. Met behulp van een viertal incidentele regelingen hebben we de cultuursector ook in 2022 extra ondersteund zodat onze culturele infrastructuur overeind is gebleven.

Doelen en prestaties	
Inwoners maken van jongs af aan kennis met kunst en cultuur en ontdekken en ontwikkelen hun talenten en creativiteit.	
1. We faciliteren de ‘Brede School Culemborg’ waarin docenten cultuur en Natuur Milieu Educatie werken aan de (talent)ontwikkeling van een kind, tijdens en na schooltijd.	✓
2. We zetten de samenwerking met Kunst Educatie Culemborg voort met extra aandacht voor samenwerking tussen partijen onderling en met de Voortgezet Onderwijs scholen.	✓
3. We gaan in gesprek met jongeren (12-18 jaar) om hun wensen op te halen.	↗
4. We onderzoeken of er behoefte is onder jongeren (12-18 jaar) om structureler	↗

betrokken te worden bij cultuuractiviteiten.	
5. We investeren op de Primair Onderwijs scholen in cultuureducatie door de deelname aan het programma Cultuur met Kwaliteit.	

We vergroten het welbevinden van de inwoners door te zorgen voor een levendig en cultureel bruisend Culemborg.	
1. We verkleinen de eenzaamheid en vergroten de betrokkenheid van kwetsbare inwoners met behulp van culturele activiteiten.	
2. Inwoners met ideeën voor culturele activiteiten weten de weg naar het Cultuurfonds Culemborg te vinden.	
3. Inwoners met een andere culturele achtergrond zijn actief betrokken bij culturele activiteiten in Culemborg en zoeken daarin de samenwerking.	
4. We benutten het Cultuur- en Erfgoedpact 2021-2023 om een breed toegankelijk cultureel aanbod te ontwikkelen.	

We vergroten de aantrekkelijkheid van Culemborg voor inwoners, bezoekers, ondernemers en de regio.	
1. We zorgen voor een betere zichtbaarheid van alle culturele activiteiten door middel van een toekomstbestendig communicatiemiddel.	
2. We zorgen voor inzicht in de noodzakelijke toekomstbestendige culturele infrastructuur (faciliteiten en podia).	
3. We stimuleren de samenwerking tussen de verschillende partijen waarbij aandacht is voor een uitgebreid aanbod, uitgebreidere doelgroepen en de verschillende culturen.	

5.6 Media

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De bibliotheek heeft in 2022 haar dienstverlening weer volledig kunnen oppakken nadat ze zowel in 2020 als in 2021 de deuren deels moesten sluiten i.v.m. lockdowns. De uitleencijfers zijn hoger dan 2019, het jaar vóór corona.

De lokale omroep SRC heeft, op basis van de Mediawet 2008, van de gemeente een beschikking gekregen om in 2022 hun werkzaamheden te kunnen verrichten.

Doelen en prestaties	
Culemborg heeft een waardevrije plek waar inwoners elkaar ontmoeten, kennis vergaren en informatievaardigheden leren.	
1. Om hun kennis en vaardigheden te vergroten stimuleren we inwoners om gebruik te maken van de laagdrempelige voorzieningen, waaronder de dienstverlening van Bibliotheek Rivierenland, waar ze zich kunnen ontwikkelen.	
2. We faciliteren de lokale omroep.	

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Culemborg heeft een rijk scala aan initiatieven en initiatiefnemers. De kracht en inzet hiervan willen we zoveel mogelijk ondersteunen en benutten. Dat doen we op verschillende manieren.

In Culemborg werken we al meerdere jaren met het Buurtpanel en het Initiatievenloket. Hier kunnen inwoners initiatieven indienen om de stad nog leefbaarder, mooier en beter te maken. Bij het Buurtpanel zijn in totaal 40 aanvragen ingediend, waarvan twee aanvragen zijn afgewezen. Een aantal initiatieven zijn wegens corona doorgeschoven van 2021 naar 2022. Van de 38 initiatieven waarvan de aanvraag is gehonoreerd, zijn er 16 buurt bbq's geweest. Bij het initiatievenloket zijn er in 2022 in totaal 17 initiatieven ingediend, waarvan drie aanvragen zijn afgewezen. Twee aanvragen zijn doorverwezen naar respectievelijk het Sportakkoord en het Buurtpanel en één aanvraag is zelf teruggetrokken. Van de 11 initiatieven waarvan de aanvraag is gehonoreerd, waren er 4 initiatieven ingediend gericht op mensen die het in deze tijd extra moeilijk hebben. Het college had in november besloten om tot eind 2022 het initiatievenloket hiervoor open te stellen.

Het initiatievenfeest ‘Slingers door de stad’ is in samenwerking met ElkWelzijn georganiseerd op zaterdag 3 september 2022. Tijdens deze stralende dag was er een fiets- en wandelroute langs verschillende duurzame initiatieven en organisaties in Culemborg. Op iedere locatie werd aan de hand van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG’s) verteld hoe vrijwilligers daar zich inzetten voor de stad. De route bestond uit 19 locaties waar 31 organisaties zich lieten zien. Geweldig om te zien hoeveel initiatieven Culemborg rijk is. We zijn trots op al die inwoners die zich inzetten voor elkaar en voor onze stad.

In Culemborg werken we naast de sociale wijkteams, ook met leefbaarheid wijkteams. Deze wijkteams hebben als doel om de leefbaarheid in de wijken te versterken en waar nodig te verbeteren. In 2022 hebben er verschillende wijkacties plaatsgevonden, zoals containeracties, met de koffiekar in de wijk en geveltuinenacties.

Buurt Bestuurt is een instrument dat ingezet wordt om burgers te betrekken bij de veiligheid en leefbaarheid in hun buurt. Deze methodiek is het afgelopen jaar ingezet voor de doorontwikkeling van het Pieterplaatsje en de verkeersveiligheid bij het Praathuis (herinrichting van het fietsparkeren). Ook heeft de ontwikkeling van het speeleiland in de Parkstrook een boost gekregen. Dit is een co-creatie tussen de gemeente, ElkWelzijn, de Brede School en een initiatiefgroep uit de buurt. In 2022 is een gezamenlijk ontwerp gemaakt en vastgesteld.

Sinds corona zijn de zomeractiviteiten een begrip geworden in Culemborg. In samenwerking met ElkWelzijn en de Brede School zijn in de zomer wederom tal van activiteiten georganiseerd voor kinderen en jongeren in Culemborg. Ook het Buurtpanel is hierbij aangehaakt. Deze formule is succesvol.

Begin 2021 hebben we de keuze gemaakt om te starten met het digitale Platform Culemborg. De technische implementatie van het platform heeft meer tijd en inzet gekost dan verwacht. Daarom is besloten om de pilot met één jaar te verlengen tot maart 2023. Als onderdeel van de pilot hebben we het platform ingezet voor diverse onderwerpen en geëxperimenteerd met verschillende participatiemethoden. Op 15 februari 2022 is het eerste project ‘Ruil grijs voor groen’ live gegaan. In totaal hebben er het afgelopen jaar acht projecten op het platform gestaan. De eerste ervaringen met het platform zijn over het algemeen positief. Zowel intern als extern. Het platform biedt veel mogelijkheden voor digitale participatie en is voldoende gebruiksvriendelijk. We zien dan ook genoeg redenen om het platform volledig uit te rollen.

Doelen en prestaties	
Inwoners voelen zich betrokken bij elkaar en bij hun omgeving. Ze doen mee en helpen elkaar. Inwoners voelen zich gestimuleerd om initiatieven te nemen. Ze delen hun talenten en expertise.	
1. We faciliteren een dynamisch netwerk van vrijwilligers, bewonersinitiatieven en maatschappelijke partners om zelfredzaamheid en eigen initiatief te stimuleren. We streven naar diversiteit in doelgroepen en wijken.	
2. We faciliteren dit netwerk met onder andere het Buurtpanel, het Initiatievenloket, het online burgerparticipatie Platform Culemborg (CitizenLab), Uitdaagrecht (voorheen Right to Challenge) en de Toolbox Participatie.	
3. We onderzoeken de mogelijkheden van het samenvoegen van de diverse budgetten en fondsen voor het ondersteunen en faciliteren van bewoners- en buurtinitiatieven in één loket.	
4. Aan de hand van wijkanalyses zetten we de methodiek Wijkgericht Werken in bij de aanpak leefbaarheidsvraagstukken, beleidsontwikkeling en projecten (energietransitie, transformatie sociaal domein, klimaatadaptatie, biodiversiteit en Omgevingswet)	

De Culemborgse samenleving is opdrachtgever van beleid en de bewoners zijn onze partners.	
1. We maken een Participatieverordening met alle lokale afspraken op het gebied van burgerparticipatie en overheidsparticipatie.	
2. We zorgen dat wijkgericht werken en burger- en overheidsparticipatie een belangrijke plek krijgen bij implementeren van de Omgevingswet en andere werkprocessen. We maken gebruik van wijkanalyses en digitale Platform Culemborg (Citizenlab).	
3. We verlengen het Platform Culemborg met een jaar om verder te experimenteren met de verschillende participatiemethoden.	
4. We versterken de zichtbaarheid en het netwerk van initiatiefnemers/initiatieven, fondsen en andere financieringsmogelijkheden.	

Toelichting prestatie

3. We onderzoeken de mogelijkheden van het samenvoegen van de diverse budgetten en fondsen voor het ondersteunen en faciliteren van bewoners- en buurtinitiatieven in één loket.
Met de herijking van het subsidiebeleid onderzoeken we hoe we de toegang voor maatschappelijke initiatieven laagdrempeliger kunnen maken. In 2023 wordt, conform het Meerjaren Ontwikkelingsplan Subsidiebeleid, een subsidieregeling voor o.a. het initiatievenloket ontwikkeld. Zodra de regeling(en) zijn klaar zijn informeren wij hierover door middel van communicatie via verschillende kanalen.

7.1 Volksgezondheid

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het onderdeel Volksgezondheid binnen het programma sociale stad heeft met name vorm gekregen in de opzet en programmering van het Lokale Preventieakkoord (2021). De ambities krijgen vorm in de volgende tien hoofdlijnen:
1. Gezonde School PO en VO
2. Signalering en ondersteuningsaanbod volwassenen met (ernstig) overgewicht
3. Starten sportloopbaan kwetsbare groepen
4. Gezond Gewicht Jeugd

5. Gezond beleid en Gezonde omgeving
6. Jeugd is weerbaar en mentaal gezond
7. Integrale aanpak genotmiddelen
8. Vallen en vitaal bewegen ouderen
9. Eenzaamheid ouderen
10. Dementie

Er is een uitvoeringsplan Lokaal Preventieakkoord Culemborg opgesteld en in november 2021 vastgesteld. De effectieve uitvoeringsjaren zijn 2022-2023. De geplande uitvoeringsjaren waren 2021-2022-2023. Dit betekent dat de activiteiten in de jaarschijf 2021 zijn en worden uitgevoerd in 2022 en 2023. Dit betekent ook dat de beschikbare financiële middelen uit 2021 zijn overgeheveld naar 2022 EN dat wordt voorgesteld om de beschikbare financiële middelen over te hevelen naar 2023.

Jaarlijks kijken de partners van het Lokale Preventieakkoord achteruit en vooruit. Wat waren de resultaten van de afgelopen periode en wat zijn de prioriteiten voor de periode die voor ons ligt. Voor het komende jaar zijn Kleurrijk Wonen en Zorgcentra De Betuwe uitgenodigd om zich aan te sluiten bij het preventieakkoord.

Programma's gericht op jongeren
Binnen het Lokaal Preventie akkoord zijn er een aantal speerpunten / programmeringstafels gericht op Jeugd. In 2022 hebben de verschillende organisatie die betrokken zijn, zoals GGD Gelderland-Zuid, Pro Persona en Iriszorg zich met name gericht op een integraal programma voor de VO scholen, waarin zij hun expertise samenvoegen.

- **Gezonde School PO en VO.** Er is een doorlopende advisering vanuit de GGD bij de Gezonde school aanpak. Daarnaast zijn er vijf nieuwe scholen met een subsidie gestart en zijn er diverse themacertificaten behaald (voeding, bewegen & sport, welbevinden en relatie& seksualiteit). Voor VO-docenten zijn studiemiddagen verzorgd om signalering en preventie voor de jeugdige doelgroep onder de aandacht te brengen.
- **Gezond Gewicht Jeugd.** Het regionale project Samen Leren voor Gezond Gewicht, waar Lekker in je Vel onder valt, is eind 2022 afgelopen. Aan de hand van de landelijke aanpak ‘Care for obesity’ is er een lokale Culemborgse ketenaapak op overgewicht ontwikkeld. Er wordt ingezet op betere signalering, ondersteuning en zorg voor kinderen boven een gezond gewicht. Vanuit het consultatiebureau is het concept beweegvriendelijke consultatiebureau onderzocht en gestart met implementatie op verschillende locaties in Culemborg.
- **Jeugd is weerbaar en mentaal gezond**. In samenwerking met de VO scholen en samenwerkingspartners is gekeken hoe verschillende speerpunten / behoeftes terugkomen op de jaarplanning van het onderwijs en gesproken over de borging van dit samenwerkende principe. Voor alle derdejaars is in 2022 de interventie Get2KnowU uitgevoerd. Op verschillende manieren vindt deskundigheidsbevordering binnen het VO plaats. In Rivierenland wordt breed deskundigheidsbevordering gegeven voor ouders en verzorgers over stress, angst en depressieve klachten. Hoe signaleer je het, wat kan je als ouder doen, bij wie kan je terecht en hoe ga je het gesprek aan? En IrisZorg preventie en Propersona Connect hebben een gezamenlijk een online theateravond georganiseerd 'praten met je puber'.
- **Integrale aanpak genotmiddelen.** Helder op school is een integrale aanpak om leerlingen te stimuleren geen middelen te gebruiken. Deze aanpak is gericht op jongeren en hun ouders / verzorgers. Daarnaast de diverse activiteiten in aansluiting op/samenwerking met de aanpak Schoolhof: integrale aanpak van drugsproblematiek in en om school en in de wijk. Tot slot worden professionals in onderwijs, sport, horeca en sociaal domein getraind in het kunnen signaleren en het zetten van passende vervolgstappen op het gebied van middelengebruik bij jongeren en volwassenen.

Programma's gericht op ouderen
Vanuit het preventieakkoord richten de programma's "Culemborg dementievriendelijk", "Eenzaamheid" en "Vallen en vitaal bewegen" zich op versterken van de sociale basis voor ouderen, waardoor er meer ingezet wordt op collectieve voorzieningen in de eigen omgeving:

- **Culemborg Dementievriendelijk.** In mei vond een grote startbijeenkomst Culemborg Dementievriendelijk plaats. Naar aanleiding van de opbrengst van deze bijeenkomst zijn we onder andere gestart met de inzet van een hulpkaart voor mensen met dementie en is er een project geweest met leerlingen van het middelbaar onderwijs in samenwerking met de Beeldbrengers. Het programma Dementievriendelijk Culemborg wordt vervolgd in 2023.
- **Eenzaamheid.** In september heeft als onderdeel van de Culemborgse coalitie tegen eenzaamheid de week van de eenzaamheid plaatsgevonden. Op diverse momenten zijn er activiteiten geweest voor inwoners (met name ouderen) en professionals.
- **Valpreventie.** In het kader van het duurzame programma valpreventie en vitaal bewegen is er een brochure/folder gemaakt waarin alle activiteiten van het hele jaar 2022 beschreven stonden. Aan de programmeringstafel van valpreventie zien de partners het nut en de noodzaak om huisartsen/praktijkondersteuners en thuiszorgorganisaties te informeren over de valpreventietrainingen zodat zij in hun valrisicosignalering adequaat kunnen doorverwijzen naar een passende valpreventietraining. De Apotheek Culemborg is nauw betrokken bij de werkgroep valpreventie. Zij heeft gratis medicatiechecks aangeboden en door middel van brochures veel aandacht gegeven aan dit thema.
- **Samen Oud.** In het programma Samen Oud samen wordt samengewerkt in de driehoek huisarts, thuiszorg en welzijn. De praktijkondersteuners ouderen van de huisartsenpraktijken screenen hun oudere patiënten periodiek op kwetsbaarheid. Daarbij wordt ook onderzocht op welk domein deze kwetsbaarheid zich het meest concentreert: het medische domein, het thuiszorg domein of het welzijnsdomein. Dit wordt besproken in een multidiscplinair overleg tussen huisarts, wijkverpleegkundige en medewerker ElkWelzijn, waarbij de afspraak is dat de medewerker wiens domein het meest dominant is de voortrekkersrol neemt in de casus.

Samenhangend plan voor gezond en actief leven
Het Rijk heeft in 2022 geïnventariseerd welke programmalijnen er de afgelopen jaren zijn uitgezet. De lange lijst is: (1) Brede Regeling Combinatiefunctionarissen, (2) Lokale uitvoering Sportakkoord, (3) Terugdringen gezondheidsachterstanden, (4) Kansrijke Start, (5) Aanpak Overgewicht, (6) Aanpak Valpreventie, (7) Lokale uitvoering Preventieakkoord, (8) Mentale Gezondheid, (9) Leefomgeving, (10) Alcoholpreventie, (11) Versterken sociale basis, (12) Mantelzorg, (13) Één tegen Eenzaamheid, (14) Welzijn op Recept. Het Rijk heeft besloten om de middelen rondom deze programmalijnen te bundelen en heeft begin 2023 een nieuwe 'brede SPUK regeling' afgevaardigd met als opdracht aan de gemeenten om te komen tot één samenhangend programma binnen de brede context ‘health in all policies’.

Doelen en prestaties	
Jeugd is weerbaar om gezonde keuzes te maken en mentaal gezond te blijven.	
1. We hebben meer aandacht voor mentale gezondheid en weerbaarheid en maken dit bespreekbaar binnen het Voortgezet Onderwijs.	
2. We vergroten waar nodig het aanbod van interventies gericht op voorlichting, het versterken van vaardigheden van jongeren om met drukfactoren om te gaan en mentaal gezond te blijven en een zinvolle vrijetijdsbesteding.	
3. We zorgen voor meer samenhang in aanbod/aanpak binnen de scholen, het (preventief) jeugdbeleid van de gemeente en de eerstelijnszorg.	
4. We bieden tijdige en lichte ondersteuning bij (beginnende) psychische klachten via	

vroegsignalering, advies en ondersteuning. In zorg en onderwijs is structureel aandacht voor (preventie van) depressie, eenzaamheid en prestatiedruk bij jeugdigen.	
5. Jongeren en ouders hebben meer kennis van wat hoort bij een 'normale' ontwikkeling en weten waar ze terecht kunnen met een aanvullende ondersteuningsvraag.	

In Culemborg wordt middelengebruik (roken, alcohol, drugs) onder jongeren en volwassenen teruggedrongen.	
1. We werken samen met partners toe naar een rookvrije generatie in 2040.	
2. We ontmoedigen het alcoholgebruik, het drugsgebruik, overmatig alcoholgebruik onder volwassenen en zorgen dat jongeren onder de 18 jaar niet drinken (NIX18).	
3. We zetten in op bewustwording, kennis, toegang, toezicht en handhaving van alcoholgebruik en middelengebruik.	
4. Meer verantwoord medicijn- en slaapmiddelengebruik bij ouderen, mede ter preventie van val incidenten.	

Inwoners in Culemborg bewegen voldoende, eten gezond en hebben een gezond gewicht.	
1. We informeren, stimuleren en bieden inwoners handvatten om voldoende te bewegen en gezond te eten.	
2. We signaleren inwoners met overgewicht of obesitas en krijgen daarvoor passende begeleiding en ondersteuning waarbij goed wordt samengewerkt tussen partners uit zorg en sociaal domein.	
3. We hebben extra aandacht voor kwetsbare groepen die meer (risico op) overgewicht hebben en achterliggende oorzaken van overgewicht.	

Culemborgse ouderen leven vitaal en maken actief deel van de maatschappij.	
1. We zorgen ervoor dat in 2025 relatief meer Culemborgse ouderen zich in de derde levensfase (65-80 jaar) vitaal voelen zodat zij (naar vermogen) kunnen blijven meedoen in de samenleving.	
2. We hebben kwetsbare ouderen in beeld zodat samenwerking in de driehoek medisch – (thuis)zorg – welzijn/sociaal domein, ouderen zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving blijven wonen. Behoudt van eigen regie over leven en positieve gezondheid.	
3. We zetten voor ouderen in op een duurzaam programma rondom valpreventie, eenzaamheid en dementie.	

Indicatoren:

Indicatoren	**Werkelijk 2021**	**Begroot 2022**	**Werkelijk 2022**	**Meetinstrument**
Aantal jeugdleden	4170	4138	**4330**	Ledenadministratie

bibliotheek				
Aantal gestarte trajecten geletterdheid	6	45	nog niet bekend	ROC Rivor administratie
Aantal afgeronde trajecten geletterdheid	40	25	nog niet bekend	ROC Rivor administratie
Aantal kinderen dat obv deelname aan 'Brede School programmering' lid wordt van sportvereniging/ amateurkunst-vereniging	87	85	99	Sport-verenigingen bevragen kinderen die zich aanmelden mbt deze indicator
Aantal deelnemers (na-schools) Brede School Culemborg uit aandachtswijken	160	300	187	Administratie Brede School Culemborg
Totaal aantal deelnemers Brede School Culemborg naschools	2114	2.400	2661	Administratie Brede School Culemborg
Aantal aanvragen voor cultuur bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	23	30	20	Administratie JFSC
Aantal aanvragen voor sport bij Jeugdfonds Sport en Cultuur	191	200	254	Administratie JFSC

Verplichte indicatoren:

Indicator	**Werkelijk 2021**	**Begroot 2022**	**Werkelijk 2022**	**Bron**
Absoluut verzuim *per 1.000 leerlingen*	3,4	2	3	DUO/Ingrado
Relatief verzuim *per 1.000 leerlingen*	13	15	13	DUO/Ingrado
Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie	1,4%	1,6%	1,4%	RMC Rivierenland
Niet-sporters	niet bekend*	niet bekend*	niet bekend*	waar staat mijn gemeente.nl

***** Er is de afgelopen jaren geen sportdeelname-doel vastgesteld. De indicator ‘niet-sporter’ wordt slechts eens per 4 jaar uitgevraagd door GGD/CBS/RIVM en wel in 2012/2016/2020.

Toelichting indicatoren:

Absoluut verzuim
Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar. Door wisseling van school (basisschool naar voortgezet onderwijs of voortgezet onderwijs naar MBO/ROC) en ook bij verhuizing van de jongere, worden de inschrijvingen niet tijdig door de scholen doorgegeven aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), waar alle leerplichtigen staan geregistreerd. Dit heeft gevolg voor de cijfers bij de indicator absoluut verzuim. Het begrote cijfer wijkt af van het werkelijke cijfer en ook hiervoor geldt dat net als voor het begrote relatief verzuim niet echt een verklaring voor worden gegeven. De werkelijke cijfers zijn positief.

Relatief verzuim
Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners in de leeftijd 5-18 jaar.

Vroegtijdige schoolverlaters, zonder startkwalificatie (VSV)
Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie (mbo 2 niveau-, havo- of vwo diploma), het onderwijs verlaat.
De cijfers voor Culemborg blijven relatief laag: 1.4%. Dat ligt ongeveer 0.5% onder het landelijke cijfer.
Het regionaal meld- en coördinatiepunt is erg actief met het volgen en benaderen van vroeg- en voortijdig schoolverlaters, structureel en projectmatig.

Niet-sporters
Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Beleidsregels algemene en bijzondere bijstand, Participatiewet, IOAW, IOAZ en BBZ2004
- Rijksregeling 'brede regeling combinatiefuncties'
- Fiscale regeling 'verruiming BTW-vrijstelling sport'
- Meerjarenstrategie 2016-2019 GGD Gelderland-Zuid
- Wet Publieke Gezondheid
- Ontwikkelagenda Sociaal Domein
- Wet Kinderopvang
- Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk
- Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang
- Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang 2021
- Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid
- Verordening Tegemoetkoming Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang 2021
- Wet op het Primair Onderwijs
- Wet op het Voortgezet Onderwijs
- Cultuurvisie Culemborg - Cultuur voor iedereen
- Wet Inburgering 2021

Betrokken partners:

- GR Werkzaak Rivierenland
- GGD-Gelderland Zuid
- Elk Welzijn
- Bibliotheek Rivierenland
- Primair onderwijs en Voortgezet onderwijs
- Andere gemeenten en regio
- Lokale en regionale sociale en maatschappelijke partners
- Sociale (maatschappelijke) ondernemers
- Sportverenigingen
- Stichting Zwembad Culemborg
- Stichting Turnen
- VluchtelingenWerk Oost Nederland
- Kleurrijk Wonen
- zorgkantoor/zorgverzekeraar

Verbonden partijen

GGD Gelderland-Zuid	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De strategische thema's waar de GGD in de periode 2020-2023 op inzet zijn: 1. informatie gestuurde aanpak van maatschappelijke opgaven; 2. adviseren over preventie en verbinden van collectieve preventie met persoonsgerichte zorg; 3. investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid; 4. gezondheidsbescherming in het sociale en fysieke domein <u>Bestrijding Corona</u> Veel aandacht van de GGD is in 2021 uitgegaan naar alle werkzaamheden rondom corona. <u>Veilig Thuis</u> Ingezet is op wachtlijst vrij werken en het beter behalen van de wettelijke termijnen. Hiermee zijn goede resultaten behaald. Een andere ontwikkeling binnen Veilig Thuis is het Toekomstscenario kind- gezinsbescherming. Er is toekomstscenario van een nieuwe inrichting voor de Nederlandse jeugd en gezinsbescherming ontwikkeld. Het laatste onderwerp binnen Veilig Thuis is de Gelderse Verbeter agenda en starten Toekomsttuin. In het najaar 2021 zijn de voorbereidingen gestart van een Toekomsttuin in Gelderland-Zuid. <u>Invoering Omgevingswet</u> Advisering in het kader van de Omgevingswet zou een nieuwe taak zijn voor de GGD. Dat houdt in dat de GGD investeert in capaciteit om ondersteuningsvragen van de gemeenten op dit terrein te kunnen oppakken. Bij de gemeenten is geïnventariseerd waar de behoeften liggen op dit terrein. <u>Nieuwbouw GGD</u> De GGD is bezig met zaken rondom de nieuwbouw van de GGD in Nijmegen. De verhuizing moet medio 2023 plaatsvinden. <u>Data- en informatie gestuurd werken</u> De GGD wil inzetten op data- en informatiegestuurd werken). Bij de bespreking van de begroting 2023 is besloten om nogmaals een incidentele bijdrage toe te kennen voor data- en informatiegestuurd werken. <u>Wmo-toezicht</u> De uitvoering van het Wmo-toezicht is in de huidige opzet te beperkt en te kwetsbaar geworden. In 2021 is een proces gestart waarin de huidige opdracht van het Wmo-toezicht is geëvalueerd. <u>Het landelijk professioneel kader Jeugdgezondheidszorg</u>

	De JGZ van GGD Gelderland-Zuid heeft met ingang van het schooljaar 2021-2022 de huidige invulling van het landelijk professioneel kader 'tegen het licht gehouden' en wordt indien nodig herzien. Stijgende instroom bij Bijzondere Zorg In de afgelopen jaren is het aantal trajecten dat het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) uitvoert fors toegenomen. Om kwaliteit van dienstverlening te kunnen blijven garanderen en geen wachtlijst te laten ontstaan, is gekozen om extra personeel in te zetten om te kunnen werken aan de stijgende instroom bij MBZ. Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang Per 1 mei jl.is de GGD gestart met deze nieuwe taak. Wet verplichte ggz (Wvggz) Op 1 januari 2020 is de GGD/het Meldpunt Bijzondere Zorg (MBZ) gestart met de uitvoering van de Wvggz taken. In het eerste halfjaar van 2021 is een regionale evaluatie van de Wvggz uitgevoerd.

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van de infrastructuur voor openluchtrecreatie en toerisme op bovenlokaal niveau. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. Via de uitvoeringsorganisatie Uit®waarde ontwikkelt, exploiteert en onderhoudt zij de toeristische en dagrecreatieve infrastructuur in het Rivierengebied.

Bedragen x € 1.000

Sociale stad	**Werkelijk 2021**	**Primitief begroot 2022**	**Begroot na wijziging 2022**	**Werkelijk 2022**	**Verschil 2022**
Lasten	12.695	12.083	14.853	17.286	-2.433
Baten	-1.828	-963	-933	-5.461	4.528
Saldo van baten en lasten	**-10.867**	**-11.120**	**-13.920**	**-11.824**	**2.095**
Stortingen in reserves	733	0	0	21	9
Onttrekkingen aan reserves	402	0	0	645	-456
Sociale stad	**-11.198**	**-10.770**	**-12.849**	**-11.201**	**1.648**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Groene stad

Programma Groene stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

Culemborg wil in 2040 energieneutraal zijn. Dat wil zeggen dat we evenveel energie opwekken op eigen grondgebied als dat we gebruiken. Dat vraagt samenwerking met inwoners, bedrijven en organisaties. Verduurzaming moet financieel haalbaar zijn voor iedereen en niet leiden tot ongelijkheid. Datzelfde geldt voor zuinig gebruik van grondstoffen door steeds meer circulair te gaan denken.

Ook wil Culemborg voorbereid zijn op de gevolgen van de klimaatverandering, zoals wateroverlast, droogte en hittestress. Groen in de stad is daarbij heel belangrijk, ook vanwege de positieve effecten op biodiversiteit, spelen en de gezondheid van onze inwoners.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Groene stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
5.7	Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	Monica Wichgers
7.2	Riolering	Daphne Bijvoet
7.3	Afval	Daphne Bijvoet
7.4	Milieubeheer	Daphne Bijvoet

Doelen en prestaties taakvelden Groene stad

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij ruimtelijke projecten heeft groen een belangrijke plek. Ontwikkelingen zijn ingepast in het cultuurlandschap en in de stedelijke groenstructuur. Daarmee dragen we bij aan het behoud en versterken van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit. De uitgangspunten die voor de kwaliteitsverbetering van Parijsch zijn vastgesteld worden in de laatste plangebieden toegepast. Borg en Buiten, het laatste buurtje in Parijsch, wordt een moderne buurt, autoluw, met een duurzaam mobiliteitsconcept en een bijzondere groene route midden door het gebied. De nieuwe uitgangspunten die we in Parijsch hanteren zijn ook voor andere projecten een mooie basis. In de stationsomgeving wordt groen een belangrijke drager. Daardoor ontstaat een bijzondere gemengde woon- werk- leefomgeving: stedelijk en groen.

In het watertakenplan staan maatregelen om het stedelijk en landelijk gebied bestendiger te maken tegen klimaatverandering (klimaatadaptatie). In 2021 zijn de onderzoeken naar wateroverlast en hitte afgerond. Deze zijn gebaseerd op de verdiepende lokale klimaatstresstest. Dit jaar zijn per wijk heel concreet de locaties met problemen in beeld gebracht en zijn mogelijke oplossingen aan

gegeven. Dit vormt de basis voor de lokale (klimaat) adaptatiestrategie (LAS) waarover eind 2023 een besluit aan de raad wordt gevraagd. Bij de regionale samenwerking hebben we als Culemborg actief bijgedragen aan het besluit om de praktijktabel uit de Leidraad Klimaatadaptief Bouwen in te voeren. Deze leidraad klimaatadaptief bouwen geeft de (minimale) eisen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bouwplannen voor de thema's wateroverlast, droogte, hittestress, bodemdaling, biodiversiteit en gevolgbeperking overstroming.

De uitvoering van het groenbeleidsplan verloopt via de Groene Uitvoeringsagenda. In 2022 zijn er verschillende nieuwe geveltuintjes aangelegd. We zijn gestart met de herinrichting van de Parkstrook en het 'Speeleiland', samen met de brede school en omwonenden, en met de planvorming voor de Bosboomgaard, met omwonenden. In de binnenstad zijn met de werkgroep 'aantrekkelijke binnenstad' met bewoners en ondernemers plannen gemaakt voor 't Jach en 't Hof, die in 2023 worden uitgevoerd. Voor zowel de Parkstrook als voor 't Jach en 't Hof hebben we verschillende subsidies binnengehaald, waardoor we meer van de wensen kunnen realiseren. Daarnaast zijn er diverse acties uitgevoerd, zoals de actie ruil grijs voor groen, en de actie vergroenen Zomertaling.

De Redichemse Waard is een bijzondere plek voor Culemborgers om de natuur te beleven. Het gebied wordt nu voor een groot deel agrarisch gebruikt. Alleen een deel van het pad, het strandje en de plas zijn toegankelijk voor extensieve recreatie. De eerste stap is gezet door de Redischemse waard te herbegrenzen in het natuurbeheerplan 2023 van de Provincie Gelderland naar "nog om te vormen natuur". In de komende jaren is er daardoor een provinciale subsidie beschikbaar om het agrarische gebruik aan te passen naar natuurbeheer. Dat kan alleen als de eigenaar en de pachter daar aan mee werken. Het Collectief Redichemse Waard stimuleert de natuurontwikkeling en draagt de waarden van het gebied uit, bijvoorbeeld met waardewandelingen en hun droombeeld. Zij zijn een belangrijke partner voor de invulling van toekomstige plannen. Met een deskundige adviseur en de bloot-eigenaar onderzoeken we de mogelijkheden om het gebied om te vormen naar natuur.

Bij Parijsch Zuid en Buiten hebben we enkele weilanden aangekocht. Deze worden omgevormd naar natuur en zullen worden beheerd door de bewoners van de Witte Schuur en toegankelijk gemaakt als wandelgebied. Hiermee maken we de natuur toegankelijk voor onze bewoners en zorgen we dat de wijk gerealiseerd kan worden zonder extra stikstof-depositie op het Natura 2000 gebied bij de Diefdijk.

In 2021 is opdracht verleend voor het ontwikkelen van een speel-app om de participatie van kinderen en jongeren te vergroten. Deze app wordt in 2023 opgeleverd. Nieuwe speelmogelijkheden en renovaties van bestaande speelmogelijkheden vinden plaats vanuit de gedachte van natuurlijk spelen. In 2022 zijn het Speeleiland (Parklaan), een speelplek aan de Ravelijnstraat en een speelplek aan de Jekerstraat voorbereidt in plan en participatie. Eerste helft 2023 worden ze uitgevoerd. De speelmogelijkheden/-toestellen/-aanleidingen voldoen allemaal aan het Attractiebesluit.

Vanuit het Speelruimteplan worden, afhankelijk van de financiering, 2 natuurspeelplekken gerealiseerd. Eén op het eiland achter Brede School Oost aan de Parklaan en één in de Bosboomgaard aan de Papiermolenweg. De planvorming van het Eiland is in 2022 afgerond en uitvoeringsgereed gemaakt. Begin 2023 is begonnen met de uitvoering. De planvorming voor natuurlijk spelen in Bosboomgaard is in de 2e helft van 2022 gestart.
Tevens zijn in 2022 gesprekken gevoerd met de initiatiefgroep in verband met de voorbereiding van de renovatie van het skatepark. De initiatiefgroep heeft een stichting opgericht voor o.a. het aanvragen van subsidies. Ook hebben ze - in contact met een uitvoerende partij - hun ideeën over de inrichting van het skatepark verder aangescherpt. Inmiddels zijn concept-randvoorwaarden vanuit de gemeente opgesteld waarbinnen de aanbesteding en aanleg van het skatepark het komende jaar zal gaan plaatsvinden.

Doelen en prestaties	
Een aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving met voldoende ruimte voor groen en spelen waarbij Culemborg is voorbereid op de klimaatveranderingen.	
1. Bij nieuwbouw, transformatie, inbreiding is groen een belangrijk onderdeel. We besteden in ieder project aandacht of en hoe groen bijdraagt aan de identiteit van de stad, wijk of plek, aan de leefbaarheid, aan meer biodiversiteit/klimaatbestendig	
2. We voeren het Groenbeleidsplan Culemborg uit met daarin aandacht voor biodiversiteit.	
3. We creëren meer bewustzijn onder de bewoners van Culemborg rondom het onderwerp biodiversiteit en klimaatadaptatie en daarmee stimuleren we meer groen in de tuinen. (onder andere project Culemborgers in het Groen)	
4. Koesteren van het groen in de stad en waar mogelijk aanleggen/omvormen van verharding voor stroken groen en natuur. Verbeteringen op het gebied van hittestress en wateroverlast en stimulering biodiversiteit. (onder andere Parkstrook, Bosboomgaard	
5. We werken aan een toegankelijk buitengebied.	
6. Ons groen/beheer is van goede kwaliteit met aandacht voor biodiversiteit. Bijvoorbeeld het beheer van bermen voeren we gefaseerd uit zodat vegetatie werkt als schuilplaats voor insecten en vogels, als voedselbron functioneert...	
7. We bieden uitdagende, betekenisvolle en veilige speelmogelijkheden met aandacht voor natuurlijk spelen, die voldoen aan het Attractiebesluit.	
8. We voeren het speelruimteplan uit.	
9. We zorgen voor meer groen in de binnenstad (onder andere actie geveltuinen).	

7.2 Riolering

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2021 kregen we te maken uitval een belangrijk deel van de capaciteit op riolering en watertaken. Dat is in de loop van 2022 opgelost. De reguliere werkzaamheden zijn opnieuw georganiseerd en eerder geplande projecten zijn nu voorbereid. Daar hoorde bij de voorbereidingen voor waterberging op bedrijventerrein Pavijen, gemalen (telemetrie en communicatie), renovatie hoofdgemalen Beesdseweg en Schaepmanlaan en het relinen (van een nieuwe binnenkant voorzien) van de riolering in diverse straten.

Een deel van de taken is binnen het programma Binnenstad opgepakt (ontwerp en uitwerking projecten Het Jach en het Hof). Het toetsen van het hydraulisch en milieutechnisch functioneren van het stedelijk watersysteem (SSW) is uitgesteld naar 2023.
Daarnaast is op verzoek van de raad onderzoek gestart naar de mogelijkheden van sanering van de riooloverstorten.

Doelen en prestaties	
Een gezond en veerkrachtig stedelijk watersysteem waarbij Culemborg is voorbereid op de klimaatveranderingen.	
1. We houden het oppervlaktewater op goede kwaliteit.	

2. We bieden een goed werkend, beheerd en onderhouden rioolstelsel/watersysteem.	
3. We zamelen en verwerken hemelwater doelmatig en voorkomen structurele (grond)wateroverlast.	
4. We houden het water langer vast in de zomer om droogte te verminderen.	
5. Via het lokale spoor geven we de regionale strategie verder vorm en inhoud via onze eigen gemeentelijke Lokale Adaptatie Strategieën met uitvoeringsplannen en met de investeringsagenda.	
7. We stellen van een regionale uitvoeringsagenda voor klimaatadaptatie.	
8. Via het lokale spoor geven we de regionale strategie verder vorm en inhoud via onze eigen gemeentelijke Lokale Adaptatie Strategieën met uitvoeringsplannen en met de investeringsagenda.	

Door klimaatadaptatie kan de regio en de stad zich aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering.	
1. We werken de komende drie jaar met onze regionale partners aan de speerpunten van de Regionale Adaptatie Strategie (RAS).	
2. We stellen een Lokale Adaptatie Strategie (LAS) op met een uitvoeringsagenda.	
3. Bij de uitvoering van projecten wordt klimaatadaptatie integraal meegenomen bij de aanpak van groot onderhoud, de uitvoeringsagenda groen en buurtgerichte groenprojecten.	
4. In het openbaar gebied vervangen we bij groot onderhoud van wegen in elke wijk in de specifieke parkeervakken de klinkers door halfverharding, zoals bijvoorbeeld grasbetonstenen. Ook in alle nieuwbouw- en transitieprojecten leggen we parkeervakken	

Toelichting prestatie

5. Via het lokale spoor geven we de regionale strategie verder vorm en inhoud via onze eigen gemeentelijke Lokale Adaptatie Strategieën met uitvoeringsplannen en met de investeringsagenda.
Lokaal wordt geen aparte strategie opgezet. De regionale adaptatiestrategie is ook goed lokaal bruikbaar als strategie. We bereiden daarom momenteel het Lokaal Uitvoeringsprogramma voor. Dat willen we is in Q3 gereed en kan n Q 4 met de raad worden besproken.

2. We stellen een Lokale Adaptatie Strategie (LAS) op met een uitvoeringsagenda.
Inhoudelijke voorbereiding is deels gereed. In 2023 wordt dit door vertaald in een Lokaal Uitvoeringsprogramma.

4. In het openbaar gebied vervangen we bij groot onderhoud van wegen in elke wijk in de specifieke parkeervakken de klinkers door halfverharding, zoals bijvoorbeeld grasbetonstenen. Ook in alle nieuwbouw- en transitieprojecten leggen we parkeervakken
Het was noodzakelijk eerst de planning groot onderhoud wegen anders in te richten.

7.3 Afval

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Met periodieke reiniging en de diverse zwerfafvalprojecten in samenwerking met bewoners, bedrijven en andere organisaties behouden we een schone stad.

In 2022 zijn er weer diverse zwerfafvalprojecten uitgevoerd. Zo is de jaarlijkse World Clean Up Day georganiseerd. De op deze dag door diverse klassen van basisscholen gemaakte dieren van flessendoppen zijn te vinden op de rotonde Rijksstraatweg/Stationssingel. De in 2021 opgerichte zwerfafvalbrigades zijn nog steeds enthousiaste clubs die gezamenlijk veel zwerfafval opruimen in Culemborg. Verder worden er gastlessen m.b.t. zwerfafval gegeven op de basisscholen en onderbouw van de middelbare scholen.

Met de Avri is verder gewerkt aan het inzamelen van grondstoffen en zijn plannen ontwikkelend om meer grip te krijgen op deze stromen en schonere grondstoffen te krijgen. Zo is in 2022 Cirtex opgericht, met als doel meer textiel in de regio te hergebruiken. Met de startnotitie circulaire economie (zie volgende paragraaf) zetten we niet alleen in op het hergebruik van afval, maar ook op het voorkomen ervan.

Doelen en prestaties	
Een schone stad behouden samen met de bewoners, bedrijven en partners waarbij ingezet wordt op een circulaire economie.	
1. We zorgen voor een schone leefomgeving.	
2. We dragen bij aan bewustwording, met name bij de jeugd, over de gevolgen van zwerfafval.	
3. We beperken hondenpoep op verharding en in het groen.	
4. We faciliteren initiatieven van bewoners, scholen en andere partijen voor een schone leefomgeving.	

De doelstelling voor de hoeveelheid te verbranden restafval van 75 kg per inwoner per jaar te bestendigen in 2021	
1. We faciliteren inwoners bij de doelstelling om het restafval te verminderen.	
2. In 2022 wordt ingezet op de kwaliteit van onze grondstoffen door minder afkeur en reductie van de kosten.	
3. Met het programma GRIP van Avri realiseren we een verbetering van de prijsstabiliteit en de voorspelbaarheid van de afvalstoffenheffing.	

7.4 Milieubeheer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Samen met inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en medeoverheden werken we aan de duurzame ontwikkeling van Culemborg. Ons streven daarbij is om de huidige fysieke milieukwaliteit in stand te houden en waar mogelijk te verbeteren en daarnaast de duurzame ontwikkeling van Culemborg te stimuleren. Belangrijke doelen daarbij zijn het versnellen van de energietransitie (werken aan het realiseren van een energieneutraal Culemborg in 2040), het sluiten van kringlopen door de circulaire economie vorm te geven en de mobiliteit in Culemborg te verduurzamen. Daarbij bevorderen we het milieubewuste gedrag van onze inwoners door Natuur- en Milieueducatie in te zetten als verbindend instrument bij de uitvoering van beleidsdoelstellingen en maatschappelijke initiatieven.

In 2022 is via een aantal sporen gewerkt aan de hiervoor beschreven doelen:

- In lijn met het nationale klimaatakkoord is gewerkt aan de verkenning van de wijze waarop de gebouwde omgeving in Culemborg aardgasloos kan worden. In de Transitievisie Warmte (vastgesteld door de gemeenteraad op 7 februari 2022) wordt het beeld geschetst op welke wijze de verschillende buurten in Culemborg van het aardgas af kunnen. In 2022 zijn mede als uitvloeisel van het project Minder op de meter buurtinitiatieven gestart in het Westerkwartier en in Dijkzicht/Molenzicht. De capaciteit van het wijkwarmtebedrijf Thermo Bello in Lanxmeer is vergroot, waardoor het mogelijk is om verschillende kavels hierop extra aan te sluiten (aardgasloos). Tevens is de verkenning gestart van de energievoorziening voor het project Stationsomgeving.
- In 2022 zijn via het project 'Minder op de meter' in verschillende buurten projecten gestart waarin bewoners in een straat samen met elkaar verkennen op welke wijze woningen kunnen worden verduurzaamd. gestart. Via het project zijn voor meer dan 100 huishoudens in Culemborg, op basis van maatwerkadviezen, stappenplannen gemaakt waarin de stapsgewijze verduurzaming van de woning (tot en met 'aardgasvrij-(ready')) wordt beschreven. Bewoners worden op deze wijze maximaal ontzorgd in hun zoektocht naar verduurzamingsmogelijkheden. Dit project loopt door in 2023, waarbij we er naar streven om deze aanpak structureel in te bedden.
- In 2022 is lokaal en in regionaal verband gewerkt aan de uitvoering van de Regionale energiestrategie (RES) 1.0. De RES 1.0 is op 1 juli 2021 aangeboden aan het nationaal Programma RES. In de RES 1.0 is de Culemborgse bijdrage (90 GWh/per jaar) aan duurzame opwek van elektriciteit via zon- en windprojecten richting 2030 opgenomen.
- In 2022 is onderzocht op welke wijze de plaatsingsmogelijkheden van zonnepanelen binnen het beschermd stadsgezicht kunnen worden verruimd. De besluitvorming daarover loopt door tot in 2023.
- In 2022 is verkend op welke wijze we de eigenaren van monumenten kunnen ondersteunen bij het verduurzamen van hun eigendom. In 2023 gaat op basis van deze verkenning een werkgroep 'duurzame monumentenzorg' van start.
- Via onder meer Vrijstad Energie is de wijkaanpak gecontinueerd, waarin individuele inwoners worden gestimuleerd om de eigen woning energiezuiniger te maken.
- Om de als gevolg van de oorlog in Oekraïne gestegen energierekening te verlagen is in 2022 gewerkt aan de voorbereiding van een zgn. 'fixbrigade'. De fixbrigade helpt inwoners hun woningen energiezuiniger te maken met behulp van kleinere maatregelen. De fixbrigade gaat in 2023 van start.
- Inwoners van Culemborg maken goed gebruik van de door de gemeente beschikbaar gestelde budgetten voor duurzaamheidsleningen. In 2022 zijn 55 leningen verstrekt waarmee onder meer ca. 750 zonnepanelen bij particuliere woningeigenaren zijn gerealiseerd.
- In 2022 is de startnotitie Circulaire Economie vastgesteld. De startnotitie is gebaseerd op de ambitie uit het bestuursakkoord 2022-2026 om te werken naar een volledig circulaire economie in 2050. Het doel van de startnotitie is om de sporen vast te stellen waarop de komende jaren wordt ingezet om meer en meer kringlopen van grondstoffen te sluiten en welke rol de gemeente daarbij pakt. Zo wordt er door de gemeente ingezet op circulair inkopen vanuit een uitvoerder rol, op circulair bouwen als regisseur en op het stimuleren van circulair ondernemen in Culemborg als facilitator.

Culemborg is ondertekenaar van het landelijke Schone Lucht Akkoord (SLA) om te onderstrepen dat het werken aan een goede luchtkwaliteit belangrijk is. In 2022 is er verkend op welke onderdelen van het akkoord de gemeente gaat inzetten, deze komen terug in het decentraal uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord 2023. Culemborg voert op dit moment al maatregelen uit om de luchtkwaliteit te verbeteren, bijvoorbeeld rondom het stimuleren van emissieloos vervoer en het communiceren over de gezondheidseffecten van houtstook. Op zowel de sporen mobiliteit, mobiele werktuigen en houtstook gaat Culemborg inzetten op verdere maatregelen.

Er is een scenariostudie gemaakt voor de kinderboerderij. Deze studie wordt verder vervolmaakt en aangevuld met de richtingen vanuit het accommodatiebeleid en overige maatschappelijke functies.

Doelen en prestaties	
Behoud en versterking van de fysieke leefomgevingskwaliteit.	
1. We adviseren integraal over diverse milieuthema's in het kader van beleidsvoorbereiding, bestemmingsplanprocedures en Omgevingsvergunningen.	

In 2040 is Culemborg energieneutraal.	
1. We voeren de communicatiestrategie 'Energiek Culemborg' (gestart najaar 2018) uit, waardoor structureel en veelvuldig over duurzaamheid wordt gecommuniceerd via verschillende kanalen.	
2. We voeren de geactualiseerde uitvoeringsagenda Duurzaamheid (het programma energietransitie) uit. (Transitievisie Warmte, RES-bod 2.0, Windwinning Culemborg, grondgebonden zonneweides, Wijkaanpak 2022, communicatiecampagne 2022, project Pavijen)	

We werken aan een circulaire economie	
1. We verbinden lokale initiatieven, coöperaties en partijen om gezamenlijk te verkennen of de realisatie van een circulair ambachtscentrum in Culemborg haalbaar is.	
2. Huishoudelijke afval wordt meer als grondstof beschouwd. In 2022 gaan we inzetten op kwaliteit van onze grondstoffen door minder afkeur en reductie van de kosten.	

Om een energieneutrale stad te bereiken, realiseren we duurzame mobiliteit.	
1. In samenwerking met ondernemers verkennen we hoe elektrische bevoorrading van de binnenstad kan worden gerealiseerd, inclusief financieringsopties.	
2. In het gemeentelijke verkeers- en vervoersplan werken we de verduurzaming van het verkeer in Culemborg uit.	

Een Culemborgse samenleving die zich bewust is van de eigen rol en verantwoordelijkheid voor een duurzame leefomgeving en daar naar handelt.	
1. We maken een start met het zichtbaar maken van de Sustainable Development Goals om als integraal instrument in te zetten bij beleidsontwikkeling en initiatieven uit de stad.	
2. We starten met de verkenning van het toekomstbestendig maken van Kinderboerderij De Heuvel met onder andere als doel een knooppunt te creëren voor laagdrempelige kennismaking met duurzaamheid in Culemborg Oost.	
3. We laten de activiteiten op kinderboerderij De Heuvel meer aansluiten op de uitvoering van het gemeentebeleid (klimaat/energie/groen/spelen/cultuur/gezondheid/afval).	
4. We vernieuwen het vraaggerichte educatieve aanbod op het gebied van klimaat/energie/groen/spelen/cultuur/gezondheid/afval voor meerdere doelgroepen.	
5. We breiden de Natuur- en Milieueducatie (NME) activiteiten verder uit voor	

verschillende beleidsterreinen (preventie akkoord, cultuur, gezonde leefomgeving, natuurlijk spelen) en daarmee doelgroepen op diverse locaties in de stad.	

Toelichting prestatie

1. In samenwerking met ondernemers verkennen we hoe elektrische bevoorrading van de binnenstad kan worden gerealiseerd, inclusief financieringsopties.
In verband met beperkte capaciteit is dit uitgesteld naar 2023.

5. **We breiden de Natuur- en Milieueducatie (NME) activiteiten verder uit voor verschillende beleidsterreinen (preventie akkoord, cultuur, gezonde leefomgeving, natuurlijk spelen) en daarmee doelgroepen op diverse locaties in de stad**.
In 2022 is het initiatievenfeest georganiseerd rondom de SDG's. Met een fietstocht zijn twintig initiatieven uitgelicht waarbij per initiatief aandacht is besteed aan de relevante duurzaamheidsdoelen.

Indicatoren:

Indicator	2016*	2017	2018	2019	2020
Totaal bekend energiegebruik	1.696 TJ**	1.760 TJ	1.849 TJ	1.847 TJ	1.689 TJ
Totaal bekend energiegebruik excl. snelwegen	1.267 TJ	1.312 TJ	1.496 TJ	1.410 TJ	1.355 TJ
% duurzame opwek	5,0	5,2	6,4	6,9	8,5

Toelichting indicatoren
*) De gerapporteerde monitoringsgegevens zijn gebaseerd op de landelijke Klimaatmonitor (www.klimaatmonitor.nl). De data in de klimaatmonitor 'loopt' 2 jaar achter op de actualiteit. Vandaar dat in deze jaarrekening 2022 niet kan worden gerapporteerd over het jaar 2022 maar slechts tot en met 2020. Pas 2024 komen definitieve cijfers over 2022 beschikbaar.
**) TJ is TerraJoule = 1.000 miljard Joule.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Bron
Hernieuwbare elektriciteit*		19,2%		RWS klimaatmonitor
Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner	79	75	79 kg in 2021	Avri, jaarverslag 2021. Cijfers 2022 nog niet bekend.

* Het percentage hernieuwbare elektriciteit over de jaren 2021 en 2022 is nog niet bekend. De meest recent beschikbare monitoringscijfers (bron RWS klimaatmonitor) laten de volgende reeks zien: 2016: 11,7%; 2017: 12,7 %; 2018: 14,6 %; 2019: 15,0 %; 2020: 20,2 %. Als deze trend (een stijging van 8,5 % in 4 jaar = 2,1% per jaar) wordt geëxtrapoleerd (voor zover dat kan) zouden de percentages voor 2021 en 2022 uitkomen op 22,3% respectievelijk 24,4%.

Toelichting indicatoren

Hernieuwde elektriciteit
Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. De prognose is een inschatting gebaseerd op de verwachtingen dat het aantal huishoudens / bedrijven dat besluit tot installatie van zonnepanelen de komende jaren zal groeien.

Fijn huishoudelijk restafval
Betreft de hoeveelheid niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval (cijfers 2021).

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Wet milieubeheer (normen en grenswaarden voor onder meer geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid)
- Uitvoeringsagenda Duurzaamheid
- Windvisie gemeente Culemborg
- NME beleidsplan
- Groenbeleidsplan Culemborg
- Bestemmingsplannen (waaronder bestemmingsplan Buitengebied)
- Gemeentelijk Rioleringsplan / watertakenplan
- Wegenbeheersplan 2021 - 2025
- Speelruimtebeleidsplan "spelen met Speelruimte"2020-2030
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
- Transitievisie Warmte gemeente Culemborg
- Regionale energiestrategie Fruitdelta Rivierenland 1.0

Betrokken partners:

- SNR (Samenwerkende Netwerken Rivierenland: afvalwaterzuivering, watersysteem en klimaatadaptatie)
- Waterschap Rivierenland
- Rijkswaterstaat
- ProRail
- Provincie Gelderland
- Regio Rivierenland
- Natuur- en Vogelwacht Culemborg
- Milieuadviesraad Culemborg
- Vrijstad Energie
- Vrijstad Windwinning
- Eneco
- KleurrijkWonen
- Elk Welzijn
- Inwoners
- KCB/stichting Pavijen
- NME Rivierenland, Regionale NME-centra

- AVRI
- GDO, RVO, IVN, SME
- Liander
- Vitens

Verbonden partijen

AVRI	
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2022 is door Avri en Werkzaak de coöperatie Cirtex opgericht. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. De ambitie is om het ingezamelde textiel (1.8 miljoen kilo) in Rivierenland lokaal met vooral medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt te sorteren, te bewerken en te verkopen. Verder is met een werkgroep van raadsleden uit Avri gemeenten de 'houtskoolschets' voor Avri opgesteld. De gemeenteraden van regio Rivierenland willen een toekomstbeeld geschetst zien van de wenselijke koers van Avri, in het licht van de duurzaamheids- en circulariteitsdoelen Avri zal haar huidige rol van vooral afval inzamelen, ontwikkelen naar de rol van kennisexpert en leverancier van grondstoffen. Daarbij wordt ook onderzocht welke rechtsvorm daar het beste bijpast.

St. Accommodatiebedrijf Culemborg	
Belangrijkste ontwikkelingen:	De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg heeft als enige doel, het vastgoedbeheer van de Brede School Culemborg Oost. Er zijn geen bijzondere ontwikkelingen te melden voor 2022.

Bedragen x € 1.000

Groene stad	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	9.126	8.654	10.203	9.348	856
Baten	-7.844	-7.433	-7.933	-7.688	-245
Saldo van baten en lasten	**-1.282**	**-1.220**	**-2.270**	**-1.660**	**610**
Stortingen in reserves	750	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	268	0	0	142	-28
Groene stad	**-1.764**	**-1.050**	**-2.100**	**-1.518**	**582**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Leefbare stad

Programma Leefbare stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

De wijkaanpak is een langjarige aanpak waarin we werken aan een nieuwe structurele, samenhangende en gerichte aanpak waarbij een veelheid aan partijen samen met bewoners de handen in een slaat om de veiligheid en leefbaarheid te verbeteren. In 2022 zijn belangrijke stappen gezet om het jongerenwerk op de VO-scholen te versterken en hebben we intensief casemanagement geïntroduceerd.

Met onze woningbouwopgave werken we eraan dat alle bewoners uit alle doelgroepen een passende woning kunnen vinden in Culemborg. Daarvoor realiseren we verschillende woningbouwprojecten: in Parijsch in onze CV, in het bijzondere projectgebied Lanxmeer, aansluitend op de principes van EVA-Lanxmeer en op verschillende plaatsen in de stad faciliteren we particuliere initiatieven. Op basis van onderzoek bepalen we de behoefte aan woningen en we zorgen voor een goede verdeling van woningen voor iedere doelgroep en iedere portemonnaie. Samen met het sociaal domein volgen we de behoefte aan woningen voor verschillende speciale doelgroepen. Met ons beleid zetten we erop in om woningen betaalbaar te maken en/of houden, om kwalitatief goede woningen te realiseren die zorgen voor een kwalitatief goede en gezonde woon- en leef situatie voor de bewoners en omwonenden en we onderzoeken de mogelijkheden om de woningen en de woonomgeving te verduurzamen. In de stationsomgeving zijn in 2022 stappen gezet om onze woningbouwopgave binnenstedelijk te realiseren.

Met de startnotitie voor de Omgevingsvisie en de inbreng van de stad en belanghebbenden, zijn we op weg naar een Omgevingsvisie die voortbouwt op de stadsvisie die samen met de stad is gemaakt.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Leefbare stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.1	Bestuur	Gerdo van Grootheest
0.2	Burgerzaken	Gerdo van Grootheest
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	Daphne Bijvoet
0.63	Parkeerbelasting	Mischa Peters
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	Gerdo van Grootheest
1.2	Openbare orde en veiligheid	Gerdo van Grootheest
2.1	Verkeer en vervoer	Monica Wichgers
2.2	Parkeren	Monica Wichgers
2.5	Openbaar vervoer	Monica Wichgers
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	Monica Wichgers
8.1	Ruimtelijke ordening	Monica Wichgers
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	Mischa Peters
8.3	Wonen en bouwen	Monica Wichgers

Doelen en prestaties taakvelden Leefbare stad

0.1 Bestuur

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 is een bestuursakkoord tot stand gekomen tussen de partijen Culemborg van Nu, GroenLinks en D66. In dit bestuursakkoord Samen aan de Slag maken de coalitiepartijen keuzes om onze stad klaar te maken voor de toekomst en het vormt daarmee een belangrijk kader voor de activiteiten en het beleid in de periode 2022-2026. De beleidsmatige en financiële uitwerking heeft plaatsgevonden in de in november 2022 vastgestelde Programmabegroting.

De rol en positionering van Culemborg in de regio is al langer onderwerp van gesprek. Naar aanleiding van het bestuurskrachtonderzoek Krachtig Culemborg is besloten volop in te zetten op regionale samenwerking. De oriëntatie van Culemborg op zowel de regio Rivierenland als de regio Utrecht (dubbele oriëntatie) vormt daarbij een uitdagend perspectief. Mede door Corona is de voortgang in het proces van de versterking regionale samenwerking wat achter gebleven. In 2022 is de doorontwikkeling van de regionale samenwerking in Rivierenland weer echt op de agenda gezet en zijn ook eerste stappen gezet om ook de samenwerking met (de gemeenten in) de regio Utrecht vorm te geven. Het beste komen we in contact vanuit de onderwerpen waar we op inhoud ook wat samen te doen hebben, zoals de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de fietsbrug tussen Culemborg en Houten.

Burgerparticipatie
In december 2022 heeft de gemeenteraad de participatievisie en -verordening vastgesteld. De participatievisie geeft aan hoe wij participatie in Culemborg organiseren. Onze stad bruist van de ideeën, initiatieven en inwoners die bij willen dragen aan hun straat, wijk of stad. We willen de creativiteit, kennis en energie van Culemborgers nog beter benutten. Hoe we dat doen, beschrijven we in de nieuwe participatievisie. In de participatieverordening zijn de spelregels voor participatie juridisch vastgelegd. Ook het Uitdaagrecht is hierin als onderdeel verwerkt.

Maar participatie is veel meer dan alleen een beleidsdocument of een aantal spelregels. Participatie moeten we vooral ook doen. Daarom hebben we ook een Werkwijzer participatie en een Participatiegids voor initiatiefnemers gemaakt. De Werkwijzer is een hulpmiddel voor medewerkers van de gemeente die een participatietraject organiseren. Daarnaast is er de Participatiegids voor initiatiefnemers om hen op weg te helpen bij het vormgeven van de participatie bij hun ruimtelijke plan.

Het digitale Platform Culemborg heeft afgelopen jaar als pilot gedraaid. De eerste ervaringen met het platform zijn over het algemeen positief. Zowel intern als extern. Het platform biedt veel mogelijkheden voor digitale participatie en is voldoende gebruiksvriendelijk. We zien genoeg redenen om het platform de komende tijd volledig uit te rollen. In december 2022 zijn we gestart met een evaluatie van de pilot om in beeld te brengen wat de ervaringen zijn tot nu toe en hoe we Platform Culemborg verder kunnen verbeteren. De resultaten van deze evaluatie zijn in februari 2023 met de gemeenteraad gedeeld.

Stichting Culemborg Nieuws heeft in 2022 twee artikelen gepubliceerd. De subsidie is definitief vastgesteld en de pilot is geëvalueerd en afgerond. Daar is de gemeenteraad in februari 2023 nader over geïnformeerd middels een informatienotitie.

Doelen en prestaties	
Op basis van de werkelijke informatie- en communicatiebehoefte(n) van onze inwoners en ondernemers geven wij strategisch communicatieadvies.	
1. We leveren een bijdrage om de organisatie en omgeving met elkaar te verbinden en te laten interacteren. Met een open en positieve houding stimuleren en faciliteren we de omgeving.	
2. We versterken van het profiel van de gemeente. Herkenbaar maken van de gemeente als relevante en gewaardeerde samenwerkingspartner. Het faciliteren van nieuwe vormen van samenwerken.	

Het bestuur maakt participatie en initiatieven mogelijk	
1. We faciliteren een dynamisch netwerk van vrijwilligers, bewonersinitiatieven en maatschappelijke partners om zelfredzaamheid en eigen initiatief te stimuleren. We dit met o.a. het Buurtpanel, het Initiatievenloket, online burgerparticipatie...	
2. We onderzoeken de mogelijkheden van het samenvoegen van de diverse budgetten en fondsen voor het ondersteunen en faciliteren van bewoners- en buurtinitiatieven in één loket.	
3. Aan de hand van wijkanalyses zetten we de methodiek Wijkgericht Werken in bij de aanpak van leefbaarheidsvraagstukken, beleidsontwikkeling en projecten (onder andere energietransitie, transformatie sociaal domein, klimaatadaptatie, biodiversiteit.	
4. We monitoren tweejaarlijks de beleving van de leefbaarheid in de wijken met de gemeentelijke Beleidsmonitor (GBM). De nieuwe meting vindt plaats in de eerste helft van 2022.	
5. Er wordt gewerkt aan een participatieverordening waarin ook een onderdeel wordt opgenomen over de participatie onder de Omgevingswet.	
6. We betrekken kinderen bij besluitvorming van de gemeente via de kinderraad en de kinderburgemeester.	

We zorgen dat de inwoners gebruik kunnen maken van hun kiesrecht. We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 en zorgen voor een goede start van het nieuwe gemeentebestuur.	
1. We organiseren diverse (opkomstbevorderende) activiteiten om aandacht te geven aan de gemeenteraadsverkiezingen.	
2. We organiseren een inwerkprogramma voor de nieuwe gemeenteraad en nieuwe collegeleden om hen te helpen van start te gaan als nieuwe bestuurders van de gemeente Culemborg.	
3. De verkiezingen zijn veilig, transparant en rechtmatig georganiseerd en verlopen rechtmatig.	
4. De stemming is voor iedere kiesgerechtigde toegankelijk.	

We bevorderen de lokale bewustwording van mondiaal burgerschap

1. We voeren de regeling Culemborg en Internationale Samenwerking uit die ondersteuning biedt aan projecten en activiteiten van Culemborgse inwoners en organisaties die een bijdrage leveren aan de Global Goals van de Verenigde Naties buiten Nederland	
2. We nemen deel aan de internationale microkredietorganisatie Oikocredit.	

We geven uitvoering aan Krachtig Culemborg door volop in te zetten op regionale samenwerking, in het Rivierenland en met gemeenten in de provincie Utrecht.	
1. We versterken onze grip op verbonden partijen, door verder uitvoering te geven aan de nota verbonden partijen.	
2. We werken aan het sluiten van allianties met gemeenten in de provincie Utrecht, conform de uitkomsten van Krachtig Culemborg.	
3. Raad en college debatteren in het najaar over regionale samenwerking.	
4. In het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad geven we aandacht aan regionale samenwerking van de gemeente Culemborg.	

Toelichting prestatie

2. We onderzoeken de mogelijkheden van het samenvoegen van de diverse budgetten en fondsen voor het ondersteunen en faciliteren van bewoners- en buurtinitiatieven in één loket.
Met de herijking van het subsidiebeleid onderzoeken we hoe we de toegang voor maatschappelijke initiatieven laagdrempeliger kunnen maken. In 2023 wordt, conform het Meerjaren Ontwikkelingsplan Subsidiebeleid, een subsidieregeling voor o.a. het initiatievenloket ontwikkeld. Zodra de regeling(en) zijn ontwikkeld communiceren we hierover via verschillende kanalen.

3.Raad en college debatteren in het najaar over regionale samenwerking.
De voorbereidingen voor het gesprek tussen raad en college over regionale samenwerking zijn in het najaar gestart. Het gesprek heeft op 26 januari 2023 plaatsgevonden.

0.2 Burgerzaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De burger kan erop vertrouwen dat zijn gegevens correct en vertrouwelijk zijn.
De burger wordt in staat gesteld gebruik te maken van zijn kiesrecht.
De burger wordt op klantvriendelijke wijze efficiënt en effectief, het liefst in één keer goed, snel en vakkundig geholpen.
In 2021 is een enquête uitgevoerd naar de tevredenheid van de dienstverlening. De algemene tevredenheid is voldoende tot goed en leveren, naast enkele verbeterpunten, geen bijzonderheden op. In 2021 is de klachtenprocedure aangepast aan het nieuwe zaaksysteem, zodat er meer regie is gekomen op de afhandeling.

Doelen en prestaties	
Zowel digitaal als in het stadskantoor is onze dienstverlening persoonlijk en proactief	
1. Inwoners kunnen zelf kiezen via welk kanaal zij contact met burgerzaken zoeken. Onze ambitie is om de digitale dienstverlening steeds verder uit te breiden en verder te perfectioneren.	
2. Aanvragen en aangiftes handelen we binnen de (wettelijke) gestelde termijnen af.	

Inwoners attenderen we op het verloop van documenten evenals de gereed melding daarvan.	
3. We zorgen voor correcte en eenduidige informatieverstrekking.	

De gegevens van de inwoners in de Basisregistratie Personen (BRP) moeten actueel en betrouwbaar zijn. De BRP is het bronbestand voor alle (semi)overheidsorganisaties.	
1. De betrouwbaarheid en correctheid van de gegevens in de BRP zijn geborgd volgens de voorgeschreven wet- en regelgeving, eigen beleid, door eigen kwaliteitsmonitoring en samenwerking met andere (Rijks)diensten en organisatieonderdelen.	
2. Structureel vinden controles plaats aan de voorkant (de 'poortwachtersfunctie') plaats, evenals integrale controle achteraf.	
3. Adresfraude sporen we op a.d.h.v. de methodiek van risicogericht adresonderzoek. We onderzoeken alleen adressen waarover twijfels bestaan. Waar nodig, zoeken we samenwerking met in- en externe partners, o.a. met Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	

Toelichting prestatie

2. Aanvragen en aangiftes handelen we binnen de (wettelijke) gestelde termijnen af. Inwoners attenderen we op het verloop van documenten evenals de gereed melding daarvan.
Voor de zelfevaluatie BRP 2022 scoren we "net onvoldoende". Oorzaak hiervan is uitval van een aantal medewerkers vanwege ziekte en uitstroom van medewerkers, wat onvoldoende kon worden opgevangen met extra inhuur. Hierdoor heeft er onvoldoende controle op de uitvoering van processen het afgelopen jaar kunnen plaatsvinden.
Inmiddels zijn er verdere beheersmaatregelen getroffen om de structurele bezetting op de afdeling aan te pakken, doormiddel van het invullen van de vacatures en re-integratie van langdurig zieke medewerkers moet dat leiden tot een zelfevaluatie met een positief resultaat in 2023. We gaan tevens onderzoeken of synergievoordelen te behalen zijn om samen met de regio gemeenten wettelijke taken uit te voeren op het gebied van BPR, hierdoor verminderen we onze kwetsbaarheid en verhogen we het resultaat.

3. We zorgen voor correcte en eenduidige informatieverstrekking.
Voor de zelfevaluatie BRP 2022 scoren we "net onvoldoende". Oorzaak hiervan is uitval van een aantal medewerkers vanwege ziekte en uitstroom van medewerkers, wat onvoldoende kon worden opgevangen met extra inhuur. Hierdoor heeft er onvoldoende controle op de uitvoering van processen het afgelopen jaar kunnen plaatsvinden.
Inmiddels zijn er verdere beheersmaatregelen getroffen om de structurele bezetting op de afdeling aan te pakken, doormiddel van het invullen van de vacatures en re-integratie van langdurig zieke medewerkers moet dat leiden tot een zelfevaluatie met een positief resultaat in 2023. We gaan tevens onderzoeken of synergievoordelen te behalen zijn om samen met de regio gemeenten wettelijke taken uit te voeren op het gebied van BPR, hierdoor verminderen we onze kwetsbaarheid en verhogen we het resultaat.

1. De betrouwbaarheid en correctheid van de gegevens in de BRP zijn geborgd volgens de voorgeschreven wet- en regelgeving, eigen beleid, door eigen kwaliteitsmonitoring en samenwerking met andere (rijks)diensten en organisatieonderdelen.

Voor de zelfevaluatie BRP 2022 scoren we “net onvoldoende”. Oorzaak hiervan is uitval van een aantal medewerkers vanwege ziekte en uitstroom van medewerkers, wat onvoldoende kon worden opgevangen met extra inhuur. Hierdoor heeft er onvoldoende controle op de uitvoering van processen het afgelopen jaar kunnen plaatsvinden.
Inmiddels zijn er verdere beheersmaatregelen getroffen om de structurele bezetting op de afdeling aan te pakken, doormiddel van het invullen van de vacatures en re-integratie van langdurig zieke medewerkers moet dat leiden tot een zelfevaluatie met een positief resultaat in 2023. We gaan tevens onderzoeken of synergievoordelen te behalen zijn om samen met de regio gemeenten wettelijke taken uit te voeren op het gebied van BPR, hierdoor verminderen we onze kwetsbaarheid en verhogen we het resultaat.

2. Structureel vinden controles plaats aan de voorkant (de ‘poortwachtersfunctie’) plaats, evenals integrale controle achteraf.
Voor de zelfevaluatie BRP 2022 scoren we “net onvoldoende”. Oorzaak hiervan is uitval van een aantal medewerkers vanwege ziekte en uitstroom van medewerkers, wat onvoldoende kon worden opgevangen met extra inhuur. Hierdoor heeft er onvoldoende controle op de uitvoering van processen het afgelopen jaar kunnen plaatsvinden.
Inmiddels zijn er verdere beheersmaatregelen getroffen om de structurele bezetting op de afdeling aan te pakken, doormiddel van het invullen van de vacatures en re-integratie van langdurig zieke medewerkers moet dat leiden tot een zelfevaluatie met een positief resultaat in 2023. We gaan tevens onderzoeken of synergievoordelen te behalen zijn om samen met de regio gemeenten wettelijke taken uit te voeren op het gebied van BPR, hierdoor verminderen we onze kwetsbaarheid en verhogen we het resultaat.

3. Adresfraude sporen we op a.d.h.v. de methodiek van risicogericht adresonderzoek. We onderzoeken alleen adressen waarover twijfels bestaan. Waar nodig, zoeken we samenwerking met in- en externe partners, o.a. met Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
Voor de zelfevaluatie BRP 2022 scoren we “net onvoldoende”. Oorzaak hiervan is uitval van een aantal medewerkers vanwege ziekte en uitstroom van medewerkers, wat onvoldoende kon worden opgevangen met extra inhuur. Hierdoor heeft er onvoldoende controle op de uitvoering van processen het afgelopen jaar kunnen plaatsvinden.
Inmiddels zijn er verdere beheersmaatregelen getroffen om de structurele bezetting op de afdeling aan te pakken, doormiddel van het invullen van de vacatures en re-integratie van langdurig zieke medewerkers moet dat leiden tot een zelfevaluatie met een positief resultaat in 2023. We gaan tevens onderzoeken of synergievoordelen te behalen zijn om samen met de regio gemeenten wettelijke taken uit te voeren op het gebied van BPR, hierdoor verminderen we onze kwetsbaarheid en verhogen we het resultaat.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We faciliteren huisvesting voor maatschappelijke doeleinden, waar burgers elkaar kunnen ontmoeten, sporten en leren.

Doelen en prestaties	
Wij zetten in op de verduurzaming van onze vastgoedportefeuille.	
1. Wij gaan onze vastgoedobjecten verduurzamen.	
2. In 2022 wordt een duurzaam meerjarenonderhoudsplan (D-MJOP) opgesteld.	

Wij bieden voor een maatschappelijke prijs accommodaties aan waarin inwoners elkaar kunnen; ontmoeten, sporten, culturele activiteiten ontplooien en tuinieren, ter ondersteuning van de beleidsvelden welzijn, sport en cultuur.	
1. Wij beheren het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed op een professionele, transparante en efficiënte manier.	
2. Wij bieden de mogelijkheid aan inwoners en maatschappelijke organisaties om bij het Accommodatieloket afspraken te maken over het gebruik van beschikbare accommodaties.	
3. Wij sturen op zo optimaal mogelijk gebruik van onze accommodaties.	
4. Wij zijn in 2021 begonnen met het herschrijven van het accommodatiebeleid en in 2022 zal dit worden afgerond aan de hand van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.	
5. Wij herijken het vastgoedbeleid in 2022 op de beleidsdoelstellingen van de gemeente.	

De gemeentelijke organisatie kan haar werk goed doen, is herkenbaar, vindbaar en toegankelijk voor haar inwoners en partners.	
1. We beheren de huisvesting van de gemeentelijke organisatie in het stadskantoor, de gemeentewerf, het stadhuis en de kinderboerderij met NME-centrum.	
2. We stellen een meerjarenplanning op voor de verduurzaming van het vastgoed. We doen in ieder geval alle investeringen in duurzaamheid die binnen de technische levensduur terugverdiend worden.	
3. Op de kinderboerderij onderzoeken we de mogelijkheden om door te groeien naar een duurzaamheidsknooppunt.	

Locaties in de stad die belangrijk zijn voor de stad en haar inwoners, die op een later moment waarde kunnen toevoegen en waarvoor geen structurele invulling is gevonden zijn in eigendom van en worden in stand gehouden en beheerd door de gemeente.	
1. We beheren monumenten.	
2. We beheren bijzondere locaties (Bartje, Patasiwa Patalima, de Kiosk op 't Jach).	
3. We beheren onze (erf-)pachtgronden en strategische gronden.	

0.63 Parkeerbelasting

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2019 zijn de tarieven voor betaald parkeren in de binnenstad gewijzigd. Dit is doorgevoerd in de parkeerautomaten en het effect hiervan is in 2020 geanalyseerd. Echter bleek door corona (thuiswerken en lockdown) de analyse niet representatief. Een nieuwe analyse zou volgen, maar doordat de pandemie langer duurde dan verwacht, heeft dit niet kunnen plaatsvinden. Een parkeerdrukmeting en analyse staan gepland in Q1 2023.

Na het wijzigen van de parkeertarieven in 2019 is er geen prijsstijging meer doorgevoerd op parkeren. Met het vaststellen van de tarieventabel parkeerbelasting 2023 is de indexering van afgelopen jaren verwerkt. De parkeertarieven stijgen in 2023 met 10%.

Doelen en prestaties	
Een goede beschikbaarheid van parkeerplaatsen in de binnenstad met daarbij passende parkeertarieven.	
1. We evalueren de huidige tarieven en bezetting van parkeerplaatsen.	
2. We gaan actief communiceren over de locaties van parkeerplaatsen en de tarieven.	
3. We geven invulling aan parkeren van motoren, campers en andere (nieuwe) vormen van mobiliteit.	

1.1 Crisisbeheersing en Brandweer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022 kregen we met nieuwe ontwikkelingen te maken ten aanzien van de Corona pandemie. De coronamaatregelen werden langzaam versoepeld na een periode van een harde lockdown en de crisisorganisatie werd afgeschaald naar normaal. Het lokale crisisteam kwam met regelmaat bij elkaar, echter werd de frequentie van samenkomst aangepast op het actuele beeld.

De corona- en vluchtelingencrises hadden in 2022 een grote impact op de gemeentelijke crisisorganisatie. De beschikbare capaciteit moest worden verdeeld over deze twee aandachtsgebieden. Verder heeft de gemeente Culemborg in 2022 een bijdrage geleverd aan de regionale piketfuncties voor Bevolkingszorg, welke zijn gebaseerd op het inwonersaantal van de gemeente Culemborg. Hierin haalt de gemeente Culemborg bijna de aantallen die geleverd moeten worden, maar is nog wel een aandachtsgebied voor het komende jaar. Afstemmingsoverleggen (GRIP-1 i.r.t. de coronacrisis) met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vonden regelmatig op het gebied van Corona en de opvang van vluchtelingen plaats. Als deze overleggen aanleiding gaven zijn interne processen opnieuw afgestemd en verbeterd.

Een punt van aandacht is de (piek-) belasting van medewerkers die betrokken zijn ten tijde van een crisis. Deze collega's worden beheersmatig voelbaar gemist in de organisatie. Ruimte voor doorontwikkeling van de gemeentelijke crisisorganisatie op het gebied van organiseren, opleiden, trainen en oefenen is in deze periode beperkt geweest. Daarnaast was in 2022 vanuit de ambtelijke organisatie doorlopende aandacht voor de bemensing en bereikbaarheid van de gemeentelijke crisisorganisatie gevraagd.

Doelen en prestaties	
De gemeente is (in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid) voorbereid op incidenten en crises en wij kunnen de taken die in het kader van bevolkingszorg op ons pad komen naar behoren vervullen.	
1. We leveren gemeentelijk personeel voor regionale pools (piketofficieren van Dienst bevolkingszorg (lokaal) en houden deze functionarissen beschikbaar voor deelname aan opleidingen en oefeningen.	
2. We werken samen met en adviseren aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.	

3. We verbeteren daar waar nodig onze interne processen aan de hand van de evaluatie van de coronacrisis.	

Doelen en prestaties	
De gemeente is (in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid) voorbereid op incidenten en crises en wij kunnen de taken die in het kader van bevolkingszorg op ons pad komen naar behoren vervullen.	
1. We leveren gemeentelijk personeel voor regionale pools (piketofficieren van Dienst bevolkingszorg (lokaal) en houden deze functionarissen beschikbaar voor deelname aan opleidingen en oefeningen.	
2. We werken samen met en adviseren aan de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.	
3. We verbeteren daar waar nodig onze interne processen aan de hand van de evaluatie van de coronacrisis.	

1.2 Openbare orde en Veiligheid

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

We zijn ten aanzien van het coronavirus in 2022 in een rustiger vaarwater gekomen. Het aantal meldingen van overlast, van jeugdoverlast tot overlast van verwarde personen, bleef in deze periode nog wel hoger dan voor Corona. Daarnaast is in de samenleving merkbaar dat de rek er voor veel bewoners uit is, zij zich daardoor sneller zaken als overlast ervaren en daarvan melding maken. Het aantal woninginbraken, bedrijfsinbraken, winkeldiefstallen, diefstal van snor-, brom- en fietsen en uit/vanaf motorvoertuigen laten nog steeds een daling zien. We zien wel een toename van het aantal strafbare feiten en slachtoffers op het gebied van cybercrime/online criminaliteit. Tot slot wordt opgemerkt dat verschillende protesten, demonstraties, zoals de boerenprotesten, en maatschappelijke onrust van invloed waren op de beschikbare inzet van de politie en overige veiligheidspartners.

De volgende drie prioriteiten vanuit de Kadernota Integrale Veiligheid 2019-2022 stonden centraal in 2022:

1. Het zicht krijgen op minder zichtbare vormen criminaliteit (ondermijning en cybercrime) en daar een gerichte projectmatige aanpak voor opzetten.
2. Het bevorderen van de veiligheid(sbeleving) in onveilige wijken door een integrale aanpak.
3. Het verbeteren van (het gevoel rondom) de verkeersveiligheid.

Andere aspecten van veiligheid blijven uiteraard ook onze aandacht houden, maar op de drie prioriteiten willen we echt het verschil maken.

Prioriteit 1:
Om actief invulling te geven aan deze prioriteit zijn er verschillende zaken uitgevoerd. Het college stelde het Plan van Aanpak Ondermijning gemeente Culemborg 2022-2026 en het Beleidsplan aanpak mensenhandel gemeente Culemborg vast. In deze plannen wordt onder andere aandacht besteed aan de feitelijke aanpak van ondermijning (integrale controles en ondermijningscasuïstiek, bewustwording en het vergroten van de meldingsbereidheid op het gebied van ondermijning (zoals drugs en mensenhandel). Er zijn verschillende bewustwordings- en weerbaarheidsbijeenkomsten

voor de ambtelijke organisatie georganiseerd. In 2022 zijn de aandachtfunctionarissen mensenhandel gemeente Culemborg aangesteld en zijn de eerste stappen gezet om de aanpak van mensenhandel voor onze gemeente in te richten. Daarbij wordt waar mogelijk aangesloten bij bestaande overlegstructuren van de gemeente, het Zorg- en Veiligheidshuis en het informatieplein van het RIEC Oost-Nederland (regionale samenwerkingspartners aanpak ondermijning).

Tijdens de week van de veiligheid is op verschillende manieren aandacht gevraagd voor het vergroten van de meldingsbereidheid en cybercrime. Op het onderdeel cybercrime is bijvoorbeeld via Cyber 24 (spelvorm) geïnvesteerd om jongeren tussen 12 en 21 jaar bewust te maken van hun online gedrag en de consequenties daarvan. In 2022 zijn ook rondom cybercrime een aantal berichten geplaatst op sociale media kanalen gericht aan de inwoners van Culemborg met als doel om bewustwording te creëren.

Ten aanzien van de uitvoering zijn diverse Bibob-toetsen uitgevoerd. Voorbeelden zijn aanvragen voor vergunningen voor de vestiging van een openbare inrichting/horecabedrijf, aanvragen bouwomgevingsvergunningen voor risicocategorieën volgens de Beleidsregels Wet Bibob en de verkoop van gemeentelijk vastgoed. Ook is het lokaal ondermijningsoverleg gestart en is extra aandacht (intern en extern) besteed aan het lokale meldpunt ondermijning Culemborg en Meld Misdaad Anoniem (meldingen van inwoners en ondernemers). In dit overleg wordt ondermijningscasuïstiek op lokaal niveau besproken en wordt waar mogelijk gekoppeld aan interventies, zoals een bestuursrechtelijke controle. Dit jaar zijn meerdere grootschalige integrale controles uitgevoerd waarbij bedrijven, garageboxen en risicolocaties in het kader van de aanpak van ondermijning bezocht zijn. Daarnaast zijn meerdere kleine incidentele controles uitgevoerd op basis van signalen uit het Intergemeentelijk Projectteam. Over de uitkomsten van deze controles zijn verschillende persberichten uitgebracht. Tot slot zijn wij in 2022 gestart met het project Veilig Buitengebied. Om het buitengebied schoon, veilig en heel te houden en om criminele praktijken in het buitengebied te voorkomen, dan wel te verminderen en de kwetsbaarheid van ondernemers in het buitengebied te verbeteren, werken wij samen met publieke en private partners binnen dit project. De hulp van inwoners en ondernemers (in het buitengebied) is daarbij ook cruciaal.

Prioriteit 2:
In de wijkaanpak werken we sinds twee jaar aan leefbare en veilige wijken voor onze inwoners door een nieuwe gestructureerde manier van samenwerken van het zorg- en veiligheidsdomein.
In 2022 zijn we gestart met de inzet van intensief casemanagement (ICM). ICM wordt ingezet bij jongeren waar zorgen zijn op drie of meer leefgebieden en we door intensieve ondersteuning de jongere op het goede spoor willen krijgen.
De ICM-casussen zijn in samenwerking net het kernteam geselecteerd. Het betrof een proef in de periode februari tot en met november 2022 waarin met elf jongeren contact is gelegd.
Inzet van ICM als onderdeel van het palet van interventies is waardevol gebleken en wordt in de vorm van maatwerk voortgezet.

In de wijkaanpak is door de aanhaking van onze beide VO-scholen een nieuwe dimensie toegevoegd: “de school als vindplaats”. De scholen zien zich steeds vaker geconfronteerd met leerlingen die straatgedrag binnen school vertonen. Met de gezamenlijk subsidieaanvraag voor het project Switch! door Lek en Linge, KWC en ElkWelzijn wordt het jongerenwerk op school versterkt.
Op Lek en Linge is het HIP (Hulp Informatie Punt) in het najaar van 2022 gestart, KWC is gevolgd in het eerste kwartaal van 2023. De eerste ervaringen zijn positief: ondersteuning is laagdrempelig, jongeren zijn eerder in beeld en het is rustiger op school. Omdat onze beide VO-scholen een regiofunctie vervullen zijn we ook in overleg met onze buurgemeenten over afstemming en samenwerking.

Voor het ontwikkelen van specifieke interventies voor jongeren gericht op de langere termijn (positief jeugdbeleid) werken we samen met het Nederlands Jeugdinstituut. In 2022 is het kindwerk opnieuw geïntroduceerd en continueren we de ondersteuning van het succesvolle buurtinitiatief van Soccer Stars Academy. Voor de repressieve kant van de aanpak sluiten we aan op de uitkomsten van de crimineel speelveldanalyse die door de politie wordt ontwikkeld.

Prioriteit 3:
Conform de landelijke trend zien we in 2022 ook in Culemborg een stijging in het aantal ongevallen. Een mogelijke verklaring hiervoor is de toename van het gebruik van alcohol en verdovende middelen en daarnaast afleiding tijdens het rijden. Bijvoorbeeld door het gebruik van een telefoon. Ten aanzien van verkeersveiligheid zijn er diverse acties uitgevoerd zoals het project Beethovenlaan en de Veerweg, handhaving op overtredingen, snelheidsmetingen op verschillende plekken en zijn er diverse acties uitgevoerd gericht op bewustwording en preventie. Helaas konden niet alle beoogde acties vanwege corona doorgaan. Met name daar waar actieve participatie met bewoners gewenst is.

Overige inzet op openbare orde en veiligheid
Vanzelfsprekend heeft de inzet op het gebied van veiligheid zich niet beperkt tot de prioriteiten. Een ander belangrijk onderwerp waarin stappen zijn gezet is het cameratoezicht. Hiervoor is in 2021 een beleidskader op- en vastgesteld. In dit kader is beschreven op welke manier dit instrument ingezet kan worden en onder welke voorwaarden. In 2022 is het uitkijken van het cameratoezicht via RTC Nijmegen geoptimaliseerd. Dit jaar zijn verschillende aanwijzingsbesluiten voor cameratoezicht geactualiseerd en zijn verschillende camera's en cameraposities geoptimaliseerd. In 2022 is een bijeenkomst voor de deelnemers aan de WhatsApp groepen van Buurtpreventie georganiseerd en zijn verschillende nieuwsbrieven voor de deelnemers aan deze groepen opgesteld.

Met betrekking tot toezicht en handhaving hebben de toezichthouders/buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA’s) zich gericht op toezicht op en handhaving van de Algemene Plaatselijke Verordening Culemborg (APV), de Parkeerverordening, de Wegenverkeerswet en de Alcoholwet. Na Corona werden steeds vaker controles tijdens evenementen en ten aanzien van de Alcoholwet uitgevoerd. Ook is in 2022 een onafhankelijk nalevingsonderzoek Alcoholwet (naleving van de alcohol leeftijdsgrens door alcoholverstrekkers, zoals cafés, restaurants, sportkantines, supermarkten en afhaalbedrijven) uitgevoerd. Dit onderzoek wordt mede gebruikt om het jaarplan toezicht en handhaving 2023 op te stellen en risicogerichte prioriteiten in relatie tot de schaarse beschikbare capaciteit vast te stellen. In 2022 is gewerkt aan de verdere professionalisering van de toezichthouders/BOA's. Deze medewerkers volgden naast hun reguliere permanente her- en bijscholingstraining, ook trainingen op de aanpak van ondermijning algemeen, de aanpak van mensenhandel en illegaal gokken.

Doelen en prestaties	
We verbinden de inzet van zorg en veiligheid, om met een integrale aanpak de veligheid(sbeleving) te verbeteren.	
1. Waar nodig en mogelijk nemen we eventuele belemmeringen in die samenwerking, onder andere op het gebied van privacy, verschillende werkplekken en dergelijke, weg. Dit d.m.v. de pilot wijkaanpak Schoolhof.	
2. We geven uitvoering aan de sluitende aanpak personen met verward gedrag met als voornaamste pijler de inrichting van de wijkgerichte GGZ. Culemborg is de eerstvolgende gemeente in Gelderland-Zuid.	
3. De rollen en taken binnen de AVE worden verder aangepast in lijn met de	

ontwikkelingen rondom de inrichting sociaal domein en integrale toegang. Extra aandacht gaat uit naar triage om casuïstiek direct bij de passende persoon/afdeling te beleggen.	
4. We ontwikkelen aan de hand van de wijkaanpak Schoolhof een stadsbrede vernieuwde jeugdaanpak en passen waar nodig onze 'sociale infrastructuur' (sociaal wijkteam, leefbaarheidsteam, etc.) aan deze tijd.	
5. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze, zoals: diverse casus overleggen en (persoonsgerichte) aanpak onder andere door samenwerking binnen het Veiligheidshuis en met sociale en leefbaarheidswijkteams.	

De regels die gelden binnen Culemborg zijn voor onze inwoners en professionele partners herkenbaar en worden nageleefd, voor een leefbaar en veilig Culemborg. Een belangrijke prioriteit is het verbeteren van (het gevoel van) verkeersveiligheid.	
1. Een integrale aanpak op de verkeersveiligheid en -overlast, door middel van extra handhaving, gedragsbeïnvloeding en aanpassingen aan de fysieke ruimte. Zie hiervoor ook de prestaties bij verkeersveiligheid.	
2. Het aanpakken van overlast van hondenpoep, verkeerd parkeren, niet houden aan voorschriften vanuit diverse vergunningen nemen we structureel in het jaarplan toezicht en handhaving waaraan de AVRI-Boa's invulling geven.	
3. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze. We werken hierin samen met partners als de BOA's, VRGZ, politie, HALT en GGD.	

De leefbaarheid en veiligheid in de buurten en wijken van de gemeente Culemborg is verbeterd, in optimale samenwerking met onze partners. Samen met onze partners blijven we hieraan werken op zowel preventief als repressief gebied.	
1. In 2022 en volgende jaren besteden we extra aandacht aan ondermijning en cybercrime.	
2. We houden alle beschikbare instrumenten voor bestuurlijk optreden gereed, zorgen ervoor dat dit geactualiseerd wordt en kijken indien nodig naar nieuw beleid (zoals op te stellen beleid op het gebied van mensenhandel).	
3. We blijven (preventieve) activiteiten uitvoeren op het gebied van bewustwording en meldingsbereidheid en betrekken daarbij onze partners, maar ook bewoners en ondernemers.	
4. Wij zorgen ervoor dat ambtenaren beter gepositioneerd worden en opgeleid zijn om signalen van ondermijning te herkennen en op de juiste wijze te melden.	
5. We bedden de aanpak op lokale weerbaarheid in door te werken met een programma weerbaarheid waarin structureel aandacht komt voor dit thema, zowel onder ambtenaren als politiek en bestuurlijk.	
6. Voor het uitkijken van gemeentelijke camerabeelden is inmiddels een alternatief gevonden. De overgang wordt voorbereid en tegelijkertijd wordt een verbeterslag doorgevoerd van cameratoezicht in Culemborg (organisatorisch, juridisch en financieel).	
7. We betrekken bewoners bij de (sociale) veiligheid door de WhatsApp groepen te faciliteren en te ondersteunen.	

Toelichting prestatie

1. Waar nodig en mogelijk nemen we eventuele belemmeringen in die samenwerking, onder andere op het gebied van privacy, verschillende werkplekken en dergelijke, weg. Dit d.m.v. de pilot wijkaanpak Schoolhof.

Het scherp hebben van hetzelfde beeld, gepaard gaande met juridische belemmeringen heeft geleid tot enige vertraging.

Doelen en prestaties	
We verbinden de inzet van zorg en veiligheid, om met een integrale aanpak de veligheid(sbeleving) te verbeteren.	
1. Waar nodig en mogelijk nemen we eventuele belemmeringen in die samenwerking, onder andere op het gebied van privacy, verschillende werkplekken en dergelijke, weg. Dit d.m.v. de pilot wijkaanpak Schoolhof.	
2. We geven uitvoering aan de sluitende aanpak personen met verward gedrag met als voornaamste pijler de inrichting van de wijkgerichte GGZ. Culemborg is de eerstvolgende gemeente in Gelderland-Zuid.	
3. De rollen en taken binnen de AVE worden verder aangepast in lijn met de ontwikkelingen rondom de inrichting sociaal domein en integrale toegang. Extra aandacht gaat uit naar triage om casuïstiek direct bij de passende persoon/afdeling te beleggen.	
4. We ontwikkelen aan de hand van de wijkaanpak Schoolhof een stadsbrede vernieuwde jeugdaanpak en passen waar nodig onze ‘sociale infrastructuur’ (sociaal wijkteam, leefbaarheidsteam, etc.) aan deze tijd.	
5. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze, zoals: diverse casus overleggen en (persoonsgerichte) aanpak onder andere door samenwerking binnen het Veiligheidshuis en met sociale en leefbaarheidswijkteams.	

De regels die gelden binnen Culemborg zijn voor onze inwoners en professionele partners herkenbaar en worden nageleefd, voor een leefbaar en veilig Culemborg. Een belangrijke prioriteit is het verbeteren van (het gevoel van) verkeersveiligheid.	
1. Een integrale aanpak op de verkeersveiligheid en -overlast, door middel van extra handhaving, gedragsbeïnvloeding en aanpassingen aan de fysieke ruimte. Zie hiervoor ook de prestaties bij verkeersveiligheid.	
2. Het aanpakken van overlast van hondenpoep, verkeerd parkeren, niet houden aan voorschriften vanuit diverse vergunningen nemen we structureel in het jaarplan toezicht en handhaving waaraan de AVRI-BOA’s invulling geven.	
3. We voeren de reguliere taken op dit gebied uit en optimaliseren deze. We werken hierin samen met partners als de BOA’s, VRGZ, politie, HALT en GGD.	

De leefbaarheid en veiligheid in de buurten en wijken van de gemeente Culemborg is verbeterd, in optimale samenwerking met onze partners. Samen met onze partners blijven we hieraan werken op zowel preventief als repressief gebied.	
1. In 2022 en volgende jaren besteden we extra aandacht aan ondermijning en cybercrime.	
2. We houden alle beschikbare instrumenten voor bestuurlijk optreden gereed, zorgen ervoor dat dit geactualiseerd wordt en kijken indien nodig naar nieuw beleid (zoals op te	

stellen beleid op het gebied van mensenhandel).	
3. We blijven (preventieve) activiteiten uitvoeren op het gebied van bewustwording en meldingsbereidheid en betrekken daarbij onze partners, maar ook bewoners en ondernemers.	
4. Wij zorgen ervoor dat ambtenaren beter gepositioneerd worden en opgeleid zijn om signalen van ondermijning te herkennen en op de juiste wijze te melden.	
5. We bedden de aanpak op lokale weerbaarheid in door te werken met een programma weerbaarheid waarin structureel aandacht komt voor dit thema, zowel onder ambtenaren als politiek en bestuurlijk.	
6. Voor het uitkijken van gemeentelijke camerabeelden is inmiddels een alternatief gevonden. De overgang wordt voorbereid en tegelijkertijd wordt een verbeterslag doorgevoerd van cameratoezicht in Culemborg (organisatorisch, juridisch en financieel).	
7. We betrekken bewoners bij de (sociale) veiligheid door de WhatsApp groepen van Buurtpreventie te faciliteren en te ondersteunen.	

Toelichting prestatie

1. Waar nodig en mogelijk nemen we eventuele belemmeringen in die samenwerking, onder andere op het gebied van privacy, verschillende werkplekken en dergelijke, weg. Dit d.m.v. de pilot wijkaanpak Schoolhof.

Ten aanzien van de wijkaanpak wordt het volgende opgemerkt: er is sprake van een getekende intentieverklaring ketenpartners wijkaanpak. Deze dient als opmaat voor een convenant en DPIA voor de wijkaanpak.

2.1 Verkeer, wegen en water

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Om Culemborg ook in te toekomst veilig en bereikbaar te houden voor alle verkeersmodaliteiten, is in 2021 een GVVP (mobiliteitsplan) vastgesteld. Een deel van de maatregelen uit het GVVP komt samen in het project Stationsomgeving en wordt in de verdere planvorming van dit project meegenomen. De overige maatregelen worden stapsgewijs uitgevoerd gedurende de looptijd van het GVVP en de beschikbare middelen. De Vianense Poort is gesloten voor gemotoriseerd verkeer, de tracéverkenning van een hoogwaardige fietsroute tussen Culemborg en Houten is gestart en er is een visie voor laadinfra opgesteld.

Mede door de laadvisie het toetsingskader voor laadinfra als ook de snelle ontwikkeling van de markt, was het noodzakelijk om de overeenkomsten met aanbieders van laadinfra te herzien en te uniformeren.
Er is een start gemaakt met een plankaart om een goede dekking van laadinfra over heel Culemborg te borgen en het aanvragen en vergunnen van laadinfra te vergemakkelijken.

Op diverse locaties zijn verkeersonderzoeken uitgevoerd. Op enkele locaties heeft dat geleid tot maatregelen op verzoek en in overleg met bewoners tot een aanpassing van de situatie. Er is een

project uitgevoerd bij de Augustinussschool om te komen tot een schoolzone om het veilig gebruik van de wegen en paden door leerlingen en ouders te stimuleren.

Nieuwe wegen en bestaande wegen binnen de stad zijn ontworpen en heringericht volgens de richtlijnen en geldende beleidsregels. De tijdelijke inrichting van de geslotenverklaring aan de Achterstraat/Tollenstraat is definitief ingericht, conform de eisen van het CVOM.

Doelen en prestaties	
Culemborg veilig en bereikbaar houden voor alle verkeersmodaliteiten door de verkeersruimte zo in te richten dat er een optimale balans ontstaat tussen bereikbaarheid, veiligheid en doorstroming op wegen.	
1. We voeren enkele projecten uit die in het GVVP zijn opgenomen.	
2. We monitoren de verkeersgegevens.	
3. We stellen een jaarlijkse rapportage op van de ongevallen en verkeersveiligheidsrisico's in Culemborg.	
4. We stellen een Lokaal Verkeersveiligheidsplan op in het kader van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.	
5. We werken vastgestelde beleidsplannen uit in concrete adviezen en ontwerpen. Specifieke werken we aan de uitvoering van het GVVP.	
6. We voeren verkeerseducatieprojecten uit.	
7. We pakken verkeersknelpunten aan met specifieke aandacht voor langzaam verkeer en mindervaliden.	

Culemborg bereikbaar en begaanbaar te houden door de wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken in voldoende staat van onderhoud te houden.	
1. We voeren groot onderhoud aan wegen uit (reconstructies) conform het meerjarenonderhoudsprogramma.	
2. We ontwerpen wegen en verkeersknelpunten op een onderhoudsarme wijze.	
3. We onderhouden wegen, openbare verlichting, civieltechnische en overige kunstwerken.	
4. We houden de beheerssystemen bij.	

Verbeteren van de inrichting van de binnenstad volgens de binnenstadsvisie, aansluitend bij reguliere beleidsontwikkeling en (onderhouds)werkzaamheden.	
1. We werken beleidskeuzes verkeer (GVVP) voor de binnenstad uit: een looproute van station naar binnenstad en parkeren in de binnenstad.	
2. Waar mogelijk maken we werk met werk, en richten we straten opnieuw in afgestemd met het regieplan.	

2.2 Parkeren

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij iedere ontwikkeling (zowel nieuwbouw als reconstructies) worden parkeerfaciliteiten voor alle verkeersdeelnemers opgenomen. Hierbij worden ook nieuwe trends en ontwikkelingen als laadinfra, deelauto's en andere vormen van mobiliteit meegenomen.

Vooruitlopend op de herziening van de nota parkeernormen in 2023 zijn voor de deelgebieden Linieveld (Borg & Buiten) en Stationsomgeving parkeernormen vastgesteld in combinatie met een mobiliteitsconcept.

Doelen en prestaties	
Zorgen voor voldoende en goed bereikbare (fiets)parkeerplaatsen.	
1. We bieden blijvend voldoende kwalitatief goede (fiets-)parkeerfaciliteiten voor alle verkeersdeelnemers aan.	
2. We doen een voorstel voor het omzetten van het parkeercompensatiefonds naar een mobiliteitsfonds om een betere invulling te kunnen geven aan andere vormen van (deel)mobiliteit.	

Toelichting prestatie

2. We doen een voorstel voor het omzetten van het parkeercompensatiefonds naar een mobiliteitsfonds om een betere invulling te kunnen geven aan andere vormen van (deel)mobiliteit.
Door recente jurisprudentie dient het voorstel te worden aangepast. Hierdoor loopt het project ten minste een half jaar vertraging op.

Recente jurisprudentie stelt dat er niet alleen sprake mag zijn van een mobiliteitsfonds. Een deel van de gelden uit de afkoop van parkeerplaatsen moet gereserveerd worden voor de aanleg van parkeerplaatsen. Het overige deel mag worden ingezet voor andere doeleinden die erop gericht zijn om het autobezit te verminderen (bijv. deelmobiliteit, verbeteren fietsvoorzieningen).

2.5 Openbaar vervoer

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het Rijk (trein) en de provincie (bus) zijn verantwoordelijk voor het openbaar vervoer. Vooralsnog zijn de bestaande buslijnen behouden. De meeste buslijnen laten nog steeds een dalende trend zien in gebruik en zijn niet rendabel. We zijn en blijven in gesprek met de provincie en Arriva over behoud van buslijnen dan wel een volwaardig alternatief.

Vanaf 3 april 2022 introduceert provincie Gelderland HaltetaxiRRReis als halte-tot-haltetaxi als volwaardige aanvulling op het regulier openbaar vervoer. HaltetaxiRRReis is een deeltaxi zonder vaste route die mensen binnen een straal van 2-15 kilometer vervoert van een halte naar een andere trein- of busstation, of naar een andere halte op tijdstippen dat de (buurt)bus niet meer rijdt. Iedereen kan gebruik maken van HaltetaxiRRReis. Er is geen gemeentelijke indicatie nodig.

Voor de stationsomgeving, het station en het wensbeeld van station Culemborg als regionale hub vinden onderzoeken en gesprekken plaats met en in samenwerking met onze partners: NS, Prorail en provincie Gelderland.

Doelen en prestaties

Iedereen kan zich binnen de regio zo zelfstandig mogelijk en tegen een redelijk tarief met een vorm van (openbaar) vervoer verplaatsen binnen en buiten de regio.	
1. We adviseren ten behoeve van de aanbesteding regiecentrale en gunning aan de vervoerders (basismobiliteit).	
2. We adviseren de vervoersautoriteit en behartigen de Culemborgse belangen.	
3. We werken mee aan plannen voor herinrichting van de stationsomgeving het station als regionale HUB.	
4. We onderzoeken de mogelijkheden voor alternatieve vormen van vervoer.	

7.5 Begraafplaatsen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het bieden van voldoende mogelijkheden tot begraven.

Doelen en prestaties	
Het bieden van voldoende mogelijkheden om te begraven	
1. We werken samen met de Beheersstichting Begraafplaatsen Culemborg (BBC)	
2. We volgen de beschikbaarheid van begraafplaatsen in Culemborg	

8.1 Ruimtelijke Ordening

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Er zijn geactualiseerde en gedigitaliseerde bestemmingsplannen beschikbaar. We boden in 2022 procesbegeleiding en coördinatie van omgevingsprojecten, inclusief het opstellen van ruimtelijke plannen/onderbouwingen. In 2022 zijn de volgende bestemmingsplannen vastgesteld:

- Watertorenkwartier;
- Terweijde;
- Goilberdingerdijk 32;
- Paraplubestemmingsplan Wonen.

We zijn gestart met de procedures voor bestemmingsplannen voor:

- Parijsch (deelgebied Linieveld);
- Stationsomgeving, herzien milieucategorieën.

Het bestemmingsplan voor Parijsch Zuid, deelgebied Linieveld, heeft in ontwerp ter inzage gelegen en wordt in 2023 ter vaststelling voorgelegd aan de raad. Het was noodzakelijk hier maatregelen te nemen om de stikstofdepositie te compenseren, en het mobilteitsconcept nader uit te werken.
We adviseerden via de ODR initiatiefnemers over afwijkingen van het bestemmingsplan. Er ging veel aandacht naar het betrekken van de omgeving, waarbij we de verantwoordelijkheid bij de initiatiefnemer leggen. Deze werkwijze is voor initiatiefnemers nieuw en vraagt om goede begeleiding.

Op 27 januari 2023 hebben we vernomen dat de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024. Ondanks dat er nog een aantal zaken niet volledig duidelijk of beschikbaar is, zijn de voorbereidingen voor de implementatie wel in volle gang. We werken samen met onze partners in de

ODR en met de ODR zelf aan de aanpassing van onze werkwijze bij vergunningverlening, de bijbehorende houding, de digitalisering en bereiden de communicatie hierover voor. In Culemborg zelf werken we met de organisatieontwikkeling aan de gewenste cultuurverandering. In 2022 hebben we een vervolg gegeven aan de herinrichting van onze processen. Daarnaast heeft het college besloten om initiatieven wel volgens de nieuwe werkwijze te behandelen los van de inwerkingtreding van de wet.

We zijn in 2021 gestart met de intaketafel en de omgevingstafel om ons voor te bereiden op de nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet. Op de intaketafel worden nieuwe initiatieven beoordeeld op wenselijkheid, waarna de plannen worden getoetst op haalbaarheid en integraal besproken op de omgevingstafel. Dit hebben we in 2022 verder voortgezet.

We begeleiden verschillende ruimtelijke ontwikkelingen. Het bestemmingsplan van de Watertoren is afgerond. Er is een nieuwe tijdelijke plek gevonden voor de Corso-loods en de Werfklas. Het vergunningstraject van de Werfklas was bijzonder en uitdagend. Gezamenlijk met Werfklas, ouders, ODR en gemeente is het gelukt en inmiddels is de tijdelijke school in gebruik genomen. We begeleiden verschillende initiatieven waar een kantoor of winkelpand transformeert naar woningbouw.

We hadden in 2021 en 2022 te maken met de landelijke opgaven op het gebied van stikstof en PFAS. In ODR-verband is - en wordt nog steeds - de werkwijze afgestemd op het landelijke en provinciale kader. Er is in 2022 geen substantiële vertraging op onze projecten opgetreden, maar het zijn wel onderwerpen waar continu aandacht voor nodig is.

De pilot voor het toegankelijk maken van geo-/kaartinformatie is een project voor de langere termijn. Met het uitstel van de Omgevingswet en de druk van alle ander opgaven heeft dit geen prioriteit gekregen. In 2023 wordt dit project weer opgepakt. Het digitaliseren van informatie op kaartformaat wordt een structurele taak voor de gemeente.

Doelen en prestaties	
Opstellen van bestemmings- / omgevingsplannen.	
1. We ronden het bestemmingsplan af voor Parijsch Zuid.	
2. We brengen een bestemmings- / omgevingsplan voor het mogelijk maken van wonen in de stationsomgeving (Spoorzone West en Pavijen I) in procedure.	
3. We brengen in 2022 een paraplubestemmingsplan wonen in procedure.	

Procesbegeleiding initiatieven en omgevingsvergunningen	
1. We volgen lopende processen als project Watertoren, Linawijs of ronden deze af. We onderzoeken nieuwe vragen en maken afspraken over de rol van de gemeente.	
2. We ondersteunen partners in facilitaire grondexploitaties. Waar nodig geven we invulling aan het verplichte kostenverhaal. De rapportage hierover vindt plaats via de grondexploitaties.	
3. We werken met een intake- en de omgevingstafel voor het in behandeling nemen van nieuwe initiatieven en verbeteren deze werkwijze door te leren van de opgedane ervaring.	

Implementeren Omgevingswet

1. We ronden de Omgevingsvisie af, op basis van de stadsvisie en de Culemborgse uitgangspunten en we maken de (financiële) consequenties inzichtelijk.	
2. We starten met de input die nodig is om een omgevingsplan op te stellen.	
3. We doen verdere voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet, via verschillende sporen waar onder: informatie en communicatie en bewustwording, Omgevingsvergunning en toezicht samen met ODR, processen en taken, ICT aansluiten op DSO.	

Toelichting prestatie

1. We ronden de Omgevingsvisie af, op basis van de stadsvisie en de Culemborgse uitgangspunten en we maken de (financiële) consequenties inzichtelijk.

We zetten de procedure om te komen tot een Omgevingsvisie voor Culemborg voort. De vaststelling zal medio 2024 plaatsvinden.

2. We starten met de input die nodig is om een omgevingsplan op te stellen.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2024. Er moet nog een start gemaakt worden met het plan van aanpak voor het omgevingsplan.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In het Meerjaren Programma Grondexploitaties rapporteren we uitgebreid over de voortgang van alle woningbouwprojecten. Dat programma wordt tegelijk met de Jaarrekening ter besluitvorming aangeboden. De stand van zaken van de projecten en activiteiten in taakveld 8.2 Grondexploitatie, beschreven in het MPG 2023 (GZDGCB 866503) sluit aan bij de jaarrekening 2022.

We voeren het procesmanagement uit van de gemeentelijke grondexploitatie-projecten. Dat doen we actief – voor Lanxmeer en Sprokkelenburg, in samenwerking (Parijsch), en faciliterend voor projecten van derden. Daarnaast zijn we gestart met het opstellen van een visie voor de transformatie van Pavijen I. De visie en de bijbehorende gebiedsexploitatie leggen de basis voor nieuwe grondexploitaties.

Met de grondexploitaties hebben we ook in 2022 gewerkt aan het realiseren van de gemeentelijke woonvisie. We werken aan het doel een gezonde, prettige en passende leefomgeving te realiseren voor alle Culemborgers. Dat doen we op een manier die ook invulling geeft aan het gemeentelijke duurzaamheids-, groen-, verkeers-, welstands- en erfgoedbeleid. Ook nemen we, waar mogelijk, aanvullende doelen uit andere beleidsvelden mee (bijvoorbeeld het aansluiten van een doorlopende groenstructuur rondom de Jan van Riebeeckstraat).

Voor Paijsch zijn zowel de aanpassingen in de samenwerking als de afspraken over de kwaliteitsverbetering uitgewerkt en vastgelegd. Vanaf 2023 zal bij de uitvoering van Borg en Buiten ook gerapporteerd worden over de gerealiseerde kwaliteitsverbetering.

Om de woningbouw te kunnen versnellen en om aan te sluiten bij de omgevingswet hebben we in 2022 ook het stappenplan van stedelijke ontwikkelingsprojecten en ruimtelijke ordeningsprojecten gestroomlijnd. Daardoor wordt het voor de gemeenteraad, initiatiefnemers en omwonenden inzichtelijker wat er wanneer gebeurt en wie wanneer aan zet is. We besteden in alle projecten – maar zeker in de actieve projecten – ook aandacht aan risicobeheersing.

Doelen en prestaties	
Realiseren van een prettige en veilige leefomgeving in een groene (duurzame) stad met aandacht voor de fysiek-sociale wijkontwikkeling.	
1. We voeren procesmanagement uit voor de gemeentelijke en particuliere grondexploitatie-projecten. Afhankelijk van het project hebben we daarbij een actieve of faciliterende rol.	
2. We maken gebruik van risicomanagement binnen en over projecten.	
3. We actualiseren en sturen bij op het programmatisch en financieel meerjarenperspectief.	
4. We stellen binnen het grondbeleid een nota gebiedsoverstijgend kostenverhaal op.	
5. Bij het woningbouwprogramma stellen we een Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG deel III) op.	
6. We geven verdere invulling aan de verbetering plankwaliteit Parijsch Zuid, de aangepaste samenwerkingsovereenkomst van de CV Parijsch en de verbeteringen in de samenwerking uit het implementatieplan van de evaluatie.	
7. We pakken de verschillende deelgebieden van de spoorzone inclusief Pavijen I integraal aan, zodat er een toekomstgerichte woonomgeving ontstaat die de Culemborgse identiteit laat zien en kracht bijzet.	

Toelichting prestatie

4. We stellen binnen het grondbeleid een nota gebiedsoverstijgend kostenverhaal op.

Het opstellen van een nota Gebiedsoverstijgend Kostenverhaal is gerelateerd aan de Omgevingsvisie die wordt voorbereid. In de Stationsomgeving hebben we voor de Bovenwijkse Maatregelen in relatie tot het GVVP de investeringen en de dekking o.b.v. criteria van Profijt, Toerekenbaarheid en Proportionaliteit tlv de gebiedsexploitatie in beeld gebracht.

5. Bij het woningbouwprogramma stellen we een Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG deel III) op.

In de komende periode doorlopen we, conform startnotitie woningbouwopgave (GZDGCB 128923 / 133375), een proces dat moet leiden tot een omgevingsvisie. De kaders uit de omgevingsvisie worden vertaald in een aangepast woningbouwprogramma, inclusief financiële onderbouwing (MPG deel III).

8.3 Wonen en bouwen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- In 2022 hebben we in diverse projecten afspraken gemaakt met ontwikkelaars over toewijzingscriteria waarbij de woningen met voorrang worden toegewezen aan Culemborgse inwoners. We gaan dit voortzetten in 2023, en vastleggen in de actualisatie van de woonvisie.
- Er zijn nieuwbouwwoningen toegevoegd aan de voorraad die toegankelijk, levensloopbestendig en geschikt voor een brede doelgroep zijn en in de nabijheid van voorzieningen.
- Geen ontruimingen meer op basis van huurschuld. In 2022 zijn er geen ontruimingen geweest op basis van huurschuld.
- De slaagkans en de bereikbaarheid van betaalbare woningen staat onder druk. Het is niet gelukt in 2022 de slaagkans en bereikbaarheid te vergroten.

- In 2022 zijn 205 nieuwe woningen toegevoegd aan de woningvoorraad.
- Veel projecten zijn in 2022 in voorbereiding, en worden in 2023 gerealiseerd. Zowel in Parijsch als in andere delen van de stad.

Doelen en prestaties	
Mensen die een woning zoeken in Culemborg vinden binnen een kortere tijd een bij hun woonwensen en budget passende woning in een prettige wijk en buurt. Nieuwbouwwoningen zijn toegankelijk, levensloopbestendig en geschikt voor een brede doelgroep.	
1. In 2022 voegen we ongeveer 150 nieuwbouwwoningen toe. Dat doen we met name in Parijsch en in enkele kleinere particuliere initiatieven. Vanwege de toenemende vraag en in verband met planuitval schroeven we de planning op naar 200 woningen per jaar	
2. We bereiden nieuwe woningbouwprojecten voor om ook in toekomstige jaren minimaal 200 woningen per jaar toe te kunnen voegen. Parijsch en Lanxmeer zullen hierbij nog steeds belangrijk zijn evenals het project Spoorzone inclusief Pavijen I.	
3. Daarbij zetten we in op woningen voor één en twee persoonshuishoudens, vernieuwende woonvormen, duurzaamheid en levensloopbestendig wonen.	
4. We continueren afspraken met Kleurrijk Wonen en CV Parijsch, om inwoners voorrang te geven bij de toewijzingen van goedkopere woningen en de doorstroming van ‘scheefwoners’ te bevorderen en maken per project afspraken met andere ontwikkelaars.	
5. Met de omgevingsvisie van Verdiepend onderzoek woningvraag wordt een woningbouwprogramma opgesteld om zo onderbouwd sturing te kunnen geven aan onze woningbouw. Aandacht voor: tiny houses, één – tweepersoonshuishoudens, projecten voor ouderen.	
6. Ter voorbereiding op de decentralisatie van beschermd wonen/maatschappelijke opvang ontwikkelen we met KleurrijkWonen en andere partijen voor specifieke doelgroepen woningen, passend in de behoefte.	

De aan ons toegewezen statushouders krijgen op tijd een passende woning in een passende buurt, met voldoende begeleiding en voorzieningen om te integreren.	
1. We werken samen met Kleurrijk Wonen en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) over de aan ons toe te wijzen statushouders en hervestigde vluchtelingen.	
2. We bieden passende woningen aan de aan ons toegewezen statushouders en hervestigde vluchtelingen.	
3. We maken afspraken met vluchtelingenwerk, over de begeleiding van statushouders en hervestigde vluchtelingen.	

Geen ontruimingen meer op basis van huurschuld.	
1. We continueren de afspraken met betrekking tot vroegsignalering, tussen schuldhulpverlening en Kleurrijk Wonen over het voorkomen van ontruimingen.	

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Meetinstrument
Internationale Duurzame Ontwikkeling		5-8		Aantal bijdragen dat vanuit de regeling is

				verstrekt
Percentage digitale aangiftes en aanvragen		40%		Geautomatiseerd systeem (iBurgerzaken)
Praktische bruikbaarheid van iBurgerzaken is op orde		Alle live-gegane digitale producten in iBurgerzaken zijn ook praktisch digitaal ingericht		Zelfevaluatie
Kwaliteitsnorm van BRP behaald		Voldoen aan normen BRP en BIG		Kwaliteits- monitor BRP van MinBZK/RvIG, interne audits.
Kwaliteitsnorm van reisdocumenten behaald		Voldoen aan normen PUN en BIG		Kwaliteitsmonitor Reisdocumenten van MinBZK/ RvIG, Interne audits.
Klachten m.b.t. verkiezingen		Er zijn geen meldingen binnen gekomen van onopgeloste klachten m.b.t. de veiligheid, transparantie, rechtmatigheid en toegankelijkheid van de verkiezingen.		Klachten-registratie

Toelichting indicatoren

Percentage digitale aangiftes en aanvragen
Medio 2021 is 33% van de digitale dienstverlening via iBurgerzaken gedigitaliseerd.

Praktische bruikbaarheid van iBurgerzaken is op orde
De livegang van de verschillende producten in iBurgerzaken vraagt naast een technische implementatie ook om het verder inrichten, o.a. met veelgebruikte documenten. Medio 2021 gebeurt dit nog onvoldoende planmatig, wat resulteert in onvoldoende voortgang. Een inhaalslag is nodig om de efficiency ook daadwerkelijk te behalen die met het invoeren van het iBurgerzaken werd/wordt beoogd.

Kwaliteitsnormen (BRP en reisdocumenten) behaald
Het is van groot belang dat de Basisregistratie personen (BRP) op orde is, dat wil zeggen dat de gegevens kloppen. Alle andere (semi)overheidsinstanties en inwoners zijn afhankelijk hiervan, bijvoorbeeld met betrekking tot toeslagen en andere rechten en plichten. De kwaliteit van zowel de BRP als de processen rond reisdocumenten worden jaarlijks gemonitord middels controles van het Ministerie van BZK.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2021	Begroting 2022	Werkelijk 2022	Bron
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte) *aantal per 1.000 inwoners ***		8,0		CBS
Verwijzing Halt** *per 10.000 jongeren in de leeftijd 12-18 jaar*		105		Bureau Halt
Winkeldiefstallen ** *aantal per 1.000 inwoners*		1,1		CBS
Geweldsmisdrijven ** *aantal per 1.000 inwoners*		3,4		CBS
Diefstallen uit woning ** *aantal per 1.000 inwoners*		2,0		CBS
Nieuw gebouwde woningen *aantal per 1.000 woningen*	0,035	n.n.b.	0,205	BAG
BAGDemografische druk		72,1 %	73,7%	CBS

*Gemeenten in de grootteklasse 25.000 - 50.000 inwoners.
** Het bestaand beleid is gericht op het verlagen van de aantallen/percentages.

Toelichting indicatoren

Geweldsmisdrijven
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Nieuw gebouwde woningen
Is gebaseerd op de periode 2022 en geeft daarmee een actueel beeld van de huidige stand van zaken.

Demografische druk
Betreft de som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Gemeentewet
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Veiligheidsbeleid Veiligheidsstrategie Oost-Nederland
- Horecabeleid
- Wet Bibob
- Evenementenbeleid
- APV
- Awb
- Regionaal Crisisplan
- Wet op de Veiligheidsregio's
- Wet tijdelijke Maatregelen Covid-19
- Opiumwet
- Wet ruimtelijke ordening
- Wabo
- BBV
- Grondexploitatiewet
- Nota Grondbeleid 2012
- Grondprijsbrief (jaarlijks vast te stellen)
- Omgevingswet (vanaf 1 januari 2024)
- Woningwet
- Woonvisie 2017-2026
- Wegenverkeerswet

Burgerzaken

- Gemeentewet
- Visie op dienstverlening
- Wet- en regelgeving op het gebied van burgerlijke stand (Burgerlijk wetboek 1 BRP, Reisdocumenten, rijbewijzen, Kieswet.
- BRP: Basisregistratie PersonenBIG: Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
- PUN: Paspoortuitvoeringsregeling Nederland.
- Regeling beheer en toezicht BRP
- Verordening BRP
- Reglement BRP
- kieswet
- WEU
- Wet op de lijkbezorging

Betrokken partners:

- Veiligheidsregio Gelderland Zuid
- Openbaar ministerie
- Politie
- RIEC-ON
- Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
- Omliggende/ Regio gemeenten
- Waterschap Rivierenland

- Omgevingsdienst Rivierenland
- Milieuadviesraad
- Monumenten- en welstandcommissie
- Vooroverlegpartners i.h.k.v. Wet op de Ruimtelijke ordening
- Lokale partners zoals:
    - ElkWelzijn
    - KleurrijkWonen
    - CV Parijsch
    - Ondernemers
    - Makelaars
    - Inwoners
    - Huurdersbelangenvereniging
    - Vluchtelingenwerk

Burgerzaken

- Ketenpartners, zoals Belastingdienst, IND, UWV
- Regionale samenwerkingsverbanden
- Beheersstichting Begraafplaatsen Culemborg
- Coöperaties (bv. energie, voedsel, gebied, zorg)
- Lokale organisaties, zoals Kleurrijk Wonen, ELK)
- Politie
- Intergemeentelijke project (IGP)
- Provincie

Verbonden partijen

	Regio Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	In het voorjaar van 2022 is positief besloten ten aanzien van het Regionaal Stimuleringsfonds (RSF) waaraan alle deelnemende gemeenten € 2 per inwoner bijdragen. Het RSF dient als financieringsinstrument behorend bij het Regionaal Economisch Ambitiedocument (REA). Naast het REA heeft de Regio zich ingezet voor de regionale energiestrategie, de regionale woonagenda, de mobiliteitsagenda en de uitvoering van de Regio Deal. In al deze dossiers is een toename van complexiteit en uitdaging die het wenselijk maakt tot meer integrale afstemming te komen. Deze integrale afstemming geeft de Regio vorm via de ontwikkelde werkwijze in de FruitDelta Gebiedsagenda. Over deze agenda heeft besluitvorming plaatsgevonden in het Algemeen Bestuur, maar ook in Gedeputeerde Staten. De gebiedsagenda is tot stand gebracht met input vanuit de 5 O's en hierin zijn de raakvlakken tussen de bestaande beleidsvelden in beeld gebracht. Vanuit hier zijn opgaven en mogelijke oplossingsrichtingen geduid en is een werkwijze beschreven waarin de 5 O's met elkaar aan de slag gaan op deze opgaven. Vanuit contractgestuurde dienstverlening is volop ingezet op de doorontwikkeling van de teams Leerplicht en RMC en is vanuit Wmo/Jeugd op basis van een inkoopstrategie gewerkt aan een organisatieplan en is een succesvolle aanbesteding uitgevoerd voor de nieuwe zorgcontracten. Team Leerplicht heeft de doorontwikkeling naar meer preventief werken verder vormgegeven in nauwe samenwerking met ketenpartners. Vanuit het RMC is meer ingezet op preventief werken en name de complexiteit van casuïstiek toe. Verder had het RMC een actieve rol binnen het regionaal programma voortijdig schoolverlaten en werden trajectbegeleiders vaker ingeschakeld als adviseur door Leerplicht en scholen. Vanuit de Sociale Recherche heeft er inzet plaatsgevonden met betrekking tot de opsporing van fraude in het kader van de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Verder is er vanuit de Sociale Recherche expertise geleverd bij de beoordeling van 'nieuwe' zorgaanbieders en aan het Intergemeentelijke Projectteam (IGP). Vanuit Versis is een nieuwe aanbesteding voor het vraagafhankelijk vervoer succesvol doorlopen en geïmplementeerd. Vanaf 1 januari 2022 is team Inburgering toegevoegd aan de contractgestuurde diensten van Regio Rivierenland. Dit uiteraard na gemeentelijke besluitvorming. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)

Regionaal Beleidsplan 2020-2023
Een aantal activiteiten is afgerond of opgenomen in reguliere taken. De meeste activiteiten lopen nog, waarvan een aantal met vertraging door de coronacrisis en de Oekraïnecrisis. Met name bij het beleidsthema '*Risicogericht werken*' zien we op dit moment bij de activiteiten een vertraging, zoals bij '*het Programma Risicobeheersing actualiseren*', '*de zorginstellingen voorbereiden op regionale risico's*', '*het opstellen van een zorgrisicoprofiel*' en '*het met de gemeenten nagaan welke risico's uit het regionaal risicoprofiel in de gemeente spelen t.b.v. advisering*'. Daarnaast is het verkennen van het risico '*gevolgen criminaliteit voor fysieke leefomgeving/veiligheid*' nog niet met de uitvoering gestart. Sommige activiteiten lopen ook langer door dan gepland door aanpassingen van de aanpak, personeelswisselingen of door bijvoorbeeld het naar achteren schuiven van de ingangsdatum van de Omgevingswet.

Invloed crisisopvang vluchtelingen uit Oekraïne
De VRGZ heeft voor haar coördinerende taak met betrekking tot de opvang van ontheemden uit Oekraïne, crisisnoodopvang asielopvang en versnelde uitplaatsing statushouders een programmateam ingericht. Naast de ambtelijke inspanning die dit vraagt van diverse sectoren worden ook kosten gemaakt in verband met externe inhuur en koop/huur van materialen. Dit laatste verloopt budgettair neutraal aangezien veiligheidsregio's deze kosten kunnen declareren op grond van het Bekostigingsbesluit eerste opvang ontheemden Oekraïne door veiligheidsregio's. Ook voor de opvang van asielzoekers wordt budget vrijgemaakt door het Kabinet. Op de hoofdtaak van de VRGZ, de operationele dienstverlening op de terreinen van brandweer, ambulancezorg en de meldkamer, heeft deze nieuwe crisis tot nu toe beperkte negatieve invloed gehad.
Binnen de sector Crisisbeheersing betekent dit echter opnieuw dat een deel van de reguliere werkzaamheden waar nodig en mogelijk worden uitgesteld, zodat medewerkers kunnen bijdragen aan de regionale crisisorganisatie, c.q. het programmateam.

Invloed vluchtelingencrisis
In februari/maart is de crisisorganisatie van corona in een vloeiende beweging overgegaan in een programmateam voor de vluchtelingencrisis Oekraïne en asielzoekers van het COA, waarbij de samenstelling deels is aangepast op de competenties die voor deze crisis relevant zijn.

Belangrijkste taken van het programmateam zijn:
- Leiding en coördinatie;
- Advisering van het bestuur;
- Informatievoorziening;
- GHOR-taken m.b.t. acute en publieke zorg;
- Regionale spreiding van vluchtelingen;
- Facilitaire ondersteuning (bijv. bij inrichting en bemensing) van de opvanglocaties.

De Rijksoverheid heeft toegezegd alle kosten die gepaard gaan met deze opgave te vergoeden. Hieronder vallen ook de kosten voor inhuur van

mensen voor specifieke taken (bijvoorbeeld facilitair, regionale vluchtelingenspreiding en waar nodig locatiebeheerders). Financiële effecten zijn daarom minimaal. Maar het aantal medewerkers met de juiste competenties voor (wederom) een langdurige, politiek-bestuurlijke crisis is beperkt. Deze medewerkers maken inmiddels al 2,5 jaar deel uit van de actieve crisisorganisatie. Dit heeft effect op de reguliere taakuitvoering. Landelijk is naar aanleiding van deze crises discussie ontstaan over de rol van de veiligheidsregio's in dit soort crises. Deze discussie moet leiden tot meer helderheid in de taken en verantwoordelijkheden van de regionale crisisstructuur.

Evaluatie Wet veiligheidsregio's
In december 2020 is de evaluatie Wet veiligheidsregio's afgerond. De Commissie evaluatie Wet veiligheidsregio's (Commissie Muller) heeft de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's en onderliggende regelgeving in de praktijk onderzocht. Deze commissie adviseert om de wetgeving te vereenvoudigen en crisisbeheersing en brandweerzorg te blijven organiseren via een gemeenschappelijke regeling. Daarnaast is het advies om de brandweer wettelijk te positioneren als het orgaan dat verantwoordelijk is voor het adviseren, stimuleren en regisseren van brandveiligheid, ook in verwante wetgeving. Op basis van deze conclusies wordt momenteel landelijk gewerkt aan een nieuwe wet.

De Raad van Commandanten en Directeuren Veiligheidsregio's (RCDV) heeft hierop ambtelijke input geleverd vanuit de veiligheidsregio's met betrekking tot Brandweerzorg, Crisisbeheersing en Informatiemanagement. Eind 2022 of begin 2023 wordt de concept-wet verwacht. Vanuit de RCDV zal hierin worden meegekeken.

Cyber
In Oost-5 verband is een aandacht kaart cybergevolgbestrijding c.q. digitale ontwrichting opgesteld die naar verwachting in het derde kwartaal vastgesteld wordt. Dit document biedt handvatten bij cyberdreigingen en -incidenten, zoals die er de afgelopen periode zijn geweest (Apache Log4J, Citrix, cyberdreigingen door oorlog Oekraïne, hack gemeente Buren). Daarmee is dit nieuwe risico feitelijk vaak actueel. Daarnaast wordt in de tweede helft van dit jaar een aanvullende en vervolgopdracht opgepakt in Oost-5 verband.

Doel daarvan is om een overzicht te krijgen van de bedrijven en instellingen binnen het verzorgingsgebied van de vijf veiligheidsregio's, die, wanneer zij te maken krijgen met digitale ontwrichting, kunnen leiden tot impact op de openbare orde en veiligheid en fysieke effecten. Aanverwant wordt een procesbeschrijving gemaakt hoe cyberincidenten en -crises gemeld moeten worden bij de veiligheidsregio/meldkamer. Deze verplichting staat opgenomen in de escalatieladder die landelijk onderdeel uitmaakt van onder andere het Landelijk Crisisplan Digitaal.
In april (en mei) is vanwege een ransomware-aanval bij de gemeente Buren ondersteuning verleend aan de gemeente, in het bijzonder in het ondersteunen van de crisisstructuur.
Daarnaast maakt intern de CISO een analyse op digitale risico's van alle sectoren. Deze moet eind 2022 gereed zijn. Op basis daarvan wordt

bepaald wat nog gedaan moet worden om aan de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid) te voldoen.

Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK)
Per 5 juli 2022 is het veiligheidsinformatieknooppunt in een basale vorm live gegaan. Dit vormt een belangrijk onderdeel om op basis van data te adviseren. De komende jaren moet het VIK verder uitgebouwd en doorontwikkeld worden. Op het gebied van dashboards/portaal zal dit ook in Oost-5 verband worden opgepakt in een werkgroep Informatie Gestuurde Veiligheid (IGV),
Definitie VIK: Het veiligheidsinformatieknooppunt is een knooppunt van mensen, informatie en middelen dat, tijd- en plaats onafhankelijk, de veiligheidsregio helpt om de informatiepositie te verbeteren ten aanzien van crisisbeheersing. Een VIK helpt om beter informatiegestuurd te werken op het gebied van veiligheid. In het VIK worden de actuele statussen van mogelijke dreigingen en kwetsbaarheden ontsloten, geduid, gemonitord, gesignaleerd en waar mogelijk voorspeld. Hiermee vult de veiligheidsregio haar rol als informatiegestuurd netwerkregisseur in met als doel het verbeteren van de informatiepositie t.a.v. crisisbeheersing. Het doel is om beter en/of eerder (beleids-)keuzes te kunnen maken met betrekking tot actuele of in de nabije toekomst dreigende risico's en zodoende maatregelen te kunnen nemen ter bescherming van onze inwoners.

Flexibilisering van de crisisorganisatie
Naast traditionele flitsrampen hebben we vaker te maken met (langdurige) maatschappelijke crises, wat vraagt om een flexibilisering van de crisisorganisatie. Aanbevelingen vanuit het project Flexibele Crisisorganisatie zoals asynchroon opschalen, het verstevigen van de positie van de Operationeel Leider, het gebruik van een voorbereidend ROT en scenario-denken zijn omgezet in een aantal concrete actiepunten voor de operationele organisatie, waarmee deze bijvoorbeeld terugkomen in oefeningen. Een deel van deze veranderingen is al ingezet, andere onderdelen zijn vertraagd vanwege de eerder genoemde werkdruk. De veranderingen hebben echter blijvend aandacht nodig. Om flexibel te zijn en te blijven zal de crisisorganisatie zich moeten blijven ontwikkelen en aanpassen.

Landelijke meldkameractiviteiten
De nieuwbouw van de Meldkamer Oost-Nederland vordert gestaag. De migratiedatum is bepaald en daarmee moet de nieuwe locatie in Apeldoorn eind maart 2023 in gebruik genomen gaan worden door de vijf regio's in Oost-Nederland. Op ambtelijk en bestuurlijk vlak is er nog steeds veel afstemming over de inrichting van de (beheer) organisatie van de Meldkamer Oost-Nederland. De inrichting en het volume van het aantal meldtafels blijft helaas onderwerp van discussie. Ondanks dat er nu een voorkeursscenario voorligt en de medewerkers hier inmiddels over geïnformeerd zijn, blijven er onduidelijkheden. Desondanks zal ingestemd worden met de voorgestelde migratiedatum.

Taakdifferentiatie brandweer
Binnen VRGZ kenden vier posten een vorm van consignatie. In het kader van gelijkheid en uniformiteit tussen de vrijwilligers en door landelijke

	ontwikkelingen is deze consignatie per 1 april 2022 beëindigd. Ook deze vier posten hanteren nu net als de andere posten het model van vrije instroom. In 2018 werd geconcludeerd dat de rechtspositie van brandweervrijwilligers in strijd kan zijn met Europese en internationale wet- en regelgeving. Gedachte was om daarom onderscheid te maken tussen vrijwilliger en beroepskracht. Een denktank heeft daarvoor een denkrichting met vier bouwstenen geadviseerd. De bouwsteen Verplichtend karakter (met als gevolg geen kazernering en consignatie meer) zou verder uitgewerkt worden met inzicht in de personele, organisatorische en financiële consequenties daarvan. Het Veiligheidsberaad heeft daarbij aangegeven dat de financiële gevolgen gedekt zouden moeten worden door de Rijksoverheid. Het Rijk heeft daarover nog geen besluit genomen, omdat eerst nog enkele zaken verder uitgezocht worden in het kader van de Arbeidstijdenwet en om nader te definiëren wanneer er sprake is van vrijwilligheid. **Duiktaak** Met het vaststellen van de Begroting 2023 in juni 2022 heeft het Algemeen Bestuur ook ingestemd met het beschikbaar stellen van een vergoeding voor de inzet van de duikteams van de veiligheidsregio's Gelderland-Midden (Arnhem) en Brabant-Noord (Den Bosch) in onze veiligheidsregio. Met hun inzet is de duiktaak van VRGZ nu structureel georganiseerd.

	Omgevingsdienst Rivierenland
Belangrijkste ontwikkelingen:	Op 1 april 2013 is de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) van start gegaan. Bij de oprichting van de ODR is een bedrijfsplan opgesteld, waarin een missie en visie is opgenomen. Deze is -na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten- geactualiseerd en in het Algemeen Bestuur van de ODR medio 2020 vastgesteld. In de tussenliggende tijd is ook het regionaal beleidskader Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) geactualiseerd en in het voorjaar 2022 bestuurlijk vastgesteld. De volgende stap is de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 en de Wet kwaliteitsborging bouw (waarbij het toezicht op de bouw bij private partijen wordt neergelegd). Dit zal zowel organisatorisch als financieel het nodige met zich meebrengen. Na inwerkingtreding zal dit nog enige jaren het nodige werk met zich meebrengen. We sturen op de beheersbaarheid hiervan.

	CV Parijsch
Belangrijkste ontwikkelingen:	In oktober 2022 is het ontwerpbestemmingsplan Parijsch Zuid ter inzage gelegd. Onderdeel van dat plan is het bouwen van extra woningen in de sociale en middeldure categorie, een bijbehorende mobiliteitsconcept en de aankoop van twee percelen landbouwgrond die worden omgevormd tot natuur. Dit bestemmingsplan zal begin 2023 definitief worden gemaakt. De ontwikkeling van Linieveld is gestart. Het project is in verkoop gegaan onder de naam 'Borg en Buiten'. de buurt wordt autoluw, parkeren gebeurt in buurthubs. Er loopt een robuuste groende route door de buurt. Een substantieel deel van de woningen zal in houten conceptbouw worden gerealiseerd.

In de voorzieningenstrook worden de voorbereidingen getroffen voor de laatste kavel bij het winkelcentrum. Daarvoor wordt een Bidbook opgesteld, waarin rekening wordt gehouden met de belangen van de winkeliers in het winkelcentrum. Timpaan realiseert een project met middeldure woningen en een nieuw hospice, en het project van Kleurrijk Wonen doorloopt de helaas noodzakelijke bezwaar- en beroepsprocedures.

In het deelgebied 'Sporthelden' worden twee projecten gerealiseerd waarin de kopers hun eigen woning mede kunnen vormgeven (Wonen à la Carte). Het gaat om een appartementengebouw en een hofje rondom een gezamenlijk erf. Kleurrijk Wonen werkt samen met Heijmans aan de realisatie van 14 flexwoningen. Langs het sportveld worden 15 woningen gerealiseerd door lokale ontwikkelaar van Arhem. Verder worden diverse vrije kavels met verschillende niveaus van begeleiding gerealiseerd. In het circulaire, innovatieve project House of Concepts realiseren 5 huishoudens samen met de Culemborgse initiatiefnemer hun eigen droomwoning.

Ook de laatste kavel rondom het centrum is eind 2022 in aanbouw. Hier worden 36 appartementen gerealiseerd. Deze konden nog worden aangesloten op de stadsverwarming van Parijsch Noord en Centrum. Zij worden in de zomer van 2023 opgeleverd aan de kopers.

Er worden woningen gerealiseerd in de categorieën: sociale huur, middel-dure huur en koop en dure koop. Alle reguliere koop-projecten worden aangeboden via Culemborgers makelaars, en toewijzing vindt in het algemeen in eerste instantie aan Culemborgers plaats. Daarna krijgen ook kopers van buiten de kans.

Een goede publiek private samenwerking vraagt om continue ‘onderhoud’ en blijft dus een onderwerp van aandacht. Beide partijen investeren daarin. En dat laat zich terugzien in de plannen.

Bedragen x € 1.000

Leefbare stad	**Werkelijk 2021**	**Primitief begroot 2022**	**Begroot na wijziging 2022**	**Werkelijk 2022**	**Verschil 2022**
Lasten	17.098	16.593	20.936	15.179	5.757
Baten	-3.648	-5.439	-7.073	-3.415	-3.659
Saldo van baten en lasten	**-13.451**	**-11.154**	**-13.863**	**-11.765**	**2.098**
Stortingen in reserves	82	0	0	0	221
Onttrekkingen aan reserves	2.677	0	0	211	-1.041
Leefbare stad	**-10.856**	**-11.137**	**-12.831**	**-11.553**	**1.278**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Ondernemende stad

Programma Ondernemende stad

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

De inwoners, ondernemers en maatschappelijke initiatieven zorgen samen voor de lokale werkgelegenheid, duurzaam ondernemen, de onderlinge verbinding en zorg voor elkaar. Sociale ondernemers dragen bij aan innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken, waar het marktaanbod soms onvoldoende aansluit bij behoeften van kwetsbare inwoners(groepen). Onze stad wordt verlevendigd door maatschappelijke initiatieven en die maken de betrokkenheid bij elkaar en bij onze leefomgeving zichtbaar. Evenementen geven de stad sfeer en karakter. We delen de mooie dingen van onze stad graag met onze gasten, waarbij we hen willen helpen nog makkelijker de weg naar Culemborg te vinden. Een vitale ondernemende stad en een historische identiteit zijn de ingrediënten voor een aantrekkelijke stad. Dit alles vanuit een integrale stadvisie.

De samenwerking in de binnenstad is na Corona nog verder versterkt. Ondernemers hebben onder de noemer “koop lokaal” juist een sterkere binding met de lokale consumenten gebouwd. Het belang van continuïteit van personeel is voor ondernemers nog stringenter geworden. De extra ruimte die voor horecaterrassen beschikbaar is gesteld heeft gezorgd voor een blijvende kwalitatieve impuls op de Markt. Op deze ontwikkelingen bouwen we nu verder. Op basis van het vastgestelde regieplan Binnenstad investeert de gemeente ook in de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad. We werken aan het zicht- en beleefbaar maken van de historie van onze binnenstad, door de entrees te versterken en de historie zichtbaar te maken. Cultuur speelt daarbij ook een belangrijke rol. Er zijn weer nieuwe muurschilderingen gerealiseerd en de voorbereiding van het kunstwerk in het Vierheemskinderenstraatje is eind 2022 in volle gang. We werken ook aan vergroening van de binnenstad, dat is belangrijk voor biodiversiteit, en tegen water en hitte-stress.

De kerken in de Binnenstad zijn onderdeel van het silhouet van de stad en het beschermd stadsgezicht. Iedere kerk heeft zijn eigen bijzonderheden. Met de kerkenvisie hebben we een helder kader om met respect voor de waarde van de kerken ruimte te vinden voor de uitdagingen waar de kerkgenootschappen voor staan.

De gemeente heeft de plannen voor de transformatie van Pavijen I tot een gemengde wijk waarin substantiële woningbouw mogelijk wordt, nog verder uitgewerkt. De woningbouw wordt gecombineerd met een modern OV-knooppunt, bedrijvigheid en maatschappelijke functies. Dit heeft gevolgen voor heel Pavijen. Een aantal ondernemers moet verplaatst worden naar kavels die hiervoor strategisch zijn gereserveerd in afwachting van de verdere uitwerking van het Didam arrest. Ook is het Transitie en Transformatieplan opgesteld, dat de basis is voor een gezamenlijke inzet van ondernemers, KCB en gemeente op een versterking van heel Pavijen. Het bedrijventerrein biedt werkgelegenheid aan inwoners van Culemborg en omstreken en biedt plek aan creatieve, innovatieve en ambachtelijke bedrijven.

Opbouw programma

In het onderstaande overzicht treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Ondernemende stad.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
2.3	Recreatieve havens	Monica Wichgers

3.1	Economische ontwikkeling	Monica Wichgers
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Monica Wichgers
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	Monica Wichgers
3.4	Economische promotie	Monica Wichgers
5.4	Musea	Mischa Peters
5.5	Cultureel erfgoed	Daphne Bijvoet

Doelen en prestaties taakvelden Ondernemende stad

2.3 Recreatieve Havens

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

De jachthaven is beschikbaar voor watersporters in Culemborg.

Doelen en prestaties	
De aantrekkelijke haven en camping langs de Lek zijn een toeristische trekpleister en zorgen daarmee voor meer bezoekers aan Culemborg.	
1. We verpachten de jachthaven en de camping aan de Stichting jachthaven en camping De Helling.	
2. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid de pachtovereenkomst voor de jachthaven met de Stichting jachthaven en camping De Helling gelijk te trekken met de erfpacht van de grond onder het restaurant.	
3. Het restaurant in de jachthaven staat momenteel in de verkoop. De grond onder het restaurant blijft in eigendom van de gemeente. Aan de verkoop worden randvoorwaarden gesteld. Naar verwachting in 2022 weer geëxploiteerd.	

Toelichting prestatie

2. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid de pachtovereenkomst voor de jachthaven met de Stichting jachthaven en camping De Helling gelijk te trekken met de erfpacht van de grond onder het restaurant.

Dit is nog niet aan de orde omdat het restaurant nog niet verkocht is.

3. Het restaurant in de jachthaven staat momenteel in de verkoop. De grond onder het restaurant blijft in eigendom van de gemeente. Aan de verkoop worden randvoorwaarden gesteld. Naar verwachting in 2022 weer geëxploiteerd.

Het restaurant in de jachthaven is nog niet verkocht.

3.1 Economische ontwikkeling

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Op het gebied van economische ontwikkeling is het volgende in 2022 bereikt:

- Voor de aanpak van de coronacrisis is het ondernemersloket geopend, waar ondernemers terecht konden met vragen over de landelijke en lokale corona aanpak. Vanuit economische zaken is deelgenomen in het corona crisisteam.
- Het actieplan economie is in uitvoering gekomen in 2021.

- De panden databank is door de matchmaker gebouwd in samenwerking met de VVBC.Vraag en aanbod van bedrijfsruimte wordt hiermee in kaart gebracht, waarmee een duidelijkere regierol mogelijk is op de vastgoedmarkt voor de matchmaker (detailhandel/binnenstad).Geconstateerd is dat het een lastige tijd is om de leegstaande panden te vullen. Desondanks is er heel weinig leegstand.
- Het faciliteren van de samenwerking van winkeliers, pandeigenaren en gemeente in de binnenstad is voortgezet. In de communicatie tussen winkeliers, horeca en pandeigenaren is geïnvesteerd door de deel te nemen aan Chainels, een professioneel kanaal gericht op samenwerking en delen van informatie. Regelmatig worden nieuwsbrieven uitgebracht. De Jaarstukken 2022 100 samenwerking met het Ondernemersfonds heeft geleid tot afspraken over doorvertaling van de begroting van de binnenstadswerkgroepen naar het OFC.
- De Detailhandels-, horeca- en evenementenvisies zijn vastgesteld. Er worden handboeken voor evenementen en horeca opgesteld.
- Extra analyses van economisch ruimtegebruik zorgen voor bespoedigen van de Spoorzone ontwikkeling en bieden zicht op de mogelijkheden voor transformatie naar wonen.
- De her-certificering van het KVO-B keurmerk is afgerond en behaald in december '22.
- De nieuwe parkmanager is eind januari '22 gestart. Hij wordt deels aangestuurd en betaald door de gemeente en voor de andere helft door de KCB. Hij kent de bedrijven en weet wat er speelt op Pavijen.
- Er is het hele jaar in regionaal verband gewerkt aan de actualisatie van het RPW (Regionale Programmering Werklocaties). Daarin wordt o.a. het ruimtegebrek aan regionale kavels duidelijk gemaakt en de problemen die dreigen te ontstaan door de energiecongestie op het net.
- In december is een nieuw regionaal economisch ambitiedocument vastgesteld voor 2022-2025 met bijbehorend stimulerings fonds.

In 2022 hebben ondernemers nog volop te maken gehad met de coronacrisis. Veel zaken voor ondernemers liepen direct via het Rijk. Maar zover mogelijk hebben we als gemeente een informerende en bemiddelende rol in gespeeld. In de binnenstad betrof dat met name de horeca en de culturele ondernemers.

In de binnenstad is het faciliteren van de samenwerking van winkeliers, pandeigenaren en gemeente in de binnenstad voortgezet. Dit zagen we terug in de communicatie tussen winkeliers, horeca en pandeigenaren door te investeren in Chainels, een professioneel kanaal gericht op samenwerking en delen van informatie. Overheid en ondernemers zien zo directer de resultaten van elkaars inspanningen. Dit werd aangevuld met nieuwsbrieven aan de stakeholders. Aan het eind van het jaar kon worden teruggeblikt in een jaaroverzicht waarin meer dan 30 projecten en activiteiten door meer dan 50 vrijwilligers, omwonenden en partners zijn gerealiseerd, voorbereid en/of in gang zijn gezet. De samenwerking met het Ondernemersfonds (OFC) heeft geleid tot afspraken over doorvertaling van de begroting van de binnenstadswerkgroepen van het Collectief Centrum Culemborg naar het OFC.

Doelen en prestaties	
Vitale en ondernemende stad.	
1. We zijn faciliterend voor nieuwe winkels en (kennis)bedrijven die zich in Culemborg (zouden) willen vestigen, maar richten ons ook op verplaatsen of optimaal faciliteren van lokale bedrijven.	
2. We werken mee aan de uitvoering van het nieuwe economisch ambitiedocument van de Regio Rivierenland.	

3. Parkmanagement op Pavijen zorgt voor kennen van de wensen van bedrijven, zorgt voor samenwerking met de bedrijven, gezamenlijke inzet op de energietransitie (zonnepanelen en warmtetransitie) en de voortgang van het wandelpadenplan.	
4. We sturen op het benutten van kansen en beweging van bedrijven van het bedrijventerrein waardoor het beschikbare terrein efficiënter benut wordt.	

Levendige en aantrekkelijke binnenstad.	
1. We zetten in op een uitvoeringsprogramma voor het detailhandels- , evenementen- en horecabeleid. Mocht dat voor de eerste fase (jaar 1 en 2) financiële consequenties hebben dan melden we dit bij de voorjaarsrapportage.	
2. We werken via het regieplan binnenstad aan de inrichting op de lange termijn.	
3. Via het investeringsplan binnenstad zijn middelen opgenomen en wordt de uitvoering van de projecten vormgegeven: groene en klimaatadaptieve inrichting van 't Hof en 't Jach, het Vierheemskinderenstraatje, 2 muurschilderingen.	
4. Uitvoering van sfeer- en belevingsprojecten (muurschilderingen, cultuur).	
5. Verdere ontwikkeling van het concept ‘story en shop’ met kennis en steun van De Nieuw Winkelstraat en activatie van alle stakeholders (ondernemers, pandeigenaren, gemeente en betrokken bewoners).	
6. We werken aan verbetering van de looproutes naar de binnenstad.	
7. We zoeken ondersteuning van onze lokale investeringen bij programma’s van de provincie.	

Meer mensen kunnen arbeidsgericht participeren bij Culemborgse (sociaal) ondernemers	
1. We stimuleren een intensievere samenwerking tussen Werkzaak, (sociaal) ondernemers en vrijwilligers. In verband met de corona crisis wordt extra aandacht besteed aan (creatieve) oplossingen voor nieuwe of bestaande arbeidsplaatsen.	
2. De (sociaal) ondernemers krijgen ondersteuning bij hun vragen in het kader van de corona crisis. We zorgen voor een betere informatievoorziening vanuit Werkzaak voor startende sociaal ondernemers.	
3. Bij acquisitie hebben we ook aandacht voor deze doelgroep. Dit wordt concreet meegenomen in het Actieplan Economie.	

Toelichting prestatie

1. We zetten in op een uitvoeringsprogramma voor het detailhandels- , evenementen- en horecabeleid. Mocht dat voor de eerste fase (jaar 1 en 2) financiële consequenties hebben dan melden we dit bij de voorjaarsrapportage.

Er zijn handboeken ontwikkeld voor evenementen en horecabeleid vanuit vergunningen en veiligheid. Er is in 2022 veel aandacht uitgegaan naar de ondernemers die door de transformatie op Pavijen I in onzekerheid zijn. Daarnaast wordt er hard gewerkt aan de samenwerking in de Binnenstad en zijn de naweeën van Corona voor veel ondernemers merkbaar. Dat vraagt tijd van onze medewerkers en van de ondernemers. Uitvoering van het beleidstrio detailhandel-, horeca- en evenementen is hierdoor vertraagt.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Op Pavijen V zijn in 2022 geen kavels verkocht. De verkoop van 2 gereserveerde kavels is niet doorgegaan. Deze beide kavels komen terug in de totale strategische kavel reservering. Dit in verband met te verplaatsen bedrijven uit het gebied Pavijen I.

We staan in nauw contact met vele ondernemers op Pavijen en met de KCB. Sommigen hebben enkel een vraag over het voobereidingsbesluit, sommigen willen graag hun bedrijf uitbreiden. Voor ieder bedrijf geldt dat hun eigen situatie vraagt om een maatwerk-oplossing. Waar mogelijk begeleiden we bedrijven met een uitbreidingsvraag naar een goede vergunning. Sommige bedrijven passen minder goed tussen de woningbouw. De gemeente gaat met hen in gesprek voor oplossingen. Met de meeste partijen zijn we inmiddels in gesprek, om hun wensen, zorgen en behoeften te verkennen.

Doelen en prestaties	
Lokale werkgelegenheid handhaven.	
1. We organiseren – met de ondernemers en de provincie Gelderland - mogelijkheden voor een verhuiscarrousel en effciënter gebruik van Pavijen.	
2. Met behulp van de inzet van de matchmaker pakken we de leegstand in de binnenstad aan.	

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Bij het op stellen van nieuw of te actualiseren beleid blijven we proberen om onnodige regelgeving te verminderen. Bij de Detailhandel-, Horeca- en Evenementenvisie is hiermee rekening gehouden. De invoering van de Omgevingswet biedt hierin waarschijnlijk meer mogelijkheden.

Doelen en prestaties	
Bedrijven blijven in Culemborg, omdat zij de samenwerking met de gemeente waarderen en zich gewaardeerd voelen.	
1. We faciliteren bedrijven bij hun vragen om informatie.	
2. We communiceren gericht met de lokale ondernemers en hebben in beeld welke ondernemers locatiewensen hebben. Daarbij worden synergiemogelijkheden voor het bedrijfsleven in kaart gebracht.	

3.4 Economische promotie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Vanuit het Collectief Centrum Culemborg is er in samenwerkingsverband (gemeente, ondernemers, vastgoed eigenaren en culturele sector) gewerkt aan een vitale en aantrekkelijke binnenstad.

- Er zijn vervolgstappen gezet in de positionering van de binnenstad.
  - Het concept Shop & Story is verder uitgewerkt. Er wordt gewerkt aan een verschuiving van de binnenstad als 'boodschappencentrum' naar een plek waarbij ontmoeten, beleven, recreëren en winkelen voorop staat. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de historische waarde en verhalen van de stad. Met het concept Shop & Story wordt er vooral ingezet om erfgoed en beleving te combineren met kleine winkels vol ambacht.
- De Local Hero campagne deel 2 is uitgevoerd. Deze is afgesloten met de Local Hero verkiezing.
- In 2022 is in samenwerking met de Matchmaker een pandenbank gerealiseerd. Hierin zijn de verschillende (leegstaande) panden en hun kenmerken te vinden.
- Jaarstukken 2022
- Vanuit de werkgroep Aantrekkelijke Binnenstad is het Regieplan Binnenstad opgesteld dat in 2021 is vastgesteld. N.a.v. het Regieplan zijn in 2022 de volgende projecten uitgevoerd:
  - Uitvoering twee muurschilderingen i.s.m. de erfgoedcommissie, betrokken bewoners en LekArt.
  - Vervolg aan geveltuintjes.
  - Herinrichting en vergroening van het Jach en het Hof zijn verder uitgewerkt met belanghebbenden en omwonenden.
  - Vierheemskinderstraatje verder ontwikkeld (geopend maart 2023)
  - Herinrichting Havendijk is afgerond- met regieplan versterkte binnenstad als kompas.
  - Bloembakken op de Varkensmarkt zijn gerealiseerd.
  - Regenboogpalen van station tot de haven zijn gerealiseerd.
  - Papenhoek – eerste stappen gezet als onderdeel 'verhalen van de stad'.
  - Deel 1 Triosingel afgerond naar aantrekkelijk wandelpad en verbinding van en naar het station.
  - - Er is gewerkt aan een doorontwikkeling van de organisatie Collectief Centrum Culemborg.
- Er is voorbereidend werk gedaan voor het opzetten van een juridische entiteit voor de organisatie.

Met Culemborg Klopt hebben we dit jaar vooral ingezet op het vergroten van de beleving door muziek in de stad, middels straatmuzikanten tijdens het toeristisch seizoen

Regionaal zijn nieuwe versnellingsopgaven verder uitgewerkt in marketing & promotieplannen, waaraan in 2022 en 2023 uitvoering gegeven wordt en gaat worden:

- Gastvrije Binnensteden
- Cultuurhistorische landmarks
- Agrotoerisme
- Rivierbeleving & recreatieplassen
- Regiopromotie

Vanuit toeristische promotie is dit regionaal ondersteund in het werken aan de regionale toeristische opgaven (o.a. gastvrije binnensteden, rivierbeleving, cultuurhistorische landmarks, regiopromotie) en het continue blijven werken aan nieuwe route-initiatieven met impact voor Culemborg (in 2022: opening Betuwepad) en ontvangst van toeristen. Het Toeristisch Informatie Punt in het stadhuis en de Gelderlandfabriek werden hiertoe officieel een TOP (toeristisch overstappunt) wat voor toeristen betekent dat ze hier hun routes kunnen starten. TIP bestond dit jaar 10 jaar. Er is gezorgd voor bijzonder goede continuïteit in een vrijwilligersgroep van ca. 30 mensen.

Doelen en prestaties	
Levendige en aantrekkelijke binnenstad.	
1. Samen met ondernemers, vastgoedeigenaren en de regisseur binnenstad werken we aan een programma met als ambitie: een toekomstbestendige stad, die dagelijks aantrekkelijker en vitaler wordt, vol positiviteit waar alle Culemborgers trots op zijn.	
2. In dit programma werken we ook aan bereikbaarheid van de binnenstad. De doelstellingen daarvan zijn beschreven in het programma Leefbare stad (verkeer).	
3. De regisseur binnenstad zorgt voor de coördinatie van de werkgroepen.	

Aantrekkelijke wandel- en fietsroutes.	
1. We bouwen het Jan Blankenpad om tot een klompenpad kids.	
2. TIP en Gelderlandfabriek worden officieel toeristisch overstappunten (TOP), startpunten voor fietsers en wandelaars.	
3. We zoeken cofinanciering bij de provincie voor de projecten die passen in de pijlers van haar koersnotitie toerisme: routeprogramma, verhaallijnen.	
4. We verzorgen marketing en promotie via Bureau Toerisme Rivierenland, TIP, St. Liniebreed Ondernemen en samenwerking met provincies Gelderland en Utrecht.	

Evenementenpromotie.	
1. We voeren media-acties rondom Culemborg Klopt uit.	
2. We verzorgen marketing en promotie via Regionaal Bureau van Toerisme, TIP en St. Liniebreed Ondernemen.	
3. We faciliteren het Toeristisch Informatie Punt (TIP).	

Toelichting prestatie

1. We bouwen het Jan Blankenpad om tot een klompenpad kids.
Het bleek te complex om hiervoor een kwalitatief goed toeristisch product van te maken.

5.4 Musea

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

Het museum levert een bijdrage aan een levendig en leerzaam cultureel klimaat in Culemborg. Er wordt veel ingezet op gezinnen met families waardoor er veel activiteiten plaatsvinden in het museum. Het verhaal van Gelderland wordt verteld op drie verschillende plekken in Culemborg: de kasteeltuin, het Jan van Riebeeckhuis en het museum. Deze drie instellingen maken samen een plan dat ervoor zorgt dat er een goed op elkaar afgestemd verhaal van Culemborg wordt verteld als onderdeel van het verhaal van Gelderland.

Het Regionaal Archief Rijnmond (RAR) zorgt voor een adequate en efficiënte ontsluiting van de archieven voor de inwoners van Culemborg.
Het RAR is digitaal en fysiek toegankelijk voor inwoners en organisaties voor het raadplegen van de archieven. Omdat het RAR de richtlijnen van het RIVM volgt is gedurende een aantal momenten de

studiezaal voor het fysiek raadplegen van archieven gesloten geweest. Gedigitaliseerde archieven zijn wel via de website van het RAR te raadplegen.

Doelen en prestaties	
Culemborg heeft een levendig en leerzaam cultureel klimaat.	
1. Alle kinderen in Culemborg maken kennis met het culturele erfgoed in Culemborg door middel van de erfgoedlessen vanuit de Brede School Culemborg.	
2. We stimuleren dat het Museum Elisabeth Weeshuis het culturele erfgoed in zijn collectie toegankelijk maakt voor bezoekers en inwoners van Culemborg.	
3. Het 'Verhaal van Gelderland' zal in Culemborg in de kelder van het Elisabeth Weeshuismuseum een plek krijgen als onderdeel van het versterken van de identiteit van Gelderland.	
4. We stimuleren de samenwerking tussen culturele partners.	

Toelichting prestatie

3. Het 'Verhaal van Gelderland' zal in Culemborg in de kelder van het Elisabeth Weeshuismuseum een plek krijgen als onderdeel van het versterken van de identiteit van Gelderland.

Het plan wordt uitgewerkt en is verbreed naar drie instellingen. Door langdurige ziekte van één van de betrokkenen heeft dit enige vertraging opgelopen.

5.5 Cultureel erfgoed

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

- De kerkenvisie is vastgesteld op 1 april 2021. Binnen het kader van de kerkenvisie wordt verder gewerkt aan meerder projecten, waaronder de herbestemming van de RK Barbarakerk. De beheersstichting voor de Grote of Barbarakerk is inmiddels ook een feit. Vervolg is de verduurzaming van de Grote Barbara. Daarnaast wordt in het kader van kerkenvisie 2.0, met de andere kerken gesproken wat nodig is om de cultuurhistorische waarde voor de stad te behouden en de kerkgebouwen een plek te laten behouden in de samenleving. We zoeken met name de verbinding tussen cultuur en cultuurhistorie.
- In 2019 is al een plan van aanpak en kostenraming opgesteld voor herstel en conservering van de collectie. In 2020 is de eerste tranche objecten, de meest urgente categorie, gerestaureerd. In 2021 is het eerste deel van de collectie geconserveerd en in 2022 de volgende. Vanwege de lange duur van de behandeling loopt de conservering door in 2023.
- Dit is als doelstelling meegenomen in de Kerkenvisie en zal de komende jaren - in samenspraak met andere monumenteneigenaren en in samenhang met een nog op te stellen vrijwilligersbeleid - verder worden uitgewerkt. De Stichting Open monumentendag pakt na de corana pandemie ook weer met enthousiasme zijn rol.
- In 2021 is het carillon gerestaureerd en opgeleverd. In 2021 is de Stichting Torenklanken Midden-Nederland opgericht met als doel regionale samenwerking tussen beiaardiers om te komen tot innovatieve concerten in beiaard steden in Midden Nederland. Culemborg participeert hierin.

Doelen en prestaties
Levendige en aantrekkelijke binnenstad.

1. Op basis van de vastgestelde kerkenvisie vervolgen we dialoog met kerken over hun toekomst in de binnenstad. Concrete doelen zijn vormgeven van een beheersstichting voor de Grote of Barbarakerk en zoeken herbestemming Heilige Barbarakerk.	
2. We doen onderzoek ten behoeve van een veilige toegankelijkheid van de toren van de Grote of Barbarakerk.	
3. We onderzoeken hoe we met behulp van vrijwilligers een ruimere openstelling van monumenten in het toeristenseizoen kunnen stimuleren.	
4. We onderzoeken na herstel en aanpassing van het carillon de speeltijden in het seizoen.	

Versterken en beter uitdragen historisch-culturele identiteit.	
1. We betrekken cultuurhistorie bij en geven het een plek in nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	
2. We onderzoeken hoe we de bewaarcondities van de archeologische collectie uit de Groene Schuur het beste kunnen verbeteren.	
3. Er wordt een commissie omgevingskwaliteit ingesteld (verplicht in de Omgevingswet) waarin integraal wordt geadviseerd over welstand en erfgoed.	
4. We doen onderzoek ten behoeve van een plan van aanpak voor instandhouding van de oostelijke stadsmuur.	
5. We actualiseren en digitaliseren de monumentenlijst.	
6. We actualiseren en digitaliseren de cultuurhistorische waardenkaart.	
7. We laten de Monumentenwacht een conditiemeting van de gemeentelijke monumenten uitvoeren.	

Toelichting prestatie

1. We doen onderzoek ten behoeve van een veilige toegankelijkheid van de toren van de Grote of Barbarakerk.

In samenhang met de restauratie van het carillon (afgerond eind 2021) is het van belang dat de beiaard meer bespeeld gaat worden. Hiervoor is een veilige toegang van belang. In aansluiting op de activiteiten van de beheersstichting van de Grote Barbarakerk en het Collectief Centrum Culemborg) is het bovendien een kans om de toren beter voor publiek toegankelijk te maken. In verband met de intensieve werkzaamheden aan de beheersstichting (en annex plannen voor inrichting en verduurzaming van de kerk zelf) zijn de werkzaamheden aan de toren achtergebleven en is het onderzoek nog niet uitgevoerd en afgerond. Blijft wel van belang om op de agenda te houden voor de komende periode.

6. We actualiseren en digitaliseren de cultuurhistorische waardenkaart.

Voor actualiseren en digitaal beschikbaar maken van de cultuurhistorische waardenkaart en de monumentenlijst moest eerst het huidige monumenten bestand inzichtelijk worden gemaakt (aanwijzingen, beschrijvingen WKPB-gegevens etc.) Vandaar dat nu pas worden gestart met actualiseren en digitaliseren van de waardenkaart. Budgetoverheveling aangevraagd

7. We laten de Monumentenwacht een conditiemeting van de gemeentelijke monumenten uitvoeren.

Eerst goede inventarisatie monumenten moeten maken samen met ODR (afgerond 2022). Conditiemeting van de huidige monumenten is nog niet gedaan, staat gepland met het oog op financieel instrumentarium ondersteuning monumenteigenaren bij onderhoud en verduurzaming. Budgetoverheveling aangevraagd.

Indicatoren:

Indicatoren	Werkelijk 2021	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Meetinstrument
Bedrijfsgrond Pavijen V		1,5		Uitgifte in ha.
Aantal bezoekers museum		10.000		Administratie Museum Elisabeth Weeshuis

* De werkelijke aantallen zijn achter gebleven ten opzichte van de begroting doordat vanwege de coronamaatregelen het museum een langere tijd gesloten moest blijven.

* Er zijn geen nieuwe bedrijfskavels uitgegeven vanwege de strategische reservering voor het verplaatsen van bedrijven voor woningbouw. Vanwege het Didam arrest is alle verkoop on-hold gezet. Daarvoor moet eerst een reglement opgesteld worden.

Verplichte indicatoren:

Indicator	Werkelijk 2021	Begroot 2021	Werkelijk 2021	Bron
Functiemenging		50%		LISA
Vestiging (van bedrijven) per 1.000 inwoners 15-74 jaar		140	NNB	LISA

Toelichting indicatoren:
Voor 2022 zijn er momenteel nog geen cijfers bekend.

Functiemenging
De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.

Wettelijk en/of beleidskader vastgelegd in:

- Actualisering cultuurnota 2009
- Cultuurvisie (2014)
- Archiefwet 1995
- Archiefverordening
- Gemeenschappelijke regeling RAR
- Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 Regio Rivierenland
- Actualisatie Regionaal Programma Werklocaties 2019-2024
- Beleidsnota cultuurhistorie
- Beleidsnota archeologie

- Ontwikkelingsprogramma Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) Culemborg
- Erfgoedwet 2016
- Erfgoedverordening Culemborg (2017)
- Binnenstadsvisie
- Detailhandel- horeca- en evenementenvisies
- Regieplan openbare ruimte versterkte stad Culemborg (Regieplan Binnenstad)

Betrokken partners:

- Openbare Bibliotheek Rivierenland
- Museum Elisabeth Weeshuis
- Amateurkunst Verenigingen
- Initiatiefnemers uit de stad
- Organisatoren van grote lokale evenementen
- Netwerk Brede School Culemborg
- Cultuurfonds Culemborg
- Genootschap AWK Voet van Oudheusden
- Kunst Educatie Culemborg (KEC)
- Brede School Culemborg
- Regionaal Archief Rivierenland
- Projectontwikkelaars
- Stichting Kasteeltuin Culemborg
- Stichting Open Monumentendag Culemborg
- Netwerk Brede School Culemborg
- Commissie Erfgoed & Ruimte
- Leerhuis Culemborg
- Eigenaren monumenten
- Stichting Theater De Fransche School
- Stichting De Gelderlandfabriek
- Stichting Gispen
- Kring Culemborgse Bedrijven
- het Gilde
- Winkeliersvereniging Chopinplein
- Winkeliersvereniging Parijsch
- Regio Rivierenland
- Logistics Valley Rivierenland
- Stichting Ondernemersfonds Culemborg
- Stichting Pavijen
- Regionaal Bureau voor Toerisme
- Collectief Centrum Culemborg (Stuurgroep Binnenstad en vier werkgroepen)
- Vereniging Vastgoedeigenaren Binnenstad Culemborg

Verbonden partijen

	Regionaal Archief Rivierenland (RAR)
Belangrijkste ontwikkelingen:	In het jaar 2022 heeft corona vrijwel geen directe invloed gehad op de bereikte resultaten. Door het uitblijven van coronamaatregelen heeft de dienstverleningstaak van het RAR volop kunnen functioneren na twee jaar van beperkingen. De studiezaal, lezingen en de open dag zijn druk bezocht. Er is veel aandacht geweest voor digitale archivering (e-depot), digitale dienstverlening (website), digitale zichtbaarheid (via app en social media) en digitalisering papieren erfgoed. Daarnaast heeft het RAR zich weer volop beziggehouden met het digitaliseren van dossiers voor de verschillende gemeenten, maar ook met Scanning on Demand voor inwoners en instanties naast de verschillende vormen van publieksbereik richting inwoners, scholen en instanties. Op 1 oktober 2022 was er weer een open dag, de eerste in twee jaar vanwege coronamaatregelen. Qua materiële verzorging zijn de volgende producten en prioriteiten in 2022 gerealiseerd: • Preventie en controle • Verpakken en conserveren • Schade-inventarisatie • Restauratie-uitvoering en -begeleiding Op het gebied van toezicht zijn de vernietigingslijsten beoordeeld, is er overleg en advies geweest over het jaarverslag archieftoezicht, heeft een audit op het zaaksysteem Djuma plaats gevonden en is er een beoordeling geweest op het handboek vervanging. Vanuit advies zijn de voorbereidingen gestart om in de nabije toekomst de digitale dossiers, documenten en bestanden vanuit de voormalige documentmanagementsystemen te kunnen migreren naar het e-depot (digitale bewaarplaats van archieven). Het RAR heeft zich ingespannen om zoveel mogelijk informatie rondom het coronavirus Covid-19 te verzamelen om alle relevante documenten over dit onderwerp blijvend te kunnen bewaren. Op 1 mei 202 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Het RAR maakt al veel documenten uit eigen beweging openbaar. Op de website overheid.nl worden verordeningen en andere regelgeving, sommige beleidsstukken, governance protocollen, mandaten e.d. al openbaar gemaakt. 2022 is het eerste jaar waarin gewerkt is met het nieuwe beleidsplan welke georganiseerd is rondom het begrip Data. Het RAR gebruikt data als basis voor de dienstverlening en de interne werkprocessen. Het inspelen op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen als

	datagestuurd werken, informatiebeveiliging en werken onder architectuur, zijn belangrijke componenten in het informatie- en archiefbeheer. DATA in de context van het beleidsplan dekt uitstekend de breedte van de werkzaamheden.

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	Eind 2022 zijn in Culemborg in totaal 86,4% van de aan te sluiten adressen aangemeld. Doel voor het aantal huisaansluitingen in 80%, hiervan is in Culemborg inmiddels 78% gerealiseerd. Hoewel de planning vanwege diverse omstandigheden wat vertraging heeft opgelopen, is de financiële positie van de UBR positief.

Bedragen x € 1.000

Ondernemende stad	**Werkelijk 2021**	**Primitief begroot 2022**	**Begroot na wijziging 2022**	**Werkelijk 2022**	**Verschil 2022**
Lasten	2.656	2.281	2.737	2.578	159
Baten	-171	-384	-384	-305	-79
Saldo van baten en lasten	**-2.485**	**-1.897**	**-2.353**	**-2.272**	**80**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	146	0	0	146	0
Ondernemende stad	**-2.338**	**-1.750**	**-2.206**	**-2.126**	**80**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Wat is het maatschappelijk effect van het programma?

In dit programma worden onder andere algemene dekkingsmiddelen, algemene uitkering, overhead en vennootschapsbelasting (Vpb) verantwoord.

Algemene dekkingsmiddelen
Binnen de begroting bestaat er onderscheid tussen specifieke dekkingsmiddelen en algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen (bijvoorbeeld opbrengsten voor ophalen afval, verstrekken van vergunningen, onderhouden van het riool, reisdocumenten etc.) hangen samen met een concreet beleidsveld en staan opgenomen in de betreffende programma's. Deze dekkingsmiddelen zijn als baten bij op de betreffende programma's begroot.
De algemene dekkingsmiddelen onderscheiden zich van specifieke dekkingsmiddelen doordat zij vrij aan te wenden zijn. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma (doel) gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de bestedingen van de andere programma's en de hierna genoemde bestedingen.

Algemene uitkering
De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt bepaald door de circulaires die wij van het ministerie ontvangen. Wij baseren ons voor de begroting daarbij op de jaarlijkse meicirculaire en hebben dus voor de begroting 2022 de meicirculaire van 2021 verwerkt.

Met tussentijdse rapportages is de algemene uitkering van 2022 bijgesteld. De bijstellingen zijn gebaseerd op:
Septembercirculaire 2021
Decembercirculaire 2021
Meicirculaire 2022.

De septembercirculaire 2022 en decembercirculaire 2022 worden later uitgebracht dan onze laatste tussentijdse rapportage voor 2022. De ontwikkelingen die hieruit voortvloeien voor 2022 komen in deze jaarrekening tot uitdrukking.

Onroerende zakenbelasting (OZB)
De grondslag voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor belastingjaar 2022 is bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2021.

Treasury
Dit betreft alle activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasuryfunctie zoals: financiering, beleggingen, dividenden etc. Alle betaalde en ontvangen rente worden op dit taakveld verantwoord. Vanaf dit taakveld wordt de reële rente (op basis van de boekwaarde van de investeringen aan het begin van het begrotingsjaar) toegerekend andere taakvelden. Toegerekende rente is vervolgens onderdeel van de kapitaalslasten.

Overhead
Overhead wordt gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces', en bevat naast personele kosten ook een aantal andere kostenposten.

In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. De toerekening van overheadkosten bij het bepalen van tarieven voor heffingen en leges gebeurt buiten de begroting om.

Onvoorzien
Onvoorziene- en onontkoombare uitgaven worden gedekt uit het budget onvoorzien. Voor het totaal van alle onvoorziene omstandigheden is een budget beschikbaar van € 75.000 (circa € 2,50 per inwoner).

Vennootschapsbelasting (Vpb)
De resultaten op fiscaal belaste activiteiten worden onderling verrekend en over het totale (gesaldeerde) resultaat wordt aangifte gedaan. Daarom wordt de VpB-heffing begroot en verantwoord op een centrale post in de programmabegroting en vindt geen nadere toerekening plaats aan producten/programma's. De VpB-heffing wordt verwerkt als een last op het programma Algemene dekkingsmiddelen en maakt op die manier onderdeel uit van het saldo van baten en lasten en het resultaat.

Opbouw programma

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt in artikel 8, lid 5 een overzicht 'algemene dekkingsmiddelen' verplicht. Algemene dekkingsmiddelen worden niet toegewezen aan de programma's, vanwege het algemene karakter van deze middelen.

Onderstaand treft u de taakvelden aan behorende bij het programma Algemene dekkingsmiddelen.

Taak-veld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.10	Mutaties reserves	Mischa Peters
0.4	Overhead	Mischa Peters
0.5	Treasury	Mischa Peters
0.61	OZB woningen	Mischa Peters
0.62	OZB niet-woningen	Mischa Peters
0.64	Belastingen overig	Mischa Peters
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Mischa Peters
0.8	Overige baten en lasten	Mischa Peters
0.9	Vennootschapsbelasting	Mischa Peters

Verbonden partijen

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)	
Belangrijkste ontwikkelingen:	In 2022 heeft het algemeen bestuur opdracht gegeven aan Berenschot tot een onderzoek naar volumegroei. Hierbij moet volumegroei een substantiële bijdrage leveren aan kostenbeheersing, kostenverlaging en het verlagen van de kwetsbaarheid van het geheel of op onderdelen. De focus van BSR lag in 2022 op het optimaliseren van haar werkprocessen

	en het anticiperen op diverse ontwikkelingen. De projectagenda van 2022 was omvangrijk en uitdagend, waarbij een aantal mooie resultaten is geboekt, waaronder: • Het implementeren van een volledig Information Security Management System (ISMS), waarmee BSR in staat is om alle 237 normen vanuit de Baseline Informatievoorziening Overheid (BIO) te bewaken en te beheersen; • Het aansluiten op een nieuw type berichtenverkeer voor de gegevensuitwisselingen met het Kadaster (BRK 2.0); • Het Europees aanbesteden van een gedeelte van de taxatiewerkzaamheden; • Het aansluiten op het berichtenverkeer van het Nationale Handelsregister (KvK) • Het inrichten van een compleet datawarehouse ten behoeve van de stuur- en management-informatie; • Het implementeren van een online-betalingstool; • Het verbeteren van de synchronisatie met de landelijke voorziening WOZ.

	Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe
Belangrijkste ontwikkelingen:	De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) is opgericht om de bedrijfsvoering van Tiel, Geldermalsen (tegenwoordig West-Betuwe) en Culemborg minder kwetsbaar te maken, meer kwaliteit te leveren, kosteneffectiever te laten zijn en kansen te pakken (4 k's). De organisatie is nu 6 jaar op weg. De afgelopen jaren zijn stappen gezet om de basis op orde te brengen en kosteneffectiever te gaan werken. 2022 was een bijzonder jaar voor BWB, de gewenste doorontwikkeling van de organisatie had nog niet kunnen plaatsvinden en het contract met de toenmalige directeur werd niet verlengd. Vanuit de gemeenten werden twee waarnemend directeuren aangesteld om een adviesrapport uit te brengen om de BWB een robuust toekomstperspectief te geven en de dagelijks operatie doorgang te laten vinden. In 2022 is het rapport "op een kruispunt van keuzes" gereed gekomen, waarbij het perspectief is om de BWB meer als een sterke uitvoeringsorganisatie door te ontwikkelen. Waarbij er voor de BWB in een toenemende mate een steeds belangrijkere rol wordt toegedicht op het gebied van digitalisering (ICT, Informatiemanagement, datagedreven werken etc.). Daarnaast is het voorstel, naar wens van de partners, dat een deel van de dienstverlening terug gaat naar de gemeenten (financieel advies en P&O advies). Dit omdat nabijheid van deze dienstverlening binnen de eigen organisatie meer gewenst is. Ondanks dat het een hectisch jaar was voor de organisatie, zijn er op een aantal gebieden ook belangrijks stappen gezet. Onder andere; - De baseline informatieveiligheid overheid (BIO) is geïmplementeerd. - De aanbesteding van een nieuwe schuldhulpverleningsapplicatie is afgerond, waarmee we het werkproces kunnen verbeteren.

	- De keuze voor de nieuwe toekomstige werkplekken (o.a. devices) is gemaakt en kan uitgerold worden in het tweede kwartaal van 2023. - Er een verbeterd proces voor de jaarrekeningcontroles voor de gemeenten is opgesteld. - Het concept Informatie beleidsplan en Automatisering beleidsplan is opgesteld. - Afgesproken is dat verder binnen de partners samengewerkt gaat worden op gebied Robotic Process Automation (RPA). - De gemeente Buren voortaan dienstverlening afneemt bij de inhuurdesk, waardoor we de dienstverlening kunnen verbeteren en de kwetsbaarheid verder afneemt. Het was het jaar waarin de BWB, met moeite, een stap heeft gezet om het financiële proces naar de toekomst toe beter te kunnen waarborgen. De teams Financieel Beheer en Financieel Advies zijn samengevoegd tot één team Financiën. De komende jaren moet zich dat uitbetalen in een robuuster financieel proces voor onze gemeenten. De taakuitwisseling met de gemeente West Betuwe is doorgevoerd. Op HR gebied is veel capaciteit en aandacht uitgegaan naar het ondersteunen van de ingrijpende organisatiewijziging in Tiel. Met Culemborg is het strategische personeelsplan opgepakt. Ondertussen is de arbeidsmarkt radicaal veranderd. De samenwerking op arbeidsmarkt beleid vergt grote aandacht in het komende jaar. In 2021 is de vervanging van de ICT hardware afgerond. Project Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) is gestart, dit zorgt dat we als organisaties beter de informatiebeveiliging op orde hebben. Ook bleken we als organisaties goed gesteld te staan voor een wereldwijd beveiligingslek.

	BNG Bank
Belangrijkste ontwikkelingen:	BNG Bank is tevreden met de financiële resultaten die in 2022 zijn behaald. De ontwikkelingen in de Oekraïne, de verstoring in de wereldwijde toeleveringsketen, hoge energieprijzen en de hoge inflatie hebben geen materiële financiële gevolgen gehad. Over het verslagjaar 2022 werd een nettowinst gerealiseerd van EUR 300 miljoen. Een jaar eerder kwam de nettowinst uit op EUR 236 miljoen. Voornaamste oorzaken van de hogere nettowinst zijn een stijging van het renteresultaat en een hoger gerealiseerd resultaat financiële transacties uit hoofde van de liquiditeitsportefeuille. Het renteresultaat kwam in 2022 uit op EUR 481 miljoen, ten opzichte van EUR 407 miljoen een jaar eerder. BNG Bank beoordeelt het renteresultaat als structureel gezond. Ondanks de rentestijging en het negatieve effect dat dit kan hebben op investeringsbeslissingen van klanten stond de totale langlopende kredietportefeuille eind 2022 op EUR 88 miljard. Dit is een netto toename van de portefeuille van EUR 1 miljard. De omvang van nieuw verstrekte langlopende leningen was in 2022 EUR 12,3 miljard ten opzichte van EUR 12,8 miljard in 2021. In de eerste helft van 2022 zagen we een hogere

	kredietaanvraag. Met name gemeenten anticipeerden op de rentestijging en haalden hun financieringsvraag naar voren. BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank en behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld. Op basis hiervan zijn we het hele jaar in staat geweest om tegen aantrekkelijke tarieven financiering aan te trekken in diverse valuta voor de korte en lange termijn.

	Vitens N.V.
Belangrijkste ontwikkelingen:	Het kraanwater van het productiebedrijf Culemborg wordt op dit moment niet onthard. Het water in Culemborg is van een gemiddelde hardheid van 11,7 DH. De hardheid van water wordt bepaald door de hoeveelheid calcium en magnesium. Hoe meer van deze kalkaanslag-vormende deeltjes in het water aanwezig zijn, hoe harder het water is. Er is geen landelijke drinkwaternorm, die verplicht om drinkwater te ontharden. Maar Vitens hanteert een eigen norm van maximaal 11,2 °DH. DH staat voor Duitse Hardheid. Met de nieuwe onthardingsinstallatie scoren we straks in Culemborg met 7,5 °DH uitstekend. Er is de afgelopen periode hard gewerkt door de aannemerscombinatie ADS-BESIX. Sinds de vorige update afgelopen zomer, heeft het onthardingsgebouw vorm gekregen en is de beton- en staalbouw afgerond. De komende periode wordt aan het dak en de gevel gewerkt. Het gebouw krijgt een mooie, groene uitstraling met sedem-/kruidendak en beplante gevels. Zo dragen we bij aan onze eigen ambitie "Elke druppel duurzaam" én het groene en milieubewuste karakter van de wijk. Ook in het gebouw gebeurt van alles. Zoals u wellicht heeft gezien, zijn er op 1 februari twee kalkmelksilo's met grote hijskranen naar binnen gehesen. Deze silo's zijn een belangrijk onderdeel van de onthardingsinstallatie. Daarnaast wordt druk gewerkt aan de elektrische voeding en besturing van de nieuwe installatie, evenals de afwerking in het gebouw. Rondom het gebouw vinden ook diverse werkzaamheden plaats. De inrit, die nu nog dienst doet als bouwweg, wordt aangepakt. Door de nieuwe opstellocatie voor vrachtwagens op eigen terrein wordt de situatie op de Rijksstraatweg veiliger en is er minder hinder voor de omgeving. Ook wordt het terrein hersteld en opnieuw beplant. De gemeente heeft een strook grond van Vitens aangekocht waardoor het mogelijk is een goede loop- en fietsverbinding te maken tussen het bestaande voetpad ten noorden van de watertoren en de Henriette Roland Holststraat. Op dit moment ontstaan er regelmatig conflicten tussen fietsers en voetgangers omdat het huidige fietspad te smal is. Het huidige fietspad wordt verbreed van 1,5 meter naar 3 meter. Naast het fietspad wordt een loopstrook van 90 cm aangelegd. De aanleg start in de loop van 2023. Ondanks de voortgang op de bouw laat de werkelijke ingebruikname van de onthardingsinstallatie helaas nog op zich wachten.

	Onder andere door de oorlog in Oekraïne kampen we met lange levertijden van enkele cruciale onderdelen van de onthardingsinstallatie. Het is op dit moment dan ook onzeker wanneer we deze onderdelen ontvangen. Hierdoor is het onbekend wanneer de ontharder definitief in gebruik kan worden genomen. Om de hinder voor de omwonenden te beperken, heeft Vitens ervoor gekozen om alle bouwactiviteiten zo ver als mogelijk af te ronden. Zo voorkomen we onnodig lang bouw- en transporthinder in de omgeving. Ook kunnen ze het ketenpark dan sneller opruimen en het terrein herstellen. Zodra de resterende onderdelen dan beschikbaar zijn, wordt de activiteit (binnen) hervat en de laatste werkzaamheden aan de ontharder verricht. Kortom, Vitens vraagt u nog even om geduld, maar dan zal er toch echt zacht water uit de kraan komen!

Bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	13.170	10.715	16.932	12.397	4.535
Baten	-61.240	-57.498	-68.079	-67.512	-568
Saldo van baten en lasten	**48.070**	**46.783**	**51.147**	**55.115**	**3.967**
Stortingen in reserves	269	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	2.259	0	0	4.739	-897
Algemene dekkingsmiddelen	**50.061**	**47.789**	**56.783**	**59.853**	**3.070**

Voor een toelichting op de afwijking tussen de werkelijke baten en lasten en de gewijzigde begroting wordt verwezen naar de staat van baten en lasten, waarbij deze verschillen per taakveld worden toegelicht.

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

Wat is het maatschappelijk effect?

Wij werken op een eigentijdse manier voor en met onze burgers en partners. Burgers en partners kunnen de gemeente benaderen zoals dat hen het beste past. Wij bieden onze dienstverlening zo veel mogelijk digitaal aan. Als iemand persoonlijk contact zoekt wordt hij of zij ook persoonlijk geholpen.
Medewerkers van de gemeente werken in de stad, bij partners, vanuit huis en op het stadskantoor. Mensen voelen zich welkom bij de gemeente, in het stadhuis, het stadskantoor, de gemeentewerf en in de voorzieningen waar de gemeente voor zorgt.

Onze medewerkers kunnen hun werk efficiënt doen, met de juiste informatie en met goede voorzieningen. Medewerkers werken hier graag. De gemeente is transparant, en veilig als het gaat om persoonsgegevens en vertrouwelijke informatie.

Opbouw paragraaf

In onderstaande tabel staan de onderwerpen die vallen onder de bedrijfsvoering van de gemeente. De Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BWB) voert een deel van die taken uit. Over onze eigen inhoudelijke doelen en resultaten wordt in deze paragraaf gerapporteerd. Over de Bedrijfsvoeringsorganisatie zelf wordt in paragraaf Verbonden Partijen gerapporteerd. De financiële consequenties zijn opgenomen in het programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Taakveld	Omschrijving	Portefeuillehouder
0.4 Overhead	Business control	Mischa Peters
0.4 Overhead	Financiën	Mischa Peters
0.4 Overhead	Personeel en Organisatie	Mischa Peters
0.4 Overhead	Informatie	Mischa Peters
0.4 Overhead	Facilitair	Mischa Peters

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe

De samenwerking met BWB verloopt goed en de dienstverlening sluit goed aan bij de Culemborgse bestuurlijke keuzes en werkwijze.	
Prestaties	
1.	Opdrachtgeverschap invullen voor de reguliere dienstverlening en voor de lopende projecten.
2.	Afstemming op het gebied van Control en interne controle met Tiel, West-Betuwe en BWB.
3.	Gezamenlijk opstellen en vervolgens regelmatig evalueren en actualiseren van kaders (oa visie op HRM, Informatiebeleidsplan, kaders voor informatieveiligheid, financiële verordening, de dienstverleningsovereenkomst en de Product-dienstencatalogus met bijbehorende verdeelsleutel.

Doelen en prestaties paragraaf bedrijfsvoering

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2022 was een bijzonder jaar voor BWB, de gewenste doorontwikkeling van de organisatie had nog niet kunnen plaatsvinden en het contract met de toenmalige directeur werd niet verlengd.

Vanuit de gemeenten werden twee waarnemend directeuren aangesteld om een adviesrapport uit te brengen om de BWB een robuust toekomstperspectief te geven en de dagelijkse operatie doorgang te laten vinden. In 2022 is het rapport "Op een kruispunt van keuzes" gereed gekomen, waarbij het perspectief is om de BWB meer als een sterke uitvoeringsorganisatie door te ontwikkelen.

Waarbij er voor de BWB in een toenemende mate een steeds belangrijkere rol wordt toegedicht op het gebied van digitalisering (ICT, Informatiemanagement, datagedreven werken etc.). Daarnaast is het voorstel, naar wens van de partners, dat een deel van de dienstverlening terug gaat naar de gemeenten (financieel advies en P&O advies). Dit omdat nabijheid van deze dienstverlening binnen de eigen organisatie meer gewenst is.

Op basis van deze nieuwe koers voor de BWB, kan er de komende jaren verder doorgewerkt worden aan verbeteringen aan het professioneel opdrachtgevers-opdrachtnemersschap en de producten- en dienstencatalogus.

Doelen en prestaties	
De samenwerking met BWB verloopt goed en de dienstverlening sluit goed aan bij de Culemborgse bestuurlijke keuzes en werkwijze.	
1. Professioneel opdrachtgeverschap vullen we onder andere in door middel van uitvoering van het jaarplan 2022 en periodieke Opdrachtgever-Opdrachtnemer gesprekken die plaatsvinden.	
2. Om te leren van elkaar en gezamenlijk grip houden op de bedrijfsvoering, vindt er periodiek afstemming plaats op het gebied van Control met Tiel, West-Betuwe en BWB. Gezamenlijk stellen we beleidsregels op voor de interne controle.	
3. Om de dienstverlening verder te verbeteren wordt aan de producten-dienstencatalogus (PDC) uitvoering gegeven. Jaarlijks wordt gecheckt en geëvalueerd of de PDC moet worden bijgesteld en of de dienstverlening conform afspraken is verlopen.	

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022 werden de coronamaatregelen langzaam versoepeld en uiteindelijk vervielen de laatste maatregelen in maart 2022. Dit betekende dat de risico's die we als gevolg van de coronapandemie voorzagen gelukkig geen financiële impact op het jaarresultaat 2022 hebben gehad.

Na de lockdowns en het thuiswerken zijn de voorgenomen verbeteringen voor bedrijfsvoering verder opgepakt. Zo is bijvoorbeeld binnen Inkoop het onderwerp contractmanagement opgepakt en op het

gebied van informatievoorziening en data gedreven werken levert het in 2022 opgeleverde dashboard sociaal domein een verbetert inzicht in en grip op de financiën.

In dit verband is de fraude risico inventarisatie opgestart en de risicotabel geactualiseerd. Daarnaast er geïnvesteerd in verbetering van het proces van resultaatbestemming en de overheveling van budgetten. Binnen BWB is gestart met een pilot voor implementatie verplichtingenadministratie bij Tiel. Bij positieve evaluatie wordt dit ook in Culemborg geïmplementeerd.

De vernieuwde organisatievisie Hart voor de Organisatie 2.0 is in het laatste kwartaal gereed gekomen. Gebaseerd op het werkbelevingsonderzoek zijn diverse acties/projecten opgepakt en de organisatiebrede training loopt door in 2023.

Na de verkiezingen heeft de coalitie het bestuursakkoord “Samen aan de slag” opgesteld. Dit is door de organisatie vertaald naar een meerjarig college uitvoeringsprogramma dat op zijn beurt de input voor de begroting is geweest.

Op basis van bovenstaande constateert de accountant in de management letter dat in het boekjaar 2022 hard is gewerkt aan het verder verbeteren en optimaliseren van de kwaliteit van de operationele bedrijfsvoeringsprocessen binnen de organisatie.

Doelen en prestaties	
De gemeente is in control voor haar financiën, processen en risico’s.	
1. De planning en control cyclus wordt verder verbeterd. In verband met het verkiezingsjaar wordt met name aandacht besteed aan de vertaalslag van een raad- of collegeakkoord in de P&C documenten.	
2. Verbijzonderde interne controles vinden periodiek plaats en dragen bij aan het continu in in control zijn van het financiële proces. Dit draagt bij aan een goede spreiding van de werkzaamheden en verbeteren van de financiële sturing & beheersing.	
3. Er wordt onderzoek gedaan naar methodieken van risicomanagement die passen bij de nieuwe organisatiestructuur & cultuur.	
4. Rechtmatigheidsverantwoording: In 2022 worden interne controles uitgevoerd volgens de rechtmatigheidsverantwoording. Bij de jaarafsluiting 2021 evalueren we - in samenwerking met de accountant of de organisatie goed is toegerust op rechtmatigheid.	
5. In 2022 werken we een aantal processen uit conform de afspraken uit de bedrijfsvoeringsagenda 2021/2022.	
6. In 2022 wordt de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 213a gemeentewet) geactualiseerd. Afhankelijk van het gekozen ambitieniveau wordt bij de voorjaarsrapportage voorstel gedaan voor dekking van de onderzoeken.	

Toelichting prestatie

4. Rechtmatigheidsverantwoording: In 2022 worden interne controles uitgevoerd volgens de rechtmatigheidsverantwoording. Bij de jaarafsluiting 2021 evalueren we - in samenwerking met de accountant of de organisatie goed is toegerust op rechtmatigheid.

Het wetsvoorstel 'versterking decentrale rekenkamers' is op 31 mei 2022 aangenomen door de Tweede Kamer en op 27 september 2022 door de Eerste Kamer. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is ook een onderdeel van dit wetsvoorstel. Voor de rechtmatigheidsverantwoording gaat het om invoering met verslagjaar 2023.
De jaarrekening voor het verslagjaar 2023 wordt in het kalenderjaar 2024 vastgesteld. Vanwege deze vertraging in de wetgeving is de rechtmatigheidsverantwoording voor boekjaar 2022 niet van toepassing.

5. In 2022 werken we een aantal processen uit conform de afspraken uit de bedrijfsvoeringsagenda 2021/2022.
Vanwege bezettingsproblemen is dit niet uitgewerkt.

6. In 2022 wordt de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 213a gemeentewet) geactualiseerd. Afhankelijk van het gekozen ambitieniveau wordt bij de voorjaarsrapportage voorstel gedaan voor dekking van de onderzoeken.
De actualisatie loopt parallel aan de invoering van de wettelijk naar 2023 uitgestelde Rechtmatigheidsverklaring. Vanwege de vertraging van de wetgeving hierover is ook de actualisatie van de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid naar 2023 verschoven.

Financiën

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

2022 was, ondanks dat corona op zijn retour was, een bijzonder jaar. De Oekraïne oorlog, een tijdelijke vluchtelingen opvang die in de gemeente is gerealiseerd, de stijgende energielasten en oplopende inflatie. Ontwikkelingen die effect hebben op de financiën van de gemeenten op de middellange termijn maar ook lopende het boekjaar een extra (financiële) verantwoording vragen.

2022 was ook het jaar waarin de ontwikkeling van het dashboard Jeugd/WMO en de verdere verbeteracties, hebben geleid tot een betere (financiele) beheersing in het sociaal domein. Daarnaast heeft het treasury statuut een update gekregen en hebben we verbeteringen doorgevoerd in de planning en control cyclus.

De programmabegroting 2023-2026 is door de provincie beoordeeld in het kader van het financieel toezicht. De provincie heeft opnieuw gekozen voor 'repressief toezicht' (de minst belastende vorm).

Doelen en prestaties	
De gemeente is transparant over hoe zij haar middelen inzet. Ze voldoet aan financiële wet- en regelgeving en legt hierover verantwoording af.	
1. We leveren betrouwbare en volledige financiële informatie, advies en rapportages. De advisering wordt verder geprofessionaliseerd, hierbij wordt gebruik gemaakt van het dashboard en de periodieke rapportages uit het financieel systeem.	
2. We voeren de financiële administratie van de gemeente (incl. treasury) binnen de vastgestelde dienstverleningsnormen. Hierbij wordt in 2022 uitvoering gegeven aan het ontwikkelplan financieel beheer van de BWB.	
3. In 2022 worden de voorbereidingen getroffen voor de aanbesteding van het financieel pakket in 2023.	
4. In 2022 wordt de verplichtingenadministratie in gebruik genomen.	

5. In 2021 is het treasury-statuut van een update voorzien. Op basis daarvan, komt de treasury-commissie periodiek bij elkaar om de risico's en ontwikkelingen te bespreken.	

Toelichting prestatie

4. In 2022 wordt de verplichtingenadministratie in gebruik genomen.
Q2 2023 is de pilot verplichtingenadministratie vanuit BWB voor gemeente Tiel gestart. Na de evaluatie wordt de invoering in gemeente Culemborg gepland.

Personeel en Organisatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022, konden we na een eerste maand met nog beperkingen, eindelijk de corona crisis achter ons laten. We konden weer zonder beperkingen naar kantoor, elkaar ontmoeten en op locatie samen aan de maatschappelijke opgaven werken voor de inwoners van Culemborg. In het eerste half jaar van 2022 hebben we dan ook veel tijd en aandacht gegeven aan de teams, het weer in verbinding met elkaar komen en een balans te vinden tussen het thuis en op kantoor werken (hybride werken). De arbeidsmarkt was in 2021 al in beweging gekomen, door krapte op aanbod en veel vacatures die open stonden, in 2022 zette deze trend zich stevig door. Ook binnen de gemeente Culemborg hadden we te maken met veel uitstroom (27 medewerkers) en 33 medewerkers die instroomden. Dat is op een totaal van 180 medewerkers een forse beweging, in een organisatie waar op beleidsterreinen vaak maar 1 medewerker op werkzaam is. We zien dat deze beweging ook een stevige impact heeft op de werkzaamheden die we uitvoeren en een extra belasting geven voor de medewerkers die de nieuwe collega's moeten inwerken (nieuwe vaste medewerkers of inhuur). De verwachting is dat dit in 2023 ook zijn weerslag heeft op de productie binnen sommige taakgebieden.

In 2022, hebben we de organisatieontwikkeling en het management development traject volop opgepakt. Er is daarbij invulling gegeven aan de eerste fase van het strategisch personeelsplan (SPP) en gewerkt aan de plannen voor de tweede fase (integrale toegang sociaal domein en doorontwikkeling burgerzaken). Het concept voor het organisatieplan Hart voor Organisatie 2.0 is opgesteld en wordt in 2023 gedeeld met de medewerkers en mee aan de slag gegaan.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere mooie mijlpalen behaald:

- Organisatieontwikkelgesprekken zijn gevoerd met de medewerkers op basis waarvan het opleidingsplan is vormgegeven en waarbij we mobiliteit hebben kunnen stimuleren binnen de organisatie;
- Er is invulling gegeven aan het actieplan wat voortgekomen is uit de bevindingen uit het Medewerkers Belevingsonderzoek. Zo zijn er voor de medewerkers in de organisatie, trainingen timemanagement en het omgaan met werkdruk gehouden en zijn er teamspecifieke acties opgepakt;
- In 2021 is het Medewerkers Belevingsonderzoek (MBO) uitgevoerd, wat in 2022 als basis dient voor het vervolg op 'Hart voor de organisatie';
- In de werving van de nieuwe medewerkers hebben we ingezet op meer divers werven. Dat wil zeggen aandacht voor onze vacature teksten en waar en hoe we deze plaatsen (anders dan de gangbare kanalen).

Ten aanzien het gevoerde integriteitsbeleid en de naleving van de gedragscode zijn de volgende maatregelen/ elementen doorgevoerd:

- In 2022 zijn er weerbaardheidstrainingen gehouden voor alle medewerkers van de gemeente Culemborg waarbij er ook aandacht was voor het onderwerp integriteit en we ook de gedragscode onder de aandacht hebben gebracht (training via Justum in eerste helft van 2022);
- Daarnaast zijn er voor medewerkers die risico lopen geconfronteerd te raken met ondermijning, verdere verdiepende trainingen aangeboden. Om zich tegen ondermijning te verzetten, is het van belang dat de gemeente voldoende weerbaar is. Dit houdt in dat het belangrijk is dat medewerkers bewust zijn van de risico's en dat zij in staat zijn deze te herkennen en daarop te handelen (training via Het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten >> Dilemax training);
- Meerdere keren per jaar worden nieuwe medewerkers uitgenodigd voor een bijeenkomst met de burgemeester en de gemeentesecretaris waarbij de eed of belofte wordt afgenomen. Tijdens deze bijeenkomst wordt de waarde van het ambtenaarschap besproken en wat het betekent om werkzaam te zijn voor de publieke dienst. Deze bijeenkomsten worden als inspirerend ervaren;
- In 2022 is een overeenkomst aangegaan met BMW voor elkaar. Deze organisatie levert de externe vertrouwenspersonen. Medewerkers die iets willen bespreken, kunnen op een veilige wijze bij hen terecht.

b

Doelen en prestaties	
Onze werkorganisatie is een vooruitstrevende professionele, wendbare, lerende en aantrekkelijke organisatie. De arbeidsproductiviteit is hoog en er is een prettige werkomgeving.	
1. We geven uitvoering aan het strategisch personeelsplan. Daarbij werken we aan : Plan- en projectmatig werken, hoger beheersniveau, bestuurlijke verhoudingen, regie op verbonden partijen, invulling geven aan democratisch akkoord, management develop	
2. Samen met de BWB-partners creëren we een (online) academie waarmee we vormgeven aan de lerende organisatie en samenwerken in het opleiden van onze medewerkers.	
3. We werken vanuit visie aan de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van de medewerkers.	
4. We zorgen voor onze verantwoordelijkheid als werkgever, en onze voorbeeldrol daarbij.	
5. We verwerken de inzichten vanuit de coronaperiode in het nieuwe thuiswerkbeleid.	
6. Er is extra aandacht voor de gemeente als publieke werkgever: het herijkte integriteitsbeleid en het agressieprotocol worden verder geïmplementeerd en liggen aan de basis van ons werk.	

De werkorganisatie van de gemeente Culemborg is een diverse organisatie waar mensen een kans krijgen.	
1. We voldoen aan de wettelijke eisen voor garantiebanen, en zoeken waar mogelijk ook actief naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	
2. Bij de werving en selectie is diversiteit een belangrijk onderdeel en we passen het ook toe vanuit de te vormen recruitmentdesk.	
3. Waar passend houden we rekening met de specifieke omstandigheden en wensen van verschillende groepen mensen (bv leeftijdsbewust personeelsbeleid).	
4. We nemen deel aan het regio rivierenland traineeship en we zetten ons in om stage plekken te creëren voor verschillende opleidingsniveaus.	

Toelichting prestatie

2. Bij de werving en selectie is diversiteit een belangrijk onderdeel en we passen het ook toe vanuit de te vormen recruitmentdesk.

Diversiteit is een belangrijk onderdeel in de werving en selectie binnen de gemeente, zoals dit de afgelopen jaren ook het geval was. In verband met de herpositionering van de BWB, is de ontwikkeling van een recruitmentdesk tijdelijk 'on hold' gezet.

Verplichte indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Begroting 2022	Werkelijk 2022
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	5,4	5,6
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	5,0	5,2
Overhead	Bedrag per inwoner	€ 401	€ 398
Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom	10,9 %	32,32%
Overheadkosten	% van totale lasten	12,5 %	12,44%

Toelichting:

Externe inhuur:

De vergelijking tussen werkelijke uitgaven en de begroting ten aanzien van inhuur is dat de uitgaven hoger zijn dan begroot. Het overschot is volledig gebruikt voor inhuur van personeel. Dit komt mede door krappe arbeidsmarkt en de veranderingen in de arbeidsmarkt. Het is in de huidige economische situatie lastig om vaste personeel aan te trekken

Personeelskosten en inhuur derden per programma over 2022

Op basis van de voorschriften van het BBV worden de loonkosten toegerekend aan het taakveld waarvoor deze kosten worden gemaakt. Daartoe wordt in de salarisadministratie per functie (en dus per medewerker) bepaald aan welke taakvelden hij/zij werkt.

Op basis van die informatie wordt de begroting opgebouwd en worden dus de salarislasten in de begroting verdeeld. Bij de realisatie wordt op dezelfde wijze gehandeld.

Voor de kosten van inhuur wordt gekeken aan welke activiteiten de inhuurder een bijdrage levert en op basis daarvan wordt het meest passende taakveld bepaald.

De sturing in de organisatie op deze kosten vindt echter plaats op team- en organisatieniveau. Het kan dus voorkomen dat er per onderdeel (taakveld en dus programma's) grote verschillen zijn, die echter in het totaal van de organisatie worden geneutraliseerd.

De centrale sturing op het gehele organisatiebudget (loonkosten, inhuur, diverse kleinere personeelsbudgetten) laat ook zien, dat er binnen het toegestane budget is gewerkt.

Het totale overzicht – uitgesplitst naar de verschillende taakvelden – laat het volgende beeld zien:

Salarislasten per taakveld		Primitief	Wijziging	Begroot	Werkelijk	Verschil
0.1	Bestuur	1.125.160	-29.000	1.096.160	1.077.119	19.041
0.2	Burgerzaken	666.756	0	666.756	608.779	57.977
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	393.203	0	393.203	374.439	18.764
0.4	Overhead	2.893.729	0	2.893.729	1.866.429	1.027.300

1.2	Openbare orde en veiligheid	732.349	0	732.349	510.503	221.846
2.1	Verkeer en vervoer	985.249	0	985.249	814.822	170.427
2.2	Parkeren	11.290	16.000	27.290	66.526	-39.236
3.1	Economische ontwikkeling	118.763	0	118.763	204.167	-85.404
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	5.722	-5.722
4.2	Onderwijshuisvesting	71.828	0	71.828	53.326	18.502
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	302.955	0	302.955	307.891	-4.936
5.1	Sportbeleid en activering	94.399	0	94.399	96.215	-1.816
5.2	Sportaccommodaties	156.000	0	156.000	179.225	-23.225
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	156.885	0	156.885	172.283	-15.398
5.4	Musea	6.891	0	6.891	6.952	-61
5.5	Cultureel erfgoed	76.698	0	76.698	78.950	-2.252
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.356.111	-12.500	1.343.611	1.322.091	21.520
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	509.132	0	509.132	548.402	-39.270
6.2	Wijkteams	272.112	0	272.112	340.882	-68.770
6.3	Inkomensregelingen	794.355	0	794.355	794.990	-635
6.5	Arbeidsparticipatie	50.923	0	50.923	51.656	-733
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	808.512	0	808.512	546.355	262.157
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	178.396	0	178.396	125.035	53.361
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	226.152	0	226.152	260.364	-34.212
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	153.295	0	153.295	184.798	-31.503
7.1	Volksgezondheid	92.962	0	92.962	66.562	26.400
7.2	Riolering	288.929	0	288.929	227.683	61.246
7.3	Afval	30.901	0	30.901	55.907	-25.006
7.4	Milieubeheer	172.208	48.000	220.208	210.237	9.971
8.1	Ruimte en leefomgeving	248.901	0	248.901	255.015	-6.114
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	499.627	0	499.627	447.393	52.234
8.3	Wonen en bouwen	458.473	60.000	518.473	513.814	4.659
Totaal		**13.933.144**	**82.500**	**14.015.644**	**12.374.529**	**1.641.115**

Toelichting:

Op salarissen en sociale lasten (dus de kosten van eigen personeel) is ten opzichte van de begroting een duidelijk voordeel. Het overschot is volledig gebruikt voor inhuur van personeel. Dit komt mede door krappe arbeidsmarkt en de veranderingen in de arbeidsmarkt. Het is in de huidige economische situatie lastig om vaste personeel aan te trekken.

De kosten van inhuur zijn in totaliteit hoger dan de geraamde budgetten 2022 gecompenseerd door lagere kosten voor salarissen en sociale lasten, zodat er geen sprake is van begrotingsonrechtmatigheid.

Informatie

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022 hebben we een aantal belangrijke stappen gezet op het gebied van informatiebeveiliging. Een taakgebied wat enorm in beweging is en ook steeds meer impact heeft wanneer de beveiliging niet op orde is. Een casus zoals bij het Hof van Twente of bij de universiteit Maastricht is ook een scenario dat bij onze gemeente kan voorkomen als we niet blijven investeren op dit taakgebied. Een van de richtlijnen waaraan we moeten voldoen om de waarborgen in de beveiliging op orde te hebben is de wet Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). In 2022 hebben we dit project afgerond, afgezien van één maatregel (SIEM/SOC) waar de gezamenlijke aanbesteding vanuit de VNG is mislukt. In 2023 wordt dit verder opgepakt, alsook de implementatie van BIO 2.0, die momenteel in de maak is.

Op het gebied van privacy zijn in verband met personeelswisselingen minder stappen gezet dan gepland, wel zijn de belangrijkste zaken opgepakt en doorgelopen, maar we zijn nog niet kunnen beginnen met het maken van DPIA's van reeds eerder vastgestelde verwerkingen. Met de start van een nieuwe privacy officer in 2023 gaan we de aan de slag om ook deze actie uit te voeren, alsook het thema en de bewustwording binnen de organisatie vergroten.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere mooie mijlpalen te benoemen:

- In 2022 hebben we de aanbesteding van een nieuwe applicatie voor schuldhulpverlening afgerond. In 2023 wordt deze applicatie geïmplementeerd waarmee we een betere dienstverlening kunnen leveren en we ook onze werkprocessen effectiever en efficiënter kunnen uitvoeren;
- We hebben het dashboard WMO/Jeugd verder kunnen doorontwikkelen, waardoor we betere sturingsinformatie beschikbaar hebben en meer kunnen sturen en werken op basis van data;
- Om minder tijd kwijt te zijn aan Wet Open Overheid (WOO) verzoeken hebben we een anonimiseringstool geïmplementeerd, waardoor we minder uren kwijt zijn per dossier met het 'weglakken' van persoonsgegevens;
- De aanbesteding van de nieuwe werkplekken is afgerond waardoor we in de 1e helft van 2023 nieuwe devices (laptops en telefoons) kunnen uitleveren, waarmee de medewerkers beter gesteld staan voor het plaats- en tijdonafhankelijk werken.
- Ook is het project digitalisering bouwarchief gestart (afronding eerste helft 2023), waarmee het laatste gedeelte fysiek bouwarchief van de gemeente Culemborg wordt gedigitaliseerd. Voor zowel de organisatie en de inwoners zijn alle stukken dan digitaal op te vragen/in te zien.

Doelen en prestaties	
De gemeente kan voldoende eigentijdse communicatieplatforms inzetten en verbetert de dienstverlening om de burger en andere betrokkenen te bereiken.	
1. We hebben een digitaal toegankelijke gemeentelijke website en kunnen communiceren	

via verschillende social media kanalen. Daarbij sluiten we aan op de behoefte van de burger. Voor elk medium hebben we een eigen aanpak.	
2. Als gemeente leveren we diverse diensten aan onze inwoners. Inwoners kunnen dan ook met hun (aan)vragen terecht bij de gemeente, krijgen de juiste informatie en kunnen kiezen via welke kanalen zij contact met de gemeente willen hebben.	
3. Het systeem voor Burgerzaken (iBurgerzaken) wordt verder uitgebreid met onderdelen waardoor de organisatie efficiënter kan werken en we een betere service voor burgers kunnen realiseren. Naast uitbreiding we extra aandacht aan de inrichting ervan.	
4. In 2022 wordt een plan gemaakt voor de verbetering van (een deel) van de dienstverlening van de gemeente Culemborg met daarbij een prestatie indicator voor klanttevredenheid. Tevens zal de uitvoering van dit plan ook in 2022 starten.	

Systemen zijn vernieuwd en/of opnieuw ingericht om 'de basis op orde' te faciliteren en stuurinformatie te genereren.	
1. Nadat de visie op het thuiswerken en werkplek van de toekomst is ontwikkeld, starten we met het aanpassen van de werkplekken en het inregelen van de benodigde faciliteiten voor de medewerkers en organisatie.	
2. In 2022 stellen we een strategie op voor het datagestuurd werken en maken we een uitvoeringsplan voor het implementeren van datagedreven werken binnen de organisatie.	
3. Er wordt een systeem ingericht voor het ontsluiten van managementinformatie en het faciliteren van (kwaliteits)controles op de bedrijfsprocessen.	
4. In 2022 ronden we het project Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) af, waarmee we voldoen aan de geldende wetgeving en onze informatie ook beter beschermen.	

De informatie waar wij verantwoordelijk voor zijn is beschikbaar en toegankelijk, integriteit en - waar nodig - vertrouwelijkheid is gewaarborgd.	
1. We gaan aan de slag met het verder uitbouwen en optimaliseren van het zaaksysteem, zodat de organisatie efficiënter kan werken en dienstverlening beter georganiseerd kan worden.	
2. We werken aan het verder digitaliseren van de informatiestromen binnen de organisatie.	
3. We ontwikkelen een dashboard waardoor we inkomende post en archiefopbouw in het zaaksysteem beter kunnen monitoren en (indien nodig) tijdig kunnen sturen.	
4. Wij beheren de documentatievoorziening en archieven conform de geldende wet- en regelgeving en toetsen dit periodiek.	
5. We hebben een privacy officer en een functionaris gegevensbescherming. Zij regisseren het proces, zorgen dat we daarvan leren, toetsen onze systemen en zetten daarnaast vooral in op bewust gedrag van medewerkers.	

Toelichting prestatie

4. In 2022 wordt een plan gemaakt voor de verbetering van (een deel) van de dienstverlening van de gemeente Culemborg met daarbij een prestatie indicator voor klanttevredenheid. Tevens zal de uitvoering van dit plan ook in 2022 starten.

Voor de zelfevaluatie BRP 2022 scoren we “net onvoldoende”. Oorzaak hiervan is uitval van een aantal medewerkers vanwege ziekte en uitstroom van medewerkers, wat onvoldoende kon worden opgevangen met extra inhuur. Hierdoor heeft er onvoldoende controle op de uitvoering van processen het afgelopen jaar kunnen plaatsvinden.
Inmiddels zijn er verdere beheersmaatregelen getroffen om de structurele bezetting op de afdeling aan te pakken, doormiddel van het invullen van de vacatures en re-integratie van langdurig zieke medewerkers moet dat leiden tot een zelfevaluatie met een positief resultaat in 2023. We gaan tevens onderzoeken of synergievoordelen te behalen zijn om samen met de regio gemeenten wettelijke taken uit te voeren op het gebied van BPR, hierdoor verminderen we onze kwetsbaarheid en verhogen we het resultaat.

2. In 2022 stellen we een strategie op voor het datagestuurd werken en maken we een uitvoeringsplan voor het implementeren van datagedreven werken binnen de organisatie.
In 2022 is wel het informatiebeleidsplan en automatiseringsbeleidsplan in concept gereed gekomen waarin we richting geven aan de strategie m.b.t. datagestuurd werken. Deze documenten dienen als onderlegger voor het uitvoeringsplan datagedreven werken. De planning is iets vertraagd in verband met arbeidsmarktproblematiek binnen het informatiemanagement team bij de BWB. In 2023 wordt dit uitvoeringsplan verder uitgewerkt en in uitvoering gebracht.

4. In 2022 ronden we het project Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) af, waarmee we voldoen aan de geldende wetgeving en onze informatie ook beter beschermen.
In 2022 hebben we het project BIO bijna in zijn geheel afgerond, afgezien van één maatregel (SIEM/SOC) waar de gezamenlijke aanbesteding vanuit de VNG is mislukt. In 2023 wordt dit verder opgepakt,

Facilitair

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022 is begonnen met de uitrol van de thuiswerkmiddelen (bureaustoel, bureau etc.) richting de medewerkers, zodat de medewerkers ook als ze thuis werken dit ARBO-technisch verantwoord kunnen doen. Daarnaast is er een inventarisatie geweest om de kantooromgeving aan te passen aan het hybride werken en een plan opgesteld voor de kantoren van de gemeente Culemborg. In 2023 wordt dit plan uitgevoerd.

Doelen en prestaties	
Onze huisvesting en facilitaire dienstverlening is duurzaam, (kosten-)efficiënt en prettig, ook voor onze huurders.	
1. We beheren onze gebouwen en het interieur en verzorgen de facilitaire dienstverlening voor gemeentelijke gebouwen. We kijken daarbij actief naar de effecten die hybride werken voor ons voor gevolgen hebben.	
2. Bij het afsluiten van contracten, en waar mogelijk ook apart, doen we aanpassingen die het gebruik van onze gebouwen duurzamer maken en passen we waar het kan actief social return toe.	
3. In 2022 wordt het toegangsverleningssysteem in de kantoren en locaties vernieuwd, hiermee wordt de toegangsbeveiliging weer conform huidige eisen en wetgeving ingeregeld.	

Toelichting prestatie

3. In 2022 wordt het toegangsverleningssysteem in de kantoren en locaties vernieuwd, hiermee wordt de toegangsbeveiliging weer conform huidige eisen en wetgeving ingeregeld.
De aanbesteding en opstellen PVE is in 2022 gerealiseerd. De gunning vindt plaats in april 2023, waarna in Q3/Q4 gestart zal worden met de implementatie. Vertraging is opgetreden ivm uitbreiding scope met beveiligingsinstallaties en camerasystemen.

Juridische zaken

Doelen: wat hebben we bereikt binnen dit taakveld?

In 2022 is de dienstverlening gerealiseerd conform afspraak. Er is daarnaast een plan opgesteld om de dienstverlening verder kwalitatief te verbeteren. In 2023 wordt hier verder invulling aan gegeven.

Doelen en prestaties	
De gemeente houdt zich aan wet- en regelgeving, is zorgvuldig bij het maken van afspraken en sluiten van overeenkomsten en heeft een goede mogelijkheid voor bezwaar en beroep.	
1. We bieden onze inwoners een zorgvuldige mogelijkheid voor het indienen van bezwaar en beroep.	✓
2. We zorgen ervoor dat we de regelgeving tijdig bekend maken.	✓
3. We behandelen aansprakelijkheidsverzoeken in samenwerking met de verzekeraars.	
4. We voeren de wet tijdelijke huisverboden uit.	✓
5. Zorgen voor de behandeling van WOB- en AVG-inzageverzoeken.	✓

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding
In deze paragraaf gaan wij in op de heffingen die de gemeente mag opleggen vanuit haar publiekrechtelijke taak. Lokale heffingen bestaan uit belastingen en rechten (retributies), en vinden hun oorsprong veelal in de Gemeentewet.

Belastingen
Kenmerkend aan belastingen is dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat. Met andere woorden: de burger draagt bij aan de algemene middelen van de gemeente, waaruit een gedeelte van de uitgaven worden betaald.

Het beleidsuitgangspunt van de gemeenteraad voor 2022 was een beperking van de lastendruk voor burgers. In het algemeen is voor de tarieven van de gemeentelijke belastingen een stijging van 1,4% gehanteerd. Vrijwel alle daarvoor in aanmerking komende tarieven van de lokale heffingen zijn (waar mogelijk) met dit inflatiepercentage verhoogd.

Rechten
Kenmerkend aan rechten is dat er wel sprake is van een directe relatie tussen de heffing en de gemeentelijke taak. Het streven is 100% kostendekkendheid. Bij rechten mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

Belangrijke ontwikkelingen
Gedurende het jaar is er veel energie gestoken in de aanpassingen van de Legesverordening en bijbehorende tarieventabel voor de komst van de nieuwe Omgevingswet. Om toch een mogelijkheid te hebben voor heffing en invordering van de leges per 1 januari 2023 is parallel aan dit traject gekozen voor alleen aanpassingen van de bestaande Legesverordening 2021 op basis van het inflatiecorrectiepercentage en de wettelijke tarieven. Pas in november is duidelijk geworden dat de nieuwe Omgevingswet wederom is uitgesteld tot 1 juli 2023.

Gemeentelijke belastingen
Algemeen
De gemeente Culemborg heft de volgende belastingen:

- onroerende-zaakbelastingen *
- hondenbelasting*
- parkeerbelastingen
- precariobelasting
- rioolheffing*
- toeristenbelasting

De heffingen gemerkt met een *worden verzorgd door de gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR). Tevens verzorgt BSR de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Culemborg heeft de inzameling van huishoudelijke afvalstoffen ondergebracht bij Avri. Avri is een gemeentelijk samenwerkingsverband op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De belangrijkste taken van Avri zijn inzameling en verwerking van huishoudelijk afval en grondstoffen, beheer van openbare ruimte en handhaving. De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks vastgesteld door het algemeen bestuur van Avri.

Onroerende-zaakbelastingen

De grondslag voor de heffing van onroerende-zaakbelastingen (OZB) is een percentage van de WOZ-waarde. De WOZ-waarde voor belastingjaar 2022 is bepaald naar waardepeildatum 1 januari 2021.

Tarieven OZB	2022	2021
Woningen:		
OZB eigenarenbelasting	0,1151%	0,1250%
Niet woningen:		
OZB gebruikersbelasting	0,3312%	0,3608%
OZB eigenarenbelasting	0,3151%	0,3452%

De in 2022 verzonden WOZ-beschikkingen kennen ten opzichte van belastingjaar 2021 een gemiddelde waardestijging voor de woningen van 16%. Voor de niet-woningen is sprake van een gemiddelde waardestijging van 1%.

De totaal in 2022 gerealiseerde opbrengst OZB is € 115.000 lager dan begroot.
Gemiddelde WOZ waarde woningen (2022, peildatum 1-1-2021) is ongeveer € 337.000

Rioolheffing

Binnen de gemeente Culemborg geldt als maatstaf van heffing een vast bedrag per eigendom.

Voor de planperiode van het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023 (vGRP) is bezien welke investeringen noodzakelijk zijn op het gebied van afvalwaterinzameling, afvalwatertransport en afvoer van overtollig regen- en grondwater. Alle financiële en personele aspecten rondom de verbrede rioleringszorg, inclusief grondwater, zijn in het vGRP verwerkt.

De rioolheffing mag maximaal kostendekkend zijn en de gemeente Culemborg streeft ook naar 100% kostendekkendheid. De rioolheffing wordt geheven van de eigenaar en bedraagt in 2022 € 246 per belastingobject.

Kostendekking rioolheffing, bedragen x 1.000			
Directe lasten (inclusief rente)	€	3.424	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	3.424	
Toe te rekenen lasten:			
Overhead (inclusief rente)	€	184	
Totale lasten		3.608	
Opbrengst heffingen	€	3.491	
Dekking			**100%**

De uitgaven die in 2022 ten laste komen van de rioolheffing waren € 116.940 hoger dan de totale heffing van € 3.491.499, onder andere door de sterk gestegen grondstofprijzen voor materialen. Om de rioolheffing 100% dekkend te maken is dit bedrag van € 116.940 onttrokken uit de egalisatievoorziening. De afgelopen jaren was er sprake van lagere uitgaven ten opzichte van de

rioolheffing en werd er in de egalisatie voorziening gestort. In 2022 heeft er een inhaalslag plaatsgevonden.

Hondenbelasting

De hondenbelasting is, conform artikel 226 van de Gemeentewet, een algemene belasting. Hondenbelasting wordt geheven van de houder van één of meer honden. Het aantal honden is bepalend voor de hoogte van de belasting. Jaarlijks wordt door BSR een controle gehouden op het houden van honden. In onze gemeente zijn ongeveer 1.600 honden geregistreerd.

Tarieven hondenbelasting	2022	2021
1ste hond	€ 56,95	€ 56,15
2de hond	€ 87,35	€ 86,15
Kenneltarief	€ 424,75	€ 418,90

De gerealiseerde opbrengst hondenbelasting is conform begroting.

Toeristenbelasting

Voor het houden van verblijf met overnachting in Culemborg door personen van 12 jaar en ouder, die niet als ingezetene met een adres in de gemeente in de basisregistratie personen staan ingeschreven, wordt toeristenbelasting geheven. Toeristenbelasting is een algemene verblijfsbelasting.
Het tarief per overnachting bedraagt € 0,80. Het tarief voor de heffing is zo gering dat een jaarlijkse indexering van het tarief niet of nauwelijks leidt tot een verhoging. Daarom wordt het tarief eens in de vijf jaar verhoogd met het gecumuleerde inflatiepercentage. Deze aanpassing heeft in 2021 plaatsgevonden. Het tarief is daarom in 2022 niet aangepast. Toeristenbelasting wordt na afloop van het belastingjaar opgelegd. In 2022 is daarom de toeristenbelasting 2021 opgelegd.

In 2022 bedraagt de totale opbrengst € 19.000. Deze opbrengst is € 6.000 lager dan begroot. Uitgedrukt in een percentage van de totaal begrote opbrengst is dit 31%.

Precariobelasting

Precariobelasting is gebaseerd op artikel 228 van de Gemeentewet. Hierin is geregeld dat "terzake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, een precariobelasting kan worden geheven".

Precariobelasting terrassen
Om ondernemers en zelfstandigen te ondersteunen, in het kader van de coronacrisis, zijn diverse maatregelen dan wel tegemoetkomingen getroffen. Eén van deze tegemoetkomingen betreft het besluit om over de belastingjaren 2020, 2021 en 2022 geen precariobelasting ter zake van terrassen te heffen. De tegemoetkomingen hebben tot een € 20.000 lagere opbrengst geleid in 2022.

Parkeerbelasting

In Culemborg geldt voor bepaalde delen van de binnenstad de verplichting om parkeerbelasting te betalen. Deze opbrengst wordt gebruikt om de kosten van de parkeervoorzieningen te bestrijden en het parkeren in de binnenstad te reguleren. In 2018 is uitvoering gegeven aan het vastgestelde beleid 'verkeer in de binnenstad'. Dit heeft geleid tot een uniform parkeerbeleid in de binnenstad.

Kosten naheffingsaanslag
Indien niet of onvoldoende parkeerbelasting op aangifte wordt voldaan, volgt bij controle een naheffingsaanslag parkeerbelasting. Deze bestaat uit het tarief voor één uur, verhoogd met kosten.

Voor 2022 bedroegen deze kosten € 66,50

Kostendekking naheffingsaanslag parkeren, bedragen x 1.000			
Directe lasten (inclusief rente)	€	73	
Directe baten (exclusief heffingen)	€	-	-/-
Netto lasten	€	73	
Toe te rekenen lasten:			
Overhead (inclusief rente)	€	-	
BTW	€	16	
Totale lasten	€	89	
Opbrengst heffingen	€	53	
Dekking		**59%**	

De gerealiseerde opbrengst parkeren bedraagt ca. € 17.000 lager dan begroot.

Daarnaast zijn de gerealiseerde leges parkeerontheffingen ca. € 15.000 hoger dan begroot.

Gemeentelijke rechten

Algemeen

Onderstaand wordt een uitwerking gegeven betreffende de volgende heffingen

- Afvalstoffenheffing
- Marktgelden
- Bouwleges
- Overige heffingen

Afvalstoffenheffing

De tarieven afvalstoffenheffing worden jaarlijks door het algemeen bestuur van Avri vastgesteld. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag slechts gebruikt worden om de kosten te dekken van de afvalinzameling en -verwerking. In 2022 bedroeg het basistarief afvalstoffenheffing € 279,00. Dit bedrag is voor inwoners van de gemeente Culemborg verhoogd met € 3,40 voor het verwijderen van zwerfafval binnen de gemeente Culemborg.

Bouwleges

De opbrengst bouwleges kan sterk wisselen. Dit hangt vooral samen met de omstandigheid of er bouwaanvragen zijn ingediend voor grote bouwwerken. In 2022 is de legesopbrengst ca. € 647.000 hoger dan begroot. Er waren meer grotere incidentele projecten dan in 2021, hierdoor zijn er meer leges binnengekomen

Overige rechten/heffingen

De overige belastingen en rechten die onze gemeente heft, zijn geringer van omvang dan de belastingen die hiervoor genoemd zijn. Onder rechten vallen ook de leges die geheven worden voor de gemeentelijke dienstverlening (verstrekken van paspoorten, rijbewijzen, etc.). De hogere opbrengsten overige rechten/heffingen van € 92.000 worden voornamelijk veroorzaakt door meer afgiften van reisdocumenten en identiteitskaarten en naturalisatieverzoeken.

Kostendekking leges, bedragen x 1.000	Titel 1	Titel 2	Titel 3	Totaal
Directe lasten (inclusief rente)	€ 429	€ 1.101	€ 48	€ 1.578
Directe baten (exclusief heffingen)	€ -	€ -	€ -	€ -
Netto lasten	€ 429	€ 1.101	€ 48	€ 1.578
Toe te rekenen lasten:				
Overhead (inclusief rente)	€ 223	€ 109	€ 23	€ 355
BTW	€ -	€ -	€ -	€ -
Totale lasten	€ 652	€ 1.210	€ 71	€ 1.933
Opbrengst heffingen	€ 478	€ 773	€ 11	€ 1.262
Dekking	**73%**	**64%**	**16%**	**65%**

Lokale lastendruk

Uit de rapporten over 2021 en 2022 van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), is onderstaand overzicht samengesteld van de lokale lastenontwikkeling in Culemborg. Hierbij is zowel een vergelijking gemaakt met buurgemeenten als met het landelijk gemiddelde.

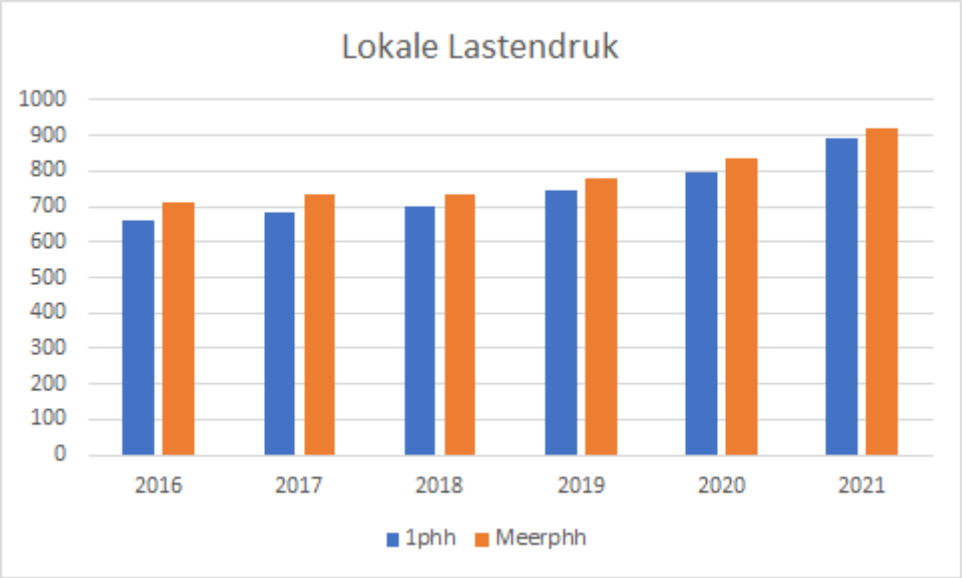
Overzicht bruto woonlasten 2022

Gemeente	**Eénpersoonshuishoudens**		**Meerpersoonshuishoudens**		**Rangnummer meerpersoons huishouden**	
	2021	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**	**2022**
Buren	1.033	1.092	1.062	1.105	354	316
Culemborg	892	951	922	965	307	239
Houten	662	723	853	912	219	173
Maasdriel	865	912	879	922	258	194
Neder-Betuwe	912	1.011	926	1.023	312	294
Tiel	770	851	838	917	201	182
Vijfheerenlanden	809	920	879	1.004	259	280
West Betuwe	1.036	1.123	1.050	1.134	353	327
West Maas en Waal	850	916	872	926	250	199
Zaltbommel	865	939	880	954	263	229
Landelijk gemiddelde	747		818			

Bron: COELO-Atlas van de lokale lasten 2020 en 2022

De rapporten van het COELO hebben tevens als uitgangspunt gediend om onderstaande grafiek te genereren waarmee inzicht wordt gegeven in de ontwikkeling van de lokale woonlastendruk binnen de gemeente Culemborg in de afgelopen 5 jaar.

Om de lastendruk te bepalen wordt uitgegaan van de grootste heffingen, te weten OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Tevens wordt onderscheid gemaakt in eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.

Kwijtscheldingsbeleid
De mogelijkheid om kwijtschelding van lokale heffingen te verlenen is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofdregel is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de Rijksoverheid volgen, zoals geregeld in de Uitvoeringsregeling. Een uitzondering is dat het gemeenten is toegestaan om bij de berekening in het kader van een kwijtscheldingsverzoek uit te gaan van 100% van de bijstandsnorm. Het Rijk hanteert 90%.

De behandeling van kwijtscheldingsverzoeken vindt plaats door BSR. Sinds de afschaffing van het gebruikersdeel van de OZB is het aantal toegekende kwijtscheldingsverzoeken minimaal.

Overzicht opbrengst gemeentelijke belastingen en rechten
In de navolgende tabel zijn de opbrengsten van de gemeentelijke belastingen en heffingen opgenomen. De afwijkingen zijn toegelicht

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Rekening 2022	Rekening 2021
Belastingen			
Onroerende zaakbelastingen	7.518	7.596	7.533
Hondenbelasting	98	102	100
Toeristenbelasting	26	19	19
Marktgelden	33	31	-
Precariobelasting	0	3	2.009
Naheffingsaanslagen parkeren	76	56	53
Parkeerbelasting	336	335	387
Rioolheffing	3.449	3.491	3402
Totaal belastingen	**13.472**	**13.503**	**13.503**
Rechten/heffingen			
Leges omgevingsvergunningen	795	1.438	773
Overige rechten/heffingen	425	503	425

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Rekening 2022	Rekening 2021
Totaal rechten/heffingen	**1.126**	**1.198**	**1.198**

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om de gevolgen van risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn nodig om alle risico's op te kunnen vangen). Beide komen in het vervolg van deze paragraaf aan de orde en op basis daarvan wordt vervolgens het weerstandsvermogen bepaald.

Weerstandsvermogen = de mogelijkheid financiële tegenvallers op te vangen, zonder dat de normale begrotingsuitvoering en bedrijfsvoering (direct) aangepast hoeft te worden.

Deze paragraaf gaat achtereenvolgens in op:
1. Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen;
2. Weerstandscapaciteit;
3. Risico's en beheersmaatregelen;
4. Weerstandsvermogen;
5. Kengetallen.

Weerstandscapaciteit incidenteel
> Algemene reserve
> Stille reserves
> Jaarrekeningresultaat

Weerstandscapaciteit structureel
> Begrotingssaldo
> Resterende belastingcapaciteit
> Onvoorzien

Risico's
Financiële gevolgen van onvoorziene gebeurtenissen, waarvan de omvang niet redelijkerwijs is in te schatten. Hieronder vallen niet de risico's waarvoor we verzekerd zijn, of waarvoor een budget of voorziening beschikbaar is.

1. Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen

Van een toereikend weerstandsvermogen is sprake wanneer de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste gelijk is aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Gedurende het jaar heeft risicomanagement doorlopend de aandacht. Niet alleen tijdens de planning- en controlcyclus maar ook bij de advisering over voorstellen binnen de verschillende beleidsterreinen worden potentiële risico's betrokken. Het blijft altijd een aandachtspunt binnen de organisatie om risico's tijdig en goed in beeld te brengen.

Bij de begroting en de jaarrekening worden de geïdentificeerde risico's integraal beoordeeld en actualiseren we de berekening van de weerstandscapaciteit.

2. Weerstandscapaciteit

Zoals aangegeven duiden we met de weerstandscapaciteit de beschikbare middelen aan waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken (risico's). Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit direct van invloed is op het voorzieningenniveau van de gemeente. Het incidentele weerstandsvermogen wordt ook wel de *weerstandscapaciteit* van het vermogen genoemd.

De volgende onderdelen maken deel uit van de incidentele weerstandscapaciteit:

> Algemene reserve en de vrij besteedbare bestemmingsreserves.
  Naast de algemene reserve betreft dit de volgende bestemmingsreserves: precariobelasting reserve internationale samenwerking, reserve buurtbudgetten en de reserve flexibiliteit en mobiliteit.
> Stille reserves.
  Van stille reserves is sprake als de marktwaarde van de bezittingen van de gemeente de boekwaarde daarvan overstijgt. Voorwaarde voor het opvoeren van deze stille reserves in de weerstandscapaciteit is, dat de activa direct verkoopbaar zijn indien de gemeente dat zou willen. Op dit moment heeft de gemeente geen (geïnventariseerde) stille reserves.
> Jaarrekeningresultaat.
  Over de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2022 moet nog besluitvorming plaatsvinden en deze middelen kunnen dus nu meegeteld worden in de weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Incidentele weerstandscapaciteit (x 1.000)	**Jaarrekening 2021**	**Jaarrekening 2022**	**Begroting 2022**
Algemene reserve	6.083	6.276	5.744
Bestemmingsreserves (vrij besteedbare deel)	5.630	5.049	4.584
Stille reserves	0	0	0
Jaarrekeningresultaat	1.796	5.811	520
Af: bestemmingsvoorstellen/vrijval reserves	-1.414	-3.368	
Totale incidentele weerstandscapaciteit	**12.095**	**13.768**	**10.848**

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is de mate waarin de gemeente in staat is om onverwachte structurele tegenvallers op te vangen zonder dat het noodzakelijk is om te bezuinigen of te heroverwegen binnen de (meerjaren)begroting. De structurele weerstandscapaciteit wordt ook wel aangeduid als de weerstandscapaciteit van de exploitatie. Hiertoe behoren:

> Begrotingssaldo.
  Het begrotingssaldo heeft geen invloed op de weerstandscapaciteit in het kader van de jaarrekening en dus per ultimo 2022.
> Resterende belastingcapaciteit.
  De resterende belastingcapaciteit heeft betrekking op de mogelijkheid om de lokale lasten te verhogen. De berekening is gebaseerd op de drie belangrijkste gemeentelijke heffingen, te weten: de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De resterende belastingcapaciteit is het verschil tussen het minimumniveau, gehanteerd bij artikel 12-gemeenten en het totaal van de opbrengsten op basis van de vastgestelde tarieven en de WOZ-waarden.
  De rioolrechten en de afvalstoffenheffing zijn kostendekkend vastgesteld, hierin bevindt zich dus geen resterende belastingcapaciteit. De resterende belastingcapaciteit bij de OZB in 2022 is volgens de programmabegroting 2022 €0 en wordt ook bij de rekening gehanteerd.
> Post onvoorzien.

Jaarlijks wordt standaard een post onvoorzien opgenomen in de begroting. Voor 2022 bedraagt deze € 75.000.

De structurele weerstandscapaciteit is als volgt:

Structurele weerstandscapaciteit (x 1.000)	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2022
Begrotingssaldo (voordelig)	0	0	233
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0
Onvoorzien	75	75	75
Totale structurele weerstandscapaciteit	**75**	**75**	**308**

Totale weerstandscapaciteit

In onderstaand overzicht staat de totale weerstandscapaciteit. Dit is dus de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit samen.

Totale weerstandscapaciteit (x 1.000)	Jaarrekening 2021	Jaarrekening 2022	Begroting 2022
Incidentele weerstandscapaciteit	12.095	13.768	10.848
Structurele weerstandscapaciteit	75	75	308
Totale weerstandscapaciteit	**12.802**	**13.843**	**11.156**

3. Risico's

Een risico is de onzekerheid (kans) dat een gebeurtenis zich voordoet, waarbij zowel positieve als negatieve effecten kunnen optreden. Gebeurtenissen waarvan bekend is dat ze zullen optreden en gebeurtenissen die voor de gemeente geen financiële gevolgen hebben, behoren niet tot de risico's waarmee rekening wordt gehouden bij het vaststellen van het weerstandsvermogen.

Identificeren en kwantificeren risico's

Het kwantificeren van geïdentificeerde risico's heeft twee doelen:

- ordening aanbrengen voor sturing en beheersing van de risico's;
- bepalen van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op grote aantallen risico's. Bij risicokwantificering gaat het om het aanbrengen van ordening in de lijst met risico's, zodat prioriteit gegeven kan worden aan de risico's die de grootste impact kunnen hebben op de organisatie. Handvatten om de mogelijke impact van risico's te bepalen zijn:

- de geschatte omvang van het risico;
- de waarschijnlijkheid (kans) dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Afhankelijk van de geschatte omvang van het risico kan een ordening worden aangebracht, die behulpzaam is bij de sturing op en beheersing van risico's. Bij het bepalen van de omvang van het risico wordt uitgegaan van een situatie waarin het risico zich daadwerkelijk voordoet. Vanuit die gedachte wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat de gemeente kwijt is, met een maximum en minimum. De geschatte omvang is ingedeeld over een vijftal klassen met daaraan gekoppeld een score. De volgende klassen worden onderscheiden:

Geschatte omvang risico (maximum en minimum)	Score

€ 1 < € 250.000	1
€ 250.000 < € 500.000	2
€ 500.000 < € 1.000.000	3
€ 1.000.000 € 2.500.000	4
> € 2.500.000	5

Voor de waarschijnlijkheid (kans) dat risico's zich daadwerkelijk voordoen, zijn de risico's te onderscheiden in een vijftal klassen met ook bijbehorende scores:

Waarschijnlijkheid/ kans	**Score**
Zeer klein (1%-24%)	1
Klein (25% < 50%)	2
Niet klein/niet groot (50% < 70%)	3
Groot (70% < 90%)	4
Zeer groot (90% -100%)	5

1. Zeer klein: dit zijn risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich slechts 1 keer in de 20 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden erg laag is (5-10%);
2. Klein hanteren we voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 4 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden laag is (25%);
3. Niet klein/niet groot: risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich komend jaar voordoen, het kan ook zijn van niet. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 2 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden gemiddeld is (50%);
4. Groot: hanteren we voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich voor zullen doen in het komende jaar, of risico's waarvan de kans op optreden groot is (70%);
5. Zeer groot: hanteren we voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich komend jaar daadwerkelijk voor zullen doen of risico's waarvan de kans op optreden zeer groot is (90%).

Door het vermenigvuldigen van de "geschatte omvang" en "waarschijnlijkheid/ kans" kan per risico de financiële impact worden uitgerekend. Het totaal daarvan is op zijn beurt weer de benodigde weerstandscapaciteit.

De risicoscore wordt berekend door de scores van de geschatte omvang en de scores van de waarschijnlijkheid / kans te vermenigvuldigen. De ordening die hieruit volgt is behulpzaam voor het aanbrengen van prioriteiten bij het beheersen van de risico's.

Risicotabel per 31 december 2022

In het kader van deze jaarrekening zijn alle risico's – zoals opgenomen in de programmabegroting 2022 – kritisch bekeken en waar nodig geactualiseerd. De geactualiseerde versie van de risicotabel is op de volgende pagina gepresenteerd.

Risicotabel tbv jaarrekening 2022

Risicotabel Jaarrekening 2022								
	Maximaal risicoprofiel				Minimaal risicoprofiel			
Omschrijving	Max risico	Kans	Impact	Risicoscore	Min risico	Kans	Impact	Risicoscore
Transitie Wmo	Vervallen				Vervallen			
Decentralisatie Jeugd	Vervallen				Vervallen			
Eigen risico Rijksbijdrage bijstandsuitkering (BUIG)	550.000	90%	495.000	15	400.000	90%	360.000	10
Participatiewet	375.000	25%	93.750	4	300.000	15%	45.000	2
Vandalismeschade	100.000	90%	90.000	5	25.000	25%	6.250	2
Regeling Specifieke Uitkering Sport	55.000	50%	27.500	3	55.000	25%	13.750	2
Niet tijdig en/of onjuist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten	100.000	25%	25.000	2	100.000	5%	5.000	1
Gerechtelijke procedure: aanspraak derden A	1.750.000	80%	1.40.000	16	1.550.000	40%	620.000	8
Verontreinigde grond	500.000	25%	125.000	6	50.000	25%	12.500	2
Onderhoud openbare ruimte	300.000	33%	99.000	4	100.000	33%	33.000	2
Dumpen van drugsafval	50.700	50%	25.350	3	25.350	25%	6.338	2
Rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact	2.000.000	1%	20.000	4	20.000	1%	200	1
Mindere marktomstandigheden in de bouw	360.000	5%	18.000	2	120.000	10%	12.000	1
Vpb-plicht overheidsondernemingen	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Planschade ruimtelijke ordening	500.000	20%	100.000	3	20.000	20%	4.000	1
Corona	Vervallen				Vervallen			
Regelgeving gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid	100.000	50%	50.000	3	50.000	50%	25.000	3
Onvoorziene kosten bij voorgenomen investeringen	500.000	20%	100.000	3	500.000	10%	50.000	3
Inkoop- en aanbesteding	1.000.000	10%	100.000	3	500.000	25%	125.000	2
Niet voorziene effecten	500.000	25%	125.000	6	150.000	25%	37.500	2

fiscaliteiten								
Gezamenlijke risico's gemeenschappelijke regelingen	500.000	50%	93.000	3	500.000	25%	75.500	3
Verstrekte geldlening CV Parijsch	15.000.000							
Verstrekte leningen aan derden	11.580.000	2%	231.600	5	11.580.000	1%	115.800	5
Svn Duurzaamheidsleningen	2.000.000	2%	40.000	4	2.000.000	1%	20.000	4
Svn Stimuleringsregelingen	2.500.000	2%	50.000	4	2.500.000	1%	25.000	4
Garantstellingen	11.241.000	5%	562.050	5	11.241.000	1%	112.410	5
Garantstellingen (achtervang)	157.183.000	0,5%	785.915	5	157.183.000	0,5%	785.915	5
Dekking inhuur	200.000	100 %	200.000	4	200.000	75%	150.000	5
Maatwerk energiearmoede	500.000	60%	300.000	6	500.000	40%	120.000	2
Doordecentralisatie Beschermd Wonen - Maatschappelijke Opvang	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM
Verlofsparen	162.5000	50%	81.250	3	162.500	25%	40.625	2
Inventarisatie kernpartners	PM				PM			
Totaal	**211.069.700**		**3.837.572**		**189.581.850**		**2.800.838**	
Laatste actualisatie (begroting 2023)	211.594.700		5.896.165		190.869.350		2.280.163	
Effect mutaties risico's (positief = toename risico's negatief = afname risico's)	-525.000		-2.058.593		-1.287.500		520.675	

2.1 Nieuwe risico's ten opzichte van begroting 2023

Maatwerk energiearmoede

Toelichting De risicobedragen kunnen naar beneden bijgesteld worden, want de extra uitgaven worden gedekt door de Rijkscompensatie en het restrisico is gebaseerd op de kans dat er meer aanspraak op de regeling gedaan gaat worden dan verwacht.

Verlofsparen

Toelichting Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. In de voorziening is er voor verlofsparen 137.500 opgenomen. Gebaseerd op het theoretisch maximum wordt 162.500 als risico meegenomen.

Beheersmaatregel Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden met een zo goed mogelijk inschatting op basis van ervaringscijfers.

2.2 Vervallen risico's ten opzichte van begroting 2023

Transitie Wmo
Toelichting Deze bedragen waren opgenomen voor de financiële risico's die samenhingen met de transitie en decentralisatie in 2015. Dit proces is volledig afgerond en daarmee komt dit risico te vervallen. Hiernaast staat dat de uitkering Gemeentefonds Sociaal Domein toereikend is.

Decentralisatie Jeugd
Toelichting Deze bedragen waren opgenomen voor de financiële risico's die samenhingen met de transitie en decentralisatie in 2015. Dit proces is volledig afgerond en daarmee komt dit risico te vervallen. Hiernaast staat dat de uitkering Gemeentefonds Sociaal Domein toereikend is.

Corona
Toelichting In 2022 werden de coronamaatregelen langzaam versoepeld na een harde lockdown van december 2021. Uiteindelijk vervielen de laatste maatregelen in maart 2022. Corona lijkt endemisch te zijn geworden, waardoor ingrijpende maatschappelijke maatregelen niet meer actueel zijn. Hierdoor plaatst corona ons niet langer voor risico's.

2. 3 Actuele risico's waarvan financiële effecten en/of kansen wijzigen

Gerechtelijke procedure, aanspraak derden A
Toelichting De kans op het ontstaan van planschade is zowel in het minimum als maximum scenario gestegen. Het actuele risico op planschade is € 1.508.000.
Beheersmaatregel De gemeente stelt heldere en duidelijke bestemmingsplanen op.

Dumpen van drugsafval
Toelichting Kans op blijft hetzelfde, maar wij kunnen voor compensatie in aanmerking komen. Rijksmiddelen zijn via een subsidieregeling beschikbaar (https://www.bij12.nl/onderwerpen/subsidieregeling-opruiming-drugsafval/)
Beheersmaatregel Gebruik maken van subsidieregeling.

2.4 Actueel beeld van de bestaande risico's

Eigen risico Rijksbijdrage bijstandsuitkeringen (BUIG)
Toelichting: Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004 (levensonderhoud startende ondernemers) en voor de inzet van loonkostensubsidie. Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor het beleid rondom de uitkeringen en de loonkostensubsidie, en voor de uitvoering ervan. De uitvoering van deze regelingen wordt gedaan door Werkzaak. De financieringssystematiek sluit hierbij aan
Beheersmaatregelen: De uitvoering van de Participatiewet, waaronder de bijstandsuitkeringen, is uitbesteed aan GR Werkzaak. In bestuursrapportages worden de deelnemende gemeenten periodiek geïnformeerd. Daarnaast vindt ook specifiek advies plaats vanuit GR Werkzaak over deze vangnetregeling.

Participatiewet
Toelichting: De Participatiewet ging, tegelijkertijd met de decentralisaties Wmo en Jeugd, in per 1 januari 2015. In algemene zin geldt dat in het kader van de Participatiewet fors wordt bezuinigd. De participatiewet heeft invloed op het participatiebudget, het budget voor sociale werkvoorzieningen en het budget voor re-integratie (niet zijnde inkomen) Wajong. De laatste taak (het re-integreren en activeren van WaJong'ers) betreft een nieuwe taak. Hieromtrent is het momenteel nog erg lastig om inzichtelijk te krijgen of het budget toereikend is. Het grootste deel qua (financiële) omvang betreft de sociale werkvoorziening. De instroom hieromtrent is weliswaar gestopt per 1 januari 2016, maar de risico's of de afbouw minimaal gelijk kan lopen met het budget blijven substantieel.

Beheersmaatregelen: De uitvoering van de Participatiewet, waaronder de bijstandsuitkeringen is uitbesteed aan GR Werkzaak. De ontwikkelingen op het gebied van de participatiewet worden nauwlettend gevolgd. De monitoring vindt zowel inhoudelijk als financieel op een regelmatige en terugkerende basis plaats. Financiële consequenties van geïdentificeerde risico's worden in eerste instantie binnen de bestaande budgetten van het programma sociaal domein opgevangen.

Vandalismeschade
Toelichting: Jaarlijks is er een bedrag aan vandalismeschade aan de sportaccommodaties. Dit bedrag is niet van tevoren in te schatten en te begroten. Vandaar dat het als risico in de begroting is opgenomen.
Beheersmaatregelen: Het nemen van beheersmatige maatregelen (hekwerken, cameratoezicht ect.) en extra controle en toezicht op accommodaties.

Specifieke Regeling Uitkering Sport (SPUK)
Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de ‘regeling specifieke uitkering stimulering sport’. Er is sprake van een uitkeringsplafond. Er is dus een situatie mogelijk waarin de som van alle gemeentelijke aanvragen tezamen uitstijgt boven het jaarlijkse uitkeringsplafond. Op dat moment wordt het bedrag naar rato verdeeld en ontvangt iedere gemeente een percentage van de oorspronkelijke aanvraag.

Niet tijdig en/of juist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten
Toelichting: Niet tijdig en/of niet juist publiceren van (voorgenomen) bestuursbesluiten leidt ertoe dat besluiten niet in werking treden. Dit kan leiden tot aansprakelijkheidsstelling of het niet effectueren van beleid of (financiële) verordeningen. Ook ontstaat een risico wanneer een vergunning nietig wordt verklaard terwijl de aangevraagde activiteiten reeds zijn begonnen.
Beheersmaatregel: In 2019 is er een check uitgevoerd op voorgaande besluiten die nog niet gepubliceerd waren en daar waar dit het geval was zijn deze alsnog via het juiste medium gepubliceerd. Daarnaast is er een helder intern proces ontwikkeld en uitgerold voor het publiceren van bestuursbesluiten. Ook worden er diverse controles uitgevoerd door juridische zaken en communicatie. Met ingang van juni 2023 start de implementatie van de WEP (wet elektronische publicatie). Na implementatie van deze nieuwe wet verlaagt het risico.

Verontreinigde grond
Toelichting: Plaatsen met verontreinigde grond zijn inmiddels voor een groot deel in beeld, o.a. oude stortplaatsen en het veerweggebied. Aan bestaande bodemverontreinigingen hoeft veelal pas wat gedaan te worden, als er bepaalde ontwikkelingen op een terrein plaatsvinden.
Bodemverontreiniging van bestaande locaties is daarom een beperkt financieel risico. Wel kunnen er calamiteiten plaatsvinden waarbij bodemverontreiniging optreedt (nieuwe gevallen) of door externe partijen wordt ontdekt, die meteen moeten worden gesaneerd. Dit gebeurt vooral bij aanleg van kabels- en leidingen door externe partijen, de gemeente is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de werkzaamheden in schone grond. Gedumpte verontreinigingen (bv. asbest) zijn niet bij ons bekend en worden buiten in het werk ontdekt. Gemeente dient dan veelal direct te saneren.
Beheersmaatregel: Diverse locaties van verontreinigde grond binnen Culemborg zijn in beeld (bijvoorbeeld voormalige industriegebieden), toch kan het voorkomen dat onverwacht een verontreiniging wordt geconstateerd. Historische verontreinigingen (zoals voormalige stortplaats) worden zoveel als mogelijk op een natuurlijk moment gesaneerd en de kosten daarvan in het nieuw te realiseren project worden meegenomen

Onderhoud openbare ruimte, met name onderhoud wegen en beschoeiingen

Toelichting: Bezuinigingen op groot onderhoud betekent relatief lage stortingen in de voorzieningen. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Dit risico speelt bij groot onderhoud van wegen en beschoeiingen. Hier is bezuinigd op de storting in de voorziening en de meerjarenplannen zijn hier op aangepast. Er is geen buffer in de voorziening voor onverwacht groot onderhoud, bijvoorbeeld na vorstschade of het inzakken van een beschoeiing.
Beheersmaatregel: Voor groot onderhoud wegen en groot onderhoud beschoeiingen zijn voorzieningen beschikbaar. Op deze voorzieningen zijn de laatste jaren verschillende bezuinigingen doorgevoerd. Door temporiseren van groot onderhoud en het uitvoeren van meer klein onderhoud wordt getracht de kapitaalgoederen zo veel mogelijk op niveau te houden.

Rampen en (sociale) calamiteiten van een buitengewone impact
Toelichting: Er kunnen zich altijd rampen voordoen van een omvang of impact waar een gemeente zich redelijkerwijs niet op kan voorbereiden. De gemeente (en de veiligheidsregio) zijn ingericht en voorbereid op veelvoorkomende crises (op basis van het regionaal risicoprofiel) maar niet op elk denkbaar onheil. Verder is de sociale component toegevoegd om te voorkomen dat bij crises alleen gedacht wordt aan klassieke fysieke rampen zoals branden. Ook openbare orde problemen, ziekten of maatschappelijke onrust kunnen hieronder vallen.
Beheersmaatregelen: Voor incidenten van "normaal" formaat zijn we als gemeente voorbereid in samenwerking met de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en zijn rampenplannen beschikbaar. Ook is er beperkt budget om een crisis van “normaal” formaat op te vangen.

Mindere marktomstandigheden in de bouw
Toelichting: De risico’s in de stedelijke vernieuwingsprojecten worden opgevangen via de reserve grondexploitatie. Maar wanneer de bouwmarkt tegen zit, is er ook een (beperkter) risico voor de gemeentelijke begroting:

- Door corona heeft in de bouw veel stilgelegen, nu wordt er weer volop ontwikkeld en gebouwd. Er wat dat betreft geen reden om aan te nemen dat we dit jaar bij het maximum uitkomen.
- Het laatste jaar is gebrek aan personeel in alle werkgebieden heel manifest geworden. Dat heeft nog geen weerslag op de hoeveelheid ontwikkelingen, maar wel in het tempo van de bouw. Ook dit geeft nog geen reden om bij het maximum uit te komen.
- De kosten van bouwmaterialen zijn door corona en door de oorlog in Oekraïne buitengewoon snel gestegen tot wel 20 %. Ook de levertijd van bouwmaterialen is veel langer geworden. Dit heeft consequenties in 2023. Budgetten voor projecten zullen niet meer toereikend zijn.

Er is rekening gehouden met een flexibele schil, waardoor dit risico beperkt is, maar niet volledig onontkoombaar.

Vpb-plicht overheidsondernemingen
Toelichting: Overheidsondernemingen zijn sinds 2016 belastingplichtig onder de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen indien en voor zover ze een onderneming voeren. Bij de gemeente Culemborg is sprake van een onderneming voor wat betreft het grondbedrijf wat uiteindelijk gaat leiden tot belastingbetaling. Er is lange tijd onzekerheid geweest over hoe de winst moet worden berekend en welke parameters moeten worden gehanteerd. Daarnaast neemt belastingdienst steeds nieuwe stellingen in welke activiteiten (bijv. reclamebelasting, kermissen en gescheiden afval) nog meer als ondernemersactiviteiten worden gezien. Dit leidt tot fiscale onzekerheden. In de risicotabel is de hoogte van het risico opgenomen als PM. (Voor meer informatie met betrekking tot de Vpbplicht voor de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.)
Beheersmaatregelen: Onderzoek naar de impact van de Vpb voor de gemeente geeft inzicht in maximale/ minimale lasten voor de activiteiten die als overheidsonderneming moeten worden

aangemerkt. In juli 2020 is een vaststellingsovereenkomst getekend met de belastingdienst. Deze overeenkomst geeft duidelijkheid over de te hanteren disconteringsvoet, beginbalansen, rekenmethodiek voor winstbepaling met het doel de fiscale onzekerheden in de toekomst te reduceren. Goede planning uitgifte gronden en opstarten en afsluiten grondexploitaties.

Planschade ruimtelijke ordening
Toelichting: Ruimtelijke plannen en besluiten kunnen schade veroorzaken. Wanneer de gemeente door een derde aansprakelijk wordt gesteld voor schade als gevolg van ruimtelijke plannen, volgt een juridische procedure. Schadeclaims die worden gehonoreerd kunnen leiden tot compensatie door de gemeente.
Beheersmaatregel: Door goede juridische bijstand wordt de schade voor de gemeente zo laag mogelijk gehouden. Wettelijke aansprakelijkheid is verzekerd, maar we hebben wel een eigen risico van € 2.500, - per zaak voor vermogensschade en overige aansprakelijkstellingen.

Regelgeving gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid
Toelichting: De drempel om door het UWV (gedeeltelijk) arbeidsongeschikt te worden verklaard, is hoog. De kans bestaat dat medewerkers formeel niet ziek zijn, maar toch niet (volledig) kunnen werken omdat er geen passende arbeid is. Er is dan echter voor de medewerkers geen uitkering mogelijk vanuit het UWV.
Beheersmaatregelen Er wordt gestuurd om preventief actie te ondernemen om (langdurig) ziekteverzuim te voorkomen.

Onvoorziene kosten investeringen
Toelichting: Bij nieuwe investeringen kunnen allerlei zaken tegenvallen. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld tegenvallende prijsstijgingen, krapte op de arbeidsmarkt, etc.
Beheersmaatregelen Er is gekozen om bij (grote) investeringen meer gebruik te maken van een integrale benadering. Zo wordt in samenwerking met de financieel adviseur een checklist afgewerkt waarin verschillende risicogebieden de revue passeren. Dit impliceert onder meer het aan de voorkant afwegen van risico's op het gebied van inkoop, fiscaliteiten, etc.

Inkoop- en aanbesteding
Toelichting: Door niet naleven van het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid en de Aanbestedingswet kan de gemeente te maken krijgen met claims, proceskosten en kosten door procesmatige vertragingen.
Beheersmaatregelen: In de afgelopen jaren zijn stappen gezet om de inkoopfunctie van onze gemeente te professionaliseren. In 2021 is een inkoopondersteuningssysteem en een contractbeheermodule geïmplementeerd. Voor 2023 e.v. is voorzien om contractmanagement verder te ontwikkelen en een inkoopkalender te introduceren

Niet voorziene effecten fiscaliteiten
(naheffingen loonbelasting, omzetbelasting en vennootschapsbelasting wegens niet goed uitvoeren wet- en regelgeving).
Toelichting Bij het niet goed op de hoogte zijn van en uitvoering geven aan fiscale wet- en regelgeving kan door de belastingdienst naheffingen en boetes worden opgelegd voor de Rijksbelastingen.
Beheersmaatregelen Binnen Bedrijfsvoeringsorganisatie BWB is een specialistische functie op het gebied van fiscaliteiten ingevuld. Deze functie wordt vervuld door één medewerker waardoor er wel sprake is van een zekere mate van kwetsbaarheid. Zo wordt de kennis van fiscaliteiten beter geborgd voor de deelnemende organisaties op ingrijpende fiscale vraagstukken. Daarnaast wordt bij ingewikkelde casussen externe expertise ingehuurd. Dit impliceert ook het vroegtijdig signaleren van problemen door dit aan de voorkant te bespreken.

Risico's bij Gemeenschappelijke Regelingen
De gemeenschappelijke regelingen brengen in de paragraaf Weerstandsvermogen van hun P&C documenten hun eigen risico's in beeld, wegen deze en geven aan in welke mate zij die met eigen weerstandscapaciteit kunnen afdekken. Het restrisicobedrag komt, wanneer dit risico zich voordoet, voor rekening van de deelnemende gemeenten. We nemen daarom als gemeente het aandeel van Culemborg in de restrisico's van de gezamenlijke GR-en als risico op. We wegen de kans op dit risico op maximaal 50% en minimaal 25% omdat we enerzijds niet verwachten dat alle risico's zich bij alle GR-en gelijktijdig voordoen. Anderzijds hebben niet alle GR-en de risico's goed gekwantificeerd.

Verstrekte geldlening CV Parijsch
Toelichting De gemeente heeft leningen verstrekt aan CV Parijsch. De stand van de geldleningen per 1-1-23 is € 5.500.000.

Beheersmaatregelen De gemeente ontvangt een opslag voor het risico van deze geldlening boven op de marktrente die aan de bank betaald wordt. Die inkomsten vallen in de Algemene Dienst en dienen om het risico van de verstrekte geldlening af te dekken. Er is meerdere keren per jaar overleg tussen CV Parijsch en de gemeente over de voortgang van de gebiedsontwikkeling Parijsch en de prognose van de inkomsten en uitgaven in relatie tot de vastgestelde grondexploitatie. Daarbij worden de afspraken over aflossingen geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. De laatste lening aan Parijsch eindigt op 3 november 2025. Dan moet de lening volledig zijn afgelost. Tussentijdse (vervroegde) aflossing is toegestaan maar niet verplicht.

Verstrekte leningen aan derden
Toelichting: Dit risico betreft het financieel kredietrisico dat de gemeente Culemborg loopt als het gaat om verstrekte leningen aan derden. De gemeente heeft voor genoemd bedrag gelden doorgeleend aan diverse partijen (grotendeels KleurrijkWonen). Het kan voorkomen dat deze partijen niet aan hun aflossings-/ betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Rondom de jaarwisseling is, na een motie van de raad, een nieuwe lening verstrekt aan de Gelderlandfabriek.
Beheersmaatregelen De beheersing van dit risico wordt met name vormgegeven door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe leningen. Verder neemt in de tijd de hoofdsom en dus ook het risico van doorgeleende gelden af door aflossingen. KleurrijkWonen trekt tegenwoordig zelf vaste geldleningen aan in de kapitaalmarkt. Alleen de achtervangfunctie blijft dan bestaan. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) garandeert de schulden van de corporaties. De gemeente Culemborg heeft hierin alleen nog een achtervangfunctie (zie ook de nadere toelichting bij het onderdeel Garantstellingen hieronder). De lening aan de Gelderlandfabriek is aangegaan met een vergelijkbaar construct als de leningen aan de CV Parijsch. De gemeente volgt de (financiële) voortgang op hoofdlijnen. Jaarlijks worden de jaarcijfers besproken, om zicht te houden op de terugbetaling.

Duurzaamheidsleningen SVn
Toelichting Voor de verstrekking van duurzaamheidsleningen is een zogeheten revolverend Duurzaamheidsfonds gevormd, waarvoor een bedrag van € 2 mln beschikbaar is gesteld. Vanuit dit fonds worden leningen verstrekt. Aflossingen van de leningen vloeien weer terug in het fonds waardoor het budget opnieuw (revolverend) kan worden ingezet. Uitvoering van deze regeling vindt plaats in samenwerking met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn).
Beheersmaatregelen De duurzaamheidsleningen bedragen maximaal € 25.000 en worden afgelost in een termijn van maximaal 15 jaar. Voorafgaand aan de verstrekking van de duurzaamheidslening voert de SVn een kredietwaardigheidsbeoordeling uit. Hierdoor wordt voorkomen dat het budget wordt verstrekt aan woningeigenaren die niet in staat worden geacht de lening daadwerkelijk terug te betalen.

Stimuleringsleningen energieneutrale en aardgasvrije woningen SVn

Toelichting: Voor de verstrekking van Stimuleringsleningen voor aardgasvrije en energieneutrale koopwoningen is een zogeheten revolverend Duurzaamheidsfonds gevormd, waarvoor een bedrag van € 2,5 mln beschikbaar is gesteld. Vanuit dit fonds worden leningen verstrekt. Aflossingen van de leningen vloeien weer terug in het fonds waardoor het budget opnieuw (revolverend) kan worden ingezet. Uitvoering van deze regeling vindt plaats in samenwerking met de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland (SVn).
Beheersmaatregelen: De Stimuleringsleningen bedragen maximaal € 50.000, - en worden afgelost in een termijn van maximaal 15 jaar. Voorafgaand aan de verstrekking van de Stimuleringslening voert de SVn een kredietwaardigheidsbeoordeling uit. Hierdoor wordt voorkomen dat het budget wordt verstrekt aan woningeigenaren die niet in staat worden geacht de lening daadwerkelijk terug te betalen.

Garantstellingen
Toelichting: Dit risico betreft het financieel kredietrisico dat de gemeente Culemborg loopt als het gaat om garantstellingen. De gemeente staat voor genoemd bedrag garant voor diverse partijen. Het kan voorkomen dat deze partijen niet aan hun aflossings-/ betalingsverplichtingen kunnen voldoen. In die gevallen wordt beroep gedaan op de gemeente Culemborg.
Beheersmaatregelen: De beheersing van dit risico wordt met name vorm gegeven door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe garanties. Verder neemt in de tijd de hoofdsom waar de gemeente garant voor staat af, door aflossingen. Het in beeld brengen van de actuele stand van zaken en eventuele bijzonderheden is een jaarlijks terugkerend aandachtspunt bij de opstelling van de begroting en jaarrekening.

Overige garanties:
Stichting Zwembad Culemborg is voor de bouw van het zwembad een lening aangegaan bij de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). Na aflossingen is deze nu € 4.462.872 groot. De gemeente heeft bij deze lening ook een garantstelling afgegeven. Deze garantstelling wordt niet betrokken bij de berekening van het weerstandsvermogen van de gemeente omdat het risico op andere wijze is afgedekt: Wanneer de stichting structureel niet langer aan haar betalingsverplichting naar de NWB kan voldoen volgt een faillissement en wordt de subsidie aan de stichting beëindigd. De middelen die de gemeente structureel in de begroting heeft opgenomen voor deze subsidie komen vanaf dat moment beschikbaar en zijn toereikend voor rente en aflossing op de lening door de gemeente. De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is voor de bouw van de Brede School Culemborg Oost een lening aangegaan bij de Triodos bank. Na aflossingen is deze nu € 3.474.115 groot De gemeente heeft bij deze lening een garantstelling afgegeven. Deze garantstelling wordt ook niet betrokken bij de berekening van het weerstandsvermogen van de gemeente omdat het risico op andere wijze is afgedekt. Mocht de stichting haar betalingsverplichtingen niet kunnen voldoen, dan vervalt het eigendom van de Brede School aan de gemeente, zoals het ook bij andere onderwijsinstellingen geregeld is.

Dekking Inhuur
Toelichting: Dit risico ontstaat omdat de berekende benodigde inhuur hoger dan de dekking ligt. De reden voor de ze keuze is gelegen in de ervaring dat in de huidige arbeidsmarkt inhuurmedewerkers, in verband met lopende andere opdracht, regelmatig later dan begroot kunnen starten of minder dan de begrote uren beschikbaar zijn.
Beheersmaatregelen: Een strikte monitoring van en sturing op het inhuurbudget.

4. Weerstandsvermogen
Door de beschikbare weerstandscapaciteit af te zetten de benodigde weerstandscapaciteit wordt de ratio van het weerstandsvermogen bepaald.

De beschikbare weerstandscapaciteit is per 31-12-2022 € 13,8 (bij jaarrekening 2021 was dit € 12,8 miljoen). Het totaal van de impact van de geïdentificeerde, gekwantificeerde risico's ligt (afgerond) tussen € 5,9 miljoen (maximaal risicoprofiel) en € 2,3 miljoen (minimaal risicoprofiel).

Dit geeft de volgende ratio's:

Bij een maximaal risicoprofiel is de ratio:
Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact = 13,8 mln / 5,9 mln = **2,33**

Bij een minimaal risicoprofiel is de ratio:
Beschikbare weerstandscapaciteit / Impact = 13,8 mln / 2,3 mln = **6**

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen moet worden vastgesteld welke ratio de gemeente nastreeft. Hierbij wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel. Deze waardering is in samenwerking met de Universiteit van Twente tot stand gekomen en wordt door veel gemeenten als norm gehanteerd:

Beoordeling weerstandsvermogen	
Ratio weerstandsvermogen	**Betekenis**
> 2,0	Uitstekend
1,4 < - < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < - < 1,4	Voldoende
0,8 < - < 1,0	Matig
0,6 < - < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Conclusie
De ratio van 2,33 voor het maximaal risicoprofiel 2022 betekent dat het weerstandsvermogen van de gemeente Culemborg, op basis van bovenstaande tabel, uitstekend is om de financiële impact van de maximale risico's te kunnen dragen.
De ratio van 6 voor het minimaal risicoprofiel 2022 geeft een nog veel gunstiger beeld, omdat de risico's ook veel lager worden ingeschat.

We benadrukken dat de nu gepresenteerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit een momentopname zijn. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden, waardoor het weerstandsvermogen weer een andere waardering kan krijgen.

Een nadere kanttekening bij het bepaalde weerstandsvermogen is dat het inschatten van risico's altijd een bepaalde mate van subjectiviteit met zich meebrengt. Het berekende weerstandsvermogen moet dan ook niet worden beschouwd als een absolute grootheid, maar vooral als een indicator voor de risico's die de gemeente loopt en de mate waarin zij hiertegen maatregelen treft en vermogen beschikbaar heeft om tegenvallers op te vangen.

5. Kengetallen

Een deugdelijke en transparante jaarrekening is in het belang van een goede controle door uw raad op de financiële positie van onze gemeente. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken

tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. In deze paragraaf nemen we vijf - vanuit het BBV verplichte - kengetallen op. In onderstaand overzicht zijn de vijf kengetallen opgenomen voor de jaarrekening 2021, de begroting 2022 en de jaarrekening 2022.

Kengetallen	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
Netto schuldquote	67%	90%	66,54%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	42%	61%	49,23%
Solvabiliteitsratio	30%	27%	29,32%
Structurele exploitatieruimte	1,42%	0,96%	1,34%
Grondexploitatie	9,58%	3,0%	8,57%
Belastingcapaciteit	108%	108%	117,97%

Toelichting:

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de baten. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten op de exploitatie. Ten opzichte van de jaarrekening 2021 is dit percentage verder afgenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (betreft met name doorgeleende gelden aan woningbouwcorporaties). Een netto schuldquote van minder dan 100% wordt als voldoende beschouwd. In Culemborg is dit het geval.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. De maat voor een voldoende solvabiliteit is solvabiliteitsratio groter dan 20%.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het

om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Om de structurele lasten en baten te bepalen worden de incidentele lasten en baten van de totale lasten en baten afgetrokken.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. De ontwikkeling van het percentage geeft net een positieve saldo.

Grondexploitatie
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Voor de berekening van dit kengetal wordt de boekwaarde van de bouwgrond in exploitatie (zonder correctie voor verliesvoorzieningen) gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Het percentage in Culemborg is laag. Dit betekent dat risico's in de grondexploitatie relatief laag zijn.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Dit wordt afgezet tegen de gemiddelde woonlasten in Nederland in het voorafgaande jaar. Op basis van de meest recente cijfers uit de COELO-Atlas 2018 blijkt dat de gemeente Culemborg iets boven het gemiddelde van de landelijke woonlasten zit. Zie hiervoor ook de paragraaf Lokale heffingen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Het beleid voor de kapitaalgoederen is er op gericht de kapitaalgoederen in goede staat te houden (of bij achterstallig onderhoud in goede staat te brengen). Dit om kapitaalverlies te voorkomen en de veiligheid te waarborgen. Het is noodzakelijk om periodiek onderhoud uit te blijven voeren. Door meerjaren onderhoudsrapportages op te stellen en regelmatig een schouw uit te voeren van het kwaliteitsniveau blijven de financiële consequenties goed in beeld.

Kwaliteitsniveaus

Bij het opstellen van de meerjaren onderhoudsplannen is het uitgangspunt dat er geen kapitaals-vernietiging plaatsvindt. Achterstallig onderhoud moet worden vermeden. Het streven is dat alle kapitaalsgoederen minimaal het kwaliteitsniveau 'voldoende' hebben. Er moet in elk geval geïnvesteerd worden in groot en klein onderhoud. Vanwege de beperkte budgetten zal vervanging niet altijd meer mogelijk zijn. Dit betekent dat een speeltoestel aan het einde van zijn levensduur mogelijk verwijderd moet worden en dat een brug mogelijk vervangen wordt door een (goedkopere) duiker. In onderstaande tabel is voor een aantal kapitaalgoederen aangegeven wat het kwaliteitsniveau is.

Kapitaalgoed	Kwaliteitsniveau Jaarrekening 2022	Toelichting
Onderhoud wegen	82% voldoende 10% matig 8% onvoldoende Dit valt binnen de bandbreedte van de CROW	De cijfers zijn van de schouw van 2022.
Openbare verlichting	< 1% onvoldoende	Dit is gerelateerd een het aantal openstaande storingen ten opzichte van het gehele areaal.
Civieltechnische kunstwerken	Ca. 1% achterstallig	Dit is een inschatting. Het meerjarenplan moet nog worden vastgesteld.
Riolering	We voldoen aan de basisinspanning.	Er vinden periodiek planmatige rioolinspecties plaats
Speeltoestellen	Voldoet aan Attractiebesluit	Speeltoestellen worden jaarlijks geïnspecteerd, maar zijn zeer verouderd.

Meldingen openbare ruimte

In 2020 heeft de Rekenkamer van de gemeente Culemborg deelgenomen aan een onderzoek naar Meldingen in de Openbare Ruimte (MOR). In dit onderzoek hebben 51 gemeenten informatie verstrekt over het beleid en het proces met betrekking tot deze meldingen.

Een belangrijke aanbeveling van de rekenkamer is om periodiek de gemeenteraad te informeren over deze meldingen. Deze zijn een belangrijke graadmeter voor de gemeentelijke dienstverlening en daarmee een indicator voor de gemeenteraad om te sturen. In deze paragraaf is daarom een overzicht van de meldingen openbare ruimte van 2022 (en 2021) opgenomen.

Hoofd- en subcategorie	Aantal 2022	Aantal 2021
Reiniging	**2022**	**2021**
Afvalbakken vol	116	81
Bijplaatsing ondergrondse containers	766	670
Dode dieren	67	86
Graffiti	26	5
Afvaldumpingen	356	225
Zwerfvuil	162	187
Totaal	**1493**	**1254**
Calamiteiten	**2022**	**2021**
Storm	2	1
Wateroverlast	26	20
Totaal	**28**	**21**
Groen en watergangen	**2022**	**2021**
Overhangend groen	0	29
Gat in berm	0	4
Berm te hoog	14	12
Blad overlast	33	45
Maaien gazons	20	19
Onderhoud plantsoen	198	182
Overlast bomen	102	99
Schade aan bomen	0	34
Schade aan gazons	1	1
Schonen watergangen	4	5
Eikenprocessierups	9	4
Ratten overlast	33	20
Wespen	26	11
Totaal	**440**	**465**
Handhaving	**2022**	**2021**
Verkeer/parkeren	41	10
Leefbaarheid/overlast	51	41
Totaal	**92**	**51**
Meubilair	**2022**	**2021**
Banken	21	15
Fietsenrekken	8	2
Hekken	11	15
Speelplaatsen/speeltoestellen	43	37
Prullebakken	47	38

Palen	76	70
Totaal	**206**	**177**
Riolering	**2022**	**2021**
Hoofdriool	3	3
Pompstoringen	14	11
Putdeksel kapot	7	7
Kolk verstopt	28	58
Totaal	**52**	**79**
Verlichting	**2022**	**2021**
Aanrijding lichtmast	108	95
Verplaatsen lichtmast	0	0
Luikje ontbreekt	5	11
Straat/wijk zonder verlichting	34	211
Kap stuk	29	5
Lamp stuk	403	323
Lamp brandt overdag	2	7
Totaal	**581**	**652**
Verkeer/wegen	**2022**	**2021**
Civieltechnische kunstwerken	14	6
Ongelijk wegdek/wortelopdruk	65	38
Inrichting/ontwerp van de weg	41	38
Onkruidbestrijding verharding	14	23
Schade verkeersborden	19	11
Verkeersveiligheid	40	38
Vervuiling wegdek	10	4
Totaal	**203**	**158**
Totaal aantal meldingen	**3095**	**2857**

Wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken

Beleidskader

Op 4 maart 2020 is het geactualiseerd meerjarenplan beheerplan Wegen 2021 - 2025 vastgesteld. Hierin is het benodigde wegenonderhoud (elementen + asfalt) voor de komende 5 jaar opgenomen. Voor klein- en groot onderhoud en rehabilitatie (vervanging) is dit nieuwe beheerplan de basis voor effectief wegbeheer de komende jaren. In het nieuwe plan is een vernieuwde visie en strategie aangegeven, waarin we meer integraal gebiedsgericht gaan werken. Door de koppeling met o.a. vGRP (riolering), groen, klimaat, water, OV in het gebied op te zoeken kunnen we zoveel mogelijk kansen gaan benutten. Doel is te komen tot een totaalvisie waarin alle vakdisciplines goed doorlopen zijn en we door middel van uitvoeren van projecten de kwaliteit van de wegen op streefniveau B (voldoende) kunnen brengen en houden.

In het beleidsplan openbare verlichting 2019 - 2023 is het beheer en onderhoud van de openbare verlichting vastgesteld. De huidige openbare verlichting is relatief nieuw en energiezuinig. Er wordt steeds meer over gegaan op duurzame LED-verlichting. In oktober komt er een nieuw Beleidsplan openbare verlichting.

Het meerjarenplan civieltechnische kunstwerken geeft inzicht in het te verwachten onderhoud van de civieltechnische kunstwerken. Het Beheerplan civieltechnische kunstwerken 2015-2020 is in 2020 afgerond. Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuwe programmering voor meerjaren onderhoud aan Civiele kunstwerken. Onderdeel van deze nieuwe programmering is om de inspecties jaarlijks over de een gedeelte van het areaal uit te laten voeren.

Financiële consequenties
Het voor onderhoud van wegen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken benodigde budget is beschikbaar in stelposten en voorzieningen. De stelposten en voorzieningen zijn afgestemd op de uitgaven voor onderhoud die zijn opgenomen in de meerjarenplannen.

In 2022 zijn de volgende bedragen begroot en besteed:

		Begroot	Besteed
Rehabilitatie Wegen		394.000	0
Onderhoud Wegen		522.915	7.600
Onderhoud Openbare Verlichting		135.000	0
Onderhoud Civieltechnische kunstwerken		175.000	0

Het bedrag voor openbare verlichting is nog niet ingezet, deze bedragen worden in 2023 nog aangevraagd. Het bedrag voor rehabilitatie Wegen 2022 is nog niet ingezet. Vanwege capaciteitsproblemen door vertrek van een medewerker, is het niet gelukt om de volledige jaarschijven voor onderhoud wegen en civieltechnische kunstwerken uit te voeren. Dit wordt in 2023 opgepakt, nadat de planning gereed is.

Projecten 2022
In 2022 zijn de volgende projecten uitgevoerd.

Wegen:
In afwachting van een nieuwe inspectie is alleen klein onderhoud gedeeltelijk uitgevoerd. De inspectie is uitgevoerd en wordt op dit moment verwerkt in een nieuwe planning.

Openbare verlichting:
- Alleen klein onderhoud en schadeherstel.

Civieltechnische kunstwerken:
- In afwachting van een nieuw meerjarenplan is alleen noodzakelijk klein onderhoud uitgevoerd.

Riolering en water

Beleidskader
Het beleidskader staat in het vastgestelde Watertakenplan 2019-2023. De watertaken en de rioleringstaken zijn in dit plan samengevoegd. In 2021 is er ook een tussenevaluatie uitgevoerd.

Financiële consequenties

De kosten voortvloeiende vanuit het watertakenplan worden gefinancierd uit de inkomsten van de rioolheffing. Daarnaast vindt financiering plaats met subsidies van derden (voornamelijk op het vlak van klimaatadaptatie).

Projecten 2022

Onder andere:
- Voorbereiding project het Jach;
- Voorbereiding project het Hof;
- Voorbereiding Klimaatbestendig maken (water) van bedrijventerrein Pavijen;
- Voorbereiding Aanbesteding hoofdpost gemalen (telemetrie en communicatie);
- Voorbereiding groot renovatie hoofdgemalen Beesdseweg en Schaepmanlaan;
- Start SSW (Systeemoverzicht stedelijk water), waarbij het hydraulisch en milieutechnisch functioneren van het stedelijk watersysteem wordt getoetst en benodigde maatregelen worden opgesteld;
- Relinen* van de riolering in diverse straten;
- Klein onderhoud pompen en gemalen;
- Inspecteren en reinigen van de riolering in diverse wijken.

* Groot onderhoud van het riool door het van binnenuit repareren met een zogenaamde koustechniek

Groen en spelen

Beleidskader

Mei 2020 is het Groenbeleidsplan en in juli 2021 het Biodiversiteitsplan vastgesteld door de gemeenteraad. Aan deze twee documenten is het Groene uitvoeringsplan ‘21-‘24 gekoppeld, in oktober 2021 vastgesteld door het college.

Het voorjaar van 2020 is het nieuwe speelruimtebeleidsplan vastgesteld.

Financiële consequenties

De uitgaven voor het onderhoud en beheer van het openbaar groen zijn opgenomen in de exploitatierekening. Tot en met 2026 is er een beperkt investeringsbudget (jaarschijven) vanuit het vorige speelbeleidsplan. Ook is er een investeringsagenda groen en spelen waarmee enkele projecten uitgevoerd gaan worden. Voor groen is dit het budget voor groenbeleid en versterken biodiversiteit. Dit budget is beschikbaar voor de jaren 2021-2022. Hiermee worden verschillende vergroenende projecten uitgevoerd die opgenomen zijn in het groene uitvoeringsplan.

Projecten 2022

Spelen
- Het project Bosboomgaard is begin 2023 gestart.
- Voor het 'Eiland Parkstrook' is het gehele participatie- en planproces doorlopen. De uitvoering is begin 2023 gestart.
- Voor de Skatebaan (Otto van Reesweg) hebben de initiatiefnemers één scenario voor de skatebaan en twee scenario’s voor het callisthenicspark gemaakt. Verdere planvorming vindt plaats aan de hand van een lijst met randvoorwaarden die vanuit de gemeente is opgesteld. Op het project zal in 2023 een projectleider worden gezet om het planproces verder te begeleiden.
- Ravelijnstraat (gehele renovatie speelplaats): De planvorming en participatie is afgerond. Het project is begin 2023 in uitvoering gegaan.

- Jekerstraat (gedeeltelijke renovatie speelplaats): De participatie en planvorming is afgerond. Het project gaat in de loop van 2023 in uitvoering. Vooruitlopend hierop zijn begin 2023 enkele platanen van het Jach al vast overplaatst naar de speelplek.
- Er zijn groenontwerpen ('speellandschappen') gemaakt voor de groen-speelzone Sportheldenbuurt-Oost en Wilde Tuinen in Parijsch Zuid. Het groenontwerp is uitgevoerd in Sportheldenbuurt Oost en nog niet wat betreft Wilde Tuinen. (De laatste wacht op de verwijdering van de bouwweg). Voor het speelontwerp is een nieuwe offerte opgevraagd. Uitvoering speelvoorzieningen is gepland in 2023 en afgerond voorjaar 2024. Het trapveld in het gedeelte Wilde Tuinen is wel al uitgevoerd, maar moet nog ingezaaid worden.
- Speelplek Forteneiland-Oost is uitgevoerd. Alleen de speelbeplanting moet nog aangebracht worden.
- Voor het project speelplek Forteneiland-West is de planvorming en participatie afgerond en het groenplan uitgevoerd. Voor wat betreft het spelen zijn in voorjaar 2023 de offertes aangevraagd. Plaatsing speelvoorzieningen is gepland in voorjaar 2024.

Groen

- In ruimtelijke projecten is groen en biodiversiteit integraal opgenomen en wordt naast groen nu ook klimaatadaptatie integraal meegenomen.
- Fase vier van aanleg van geveltuintjes in de binnenstad is gerealiseerd.
- Buiten de binnenstad zijn ook vergroenende bewonersinitiatieven gerealiseerd:
    - Vergroend plein en geveltuinen aan de Zomertaling.
    - Seringeboom is biodiverser ingeplant samen met bewoners
    - Bij de Jacobsvicarie is de "droomtuin" aangelegd samen met bewoners
- De tweede biodiversiteitsmarkt heeft plaats gevonden.
- De actie "Ruil grijs voor groen" heeft plaatsgevonden. Er zijn 5 winnende initiatieven uitgekomen, waarvan er 2 aangelegd zijn en 2 aangelegd gaan worden in 2023.
- Er is samen met ontwerpbureau Poelmans en Reesink gekeken naar een vergroenend ontwerp voor 't Hof.
- De betere en biodiverse verbinding van het station naar de binnenstad langs de Triosingel is gerealiseerd.
- Er is gestart met de aanleg van het avontuurlijk speeleiland met ruimte voor biodiversiteit in de Parkstrook.
- Wortelopdruk bestrijding: (duurzaam groen)
    - Eemweg,
    - Joris Vicary
    - Westersingel
    - Gelddijk
- Aanleg (biodivers) groen op Parijsch
    - Waterlinieweg en zijderupsvlinderlaan (bewoners onderhouden biodiverse haag en takkenrillen, ontstaan omdat zij last van inschijn hadden)
    - Groenstrook Sporthelden Oost
    - Groenstrook Forteneiland Oost
    - Biodivers maken van het groen aan het Willy van Heusdenhof (Wilde Tuinen) Samen met bewoners
    - Bomenlaan langs fietspad westzijde Sporthelden
    - Bomenlaan langs wandelpad Inundatiekanaal
- Bloembollen projecten: (meer vroege nectar bronnen tbv biodiversiteit)
    - Bachlaan
    - Debussystraat
    - Veerweg
- Binnenstad:

- Aantrekkelijke groenstrook Boerenstraat
- Aanplant Vierheemskinderenstraatje

Gebouwen

Vastgoed

a. Vastgoedbeheer (eigendom/middel) staat in dienst van het gemeentelijk accommodatiebeleid (doel/maatschappelijk rendement).
   Op basis van het inhoudelijk beleid wordt een integraal accommodatiebeleidsplan opgesteld, dat invulling geeft aan de doelstellingen uit de verschillend programma's van de gemeente. Het vastgoed staat in dienst van het beleid en wordt ingezet om deze doelstellingen te faciliteren. Vastgoedbeheer is primair gericht op het instant houden (technisch en economisch) van een, uit beleidsoogpunt gezien, passende vastgoedportefeuille voor de gemeente Culemborg. Het facilitair beheer daarentegen geeft uitvoering aan het accommodatiebeleid en ondersteunt het (dagelijks) gebruik van de panden. Het accommodatiebeleid is in 2022 geactualiseerd.

b. Voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed wordt instandhoudingsonderhoud verricht.
   In het komende jaar wordt hetzelfde onderhoudsniveau aangehouden als de afgelopen jaren. Daarnaast worden er verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd in het vastgoed en zijn de verplichte verduurzamingsmaatregelen gerealiseerd.
   Bij de buitensportaccommodaties zijn in 2022 twee voetbalvelden vervangen.

In december 2020 heeft de gemeenteraad het geactualiseerde Meerjarenplan groot onderhoud gemeentelijke gebouwen 2021-2030 vastgesteld. Met de uitvoering hiervan kunnen de gemeentelijk gebouwen in stand gehouden worden. De jaarlijks fluctuerende kosten van het groot onderhoud worden geëgaliseerd door middel van een voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Tractie

De gemeente heeft de beschikking over een eigen tractiepark. Culemborg heeft naast diverse auto's onder andere een eigen veegmachine, kolkenzuiger, vrachtwagen en kraan. Voor het vervangen van de tractie is een investeringsplan opgesteld.

In 2022 is een tractor vervangen.

Paragraaf Financiering

Inleiding

Algemeen

1. Rentevisie

Naast de ontwikkeling van de omvang van de financieringsbehoefte is de renteontwikkeling een belangrijke factor. In 2022 zijn we geconfronteerd met enkele geopolitieke ontwikkelingen die ertoe hebben bijgedragen aan een hoge inflatie, ruim boven de gewenste 2%. Het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) is erop gericht om het inflatiepercentage terug te brengen naar 2%. Het instrument wat hiervoor wordt gebruikt is een verhoging van de rente. Dit is zichtbaar geweest in 2022 waar we van negatieve rentes naar een gemiddelde van 3 á 4% zijn gegaan.

Voor het rentepercentage van een langlopende lening (10-jaars) was de verwachting dat deze in 2022 tussen -/- 0,20% en 0,00% zou schommelen. Het daadwerkelijk percentage was in 2022 voor langlopende leningen was in de eerste maanden van 2022 conform deze verwachting, echter door een exorbitante verhoging van o.m. de energieprijzen is de inflatie significant gestegen. Dit heeft zijn invloed gehad op de rentepercentages, deze zijn zeker de laatste 6 maanden van 2022 gaan stijgen. De rente op een 10 jaar lineaire lening is daarmee uitgekomen op ongeveer 3% per ultimo 2023

Voor de 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate) was de verwachting dat het rentepercentage rond de -/- 0,5 en -/- 0,3% zou schommelen. Gedurende het jaar 2022 is de 3 maands Euribor geleidelijk gestegen van -/-0,570 naar 2.202% met een gemiddelde van 0.348%.

Gemeente specifiek

Op het gebied van financiering heeft de gemeente Culemborg een rustig jaar achter de rug. Een gedeelte van de uitgaven is met behulp van kasgeldlening gefinancierd, wat o.m. door rente-technische overwegingen is ingegeven. De rente op de kasgeldleningen is lager dan op langlopende leningen, bijkomend voordeel is dat de gemeente flexibel blijft met de benodigde liquiditeiten. De gemeente heeft t.b.v. een aankoop van een vastgoed object hiervoor wel een langlopende lening over een periode van 10 jaar afgesloten.

2. Renterisicobeheer

Onder renterisico wordt verstaan de onzekerheid over de hoogte van toekomstige rente uitgaven en –inkomsten. Voor de beheersing van de renterisico's gelden een aantal concrete richtlijnen.

1. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt het bedrag waarvoor de gemeente maximaal kortlopende leningen mag afsluiten. Kortlopende leningen zijn leningen korter dan één jaar. Het maximum wordt volgens de Wet fido berekend op basis van een vast percentage (8,5%) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor 2022 bedroeg de kasgeldlimiet € 7.228.000.
Kort geld is momenteel goedkoper dan lang geld. Het is de gemeente echter niet toegestaan om in haar financieringsbehoefte te voldoen door het onbeperkt aantrekken van kort geld.

(x € 1.000)

Kasgeldlimiet voor het begrotingsjaar 2022	Kw. 1	Kw. 2	Kw. 3	Kw. 4

Totaal netto vlottende schuld	-3612	1.322	998	366
Toegestane kasgeldlimiet	7.228	7.228	7.228	7.228
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**10.840**	**5.906**	**6.230**	**6.862**

Per kwartaal wordt gemeten of de gemeente binnen de kasgeldlimiet blijft.
In 2022 is er geen sprake geweest van overschrijding van de kasgeldlimiet

2. Renterisiconorm

Om het risico van renteaanpassing en herfinanciering bij langlopende leningen te beperken is de renterisiconorm geïntroduceerd. Deze norm houdt in, dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal per 1 januari.
Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanig opbouw van de leningenportefeuille te komen dat het renterisico in voldoende mate wordt beperkt. Indien een leningenportefeuille gelijkmatig is opgebouwd, zal ook het renterisico over de vaste schuld gelijkmatig in de tijd verspreid zijn.

(x € 1.000)

Renterisiconorm en renterisico vaste schulden	Jaarrekening 2022
Begrotingstotaal	85.036
Vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	17.007
Maximaal risico op vaste schuld	10.757
Ruimte (+)/ Overschrijding (-)	**6.250**

Met een maximaal risico van € 10.757.000 voor de herfinanciering van de vaste schuld, is de gemeente onder de renterisiconorm gebleven. In 2022 zijn er geen renteherzieningen op de portefeuille met langlopende leningen geweest.

3. Renteschema

Om er voor te zorgen dat in de begroting en verantwoording de totale rentelasten inzichtelijk zijn, is in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) opgenomen dat de paragraaf financiering in ieder geval inzicht geeft in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend met behulp van de (omslag)rente.

(bedragen x € 1.000)

Rente toerekening 2022	
De externe rentelasten over korte en lange financiering	505
De externe rentebaten	331
Totaal door te rekenen externe rente	**174**
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	46
Rente projectfinanciering toegerekend aan betreffend taakveld	0
Saldo door te rekenen externe rente	**128**
Rente eigen vermogen	n.v.t.
Rente voorzieningen	n.v.t.
De aan taakvelden/programma's toe te rekenen rente	**128**

De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	201
Renteresultaat op het taakveld Treasury	-73

Toelichting renteresultaat 2022
Het gehanteerde rentepercentage ten laste van de integraal gefinancierde activa bedraagt 0,25% met een rentelast van € 201.000. De werkelijke rentelasten in 2022 die aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast bedraagt € 128.000.

Koersrisicobeheer

Koersrisico
Vanwege het verplichte schatkistbankieren zijn er geen koersrisico's in het kader van het treasurybeleid. Aandelen van nutsbedrijven zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken en worden niet als risicovolle beleggingen beschouwd. Het betreft hier aandelen in de NV BNG Bank, Vitens, Oiko, Grootboek Nationale Schuld, Bouwfonds en de Stichting Parijsch.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de instanties waarbij sprake is van een vorm van deelname in het kapitaal van de desbetreffende instelling. Grootboek Nationale schuld is in 2022 volledig door het Ministerie van Financiën afgelost, derhalve staat de boekwaarde per ultimo 31-12-2022 op 0. In de tabel is deze opbrengst opgenomen voor een totaal bedrag van € 50.600. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- Rente: € 622,94
- Afkoopwaarde: € 70.768,68
- Aankoopwaarde: € 20.779,37
- Boekwinst op verkoop: € 49.989,31
- Netto opbrengst: € 50.612,25

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rating	Boekwaarde per 31-12-2022	Netto opbrengst 2022
Vitens	Geen rating	27	0
Oiko	Geen rating	100	0,5
NV BNG Bank	AAA	20	20
Grootboek Nationale schuld		0	50,6
Cum. Pref. Bouwfonds		2	0
Stichting Parijsch		454	0
Totaal		**603**	**71,1**

Een rating is te beschouwen als een kwaliteitskeurmerk. Ratings worden uitgedrukt in een combinatie van letters. Een Triple A-rating is de hoogst mogelijke rating. Hoe hoger de rating, hoe lager het kredietrisico voor een belegger en vice versa.

De deelnemingen zijn tegen verkrijgingsprijs verantwoord. Het tegen verkrijgingsprijs (of lagere marktwaarde) verantwoorden is in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om qua treasury goed inzicht te geven in de waarde van de beleggingsportefeuille ligt het meer voor de hand om naast de boekwaarde ook de marktwaarde (=verkoopwaarde) te vermelden. Doordat het aandelen betreft van niet-beursgenoteerde ondernemingen die tevens beperkt verhandelbaar zijn, is dat niet mogelijk.

Kredietrisico

Het uitzetten van middelen in het kader van treasury is alleen nog toegestaan binnen de kaders van de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden. Hierdoor doen zich bij het uitzetten van middelen geen (nieuwe) kredietrisico's voor.
Bij het verstrekken van leningen, garanties of borgstellingen uit hoofde van de publieke taak worden, indien mogelijk, zekerheden of garanties geëist.
Bij kredietrisico's kan een onderverdeling in de volgende categorieën worden gemaakt:

A. Verstrekte geldleningen
In het verleden zijn leningen aan derden verstrekt. Het huidige beleid is om hier terughoudend mee om te gaan, vanwege het risico dat eraan verbonden is.

(bedragen x € 1.000)

Verstrekte geldleningen	Stand per 1-1-2022	Aflossing 2022	Verstrekt 2022	Stand per 31-12-2022	Rente gemiddeld	Looptijd
St. Kleurrijk Wonen	10.139	791	0	9.347	1,98%	2033
CV Parijsch	9.500	4.000	0	5.500	-0,112%	2025
St Jachthaven	338	13	0	325	4,75%	2038
Gelderlandfabriek	150	0	0	150	0,36%	2035
Zorg om voedsel	10	0	0	10	0,00%	2023
Totaal	**20.137**	**4.804**	**0**	**15.333**		

B. Garantstelling
In het verleden zijn garanties verstrekt aan met name woningbouwcorporaties of maatschappelijke organisaties. Ook hier voert de gemeente een terughoudend beleid. In onderstaand tabel wordt een overzicht gegeven van de gegarandeerde geldleningen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen de garanties waarbij de gemeente als achtervang fungeert en de garanties waarbij de gemeente direct risicodrager is.

(bedragen x € 1.000)

Gegarandeerde geldleningen	Stand per 1-1-2022	Opname 2022	Afname 2022	Stand per 31-12-2022
Particuliere woningbouw	64.885		11.162	53.723
Woningbouwcorporaties	57.339		500	56.839
Gemeente als achtervang	**122.224**		**11.662**	**110.562**
Culturele-/sportvereniging/zorg	9.484		535	8.949
Gemeente als directe risicodrager	**9.484**		**535**	**8.949**
Totaal	**131.708**		**12.197**	**119.511**

Met betrekking tot de particulieren woningbouw staat de gemeente voor hypotheken die zijn afgesloten voor 1995 voor 100% garant. In 1995 is gestart met de Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekende voor de gemeente dat zij niet alleen garant stond voor de aangegane particuliere hypotheken, maar samen met de Rijksoverheid; ieder voor 50%. In 2011 heeft het Rijk deze garantstelling voor de NHG geheel voor haar rekening genomen. Dit betekent dat het risico voor de gemeente in de loop van de komende jaren afneemt.

Ook voor leningen van de woningbouwcorporaties staat de gemeente - samen met het Rijk - als achtervang garant. Ondanks enkele faillissementen en ander financiële malversaties bij de woningbouwcorporaties is het tot op heden niet voorgekomen dat een beroep moest worden gedaan op deze achtervang constructie, waardoor het toekomstige risico dat de gemeente haar achtervang rol moet uitoefenen als gering wordt ingeschat.

Intern liquiditeitsbeheer

Interne liquiditeitsrisico's worden beperkt door de financieringsactiviteiten te baseren op een liquiditeitsprognose. Om een goed inzicht te krijgen welke geldlening afgesloten moet worden en hoeveel moet worden geleend en met welke looptijd, moet de informatievoorziening verder worden verbeterd. Om dit te verbeteren zijn in 2022 afspraken met de vakafdelingen gemaakt over welke informatie de treasurer nodig heeft voor het maken van de prognose en in welke frequentie dit door de afdelingen aangeleverd dient te worden.

Financiering

Langlopende geldleningen

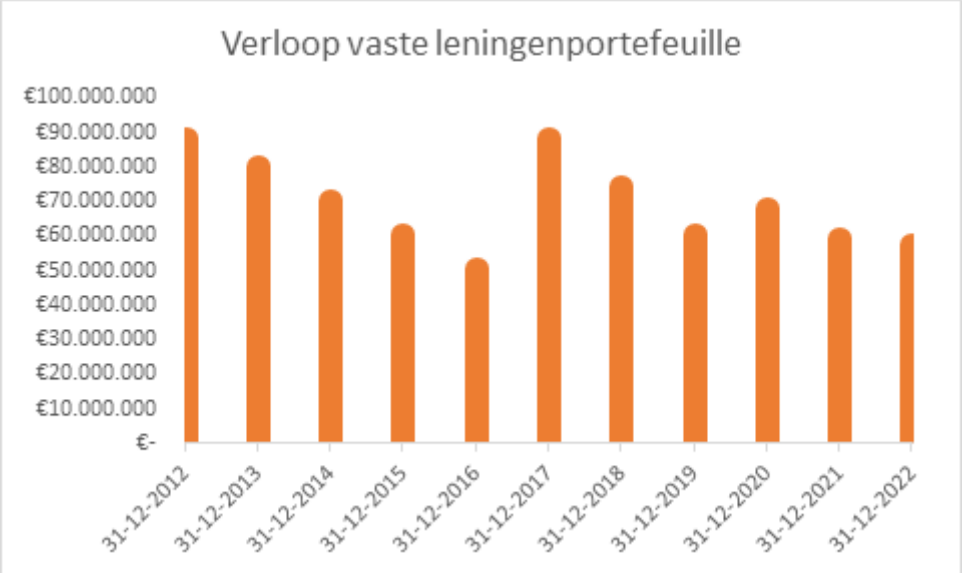
In het onderstaand overzicht wordt een beeld geschetst van het verloop van de vaste leningenportefeuille voor het jaar 2022.

(bedragen x € 1.000)

Mutaties in portefeuille	Bedragen	Rentepercentage
Stand per 1 januari 2022	59.272	-/- 0,236%- 3,17%
Nieuwe leningen	10.000	2,5%
Reguliere aflossingen	10.757	
Vervroegde aflossingen	0	
Stand per 31 december 2022	**58.515**	

Het al dan niet aantrekken van geld hangt af van het verloop van kasstromen in de gemeente en het verschil tussen inkomsten en uitgaven. De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald door het verloop van verschillende kasstromen: liquiditeitsverloop vanuit de exploitatie, meerjarig investeringsplan, liquiditeitsverloop binnen grondexploitaties en herfinanciering van aflopende leningen.

Grafiek verloop vaste leningen over een periode van 10 jaar

In de periode van 2012 tot en met 2016 is het saldo van de leningenportefeuille gestaag gedaald, mede door het steeds meer aantrekken van kasgeldleningen. In 2017 is deze kasgeldportefeuille in zijn geheel overgezet naar een aantal vaste leningen, waardoor het saldo van de opgenomen

leningen per 31 december 2017 beduidend hoger was ten opzichte van de voorafgaande jaren. Eind 2020 is het saldo van de opgenomen leningen weer opgelopen, voornamelijk als het gevolg van vaste leningen die zijn opgenomen en aan de CV Parijsch (per ultimo 2020 totaal € 14.500.000) doorverstrekt. Eind 2021 zijn de leningen aan CV Parijsch nog € 9.500.000

Kasgeldleningen

Om aan de lopende verplichtingen te kunnen voldoen zijn er in 2022 kasgeldleningen aangetrokken. De reden om een kasgeldlening aan te trekken heeft enerzijds rente technische gronden (korter is goedkoper) en anderzijds te maken met de onzekerheid met betrekking tot toekomstige gemeentelijke inkomsten en uitgaven.

(bedragen x € 1.000

Looptijd	Opgenomen bedrag	Rentepercentage
9-3-2022 t/m 9-5-2022	5.000	-/- 0,485%
9-5-2022 t/m 11-7-2022	7.000	-/- 0,470%
11-7-2022 t/m 12-9-2022	7.000	-/- 0,200%
12-9-2022 t/m 14-11-2022	3.000	0,91%
15-12-2022 t/m 19-2-2023	1.000	1,24%

Relatiebeheer

Met de huisbankier BNG Bank vindt periodiek overleg plaats, waarbij aandacht wordt besteed aan eventuele nieuwe ontwikkelingen. In maart 2022 heeft overleg met de BNG plaatsgevonden, waarbij geconcludeerd kon worden dat de faciliteiten als toereikend moeten worden beschouwd en de condities als marktconform.

Schatkistbankieren

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een drempelbedrag te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag is in 2022 vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG bankrekening

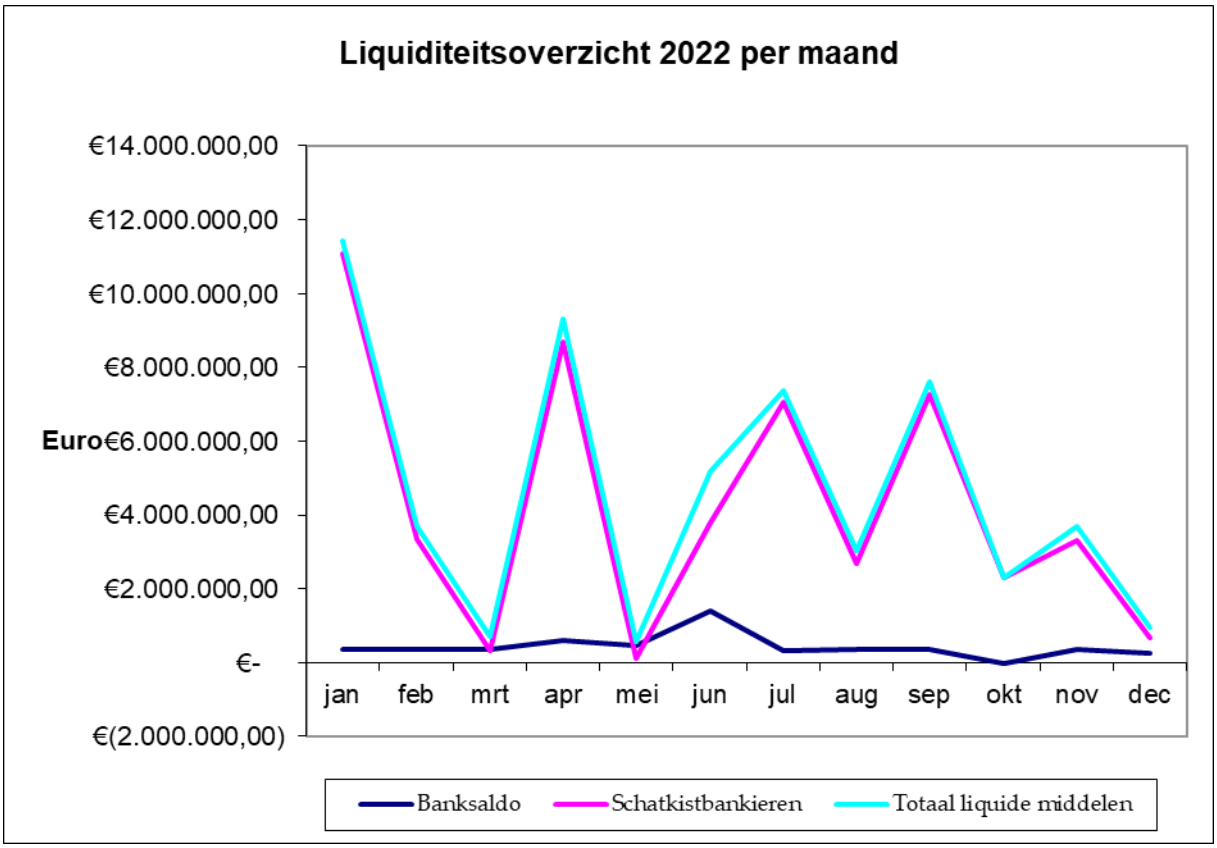
Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.700**	**1.700**	**1.700**	**1.700**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten ‘s Rijks schatkist aangehouden middelen**	**301**	**377**	**349**	**368**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.400	1.323	1.352	1.333
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	85.036	85.036	85.036	85.036
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.036	85.036	85.036	85.036

(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,02 of (4c)*0,002 + € 10,0 miljoen met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1.700	1.700	1.700	1.700
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	27.100	34.349	32.129	33.822
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) – (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	301	377	349	368

In 2022 is er geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.

Kasbeheer

Het kasbeheer bestaat uit saldo- en liquiditeitenbeheer en het beheer van de geldstromen betreffende debiteuren en crediteuren. Er wordt op toegezien dat de liquiditeitspositie van voldoende omvang is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig worden nagekomen.
In onderstaande grafiek wordt het beeld voor 2022 getoond. Het algemene beeld is dat de liquiditeitspositie van de gemeente sterkt fluctueert wat o.m. wordt veroorzaakt door het aflossen van aangegane geldleningen, grotere uitgaven binnen het sociaal domein en gedane investeringen. In de 2e helft van 2022 is de rente aan het stijgen gegaan, wat zich vertaald in een lagere liquiditeitspositie om overliquiditeit en de daarmee samenhangende rentelasten zoveel als mogelijk te beperken.

Liquiditeitsoverzicht 2022 per maand
€14.000.000,00
€12.000.000,00
€10.000.000,00
€8.000.000,00
Euro €6.000.000,00
€4.000.000,00
€2.000.000,00
€-
€(2.000.000,00)
jan
feb
mrt
apr
mei
jun
jul
aug
sep
okt
nov
dec
Banksaldo
Schatkistbankieren
Totaal liquide middelen

Paragraaf Verbonden partijen

Een groot aantal van de gemeentelijke doelstellingen wordt niet alleen door de gemeentelijke organisatie zelf, maar ook door samenwerkingsverbanden gerealiseerd. De relatie tussen de gemeente en deze partijen kan sterk verschillen. Rond de gemeentelijke organisatie is een aantal schillen te zien.

1. Het dichtst bij de gemeentelijke kern ligt dan de schil met de organisaties waarvoor de gemeente een financieel risico draagt en ook bestuurlijk (mede) verantwoordelijk is. Binnen deze schil liggen de gemeenschappelijke regelingen.
2. Meer naar buiten toe komen we bij de privaatrechtelijke rechtspersonen met een gemeentelijke deelname.
3. Daarnaast zijn er de organisaties die met behulp van een gemeentelijke subsidie een bijdrage leveren aan het realiseren van gemeentelijke doelstellingen. Met de meeste van deze organisaties hebben we meerjarige budgetcontracten afgesloten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de samenwerkingsverbanden waarin de gemeente Culemborg een “bestuurlijk én een financieel” belang heeft.

- Een bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente zeggenschap heeft, of door een zetel in het bestuur van een organisatie, of uit hoofde van stemrecht.
- Er is een financieel belang wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld en die verliest bij een eventueel faillissement van de verbonden partij en/of er financiële problemen bij de verbonden partij zich manifesteren en deze op de gemeente kunnen worden verhaald.

Onze gemeente heeft met veel organisaties een relatie, maar die voldoen niet allemaal aan de eerder genoemde criteria van verbonden partijen. De organisaties die wel aan de definitie van verbonden partijen voldoen, zijn onder te verdelen in:

- gemeenschappelijke regelingen;
- deelnemingen;
- stichtingen;
- publiek-private samenwerkingen (PPS).

Om in lijn met artikel 15 lid 2 en artikel 26 van de BBV te rapporteren zullen voor de verbonden partijen tevens de volgende gegevens gemeld worden:

- De werkelijke omvang van de bekostiging in het jaar.
- De werkelijke omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het jaar.

1. Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen (verlengd lokaal bestuur) voeren voor de gemeente het beleid en het beheer uit op terreinen waar zij bekend of deskundig in zijn. Wij kiezen voor een gemeenschappelijke regeling als wij dit beleid niet alleen of niet doeltreffend en doelmatig zelfstandig kunnen uitvoeren.

	Regio Rivierenland					
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De Regio Rivierenland is een gemeenschappelijke regeling van acht gemeenten waarbinnen op regionaal niveau voor de gemeenten taken worden uitgevoerd op het gebied van verkeer en vervoer, milieu, ruimtelijke ordening en waterbeheersing, volkshuisvesting, onderwijs, economie, arbeidsmarkt, volksgezondheid en zorg (jeugdbeleid, Wmo). De gemeenschappelijke regeling voert zowel uitvoeringstaken als (strategische) beleidstaken uit.					
Bestuurlijk belang	Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB). Het AB bestaat uit acht leden en een onafhankelijk voorzitter. Elke gemeente heeft één zetel. Voorzitter van het AB is een gemeenschappelijk lid, dat door alle gemeenten gezamenlijk wordt aangewezen. De voorzitter van het AB heeft geen stemrecht in het AB. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur dat bestaat uit drie leden. *Belang Culemborg:* Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma leefbare stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Begroot Eigen vermogen**		**Begroot Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	732	732	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b	n.n.b.

	Avri					
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De Avri is een gemeenschappelijke regeling van 8 gemeenten die taken uitvoert op het gebied van afvalinzameling en afvalbeheer, het beheer van de openbare ruimte en toezicht en handhaving van de openbare ruimte.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur (AB) zijn alle betrokken gemeenten vertegenwoordigd en bestaat derhalve uit 8 leden. De voorzitter wordt door en uit het AB aangewezen. Het AB benoemt de leden van het Dagelijks Bestuur dat bestaat uit 3 leden, te weten een voorzitter en 2 door het AB uit zijn midden aan te wijzen leden. Belang Culemborg: Wethouder J. Reus heeft zitting in het Dagelijks - en in het Algemeen bestuur en is voorzitter van Avri. Wethouder M. Wichgers is aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren, Culemborg, West Betuwe, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Onderhoud en beheer heeft ook een relatie met de paragraaf lokale heffingen.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	0*	0*	1.388	1.806	43.359	45.278

*De activiteiten van de Avri worden gefinancierd uit de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat de gemeente Culemborg een indirect financieel belang heeft in de GR.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)						
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Uitvoering wettelijke taken van op gebied van brandweer (regionaal en lokaal), geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen (GHOR) en regionale ambulancevoorziening (RAV) in de Veiligheidsregio Gelderland Zuid. Daarmee wordt aangesloten bij het gebied van de politieregio, waardoor een doelmatig georganiseerde én een gecoördineerde samenwerking tussen de parate diensten kan worden gerealiseerd.					
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur (AB) door hun burgemeester; het Algemeen Bestuur telt 16 leden. Alle leden hebben 1 stem, tenzij er een besluit genomen moet worden over de jaarrekening, begroting, begrotingswijziging of het regionaal beheers-programma. Daarvoor geldt een gewogen stemrecht per 20.000 inwoners, waarbij elke gemeente minimaal 1 stem heeft. De burgemeester van de gemeente Nijmegen is uit hoofde van zijn functie van korpsbeheerder zowel voorzitter van het AB als het DB. Het DB bestaat uit 6 leden. *Belang Culemborg:* Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het AB.					
Betrokkenen	De gemeenten Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Groesbeek, Heumen, Maasdriel, Neder-Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Leefbare Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	2.071	2.071	7.071	7.783.	62.792	66.131

	Werkzaak Rivierenland					
Vestigingsplaats	Geldermalsen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke Regeling					
Openbaar belang	Het streven naar een zo hoog mogelijk niveau van arbeidsparticipatie van de inwoners van de deelnemende gemeenten en, indien nodig, het verstrekken van uitkeringen aan de doelgroep voor de kosten van levensonderhoud. De Gemeenschappelijke Regeling voert de wettelijke taken uit die deelnemers hebben op grond van de Participatiewet, met uitzondering van bijzondere bijstand. Deze is bij de gemeente belegd.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit 8 leden: 1 lid per gemeente. Elk lid heeft 1 stem. Besluiten worden genomen bij gewone meerderheid, tenzij anders is geregeld. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 3 leden, aan te wijzen uit het AB. De DB-leden zijn AB-leden afkomstig uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Belang Culemborg: Wethouder D. Bijvoet heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Buren (alleen voor SW), Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe (alleen voor SW), Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal (alleen voor P-wet, SW is elders belegd) en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De Gemeenschappelijke Regeling is opgenomen in het programma Sociale Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	15.369	13.475	4.503	5.756	3.992	5.633

Regionaal Archief Rivierenland (RAR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	**Gemeenschappelijke regeling**					
Openbaar belang	Het gemeenschappelijk beheer van de archiefbewaarplaats(en) van de deelnemers en van hun daar naar toe overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar de archiefbewaar-plaats(en) overgebrachte archiefbescheiden.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur (AB) zijn de betrokken gemeenten vertegenwoordigd door een lid per deelnemende gemeente. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit 3 – door het AB aan te wijzen – leden uit het AB. Belang Culemborg: Vanuit Culemborg heeft wethouder M. Wichgers zitting in het Algemeen Bestuur. Wethouder J. Reus is aangewezen als plaatsvervangend lid van het AB. Daarnaast is de Culemborgse raad vertegenwoordigd in de voorbereidende Besluit- en Oordeelsvormende Vergaderingen (BOV) ten behoeve van het AB.					
Betrokkenen	Deelnemende gemeenten zijn Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Ondernemende Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	320	314	591	702	8.258	8.670

Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Het recreatieschap behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van de infrastructuur voor openluchtrecreatie en toerisme op bovenlokaal niveau. Samen met het Natuur- en Recreatieschap Lingegebied en het Recreatieschap Over-Betuwe wordt deelgenomen in de B.V. Recreatie-maatschappij Rivierengebied. Via de uitvoeringsorganisatie Uit®waarde ontwikkelt, exploiteert en onderhoudt zij de toeristische en dagrecreatieve infrastructuur in het Rivierengebied.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd, met dien verstande dat een lid en een plaatsvervangend lid wordt aangewezen. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de leden van het Algemeen Bestuur. Belang Culemborg: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het Algemeen Bestuur van het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.					
Betrokkenen	Deelnemende gemeenten zijn Buren, Culemborg, Druten, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe en West Maas en Waal.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling heeft een relatie met het programma Sociale Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	n.v.t.	n.v.t.				

Belastingsamenwerking Rivierenland (BSR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Samenwerking bij de heffing, invordering en kwijtschelding van de waterschapsbelastingen, afvalstoffenheffing en gemeentelijke belastingen alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (wet WOZ) en het beheer en de uitvoering van de Basisregistratie voor Adressen en Gebouwen (BAG). De verordende bevoegdheid blijft bij de gemeente.					
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) bestaat uit zoveel leden als er deelnemers zijn, waarbij het Waterschap 2 leden benoemt. Uit het AB wordt een Dagelijks bestuur (DB) van 3 leden gekozen, bestaande uit een voorzitter en twee leden. Ten minste 1 van de DB-leden wordt gekozen uit de vertegenwoordiging namens het Waterschap. Belang Culemborg: Wethouder C. Stolwijk heeft zitting in het AB. Wethouder M. Wichgers is aangewezen als plaatsvervangend lid.					
Betrokkenen	Het Waterschap Rivierenland, Regio Rivierenland (Avri) en gemeenten Culemborg, Maasdriel, Montfoort, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Wijk bij Duurstede en IJsselstein.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen bij de algemene dekkings-middelen en heeft ook een relatie met de paragraaf lokale heffingen.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	473	444	385	397	8.111	9.124

	GGD Gelderland-Zuid					
Vestigingsplaats	Nijmegen					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg en het uitvoeren van taken die in wet- en regelgeving aan de gemeenten of de GGD'en zijn opgedragen.					
Bestuurlijk belang	Alle betrokkenen zijn vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur. Het Algemeen bestuur telt 16 zetels. Het Algemeen Bestuur wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de voorzitter van het Algemeen Bestuur en minimaal 4 andere leden. Deze worden aangewezen door het Algemeen Bestuur. Belang Culemborg: Wethouder M. Peters heeft zitting in het Algemeen Bestuur.					
Betrokkenen	De gemeenten Berg en Dal, Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Zaltbommel, Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen en Wijchen.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in het programma Sociaal Domein.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	1.183	1.122	2.081	2.547	14.625	14.250

Omgevingsdienst Rivierenland (ODR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	De gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht, waaronder tevens wordt begrepen het belang van een goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten Gelderland.					
Bestuurlijk belang	Alle betrokken gemeenten zijn vertegenwoordigd met één collegelid in het Algemeen Bestuur (AB). Het AB bestaat uit 9 leden. Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat naast de voorzitter van het AB uit drie leden. Belang Culemborg: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het AB.					
Betrokkenen	De deelnemers zijn het college van GS van de provincie Gelderland en de colleges van de gemeenten Buren, Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas & Waal en Zaltbommel.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen in de het programma Leefbare Stad.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	1.510	1.600	1.500	1.497	5.616	6.097

Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe (BvoWB)						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	Gemeenschappelijke regeling					
Openbaar belang	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de bedrijfsvoeringstaken met als doel het verlagen van kosten, het verhogen van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het bieden van kansen aan medewerkers.					
Bestuurlijk belang	Iedere deelnemer wijst 1 lid van het bestuur aan. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest heeft zitting in het bestuur en is voorzitter van de BWB. Wethouder C. Stolwijk is aangewezen als plaatsvervangend lid.					
Betrokkenen	De deelnemers zijn de gemeenten Culemborg, Tiel en West Betuwe.					
Relatie met programma's	De gemeenschappelijke regeling is opgenomen onder de algemene dekkingsmiddelen en heeft ook een relatie met de paragraaf bedrijfsvoering.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	6.003	6.018	929	1.943	8.005	7.061

Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland (UBR)						
Vestigingsplaats	Tiel					
Rechtspositie	Een samenwerkingsverband (gemeenschappelijke regeling)					
Openbaar belang	UBRivierenland is verantwoordelijk voor de aanleg, het beheer en het onderhoud van een breedbandnetwerk in het buitengebied van de deelnemende gemeenten.					
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het Dagelijks Bestuur wordt gevormd door de leden van het Algemeen Bestuur. *Belang Culemborg*: Wethouder M. Wichgers heeft zitting in het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van UBRivierenland.					
Betrokkenen	De gemeenten zijn Culemborg, Maasdriel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.					
Risico's	· Het Gouvernance Protocol van de UBRivierenland zorgt voor een adequate informatievoorziening naar gemeenteraden. · De deelnemende gemeenten zijn voor hun aandeel aansprakelijk als vermogenstekorten zouden ontstaan of de UBR niet in staat is om aan de aflossingsverplichtingen van de lening te voldoen. Het gemeentelijk aandeel wordt berekend op basis van de stemverhouding, overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in de gemeenschappelijke regeling Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland. · Op basis van het in 2020 bereikte percentage aanmeldingen is het ROI reeds bereikt. Het operationele financiële risico is daarmee nihil geworden onder reguliere omstandigheden. · De investering in UBRivierenland (€ 37.500.000) is volledig gefinancierd door BNG.					
Relatie met programma's	Leefbare stad					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Begrote bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	0*	0*				

*Gemeentelijke bijdrage, Rijks- en provinciale uitkeringen en subsidies zijn niet van toepassing.

2. Deelnemingen

De gemeente Culemborg is in het bezit van aandelen van een aantal vennootschappen. Met deze deelnemingen behartigt de gemeente het publieke belang.

	BNG Bank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtspositie	NV (deelneming)
Openbaar belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector). Met specifieke financiële dienstverlening draagt BNG Bank bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarnaast streeft BNG Bank naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.
Bestuurlijk belang	De gemeente Culemborg heeft geen zetel in het Bestuur en de Raad van commissarissen van BNG Bank. De gemeente heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente heeft 8.775 aandelen met een nominale waarde van € 19.910 in haar bezit.
Betrokkenen	De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap.
Relatie met programma's	Algemene dekkingsmiddelen en de paragraaf financiering.

	Vitens N.V.
Vestigingsplaats	Utrecht
Rechtspositie	NV (deelneming)
Openbaar belang	De uitoefening van een publiek (drink-)waterbedrijf in de ruimste zin van het woord. Dat houdt onder meer in: winning, productie, transport, verkoop en distributie van water en verder het verrichten van alles dat met de publieke watervoorziening verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders hebben geen directe bemoeienis met de dagelijkse gang van zaken binnen het bedrijf. Een Raad van Commissarissen houdt toezicht. De gemeente Culemborg heeft als aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders een bestuurlijk belang. De gemeente is houder van 26.705 aandelen in deze vennootschap.
Betrokkenen	Behalve Nuon zijn gemeenten en provincies in het voorzieningsgebied aandeelhouder van Vitens, dat is opgezet als naamloze vennootschap.
Relatie met programma's	Programma algemene dekkingsmiddelen.

3. PPS-constructies

Publiek Private Samenwerking (PPS) is een middel om beleidsdoelen te realiseren. De samenwerking met marktpartijen moet meerwaarde opleveren. De samenwerking kan leiden tot efficiëntere uitvoering van plannen en projecten door het benutten van kennis en expertise van andere partijen en het spreiden van risico’s.

	CV Parijsch					
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	CV (PPS)					
Openbaar belang	Op 18 december 1995 heeft de gemeente een samenwerkingsovereenkomst gesloten met Joh. Mourik & Co. Holding B.V., genaamd de ontwikkelingsmaatschappij Parijsch. De stichting Parijsch treedt op als beherend vennoot van de CV Parijsch. In de loop van de jaren is deze overeenkomst enkele keren herzien. In 2021 hebben de partners de afspraken voor de nog te ontwikkelen delen van Parijsch Zuid vastgelegd in de 'Samenwerkingsovereenkomst Parijsch Zuid'.					
Bestuurlijk belang	Als deelnemer in de stichting heeft de gemeente een bestuurlijk belang. Het doel van de initiële samenwerkingsovereenkomst was het tot ontwikkeling brengen van het initiële plangebied tot woningbouw. Aanvullend hebben de partijen voor het plangebied Parijsch-Zuid uitgangspunten vastgesteld tot kwaliteitsverbetering van de woningbouwontwikkeling in het plangebied Parijsch-Zuid om daarmee aan te sluiten op de ontwikkelingen in de woningmarkt en in het vakgebied van gebiedsontwikkeling. Daarmee geven ze invulling aan het raadsbesluit hierover (18-1-2018). Het financieel belang is het bedrag dat de gemeente als werkkapitaal heeft gestort in de stichting. Financiële risico's die verbonden zijn aan de grondexploitatie van het plan. Belang Culemborg: Burgemeester G. van Grootheest is voorzitter van het stichtingsbestuur CV ontwikkelmaatschappij Parijsch.					
Betrokkenen	Joh. Mourik & Co. Holding B.V. te Groot-Ammers (voor 62,5%) en de gemeente Culemborg (voor 37,5%).					
Relatie met programma's	Het programma Wonen en de paragraaf grondbeleid.					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
			2.092	n.n.b.	11.959	n.n.b.

4. Stichtingen

De gemeente Culemborg heeft de stichting Accommodatiebedrijf Culemborg, de stichting Zwembad Culemborg en de Stichting Beheer Aandelen Logistieke Hotspot Rivierenland als Verbonden Partij.

Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg						
Vestigingsplaats	Culemborg					
Rechtspositie	Stichting					
Openbaar belang	Het duurzaam exploiteren van de Brede School Culemborg-Oost (BSCO).					
Bestuurlijk belang	De stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is eigenaar van de BSCO en voorziet daarmee in (een deel van) de behoefte aan onderwijscapaciteit in de gemeente Culemborg. Hiermee vervult zij (een deel van) de zorgplicht voor het huisvesten van leerlingen in de gemeente Culemborg.					
Betrokkenen	De gemeente Culemborg.					
Relatie met programma's	De Stichting Accommodatiebedrijf Culemborg is opgenomen in het programma Groene Stad					
Financieel belang (x € 1.000)	**Begrote bijdrage 2022**	**Werkelijke bijdrage 2022**	**Eigen vermogen**		**Vreemd vermogen**	
			31-12-2021	**31-12-2022**	**31-12-2021**	**31-12-2022**
	0	0	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding grondbeleid

De paragraaf Grondbeleid is een vast onderdeel van de begrotings- en verantwoordingscyclus van de gemeente. In deze paragraaf krijgt u informatie over:

- het grondbeleid van de gemeente Culemborg
- relevante ontwikkelingen en kaders, waarbinnen wij het grondbeleid uitvoeren
- onze projecten en activiteiten, met inzicht in de financiële resultaten
- de risico's die zich binnen de projecten voordoen
- de financiële gevolgen van de projecten voor de gemeentelijke jaarrekening.

Artikel 16 van de BBV stelt eisen aan de inhoud van deze paragraaf. Daaraan is voldaan. Het voeren van grondbeleid en het uitvoeren van projecten is echter een zeer complexe materie. Dat vraagt op onderdelen meer toelichting dan in een paragraaf in de jaarrekening kan worden gegeven. Daarom wordt ook dit jaar weer, tegelijk met de jaarrekening, het meerjarenprogramma grondexploitatie (MPG) uitgebracht. Hierin wordt met meer diepgang een toelichting gegeven op de projecten en activiteiten van de gemeente. Het MPG is formeel geen onderdeel van de jaarrekening, maar het helpt u om de inhoud van de jaarrekening en de begroting op het gebied van grondexploitaties nog beter te duiden. Op deze wijze kan het MPG van betekenis zijn als instrument ten behoeve van de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De cijfers in het MPG 2023 (GZDGCB 866503) sluiten aan bij de jaarrekening 2022.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de begrotingsprogramma's

De wijze waarop wij onze rol ten behoeve van ruimtelijke doelstellingen kiezen en uitvoeren is vastgelegd in de nota grondbeleid 2020. Deze nota speelt onder meer in op de aankomende inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin een integrale visie op de fysieke leefomgeving centraal staat.
Het hoofddoel van het grondbeleid is het bereiken van een goed gebalanceerde gebiedsontwikkeling. Waar voor de kredietcrisis de financiële sturing soms wat dominant was, willen wij met de geactualiseerde nota een gebalanceerde gebiedsontwikkeling bereiken door drie aspecten integraal af te wegen:

1. **ruimtelijke inpassing**: getoetst wordt in hoeverre een ruimtelijke ontwikkeling aansluit op de ruimtelijke kaders.
2. **maatschappelijke effecten**: in beeld wordt gebracht hoe goed een project scoort op de vastgestelde kerndoelen door het label hoog, midden of laag.
3. **optimale businesscase**: er wordt getoetst op de elementen: sluitende grondexploitatie, risicoprofiel versus weerstandscapaciteit en de effecten op de gemeentelijke begroting op de lange termijn.

De afweging tussen de verschillende belangen is uiteindelijk een politieke keuze.

Door in de nota de brede afweging centraal te stellen bereiden wij ons voor op inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024.

Wijze waarop wij grondbeleid uitvoeren

Als voorkeursrol kiest de gemeente voor het zoveel mogelijk toepassen van het regie-faciliterend grondbeleid. Het uitgangspunt daarbij is dat de gemeente bij gewenste grondexploitaties meestal zelf geen eigen grond heeft of actief grond wil verwerven, maar vooral ontwikkelingen daartoe van derden mogelijk wil maken en actief hierbij faciliteert. Marktpartijen of particulieren ontwikkelen hierbij voor eigen rekening en risico grondposities. De gemeente beperkt zich tot haar publiekrechtelijke rol. Dat wil zeggen tot het vaststellen van kaders en randvoorwaarden in

ruimtelijke plannen. Bovendien is de gemeente verantwoordelijk voor de aan de ontwikkeling gerelateerde aanleg van voorzieningen van openbaar nut. De kosten die de gemeente hiervoor maakt worden verhaald op de initiatiefnemer.
Ondanks dat in Culemborg gekozen is voor de voorkeursrol van regie-faciliterend grondbeleid als uitgangspunt, sluit dit niet volledig de deur voor het incidenteel toepassen van een actieve rol. Daarin verwerft de gemeente zelf grondposities om bepaalde specifieke doelen te bereiken. Selectief kan, mits goed beargumenteerd, worden voorgesteld om actief grondbeleid toe te passen. Daarvoor is besluitvorming door de raad een voorwaarde. In de nota is opgenomen wanneer er sprake kan zijn van actief grondbeleid.

Resultaten grondexploitatie

tabel: resultaten grondexploitatie

Bouwgrond in exploitatie *]	boek-waarde 31-12-2021	boekingen 2022			boek-waarde 31-12-2022	prognose op eindwaarde				
		kosten	op-brengsten	resultaat-neming		kosten	op-brengsten	resultaat	einde looptijd	POC **]
Actieve grondexploitaties										
Pavijen V	2.851-	88-	-	161	2.779-	1.753-	11.216	**6.684**	2026	73%
Lanxmeer	5.682-	106-	2	-	5.785-	3.439-	4.419	**4.805-**	2027	29%
Sprokkelenburg	1.515	29-	365	299-	1.551	628-	-	**923**	2024	83%
Spoorzone-West	927-	15-	70	-	873-	1.828-	1.048	**1.654-**	2027	45%
subtotaal	7.945-	239-	437	139-	7.886-					
		***]	****]							
Verliesvoorzieningen	6.524	65-	-	-	6.459					
Totaal	**1.422-**	**304-**	**437**	**139-**	**1.427-**					

*] bedragen x € 1.000,-; negatief = investeringen; **] percentage of complition; ***] mutatie boekwaarde; ****] vrijval voorziening

In de tabel *resultaten grondexploitatie* is een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de complexen bouwgrond in exploitatie (actief grondbeleid) weergegeven. Per 1 januari 2023 zijn er vier projecten met een vastgestelde grondexploitatie.

Gedetailleerde informatie kunt u vinden in het raadsvoorstel MPG 2023 (GZDGCB 866503 / 869141).

Prognose te verwachten tussentijdse winstneming

Conform het BBV moeten winsten uit grondexploitatie worden genomen als daar voldoende zekerheid over bestaat. In de grondexploitaties van de complexen Pavijen V en Sprokkelenburg is er sprake van een verwacht voordelig resultaat (winst).

De berekening van de omvang van de winst geschiedt volgens de percentage-of-completion methode (POC). Dit betekent: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Indien er daarbij nog onzekerheden bestaan over de nog te realiseren opbrengsten of kosten dan kunnen onderbouwde en berekende risico's in mindering worden gebracht bij de berekening van eventuele tussentijdse winstnemingen.

In de volgende tabel worden de (tussentijdse) winstnemingen van de complexen Pavijen V en Sprokkelenburg in de jaarrekening 2022 gepresenteerd.

tabel: (tussentijdse) winstnemingen

Bouwgrond in exploitatie *]	(tussentijdse) winstnemingen		
	Totaal geraamd	waarvan: reeds eerder genomen	nu te nemen
Pavijen V	24.706	16.990	-161
Sprokkelenburg	5.712	4.432	299
Totaal	**30.417**	**21.422**	**139**

*] *bedragen x € 1.000,-*

Risicoprofiel

Reserve grondexploitatie in relatie tot risico's van de grondbedrijfsfunctie

Voor het taakveld grondexploitatie is een reserve grondexploitatie ingesteld. Hier worden (tussentijdse) winstnemingen uit grondexploitaties aan toegevoegd en onttrekkingen gedaan ten behoeve van nadelige plannen (verliesvoorzieningen), restwerken ten behoeve van afgesloten grondexploitaties en overige activiteiten.

De feitelijke stand van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31-12-2022 € 9,8 miljoen. Rekening houdend met restant claims voor voorgenomen activiteiten (€ 0,6 miljoen) is de vrije ruimte circa € 9,2 miljoen en dat is exclusief toekomstige winstnemingen en het treffen van verliesvoorzieningen voor nieuwe exploitaties.

De ondergrens van de reserve grondexploitatie wordt bepaald met het totaal gewogen negatieve risico van alle grondexploitatieprojecten. Met deze ondergrens (minimale weerstandscapaciteit) kunnen we voorzien in de dekking als risico's zich daadwerkelijk voordoen. Het totaal van de gewogen negatieve risico's is weergegeven in de tabel *risicoanalyse grondbedrijfsfunctie*. Dit jaar is het gewogen exitrisico van de Stationsomgeving daar conform raadsbesluit (GZDGCB 681508 / 681536) aan toegevoegd.

tabel: risicoanalyse grondbedrijfsfunctie

Gewogen negatieve risico's *]	per 31-12-2022
Projectspecifiek	
Pavijen V	851
Lanxmeer	420
Sprokkelenburg	24
Spoorzone-West	1.250
Stationsomgeving	3.880
Parijsch Zuid	106
subtotaal	6.531
Particuliere initiatieven	61
Generiek	1.211
Totaal	**7.803**

*] *bedragen x € 1.000,-*

De reserve grondexploitatie maakt onderdeel uit van het gemeentelijke weerstandsvermogen. Om het optreden van risico's zoveel mogelijk te voorkomen en te sturen op aanwezige optimalisaties (positieve risico's), worden binnen de projecten passende beheermaatregelen gekozen en toegepast. Periodiek wordt de risicoanalyse op grond van nieuwe inzichten geactualiseerd. Dat kan resulteren in bijstelling van de benodigde risicodekking.

Verkenning nieuw beleid

Op haar grondgebied wil de gemeente haar bijdrage leveren aan de energietransitie en voldoende woningen ontwikkelen om de druk op haar woningmarkt te beheersen. Dat wil ze doen op een creatieve, gezonde, veilige en klimaat adaptieve manier, die past bij Culemborg. Daarvoor zullen we nieuwe stedelijke ontwikkelingsprojecten moeten opstarten en daarvoor hebben we voldoende investeringsruimte nodig binnen de reserve grondexploitatie. De reserve grondexploitatie is er om investeringen in de grondexploitatie en de daaraan verbonden grote risico's niet direct ten laste van de algemene begroting terecht te laten komen.

We werken aan het grootste deel van onze woningbouwopgave in de projecten Parijsch, Lanxmeer en de Stationsomgeving. Daarnaast faciliteren we ontwikkelingen van derden, zoals de Driehoek Rijksstraatweg en de ontwikkeling aan de Honddijk. Ook faciliteren we kleinere transformaties, zoals Pantha Rei en de transformatie van de Rabobank. In de komende periode doorlopen we, conform startnotitie woningbouwopgave (GZDGCB128923/133375), een proces dat moet leiden tot een omgevingsvisie. Daarin geeft u richting aan de verdere uitwerking van de totale woningbouwopgave, en komen ook locaties aan de orde waar de gemeente meerdere maatschappelijke doelen wil realiseren. De kaders uit de omgevingsvisie zullen worden vertaald in een aangepast woningbouwprogramma, inclusief financiële onderbouwing. Dat laatste doen we in het Meerjaren Programma Grondexploitatie deel III ('**Financiële verkenning nieuw beleid**'). Daarmee kunt u sturen op de financiële aspecten van het woningbouwprogramma.

Met dit deel III in de hand kan dan ook een betere inschatting worden gemaakt van het beslag op de beschikbare middelen in de reserve grondexploitatie. Vooruitlopend daarop is duidelijk geworden dat de ontwikkeling van de stationsomgeving vraagt om grote investeringen van de gemeente. De woningbouwopgave wordt onder de voorwaarde van co-financiering door het Rijk en provincie gesubsidieerd. En met de ontwikkeling worden een aantal verkeersmaatregelen mogelijk, die van belang zijn voor de hele stad, en voortkomen uit het GVVP. Wanneer de gemeenteraad een besluit neemt over de realisatie van deelontwikkelingenin de stationsomgeving, zal zij mogelijk ook een claim leggen op een substantieel deel van de reserve grondexploitatie.

Paragraaf Subsidieplafonds

Paragraaf subsidieplafonds 2022

Op grond van de Algemene subsidieverordening Culemborg 2014 stelt de gemeenteraad bij de programmabegroting jaarlijks subsidiebudgetten vast. Deze budgetten voorkomen open einde financiering. Deze werkwijze helpt bij het nog beter beheersen van subsidie uitgaven.

In de jaarrekening wordt in deze paragraaf de feitelijke realisatie aan subsidie/bijdragen per beleidsterrein gerapporteerd op basis van de vastgestelde en gewijzigde begroting 2022.

Beleidsterrein	**Subsidiebudget 2022**	
	Vastgesteld	Gerealiseerd
Zorgzame Stad	€ 1.109.420	€ 1.100.367
Sociale Stad	€ 3.935.013	€ 4.453.157
Leefbare Stad	€ 16.513	€16.513
Ondernemende Stad	€ 631.129	€ 730.077
Totaal	**€ 5.692.075**	**€ 6.300.114**

Het gerealiseerde bedrag van de subsidies is inclusief de incidentele subsidies en amendementen. Het betreffen de subsidies voor Lokaal Onderwijsbeleid € 50.000, Bevordering Toerisme € 7.000 Schoolmaatschappelijk werk € 35.000, Stichting Turnen € 30.000, Theater de Fransche School € 50.000, Grote Barbera Kerk € 35.000, Wijkgebouw Bolderburen € 50.000, Hospice € 250.000 en Jeugdgezondheidszorg € 36.000.
Het totaal van de aanpassingen is € 543.000 , dit maakt het totaal van de vastgestelde begroting incl. wijzigingen € 6.235.075.
De uitgaven voor de betaalde subsidies in 2022 bedragen € 6.300.114, het verschil t.o.v. de begroting ad € 65.039 kan verklaard worden door aanpassingen in de definitieve beschikkingen door bijstelling van indexeringen en aanpassing van fiscale bedragen voor de jeugdgezondheidszorg subsidie. De bijstelling van de fiscaliteit vinden op later tijdstip plaats dan vaststelling in de begroting.

De afwijkingen per programma worden - waar nodig - in de financiële toelichting op de afwijkingen ten opzichte van de begroting per taakveld toegelicht in hoofdstuk 10.3.

Paragraaf Wet Open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt naast opvraagbaarheid van gegevens ook het pro-actief openbaar maken van verschillende informatiecategorieën in de komende jaren. Net als onder de Wob, kan ook onder de Woo een informatieverzoek worden ingediend. Betreft dit nog niet openbaargemaakte informatie, dan loopt dit verzoek via de afdeling AJZ. Deze vragen worden als verzoek in behandeling genomen waar een besluit op volgt. Het interne proces voor de overige informatieverzoeken is nog in ontwikkeling. Deze komen namelijk op veel verschillende manieren binnen in de organisatie, hetgeen vraagt om concernbrede afspraken. Deze moeten nog worden gemaakt.

In 2022 is samen met de BWB gewerkt aan het opstellen van een werkproces om de Woo-verzoeken in goede banen te leiden. Om burgers en bedrijven goed te informeren over de mogelijkheden, is een pagina op de gemeentelijke website opgesteld met basisinformatie hoe een verzoek kan worden ingediend en welke kosten er eventueel aan verbonden zijn. Nog niet alle onderliggende pagina’s zijn actief, dat gebeurt in de loop van 2023. Dit was ook nog niet wettelijk verplicht.

Jaarrekening

Balans

Hierbij de activa van de balans.

Activa - bedragen * € 1.000	31-12-2021	31-12-2022
Vaste activa		
Immateriele vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5	974
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	33	30
Sub-totaal immateriele vaste activa	**38**	**1.004**
Materiële vaste activa		
Investeringen met economisch nut	62.609	71.733
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.491	12.832
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.523	5.460
Sub-totaal materiële vaste activa	**81.623**	**90.025**
Financiële vaste activa		
Kapitaal verstrekkingen aan:		
Deelnemingen	627	603
Leningen aan:		
woningcorporaties	10.139	9.348
deelnemingen	9.998	5.985
Overige langlopende leningen u/g		
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.494	2.495
Sub-totaal financiële vaste activa	**23.258**	**18.431**
Totaal vaste activa	**104.919**	**109.460**
Vlottende activa		
Voorraden		
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.422	1.428
Gereed product en handelsgoederen	505	505
Sub-totaal voorraden	**1.927**	**1.933**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	9.191	8.428
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	11.082	385
Overige vorderingen	883	3.432
Sub-totaal uitzettingen korter dan één jaar	**21.156**	**12.245**
Liquide middelen		
Banksaldi	475	262
Sub-totaal liquide middelen	**475**	**262**
Overlopende activa		
Het Rijk	10	0

Overige nog te ontvangen bedragen en de nog vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.210	4.159
Sub-totaal overlopende activa	**1.220**	**4.159**
Totaal vlottende activa	**24.778**	**18.599**
Totaal generaal	**129.697**	**128.059**
Recht op verliescompensatie Vennootschapsbelasting	0	0

Hierbij de passiva van de balans.

Passiva - bedragen * € 1.000	31-12-2021	31-12-2022
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	6.083	6.276
Bestemmingsreserves	30.706	26.447
Gerealiseerde resultaat	1.796	5.811
Sub-totaal eigen vermogen	**38.585**	**38.534**
Voorzieningen		
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV artikel 44 lid 1A)	1.943	2.309
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV artikel 44 lid 1C)	3.368	3.784
Voorziening van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (BBV artikel 44 lid 2)	4.649	4.515
Sub-totaal voorzieningen	**9.960**	**10.608**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		
Onderhandse leningen van:		
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	59.272	58.515
Openbare lichamen	283	90
Sub-totaal vaste schulden één jaar of langer	**59.555**	**58.605**
Totaal vaste passiva	**108.100**	**107.747**
Vlottende passiva		
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	2000
Overige schulden	8.027	6.046
Sub-totaal schulden korter dan één jaar	**8.027**	**8.046**
Overlopende passiva		
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
Het Rijk	12.014	10.747
Nog te betalen overige verplichtingen	1.556	1.519

Sub-totaal vlottende passiva	**13.570**	**12.266**
Totaal vlottende passiva	**21.597**	**20.312**
Totaal generaal	**129.697**	**128.059**

Stand gegarandeerde geldleningen	**131.678**	**119.511**

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen x € 1.000

Programma	Raming 2022 vóór wijziging			Raming 2022 ná wijziging			Realisatie 2022			Realisatie 2021		
Baten en lasten Exclusief reservemutaties	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Zorgzame stad	8.849	31.931	-23.082	8.864	35.661	-26.797	7.667	35.312	-27.645	8.228	32.132	-23.904
Sociale stad	963	12.083	-11.120	933	14.853	-13.920	5.461	17.286	-11.824	1.828	12.695	-10.867
Groene stad	7.433	8.654	-1.220	7.933	10.203	-2.270	7.688	9.348	-1.660	7.844	9.126	-1.282
Leefbare stad	5.439	16.593	-11.154	7.073	20.936	-13.863	3.415	15.179	-11.765	3.648	17.098	-13.451
Ondernemende stad	384	2.281	-1.897	384	2.737	-2.353	305	2.578	-2.272	171	2.656	-2.485
Algemene dekkingsmiddelen	57.498	10.715	46.783	68.079	16.932	51.147	67.512	12.397	55.115	61.240	13.170	48.070
Saldo van baten en lasten (Excl. reservemutaties)	**80.566**	**82.257**	**-1.691**	**93.267**	**101.322**	**-8.055**	**92.047**	**92.099**	**-51**	**82.959**	**86.878**	**-3.919**

Bedragen x € 1.000

Toevoeging/onttrekking aan reserves	Raming 2022 vóór wijziging			Raming 2022 ná wijziging			Realisatie 2022			Realisatie 2021		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Sociale stad	381	30	351	1.101	30	1.071	645	21	623	402	733	-331
Groene stad	170	0	170	170	0	170	142	0	142	268	750	-482
Leefbare stad	17	0	17	1.252	221	1.031	211	0	211	2.677	82	2.595
Ondernemende stad	146	0	146	146	0	146	146	0	146	146	0	146
Algemene dekkingsmiddelen	1.007	0	1.007	5.636	0	5.636	4.739	0	4.739	2.259	269	1.990
Totaal mutaties reserves	**1.721**	**30**	**1.691**	**8.306**	**251**	**8.055**	**5.883**	**21**	**5.862**	**5.753**	**1.835**	**3.919**

Bedragen x € 1.000

Gerealiseerd resultaat	Raming 2022 vóór wijziging			Raming 2022 ná wijziging			Realisatie 2022			Realisatie 2021		
	Baten	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**	**Baten**	**Lasten**	**Saldo**
Gerealiseerd resultaat	**82.287**	**82.287**	**0**	**101.573**	**101.573**	**0**	**97.931**	**92.120**	**5.811**	**88.712**	**88.712**	**0**

De samenstellende delen tellen niet altijd op tot de totalen. Dit wordt veroorzaakt door afrondingsverschillen.

Het gerealiseerde jaarresultaat 2021 na alle resultaatbestemmingen bedraagt € 382.074 en is toegevoegd aan de algemene reserve. Zie hiervoor ook het raadbesluit jaarrekening 2021.

Toelichtingen

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden opgenomen voor zover zij op balansdatum een feitelijk recht vormen. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en op basis van de Notitie van de Commissie BBV een voorziening wordt gevormd voor verlofsparen en bovenwettelijk verlof van een niet vergelijkbare volume.

Balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (zoals onderzoek en plankosten) worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:
5 jaar: saldo voor agio of disagio
5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling;
5 jaar: computerapplicaties;

Materiële vaste activa met economisch nut

Deze materiële vaste activa (waaronder bedrijfs- en kantoorgebouwen, scholen en vervoermiddelen) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. Slijtende investeringen worden vanaf het jaar na afsluiting van het krediet lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering

overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut waarvan het investeringskrediet na 1 januari 2012 beschikbaar is gesteld worden geactiveerd. De afschrijvingstermijn is niet langer dan de verwachte toekomstige levensduur. Het investeringsbedrag wordt volledig geactiveerd, onder aftrek van bijdragen van derden.

De volgende materiële vaste activa worden afgeschreven in:

Automatisering	3-7 jaar: automatiseringsapparatuur
Inventaris	10 jaar: telefooninstallaties 10 jaar: meubilair
Vervoermiddelen	7-10 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
Gebouwen	50 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen 50 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen (restwaarde 0-30%) 50 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen 25 jaar: renovatie, restauratie/aankoop woonruimten, en schoolgebouwen 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen 50 jaar: sporthallen/gymzalen 25 jaar: renovatie, sporthallen/gymzalen 15 jaar: technische installaties in gebouwen 10 jaar: zonnepanelen
Terreinen	10-30 jaar: speelvoorzieningen 12 jaar: kunstgrasvelden toplaag 40 jaar: kunstgrasvelden onderlaag 30 jaar: sportterreinen 10-50 jaar: groenvoorzieningen
Infrastructuur	maximaal 60 jaar: rioleringen; in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) worden de termijnen vastgelegd maximaal 50 jaar: wegen, pleinen en rotondes 25 jaar: bruggen, hout 60 jaar: bruggen, beton/staal 40 jaar: openbare verlichting, masten 30 jaar: openbare verlichting, led-panels, led-armaturen 20 jaar: openbare verlichting, armaturen (geen led), kabels (bovengronds)

In college- en/of raadsbesluit kan gemotiveerd afgeweken worden van deze termijnen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen verkrijgingsprijs minus de reeds gedane aflossingen. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. Van een

deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa
Voorraden
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie
Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Vorderingen en overlopende activa
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.
Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Passiva
Vaste passiva
Voorzieningen
Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid over onderhoud nader uiteengezet.

Naar aanleiding van de CAO Gemeenten 2021-2022 is er bij verlofsparen sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die geen voorspelbare opbouw of afbouw kennen. Hier is een voorziening voor gevormd dat aansluit op de Notitie van de Commissie BBV. Omvang van de

voorziening is gelijk aan het bovenwettelijke verlof per balansdatum. Dit is inclusief het verlofsparen en daarnaast is rekening gehouden met opslag sociale lasten.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserves en bestemmingsreserves, evenals het gerealiseerd resultaat.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de paragraaf financiering zijn de borg- en garantstellingen gespecificeerd en toegelicht.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Conform het BBV worden de mutaties in reserves, zowel bij de begroting als bij de rekening, separaat verantwoord. Zowel het totaal van saldo van baten en laten als het resultaat zijn hierdoor inzichtelijk.

Toelichting op de balans

Activa
Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende 2022.

Immateriële vaste activa *€ 1.000	Stand per 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Afwaarderingen	Stand per 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	5	974	0	0	5	0	974
Bijdrage in activa van derden	33	0	0	0	3	0	30
Totaal immateriele vaste activa	**38**	**974**	**0**	**0**	**8**	**0**	**1004**

De toename in de voorbereidingskosten komt door de kosten die zijn gemaakt voor de toekomstige ontwikkeling in het Stationsgebied.

Materiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut en investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut weer:

Materiële vaste activa * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Investeringen	Desinvesteringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Stand per 31-12-2022
Terreinen en gronden	9.227	10.000	0	0	52	19.175
Bedrijfsgebouwen	41.908	44	0	0	1.451	40.501
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	3.024	1.133	108	0	253	3.796
Vervoermiddelen	987	0	0	0	128	859
Machines, apparaten en installaties	3.689	563	11	12	365	3.864
Overige materiële vaste activa	3.885	116	0	0	463	3.538
Investeringen met economisch nut	62.720	11.856	119	12	2.712	71.733
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	13.491	0	0	0	659	12.832
Overige investeringen met economisch nut	13.491	0	0	0	659	12.832
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.412	649	0	0	601	5.460

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	5.412	649	0	0	601	5.460
Totaal materiële vaste activa	**81.623**	**12.505**	**119**	**12**	**3.972**	**90.025**

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen zijn:

- Gronden en terreinen: Aankoop Gispen. In december 2022 is in verband met de toekomstige ontwikkelingen in het stationsgebied het Gispen terrein als warme grond aangekocht voor € 10.000.000.
- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken EN: Verv. toplaag kunstgras voetbalveld Parijsch
- Grond-, weg- en waterwerken MN vanaf 1-1-2007: Zoowijkseweg

Financiële vaste activa

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Inves-teringen	Des-inves-teringen	Aflos-singen	Afwaar-derin-gen	Stand per 31-12-2022
Kapitaalverstrekking aan:						
deelnemeningen	627	0	0	24	0	603
Kapitaalverstrekkingen:	627	0	0	24	0	603
Leningen aan:						
Openbare lichamen						
Woningcorporaties	10.139	0	0	791	0	9.348
leningen	10.911	0	0	791	0	9.348
Overige langlopende leningen u/g	9.998	0	0	4.013	0	5.985
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	2.494	876	0	875	0	2.495
Totaal financiële vaste activa	24.030	876	0	5.703	0	18.431

Vlottende activa

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

Voorraden * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.422	1.427
Onderhanden werk, waaronder grondbank zonder transformatie, bestemd voor derden * € 1.000	0	0
Gereed product en handelsgoederen	505	505
Totaal	**1.927**	**1.932**

De post gereed product en handelsgoederen heeft betrekking op het restaurant bij de jachthaven.
Boekwaarden en voorziening gronden in exploitatie genomen per 31-12-2022 kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Investeringen	Opbrengsten	Winstuitname/ afsluiten complex	Boekwaarde per 31-12-2022	Voorziening verliesgevend complex	Stand per 31-12-2022	Kosten
Bouwgronden: Pavijen V (WV)	2.851	89	0	-161	2.779	0	2.779	1.753
Bouwgronden: Lanxmeer (WV)	862	109	-5	0	5.785	-4.805	980	3.439
Bouwgronden: OSV Spoorzone West (WV)	-776	15	-70	0	873	-1.654	-781	1.828
Bouwgronden: Sprokkelenburg (WV)	-1.515	29	-364	299	-1.551	0	-1.551	628
Totaal	1.422	242	-439	138	7.886	-6.459	1.427	7.648

Winstuitname
De BBV notitie grondbeleid schrijft voor wanneer er winstnemingen moet worden genomen binnen de grondexploitatie. Op basis van deze voorschriften is er in 2022 een tussentijdse winst genomen van € 299.293 uit de grondexploitatie Sprokkelenburg. Bij de grondexploitatie Pavijen is in 2022 de tussentijdse winst met € 160.610 gecorrigeerd.

Voorzieningen
Voor grondexploitaties met een negatief eindsaldo is conform het BBV een verlies voorziening getroffen op eindwaarde.

Parameters
In de grondexploitatie zijn de volgende parameters gebruikt:
Rente 0,57%
Disconteringsvoet 2%
Indexatie:
Uitgaven 2% - 5%
Inkomsten 0% - 2%

De verwachte opbrengsten aan het einde van het project zijn op eindwaarde (kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente).

Onderhanden werk, waaronder grondbank zonder transformatie, bestemd voor derden * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Investe-ringen	Opbreng-sten	Winst-uitname/ afsluiten complex	Boekwaarde per 31-12-2022	Voorzie-ning verlies-latend complex	Stand per 31-12-2022	Looptijd
ONS-locatie	-8	4	0	4	0	0	0	2021
Pinbox	4	0	0	-4	0	0	0	2021
Totaal	-4	4	0	0	0	0	0	

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Vorderingen op openbare lichamen * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
a1. Belastingdienst: BTW Compensatie Fonds/BTW	4.807	6.314
d. Overige openbare lichamen (waterschappen en gemeenten)	4.384	2.114
Totaal	**9.191**	**8.428**

De belangrijkste vorderingen op de openbare lichamen hebben voornamelijk betrekking op vorderingen op de belastingdienst (BTW-compensatiefonds) van totaal € 6.000.000, vorderingen op Ministerie van Financiën € 690.000, vorderingen op Ministerie van Onderwijs € 241.000, vordering op BSR van € 138.000, vordering op Veiligheidsregio Gelderland-Zuid € 113.000 en een vordering op provincie Gelderland € 83.000.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
Uitzettingen in de schatkist met rente typische looptijd < jaar	11.082	385
Totaal	**11.082**	**385**

Schatkistbankieren

De Regeling Schatkistbankieren decentrale overheden verplicht gemeenten eventuele overschotten in liquide middelen, die uitkomen boven een drempelbedrag te storten op een speciale bankrekening die de gemeente aanhoudt bij het Ministerie van Financiën. Het drempelbedrag is in 2022 vastgesteld op 2% van het begrotingstotaal met een minimum van € 1 miljoen. Het storten gebeurt dagelijks via het afromen van het saldo van de BNG bankrekening.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.700**	**1.700**	**1.700**	**1.700**
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**301**	**377**	**349**	**368**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.400	1.323	1.352	1.333
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	85.036	85.036	85.036	85.036
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	85.036	85.036	85.036	85.036
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(1) = (4b)*0,02 of (4c)*0,002 + € 10,0 miljoen met een minimum van € 1.000.000	Drempelbedrag	1.700	1.700	1.700	1.700
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	27.100	34.349	32.129	33.822
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92

(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	301	377	349	368

In 2022 is er geen overschrijding van het drempelbedrag geweest.

Overige vorderingen * 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
Debiteuren	505	3.060
Debiteuren bijstand	378	372
Totaal overige vorderingen	**883**	**3.432**

Bij de overige vorderingen maakt een vordering op Centraal Bureau COA van € 2.090.000 een substantieel deel uit van de totale vordering van € 3.057.000.

Voorzieningen oninbaarheid (Dubieuze Debiteuren): In de debiteurensaldi zijn dubieuze posten begrepen, waarvoor voorzieningen zijn getroffen, € 157.000 voor dubieuze debiteuren algemeen.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten.

Liquide middelen * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
BNG 28.50.01.728	349	238
ABN-AMRO 47.01.25.381	125	23
ABN-AMRO 46.27.83.405 SD	1	1
Totaal	**475**	**262**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Overlopende activa * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Stand per 31-12-2022
Nog te ontvangen Rijk	10	0	10	0
Overige nog te ontvangen bedragen	1.210	2949	0	4.159
Totaal	**1.220**	**2949**	**10**	**4.159**

De post overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste komen van het volgende begrotingsjaren hebben voornamelijk betrekking op Nog te ontvangen bedragen en op nog te ontvangen rente st. Parijsch. De toename is voornamelijk toe te schijven aan nog te ontvangen bedragen van Centraal Bureau COA ad € 1.421.000.-

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per ultimo dienstjaar 2022 bestaat uit de verschillende reserves en het resultaat op basis van de jaarrekening 2022. Het in de balans opgenomen saldo van de reserves bestaat uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000)					
Omschrijving	**Stand 31-12-2021**	**Resultaat 2021**	**Vermeer-deringen**	**Vermind-eringen**	**Stand 31-12-2022**
Reserves					
Algemene reserve	6.083	382	0	189	6.276
Reserve precariobelasting	5.266	0	0	569	4.697
Reserve bovenwijkse voorzieningen	473	0	0	0	473
Reserve internationale samenwerking	191	0	0	12	179
Reserve buurtbudgetten	100	0	21	21	100
Reserve grondexploitatie	10.535	-530	0	190	9.814
Reserve spoorse doorsnijdingen	1.320	0	0	4	1.316
Reserve Flexibele arbeidsvoorwaarden	24	0	0	0	24
Reserve Parkeercompensatiefonds	54	0	0	0	54
Reserve flexibiliteit en mobiliteit	73	0	0	0	73
Reserve Sociaal domein	795	0	0	226	568
Reserve resultaatbestemming	1.881	1.945	0	3.748	78
Reserve kapitaallasten	9.360	0	0	751	8.609
Reserve Onderhoud wegen	-	0	0	0	-
Reserve reorganisatie	342	0	0	123	219
Reserve De Fransche school	50	0	0	50	-
Reserve Energietransitie	242	0	0	0	242
Totaal Reserves	**36.788**	**1.796**	**21**	**5.883**	**32.723**

Algemeen

Het totaalbeeld van de reserves per 31 december 2022 laat in volume een afname zien. De reserves zijn te onderscheiden in algemene - vrije - reserves en reserves die een hoofddoel als bestemming gekregen hebben (de zogenaamde bestemmingsreserves). Opgemerkt wordt dat in een aantal van de bestemmingsreserves nog vrije delen beschikbaar zijn.

Algemene reserve			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			6.082.910
Mutatie bestemming resultaat 2021			382.074
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
*Organisatiekosten verkeer en vervoer	189.000	144.900	
*Duurzame weerbaarheid	18.750	18.750	
*A3 - klimaatadaptatie	25.000	25.000	
Totaal onttrekkingen	232.750	188.650	188.650
Stand reserve 31 december 2022			6.276.334

Reserve Precariobelasting			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			5.265.639
Mutatie bestemming resultaat 2021			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
*Uitvoering 'spelen met speelruimte'	150.000	150.000	
*Groenbeleid en versterken biodiversiteit	150.000	40.000	
*Energietransitie	270.305	57.606	
*A10 Energietransitie	50.000	50.000	
*Investeren in de binnenstad	57.650	57.650	
*Investeren in de binnenstad	433.500	213.650	
Totaal onttrekkingen	1.111.455	568.906	568.906
Stand reserve 31 december 2022			4.696.733

Reserve Bovenwijkse voorzieningen			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			472.519
Mutatie bestemming resultaat 2021			0
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen			0
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen			0
Stand reserve 31 december 2022			472.519

Deze reserve wordt gebruikt voor het bekostigen van bovenwijkse voorzieningen. In 2022 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve internationale samenwerking			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			190.917
Mutatie bestemming resultaat 2021			0
Stortingen in de reserve			
	0	0	
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
	12.000	12.000	
Totaal onttrekkingen	12.000	12.000	12.000
Stand reserve 31 december 2022			178.917

De reserve internationale samenwerking is bestemd voor de structurele bijdragen aan lokale organisaties op het terrein van internationale duurzame ontwikkeling, zoals vastgelegd in de regeling BIDOC. De voeding vindt plaats vanuit grondverkopen.

Reserve Buurtbudgetten			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			100.000
Mutatie bestemming resultaat 2021			0
Stortingen in de reserve			
* Reguliere storting	30.000	21.130	
Totaal stortingen	30.000	21.130	21.130
Onttrekkingen aan de reserve			
	33.374	21.130	
Totaal onttrekkingen	33.374	21.130	21.130
Stand reserve 31 december 2022			100.000

De reserve buurtbudgetten is ingesteld met als doel het vergroten van betrokkenheid van bewoners bij hun buurt door intensiveren van communicatie en participatie. Dit heeft onder meer plaats door het werken in wijkteams en samenwerking met partners. Voor diverse buurtactiviteiten is in 2022 € 21.130 uitgegeven, hetgeen lager is dan begroot. Conform vastgesteld beleid mag de reserve maximaal € 100.000 bedragen.

Reserve Grondexploitatie			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			10.534.657
Mutatie bestemming resultaat 2021			-530.446
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	0	0	0

Onttrekkingen aan de reserve			
*** Woningbouwlocaties**	**422.091**	**3.375**	
*** Begroting 2021: extra inzet op het realiseren van initiatieven**	**80.540**	**80.540**	
*** JR18 doorschuiven claim: Vastellen plan van aanpak mobiliteitsplan**	**65.242**	**65.242**	
*** NJR18 WO-2 restwerken Hart van Nieuwstad**	**10.968**	**10.968**	
*** Begroting 2021: betaalbaar wonen en groen**	**30.290**	**30.290**	
Totaal onttrekkingen	**609.131**	**190.415**	**190.415**
Stand reserve 31 december 2021			**9.813.796**

De reserve voor bouwgrondexploitatierisico's wordt gevormd uit resultaten op de grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen. De reserve is bestemd voor het afdekken van lopende verplichtingen, van voorgenomen besluiten en als buffer om tegenvallers in lopende exploitaties te kunnen opvangen.

Reserve spoorse doorsnijdingen			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**1.320.000**
Mutatie bestemming resultaat 2021			**0**
Stortingen in de reserve			
	0	**0**	
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** LS-5 GVVP Vianense Poort**	**120.000**	**4.000**	
Totaal onttrekkingen	**120.000**	**4.000**	**4.000**
Stand reserve 31 december 2022			**1.316.000**

Reserve flexibele arbeidsvoorwaarden			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**24.020**
Mutatie bestemming resultaat 2021			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen			**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2022			**24.020**

Reserve flexibiliteit en mobiliteit			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**73.256**

Mutatie bestemming resultaat 2021			
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2022			**73.256**

Deze reserve is bedoeld voor bijzondere activiteiten in het kader van flexibiliteit en mobiliteit voor het personeel. De onttrekking in 2022 zijn er geen mutaties geweest.

Reserve onderhoud Fransche school			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**50.000**
Mutatie bestemming resultaat 2021			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** SoS-11 Fransche School**	**50.000**	**50.000**	
Totaal onttrekkingen	**50.000**	**50.000**	**50.000**
Stand reserve 31 december 2022			**0**

Bij de najaarsrapportage 2018 is de reserve De Fransche School ingesteld. Voor eventuele tegenvallers is hier een incidenteel bedrag van € 50.000 ingestort.

Reserve sociaal domein			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**794.573**
Mutatie bestemming resultaat 2021			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Verbetering en vernieuwing SD 850K**	**623.255**	**179.043**	
*** Begroting 2019: M6 - praktijkleerlingen**	**35.000**	**35.000**	
*** NJR 2020: ZS-1 Screening en opleiding**	**12.200**	**12.200**	
Totaal onttrekkingen	**0**	**226.243**	**226.243**
Stand reserve 31 december 2022			**568.330**

Gelet op de grote onzekerheden rondom de mogelijke financiering van het sociaal domein is bij de najaarsrapportage 2015 besloten om een reserve te vormen. In eerste instantie om de niet bestede middelen te parkeren.

Reserve resultaatbestemmingen voorgaande jaren		
	begroot	**werke**
Stand reserve 31 december 2021		
Mutatie bestemming resultaat 2021		
Stortingen in de reserve		

	3.997.338
Totaal stortingen	3.997.338
Onttrekkingen aan de reserve	
Parkeerbeheer	31.095
Cameratoezicht	14.100
Aanpak ventilatiesysteem De Fransche School	102.000
Onderhoudswerkzaamheden Binnen- of Lanxmeerpoort	28.867
Business case en corona inzet boa's	25.000
Projectleider basis op orde Burgerzaken	25.000
Armoedebeleid, positief jeugdbeleid	100.000
Volwassenenfonds sport	200.000
Archeologie	59.750
Leefbaarheid projecten Bosboomgaard, Parkstrook	25.000
Coronagelden cultuur decembercirculaire	68.000
Coronagelden cultuur meicirculaire	81.000
Coronagelden cultuur restantbudget	137.884
Monumentenbeleid	6.000
Omgevingswet	64.446
Parkmanager	60.000
Redichemse Waard	18.600
Regionaal Transformatiefonds	22.800
Onderzoek Vaartstraat	30.000
Dashboard sociaal domein	60.000
Digitaliseren bouwarchief	154.000
Extra Rijksmiddelen voor de aanpak van dak -en thuisloosheid	43.000
Inhuur projectleider Patasiwa Patalima	23.000
Projectleider toekomstbestendige kinderboerderij	12.500
Rampenbestrijding opleidingen en oefeningen	7.500
Regionaal energieloket formulier	14.500
Communicatiebudget St. Fort Everdingen	5.800
Wijkaanpak pilot schoolhof	125.000
Herhuisvesting bijzondere groepen	50.000
Inzet van de overgebleven TONK middelen voor energiearmoede	236.000
Preventieakkoord Culemborg	114.000
Activiteiten in het kader van Vitaliteit / Arbo	40.000
Digitalisering van bouwvergunningen	30.000
Opleidingsbudget	25.000
Externe inhuur Burgerzaken	8.500
Overgebleven middelen Beschermd Wonen regio Gelderland-Zuid	161.065
Extra Rijksmiddelen voor aanpak daklоosheid	18.000
Opstellen beleid MJOP	7.198
Ontwikkeltrajecten voor de organisatie	84.000
75 jaar bevrijding	7.000
Nieuwe Wet Inburgering	89.700
Buurt Bestuurt	10.000
Aanvullend budget DFS	56.614

Uitvoeringsagenda cultuurvisie (besluit: GZDGCB78082/85506)	194.000	
GIDS (Gezond In De Stad)	39.112	
Schuldenbeleid	18.000	
Bijzondere bijstand	6.250	
Groenbeleidsplan	34.000	
Uitvoering sport akkoord / afronden investeringen buitensport	70.200	
Verbeteren bedrijfsvoering	75.000	
Besluiten jaarrekening 2016: Opleiding vastgoed beheerssysteem	10.000	
Aanbesteding camerasystemen en risico's onvoorziene kosten	24.034	
Uitvoering amendement (1735711/369) en duurzame weerbaarheid veiligheid	31.744	
nog te verstrekken opdracht conservering metaalvondsten Kasteeltuin	7.500	
Doorschuiven uitvoering plan uitvoering Binnenstad	30.000	
Uitvoering Fase 2 project 'Bomen Wilhelminadreef'	29.625	
DU Verduurzaming basisscholen	84.182	
Democratisch akkoord	10.000	
Onderzoek organisatorische inbedding parkeerbeheer	20.760	
Lokale aanpak verkeersveiligheid en beleidsmonitor	20.000	
Sloop streethockey	15.000	
Speelruimtebeleid	25.000	
Invoering omgevingswet	90.554	
Invoering omgevingswet	45.000	
Extra impuls invoering omgevingswet	50.000	
Doorschuiven budget bestemmingsplannen	20.264	
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	100.000	
266 Maatschappelijke begeleiding (DU)	25.000	
293 Verduurzaming basisscholen (DU)	31.818	
Impuls weerbaarheid Culemborg	71.453	
re-integratie en participatie	37.085	
Amendement A1: voordeel OZB teruginvesteren in een aantrekkelijke binnenstad	60.000	
Totaal onttrekkingen	3.757.500	3.
Stand reserve 31 december 2022		

Reserve kapitaallasten			
	begroot	werkelijk	verloop 2022
Stand reserve 31 december 2021			9.360.432
Mutatie bestemming resultaat 2021			0
Stortingen in de reserve			
	0	0	
Totaal stortingen	0	0	0
Onttrekkingen aan de reserve			
* Algemene dekkingsmiddelen	110.820	110.819	
* Onderhoud en beheer	170.165	141.935	
* Educatie	76.020	76.020	
* Sport	271.127	271.127	

*** Cultuur**	**146.345**	**146.345**	
*** Wonen**	**5.043**	**5.043**	
Totaal onttrekkingen	**779.520**	**751.289**	**751.289**
Stand reserve 31 december 2022			**8.609.142**

De reserve kapitaallasten worden gebruikt om de afschrijvingslasten van in het verleden gedane specifieke investeringen af te dekken.

Reserve reorganisatie			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**342.229**
Mutatie bestemming resultaat 2021			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
*** Dekking bovenformatief**	**267.273**	**122.930**	
Totaal onttrekkingen	**267.273**	**122.930**	**122.930**
Stand reserve 31 december 2022			**219.299**

Ook deze reserve is ingesteld vanuit de jaarrekening 2018 en is bestemd ter dekking van de kosten van een aantal boventalligen.

Reserve Energietransitie			
	begroot	**werkelijk**	**verloop 2022**
Stand reserve 31 december 2021			**242.076**
Mutatie bestemming resultaat 2021			**0**
Stortingen in de reserve			
Totaal stortingen	**0**	**0**	**0**
Onttrekkingen aan de reserve			
Totaal onttrekkingen	**0**	**0**	**0**
Stand reserve 31 december 2022			**242.076**

De reserve Energietransitie is voor de uitvoering van het programma Energietransitie (2021 – 2025) (vanuit de investeringsagenda) is een bestemmingsreserve Energiestransitie aangemaakt.

Voorzieningen

Omschrijving	Stand 31-12-2021	Dotaties	Aanwen-dingen	Vrijval	Stand 31-12-2022
Voorzieningen voor verplichting en verliezen, alsmede risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten (BBV art. 44.1. a en b)					

Voormalig personeel/bestuur	1.943	124	92	101	1.873
Voorziening verlofsparen	0	138	0	0	138
Wachtgelden wethouders	0	385	87	0	298
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art. 44.1.c)					
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.730	846	1.031	0	1.546
Baggeronderhoud gemeentelijke wateren	246	85	6	0	325
Onderhoud wegen	1.255	523	8	0	1.770
Beschoeiingen watergangen	137	6	0	0	143
Egalisatie voorziening riolering	2.544	0	0	1.117	1.427
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven (BBV art. 44.1.d)					
Riolering	2.105	1.393	410	0	3.088
Totaal voorzieningen	**9.960**	**3.500**	**1.633**	**1.218**	**10.608**

- De voorziening voormalig personeel/bestuur is voor het egaliseren van de lasten van arbeidskostengerelateerde verplichtingen waarvan het volume niet jaarlijks vergelijkbaar is. Het overgrote deel van deze voorziening is bestemd voor de pensioenverplichtingen aan (voormalige) wethouders. De jaarlijkse voeding is berekend op basis van de contractuele verplichtingen.
- De voorziening wachtgeld wethouders is gevormd voor de afwikkeling van het wachtgeld van de vertrokken wethouders.
- Op basis van de nieuw CAO is het voor een ambtenaar mogelijk om verlof te sparen met een bepaald doel. Dat doel kan dan bijvoorbeeld zijn om een sabbatical periode op te nemen, maar ook om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden." Het BBV geeft aan dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Bij alle uren die conform de CAO-gemeenten als bron kunnen dienen voor het verlofsparen is sprake van een niet gelijke omvang van de opbouw en afbouw. Hierdoor is de jaarlijkse omvang van deze arbeidskostengerelateerde verplichting niet gelijk. Voor deze verlofuren moet dan ook een voorziening op de balans worden opgenomen.
- De voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het meerjarenplan onderhoud aan die gebouwen. Er vindt jaarlijks een vaste storting plaats vanuit de exploitatie. De werkelijke kosten voor groot onderhoud zijn aan de voorziening onttrokken.
- De voorziening baggeronderhoud gemeentelijke wateren wordt aangewend om de omvang van waterberging op een wettelijk niveau te houden; de dotatie is gebaseerd op de gemiddelde jaarlijkse kosten. De werkelijke kosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.
- De voorziening groot onderhoud beschoeiingen watergangen wordt gebruikt voor het groot onderhoud van de beschoeiingen; de jaarlijkse dotatie is gebaseerd op het vastgestelde plan en de werkelijke uitvoeringskosten zijn ten laste van de voorziening gebracht.
- De egalisatievoorziening riolering is ingesteld voor het in stand houden van het rioleringsnetwerk en het voldoen aan de wettelijke normen, welke gelden voor het waterbeheer. Op basis van de werkelijke kosten en opbrengsten vindt een vereffening plaats.
- De dotatie van middelen aan de voorziening riolering is gebaseerd op het vastgestelde GRP en deze middelen worden aangewend voor de dekking van de werkelijke kosten van uitgevoerde

vervangingsinvesteringen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van een jaar of langer

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2022:

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Vermeer-deringen	Aflos-singen	Stand per 31-12-2022
Langlopende schulden Rijk	283	0	192	91
Overige leningen	59.272	10000	10.758	58.514
Totaal vaste schulden	**59.555**	**10000**	**10.950**	**58.605**

De rentelasten in 2022 voor langlopende leningen bedroegen € 494.586

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bank- en girosaldo * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0	2.000
Totaal bank- en girosaldo	**0**	**2.000**

Overige schulden * € 1.000	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022
Crediteuren algemeen	4.648	3.852
Diverse schulden	3.378	2.194
Totaal overige schulden	**8.026**	**6.046**

De overige schulden nemen af met € 1.184.000. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan afname van het saldo nog te betalen met € 646.000 .

Overlopende passiva

De in de balans opgenomen post overlopende passiva kan als volgt gespecificeerd worden:

Overlopende passiva *€ 1.000	Stand per 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen/ terugbetalingen	Stand pe 31-12-202
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	13.277	1.835	413	11.85

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren - Rijk - Overige Nederlandse overheidslichamen	293	0	118	41
Totaal overlopende passiva	**13.570**	**1.835**	**531**	**12.26**

De post Verplichtingen per Ultimo 2022 betreft voornamelijk:

- Vooruit ontvangen bijdrage van het Rijk ad € 10.489.000
- Nog te betalen BTW aangifte ad € 412.000
- Nog te betalen inzake Jeugd, PGB en WMO ad € 1.107.000

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Op basis van artikel 53 van het BBV moeten wij – in de toelichting bij de balans – een overzicht verstrekken van de verschillende financiële verplichtingen, waaraan wij ons als gemeente hebben verbonden, maar die niet direct uit de balans blijken.

Deze inventarisatie geeft het volgende beeld:

Onderwerp (activiteit)	Periode tot en met	Contractwaarde ultimo 2021
1. Verlofsaldi medewerkers gemeente Culemborg per 31 december 2022	2022	€ 439.000
2. Diverse EU-contracten en andere doorlopende contracten	2024	€ 5.868.000
3. Garantstellingen		€ 119.511.000
4. Eigen bijdrage CAK		€ 0

Toelichting op deze activiteiten:

1. De verlofuren van de medewerkers per ultimo december 2022 zijn gewaardeerd tegen het loonkostenniveau van de betreffende medewerkers;
2. Betreft diverse aanbestede contracten, die nog doorlopen naar volgende jaren. Het gaat om Vattenfall Sales Nederland b.v., Green Choice Zakelijk BV, Travelcard, Gebr. M. en W. Bron BV, BoomTotaalzorg.
3. De gemeente staat garant voor leningen die verband houden met woningbouw voor zowel particulieren (hypotheken) als woningbouwcoöperaties. Garant staan betekent in dit geval dat de gemeente de rente- en aflossingsverplichtingen van de leningen (deels) garandeert. De gemeente is ook de zogenaamde achtervang voor leningen verstrekt onder WSW-borging. WSW staat voor Waarborgfonds Sociale Woningbouw. woningbouwcoöperaties kunnen bij bankinstellingen leningen krijgen voor sociale woningbouw als het WSW garant staat. De garantstelling geldt voor 50% van de aflossingen en rente.
4. Gemeente Culemborg ontvangt overzichten van het CAK met diverse gegevens; door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten is de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend voor de gemeente om de juistheid op persoonsniveau en volledigheid

als geheel vast te kunnen stellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdrage door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdrage geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Gemeente Culemborg kan hierdoor geen zekerheid geven over de omvang en hoogte van de eigen bijdrage.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die invloed hebben op 2022

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Vanaf de programmabegroting 2022 verloopt het resultaat als volgt:

Bedragen x € 1.000	2022
Financieel perspectief vastgestelde begroting 2022	380
Voorjaarsrapportage 2022	365
Financieel perspectief na voorjaarsrapportage 2022	**745**
Najaarsrapportage 2022	**287**
Financieel perspectief na de najaarsrapportage 2022	**1.032**

Het boekjaar 2022 sluit af met resultaat van € 5,8 mln. positief. Dit is hoger dat het financieel perspectief van 1-9-2022.

Het resultaat ziet er nu als volgt uit: x € 1.000

Financieel perspectief met peildatum 1-9-2022	**1.032**
Werkelijke jaarresultaat 2022	+5.811
Verschil 2022 ten opzichte van prognose	**4.779**

In een volgende sub paragraaf worden de financiële resultaten en analyses per programma in beeld gebracht. Hier worden de resultaten taakniveau gespecificeerd en toegelicht.

Financiële resultaten en analyses per programma

Algemeen

I Verschillenanalyse

Als interne richtlijn is gehanteerd dat afwijkingen groter dan € 50.000 op beleidsproductenniveau nader worden toegelicht. Uitgangspunt is dan de jaarcijfers in relatie tot de raming na laatste wijziging. Bij alle programma's vindt u een dergelijke verantwoording. Indien er geen afwijkingen van betekenis zijn dan is over betreffend beleidsproduct niets vermeld.

II Analyse begrotingsrechtmatigheid

De raad heeft de begroting geautoriseerd op programmaniveau. Het is noodzakelijk om inzicht te geven in de uitputting van de geraamde budgetten op dat niveau om te bepalen of de uitvoering van de begroting rechtmatig is geweest.

Het overzicht van de programma's geeft het volgende beeld:

	Programma (bedrag x € 1.000)	Primitief begroting 2022	Wijziging begroting	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Verschil begroot-werkelijk
1	Zorgzame stad	31.931	3.730	35.661	35.312	349
2	Sociale stad	12.113	2.769	14.883	17.307	-2.424

3	Groene stad	8.654	1.550	10.203	9.348	856
4	Leefbare stad	16.593	4.564	21.157	15.179	5.978
5	Ondernemende stad	2.281	456	2.737	2.578	159
6	Algemene dekkingsmiddelen	10.715	6.217	16.932	12.397	4.535
Totaal van de lasten		**82.287**	**19.286**	**101.573**	**92.120**	**9.453**

Bij programma's Sociale stad zijn de totale lasten hoger dan de budgetten die daarvoor in de begroting (na wijziging) zijn opgenomen. Dat betekent dus ook dat de lasten zijn overschreden en dat er in basis dus sprake is van een begrotingsonrechtmatigheid.
De oorzaak van de overschrijding kan tot de conclusie leiden, dat deze overschrijding uiteindelijk geen gevolgen heeft.

Analyse van de overschrijdingen op het programma

Programma 2. Sociale stad
De onverschrijding is volledig te relateren aan de enorme veel kosten die gemaakt zijn voor noodopvang van vluchtelingen en ondersteuning bij energiearmoede. Deze kosten worden declareert bij de COA. In deel van de declaratie is al reeds ontvangen en staan als baten verantwoord. Het overige deel wat nog gedeclareerd moet worden is als vordering verwerkt in deze jaarrekening. en is ook als baten verantwoord.

Voor energiearmoede wordt via het gemeentefonds gecompenseerd. Vanuit het Rijk hebben we extra middelen ontvangen uit de september- en decembercirculaire voor energiearmoede Onze laatste rapportage (najaarsrapportage 2022) was gebaseerd op de meicirculaire. De extra middelen zijn grotendeels beschikbaar gesteld ter compensatie van ondersteuning van armoede. De werkelijk gemaakte kosten zijn verwerkt in programma 2, terwijl de werkelijke ontvangsten zijn verantwoord in programma 6. Dit verklaart derhalve het verschil.

Zorgzame stad

Totalen programma Zorgzame stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	32.132	31.931	35.661	35.312	349
Baten	-8.228	-8.849	-8.864	-7.667	-1.197
Saldo van baten en lasten	**-23.904**	**-23.082**	**-26.797**	**-27.645**	**-848**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Baten					
Wijkteams	-24	0	0	-140	140
Inkomensregelingen	-8.157	-8.767	-8.782	-7.478	-1.304
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-22	0	0	-15	15
Maatwerkdienstverlening 18+	-26	-82	-82	-35	-47
Geëscaleerde zorg 18+		0	0	0	0
Saldo Baten	**-8.228**	**-8.849**	**-8.864**	**-7.667**	**-1.197**
Lasten					
Wijkteams	2.194	1.888	1.961	1.983	-22
Inkomensregelingen	10.807	12.768	14.863	13.064	1.799
Begeleide participatie	3.209	3.078	3.078	3.053	25
Arbeidsparticipatie	1.661	966	1.003	1.019	-16
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.683	1.484	1.496	2.401	-905
Maatwerkdienstverlening 18+	5.577	4.838	5.357	5.531	-174
Maatwerkdienstverlening 18-	5.420	4.972	5.254	5.575	-321
Geëscaleerde zorg 18+	79	312	524	215	309
Geëscaleerde zorg 18-	1.503	1.626	2.126	2.472	-346
Saldo Lasten	**32.132**	**31.931**	**35.661**	**35.312**	**349**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves		0	0	0	0
Zorgzame stad	**-23.904**	**-23.082**	**-26.797**	**-27.645**	**-848**

Analyse van de financiën

Om een beter inzicht en verantwoording te geven wordt er niet op taakveld, maar op onderwerp toegelicht. Binnen het programma zorgzame stad zal dit een beter inzicht geven in de ontwikkelingen die er in het jaar 2022 zijn geweest.

Het totale saldo van lagere baten van € 1.197.000 worden in hoofdlijnen veroorzaakt door

- € 140.000 hogere ontvangst door SiSa regeling toeslagenaffaire 2021
- € 1.324.000 lagere ontvangsten Buig finaciering .

Het totale saldo van lagere lasten van € 349.000 worden in hoofdlijnen veroorzaakt door:

Werkzaak:

- € 2.011.000 lagere lasten door lagere kosten bedrijfsvoering en vrijval reservering BUIG gelden in jaarrekening 2022.

WMO/Jeugd:

- € 314.000 hogere WMO lasten, deze overschrijding vinden voor het grootste gedeelte plaats op de hulp bij het huishouden, vervoer individueel/groep en woningaanpassingen, de kosten voor PGB zijn voor de WMO sterk gedaald.
- € 730.000 hogere jeugd lasten, deze overschrijding is voor het grootste gedeelte toe te wijzen aan hogere verblijfskosten jeugd, stijging van specialistische pleegzorg en specialistische gezinshuis kosten, verder zijn ook binnen de jeugdkosten de PGB kosten sterk gedaald.

- **Loonkosten:** € 818.000 hogere lasten. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen

Wijkteams:

- € 52.000 hogere lasten worden met name veroorzaakt door toeslagenaffaire, de opbrengst is verantwoord onder de baten, overige kosten voor vakliteratuur, onderhoud licenties e.d zijn kleine baten.

Armoedebeleid:

- € 73.000lagere lasten, waaronder kleine stijging van kosten door meer sociale uitkeringen en inclusief baten door vrijval middelen uit resultaatbestemming 2021 voor € 18.000.
- € 300.000 hogere baten, dit betreffen middelen voor armoedebestrijding uit bestemmingsresultaat 2021 voor € 100.000 waar in een periode van 4 jaar jaarlijks € 100.000 vrij valt. (zie ook hogere lasten armoedebeleid)
- € 236.000 hogere baten , dit betreffen Tonk middelen die middels resultaatbestemming 2022 worden doorgeschoven naar het jaar 2023.
- € 678.000 hogere lasten, hiervan zijn de baten van de september- en december circulaire nog niet verwerkt. € 1.276.000 baten zijn verantwoord onder taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds.
- € 168.000 lagere lasten voor schuldhulpverlening, dit betreft minder kosten voor uitbestede werkzaamheden en meerkosten lidmaatschappen voor € 42.000. Verder is er een vrijval vanuit de bestemmingen van het jaar 2021 voor een bedrag van € 126.000.

Beschermd wonen:

- € 43.000 lagere lasten door vrijval bestemmingsresultaat 2021, deze bestemming wordt doorgeschoven naar het jaar 2022 voor € 43.000.
- € 161.000 lagere lasten door vrijvallen bestemmingsresultaat 2021.

Subsidies:

- € 92.000 hogere lasten worden veroorzaakt door bijdragen aan subsidies. De mutatie is technisch van aard, dit heeft te maken met de methode waar de subsidies begroot zijn en de uiteindelijke verantwoording binnen de taakvelden. Het totaal overzicht van de subsidies wordt gepresenteerd in de paragraaf subsidieplafonds.

Overige lasten:

- € 41.000 lagere lasten overig.

Reservemutaties

- Er zijn geen reserves gekoppeld aan programma zorgzame stad.

Sociale stad

Totalen programma Sociale stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	12.695	12.083	14.853	17.286	-2.433
Baten	-1.828	-963	-933	-5.461	4.528
Saldo van baten en lasten	**-10.867**	**-11.120**	**-13.920**	**-11.824**	**2.095**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Baten					
Onderwijshuisvesting	-261	-260	-260	-270	10
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-719	-37	-37	-1.133	1.097
Sportbeleid en activering	-376	-115	-115	-359	244
Sportaccommodaties	-280	-364	-334	-327	-8
Samenkracht en burgerparticipatie	-192	-187	-187	-3.372	3.185
Saldo Baten	**-1.828**	**-963**	**-933**	**-5.461**	**4.528**
Lasten					
Openbaar basisonderwijs	114	114	114	140	-26
Onderwijshuisvesting	2.505	2.292	2.478	2.143	335
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.723	1.395	1.503	2.436	-933
Sportbeleid en activering	493	522	552	560	-8
Sportaccommodaties	2.136	2.063	2.197	2.032	164
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	530	608	1.403	932	471
Media	531	544	544	614	-69
Samenkracht en burgerparticipatie	2.957	3.005	4.478	6.926	-2.448
Volksgezondheid	1.705	1.539	1.583	1.503	80
Saldo Lasten	**12.695**	**12.083**	**14.853**	**17.286**	**-2.433**
Stortingen in reserves	733	30	30	21	9
Onttrekkingen aan reserves	-402	-381	-1.101	-645	-456
Sociale stad	**-11.198**	**-10.770**	**-12.849**	**-11.201**	**1.648**

Analyse van de financiën

Saldo baten € 4.528.000 bestaat voornamelijk uit:

Onderwijsbeleid en leerlingzaken:
€ 431.000 hogere baten, budget NPO middelen
€ 661.000 hogere baten, budget Onderwijs Achterstanden Beleid

Sportbeleid en activering:
€ 244.000 hogere baten, diverse Spuk uitkeringen, Cultuur educatie kwaliteit Gelderland, Cultuur met kwaliteit, subsidie ZonMW meedoen met dementie

Samenkracht en burgerparticipatie:
€ 2.932.000 hogere baten COA opvang, zelfde post komt terug onder meer uitgaven ivm COA opvang, per saldo kunnen alle kosten worden gedeclareerd bij COA.
€ 178.000 hogere baten door uitkering Wet Inburgering

Saldo lasten € 2.433.000 bestaat voornamelijk uit:

Openbaar basisonderwijs
€ 26.000 hogere lasten door meer klokuren voor sport accomodaties niet in eigen beheer.

Onderwijshuisvesting
De lagere lasten van € 335.000 worden per saldo veroorzaakt door:

- € 27.000 hogere lasten De Palster wegens schadeherstel na vandalisme;
- € 23.000 lagere lasten door minder vandalisme schade aan onderwijsgebouwen;
- € 141.000 lagere lasten algemeen onderwijshuisvesting doordat de werkzaamheden i.h.k.v. het integraal huisvestingsplan zijn doorgeschoven naar 2023;
- € 20.500 lagere pacht/erfpacht Koningin Beatrixschool;
- € 19.000 lagere salarislasten;
- € 117.000 lagere lasten Brede School Oost
- Over het algemeen kan gezegd worden dat de gemeentelijke belastingen en heffingen voor de onderwijsgebouwen lager uitvielen dan geraamd. Dit veroorzaakt ook een deel van de totale lagere lasten.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken
De hogere lasten van € 933.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 661.000 aan hogere uitgaven voor onderwijsachterstandenbeleid. Dit wordt volledig gedekt door hogere bijdrage vanuit het Rijk;
- € 431.000 aan hogere uitgaven voor NPO middelen. Dit wordt volledig gedekt door hogere bijdrage vanuit het Rijk;
- € 63.000 hogere lasten lokaal onderwijsbeleid-combinatie functies door lagere inhuur derden, lagere kosten cursussen en conferenties, huurkosten en hogere lasten combinatiefuncties;
- € 20.000 lagere lasten worden veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 150.000 lagere lasten op het budget leerlingenvervoer minder gebruikt en minder uitgaven op uitvoering leerplichtwet;
- € 10.000 lagere lasten overig.
- Loonkosten: € 42.000 lagere lasten. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen

Sportbeleid en activering
De hogere lasten van € 8.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 14.000 hogere lasten door sportbeleid, lagere kosten voor combinatiefuncties en stichting turnen.
- € 6.000 hogere kosten worden veroorzaakt door meer bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;

Sportaccommodaties
De lagere lasten van € 164.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 70.000 lagere lasten doordat deels de uitvoering van het sportakkoord later plaatsvindt;
- € 30.000 lagere lasten voor het onderhoud en beheer van sporthal Interwey;
- € 9.000 lagere lasten voor het onderhoud en beheer van sporthal Parijsch;
- € 57.000 hogere lasten buitensportaccommodaties voor het onderhoud en beheer;
- € 39.000 lagere lasten gemeentelijke belastingen en heffingen;
- € 27.000 lagere lasten ten behoeve van aanschaf kleine gereedschappen;
- € 41.000 lagere lasten buitensportaccommodaties als gevolg van een verschuiving van begrote kapitaallasten doordat investeringen in sportvelden en -banen later worden afgerond;
- € 5.000 lagere lasten overig.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
De lagere lasten van € 471.000 worden per saldo veroorzaakt door:
- € 16.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 610.000 lagere lasten door vrijvallen kosten bestemmingsresultaat 2021, waarvan € 221.000 wordt doorgeschoven naar 2023.
- € 130.000 hogere lasten worden veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 7.000 lagere lasten overig.

Media
€ 69.000 hogere lagere lasten worden met name veroorzaakt door minder bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;

Samenkracht en burgerparticipatie
De hogere van € 2.448.000 worden per saldo veroorzaakt door:
- € 59.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 35.000 lagere lasten buurt bestuurt, waarvan € 25.000 als resultaatbestemming voor het project bosboomgaard;
- € 35.000 lagere lasten uitvoering beleidsmonitor;
- € 90.000 hogere lasten project Schoolhof, waarvan € 100.000 als dekking uit de vrijval voor beschermd wonen is aangemerkt.
- € 92.000 hogere lasten worden veroorzaakt door meer bijdragen aan subsidies, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 109.000 hogere lasten door opvang vluchtelingen Oekraïne;
- € 2.932.000 hogere lasten COA opvang, kosten worden volledig gedekt door COA, zie opbrengsten baten;
- € 374.000 lagere lasten WMO algemeen door minder uitgaven aan innovatie middelen, per saldo levert dit nauwelijks effect op omdat er ook minder onttrokken wordt uit de reserve sociaal domein, zie hiervoor reserve mutatie in sociale stad;

- € 107.000 lagere lasten vreemdelingen, waarvan € 25.000 is vrijgevallen uit bestemming 2021 en waarvan € 90.000 Rijksgelden nieuwe wet inburgering is doorgeschoven naar het jaar 2023.
- € 32.000 lagere lasten door minder uitgaven mantelzorgondersteuning
- € 150.0000 lagere lasten preventie gelden, waarvan € 114.000 wordt doorgeschoven volgens het preventie akkoord.
- € 17.000 hogere lasten overig.

Volksgezondheid

De lagere lasten van € 80.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 51.000 lagere lasten voor de totale bijdrage aan GGD Gelderland-Zuid binnen taakveld volksgezondheid;
- € 6.000 hogere lasten volksgezondheid door meer bijdragen aan subsidie, onder de paragraaf subsidie plafond worden de totalen van de subsidies weergegeven;
- € 26.000 lagere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 9.000 lagere lasten overig.

Reservemutaties

De lagere onttrekking van € 448.000 wordt veroorzaakt door:

- € 445.000 lagere onttrekking uit de reserve Sociaal Domein i.v.m. het doorschuiven van het budget voor innovatie/transformatie en overige projecten;
- € 3.000 lagere onttrekking reserve buurtbudgetten.

Groene stad

Totalen programma Groene stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	9.126	8.654	10.203	9.348	856
Baten	-7.844	-7.433	-7.933	-7.688	-245
Saldo van baten en lasten	**-1.282**	**-1.220**	**-2.270**	**-1.660**	**610**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Baten					
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-542	-360	-422	-389	-33
Riolering	-3.420	-3.674	-3.705	-3.642	-63
Afval	-3.867	-3.399	-3.337	-3.467	130
Milieubeheer	-14	0	-470	-190	-280
Saldo Baten	**-7.844**	**-7.433**	**-7.933**	**-7.688**	**-245**
Lasten					
Overige baten en lasten		0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.154	3.076	3.842	3.487	355
Riolering	2.102	2.126	2.157	2.215	-58
Afval	3.409	2.959	2.885	3.076	-191
Milieubeheer	461	493	1.319	570	750
Saldo Lasten	**9.126**	**8.654**	**10.203**	**9.348**	**856**
Stortingen in reserves	750	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-268	-170	-170	-142	-28
Groene stad	**-1.764**	**-1.050**	**-2.100**	**-1.518**	**582**

Analyse van de financiën

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De lagere lasten van € 355.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 139.000 hogere lasten op de groen budgetten wegens noodzakelijke inhuur t.b.v. groenonderhoud;
- € 146.000 lagere lasten doordat herstelwerkzaamheden m.b.t. wortelopdruk zijn doorgeschoven naar 2023;

- € 152.000 lagere lasten doordat werkzaamheden inzake speelvoorzieningen zijn uitgesteld naar 2023;
- € 27.000 lagere lasten doordat onderhoud van vrachtwagens en bestelwagens lager uitviel;
- € 33.000 lagere lasten op het budget Triosingel door lagere beheerkosten en kapitaallasten dan begroot;
  € 51.00 doordat onderhoud aan tractoren en machines hoger uitviel dan begroot;
- € 174.000 lagere lasten op het budget groen en landschap. Van de € 150.000 beschikbare gestelde middelen vanuit de investeringsagenda voor groenbeleid en versterken biodiversiteit zijn nog niet volledig uitgegeven. Hiervan blijft € 110.000 beschikbaar in de reserve precariobelasting. En een tweetal projecten zijn vertraagd, groenaanleg parkstrook € 30.000 en luisbestrijding Mendelsohnlaan € 30.000, voor deze budgetten zijn resultaatbestemmingen aangevraagd.
- € 31.000 overige verschillen.

De hogere baten van € 198.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 143.000 hogere baten voor doorleveringen van bomen en beplanting;
- € 16.000 hogere baten door inruil van diverse maaiers en een bedrijfsauto;
- € 11.000 hogere baten voor Triosingel door de afrekening van huuropbrengsten 2020;
- € 10.000 hogere baten voor onderhoud watergangen door hogere bijdrage van het Waterschap;
- € 21.000 hogere baten voor speelvoorzieningen door bijdrage van CV Parijsch speelplaats Lokkershoek;
- € 3.000 lagere baten diverse posten.

Riolering
De lagere baten van € 63.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 132.000 lagere onttrekking uit de egalisatievoorziening dan begroot.
- € 42.000 hogere baten rioolheffing;
- € 27.000 hogere overige baten. Het betreft kosten die zijn doorbelast aan de provincie Gelderland.

De hogere lasten van € 58.000 komen hoofdzakelijk door hogere uitgaven voor externe medewerkers. In 2022 is er een begin gemaakt met het inhalen van werkzaamheden die door o.a. corona waren blijven liggen.

De baten en lasten die gerelateerd zijn aan riolering vormen een gesloten systeem. Dit betekent dat rioolheffing alleen wordt gebruikt voor de taken zoals deze zijn vastgesteld in het watertakenplan 2019-2023. Jaarlijks wordt een berekening gemaakt van de uitgaven en ontvangen baten, door middel van het storten of onttrekken van middelen uit de egalisatievoorziening wordt het tarief 100% kostendekkend gemaakt. Deze berekening wordt extra comptabel gemaakt. Naast het taakveld riolering hebben bijvoorbeeld ook kosten van overhead en een gedeeltelijke toerekening van BTW betrekking op deze berekening. Om die reden is het taakveld riolering niet per saldo 0.

Afval
De hogere lasten van € 191.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 140.000 lagere lasten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval;
- € 306.000 hogere lasten door afrekening Nedvang inzameling PMD 2021;
- € 25.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;

De hogere baten van € 130.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 208.000 hogere opbrengsten afrekening voorschotten nedvang PMD 2021;
- € 78.000 lagere baten uit het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval.

Milieubeheer
Per saldo is het voordeel op dit taakveld € 470.000, dit betreft de middelen uit de investeringsagenda (beschikbaar in de reserve precariobelasting)
en de doeluitkeringen. Er wordt voorgesteld om het voordeel te storten in de reserve energietransitie.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van € 28.000 wordt veroorzaakt door:
€ 28.000 lagere onttrekking voor Vianense Poort en verduurzamingmaatregelen Salaamander uit de reserve kapitaallasten.

Leefbare stad

Totalen programma Leefbare stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	17.098	16.593	20.936	15.179	5.757
Baten	-3.648	-5.439	-7.073	-3.415	-3.659
Saldo van baten en lasten	**-13.451**	**-11.154**	**-13.863**	**-11.765**	**2.098**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Baten					
Bestuur	-1	0	0	-102	102
Burgerzaken	-371	-245	-304	-417	113
Beheer overige gebouwen en gronden	-58	-48	-38	-63	24
Parkeerbelasting	-336	-412	-412	-376	-36
Crisisbeheersing en brandweer		0	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	-154	-57	-42	-137	95
Verkeer en vervoer	-235	-185	-386	-137	-249
Parkeren	-124	-97	-97	-121	24
Ruimte en leefomgeving	-25	0	0	0	0
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-1.585	-3.598	-4.998	-619	-4.379
Wonen en bouwen	-758	-796	-796	-1.443	647
Saldo Baten	**-3.648**	**-5.439**	**-7.073**	**-3.415**	**-3.659**
Lasten					
Bestuur	1.685	1.963	2.590	2.622	-32
Burgerzaken	890	808	867	865	2
Beheer overige gebouwen en gronden	567	458	490	504	-14
Parkeerbelasting	9	9	9	6	3
Crisisbeheersing en brandweer	2.026	2.117	2.097	2.102	-5
Openbare orde en veiligheid	1.272	1.140	1.385	1.160	224
Verkeer en vervoer	4.505	3.776	4.374	3.890	484
Parkeren	286	300	447	416	31
Openbaar vervoer	6	8	8	6	2
Begraafplaatsen en crematoria	42	40	40	40	0

Ruimte en leefomgeving	1.285	271	724	517	207
Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.526	3.562	5.434	610	4.824
Wonen en bouwen	2.001	2.140	2.471	2.441	30
Saldo Lasten	**17.098**	**16.593**	**20.936**	**15.179**	**5.757**
Stortingen in reserves	82	0	221	0	221
Onttrekkingen aan reserves	-2.677	-17	-1.252	-211	-1.041
Leefbare stad	**-10.856**	**-11.137**	**-12.831**	**-11.553**	**1.278**

Analyse van de financiën

Bestuur

De lagere lasten van € 70.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 102.000 voordeel door het verlagen van de voorziening pensioen voormalig bestuurders. De rekenrente van de voorziening is gestegen hierdoor daalt de benodigde pensioenverplichting in de voorziening.
- € 33.0000 nadeel heeft betrekking op extra bijdrage aan regio Rivierenland die we via het gemeentefonds gecompenseerd kregen.

Burgerzaken

De hogere lasten van € 114.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 58.000 hogere lasten op het taakveld Burgerzaken. Het nadeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 28.000 hogere lasten afdrachten Rijksleges door meer afgegeven reisdocumenten en identiteitskaarten;
- € 22.000 hogere lasten afdrachten Rijksleges door meer naturalisatieverzoeken;
- € 6.000 hogere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 113.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 57.000 hogere baten reisdocumenten en identiteitskaarten;
- € 12.000 hogere baten uittreksels en V.O.G.;
- € 37.000 hogere baten naturalisatieverzoeken;
- € 7.000 hogere baten door diverse kleinere verschillen.

Beheer overige gebouwen en gronden

De hogere lasten van € 36.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 12.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 19.000 hogere lasten door meer kosten voor onderhoud en beheer van gemeentelijke eigendommen;
- € 10.000 hogere lasten door hogere voorschot energielasten voor onderhoud en beheer van gemeentelijke eigendommen. In 2022 worden de te hoog betaalde voorschoten door de energieleverancier verrekend;
- € 8.000 lagere lasten doordat inhuur van derden ten behoeve van accommodatiebeleid en duurzaam meerjaren onderhoudsplan (D-MJOP) in 2022 doorloopt;
- € 3.000 hogere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 11.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 7.000 lagere baten voor huur- en pachtopbrengsten niet-openbare eigendommen;
- € 18.000 hogere baten voor verkoop grond en doorbelasting van kosten aan derden.

Parkeerbelasting
Geen bijzonderheden.

Crisisbeheersing en Brandweer
De hogere lasten van € 27.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 50.000 hogere lasten als gevolg van Coronacrisis;
- € 14.000 lagere lasten rampenbestrijding doordat geen grote rampenoefening heeft plaats gevonden;
- € 8.000 lagere lasten bluswatervoorziening doordat minder onderhoud heeft plaatsgevonden;
- € 1.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Openbare orde en Veiligheid
De hogere lasten van € 121.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 121.000 hogere lasten is technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het total overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen.
- € 7.000 hogere lasten veiligheidsbeleid door toename bijdragen aan regionale samenwerkingsverbanden;
- € 7.000 hogere lasten veiligheidsbeleid door opstellen plan van aanpak autokraak en preventie auto inbraken;
- € 9.000 hogere lasten door bijdrage aan slachtofferhulp;
- € 51.000 lagere lasten door minder kosten voor het project lokale duurzame weerbaarheid;
- € 49.000 lagere lasten door minder kosten voor het project impuls weerbaarheid Culemborg;
- € 11.000 hogere lasten voor het Elisabeth Fonds. Deze kosten (€ 9.000) zijn aan het Elisabeth Fonds doorbelast;
- € 65.000 hogere lasten door de subsidie uitkering versterkingsgelden voor radicalisering, extremisme en terrorisme 2021. Deze kosten worden door een de ontvangen versterkingsgelden (€ 65.000) gedekt;
- € 38.000 lagere lasten cameratoezicht door vertraging aanbesteding camerasystemen en minder onderhoud aan camera's;
- € 42.000 hogere lasten door subsidie voor controle op Corona toegangsbewijzen. Deze kosten worden door een subsidieregeling van het Rijk gecompenseerd;
- € 7.000 lagere lasten aanpak jeugdcriminaliteit voor het IGP project;
- € 4.000 hogere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 113.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 9.000 hogere baten door de doorbelasting van kosten aan Elisabeth Fonds;
- € 65.000 hogere baten door ontvangst van de versterkingsgelden voor radicalisering, extremisme en terrorisme 2021;
- € 42.000 hogere baten door subsidie voor controle op Corona toegangsbewijzen;
- € 3.000 lagere baten door diverse kleinere verschillen.

Verkeer en vervoer
De lagere lasten van € 484.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 29.500 lagere lasten op wegmeubilair en -markeringen;

- € 166.500 lagere lasten op het taakveld verkeer, wegen en water. Het voordeel is grotendeels technisch van aard. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord. Het totaal overzicht wordt gepresenteerd bij de algemene dekkingsmiddelen;
- € 39.500 lagere lasten op klein onderhoud, doordat in 2022 geen klein onderhoud asfalt is uitgevoerd. De werkzaamheden voor asfalt zijn doorgeschoven naar 2023. Voor dit restantbudget is een resultaatbestemming aangevraagd;
- € 85.200 hogere lasten op openbare verlichting door hogere kosten onderhoud en meer schades die niet kunnen worden verhaald;
- € 13.600 hogere lasten op het budget onkruidbestrijding door meer uitbestede werkzaamheden;
- € 41.900 hogere lasten op het budget straatreiniging
- € 219.700 lagere lasten op het budget Ruimtelijke investeringsplan binnenstad, de dekking voor dit budget is de reserve precariobelasting;
- € 14.500 lagere lasten aanleg kabels nutsbedrijven, er is minder werk aan kabels en leidingen uitgevoerd dan verwacht;
- € 145.000 lagere lasten op verkeersbeleid, doordat in 2022 het geplande onderzoek voor de tracé-verkenning fietsbrug en GVVP Vianense Poort is vertraagd en doorgeschoven naar 2023. De uitkomsten uit de verkenning van de fietsbrug en de rapportage met de evaluatie van de Vianense Poort wordt in 2023 gedeeld met de Raad;
- € 10.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De lagere baten van € 250.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:
- € 201.000 lagere baten doordat de bijdrage aan het parkeercompensatiefonds pas is verschuldigd nadat de vergunningen onherroepelijk zijn geworden. De nota is eerder verstuurd, maar de eigenaar betaalt wanneer dat verplicht is, dus na ingebruikname van het plangebied volgens de anterieure overeenkomst;
- € 26.000 lagere baten uit opbrengsten graafvergunningen in-/uitritten;
- € 25.000 lagere baten uit vergoeding degeneratiekosten;
- € 27.000 lagere baten openbare verlichting door administratieve terugboeking schade uitkeringen;
- € 14.000 hogere baten door verkoop van gebakken klinkers;
- € 15.000 hogere baten uit leges opbrengsten aanleg kabels en leidingen.

Parkeren
De lagere lasten van € 151.000 worden per saldo, veroorzaakt door:
- € 15.000 lagere lasten parkeervergunningen door verschuiving van een investering (project);
- € 30.000 lagere lasten parkeerbeheer voor de inzet van extra boa's met betrekking tot Corona maatregelen;
- € 31.000 lagere lasten parkeerbeheer doordat de begeleiding van de aanbesteding later is gestart;
- € 21.000 lagere lasten doordat het onderzoek naar de organisatorische inbedding van parkeerbeheer anders is verlopen dan bedacht. In 2022 komt een vervolg onderzoek;
- € 14.000 lagere lasten parkeerbeheer voor het functioneel beheer en onderhoud van parkeerautomaten;
- € 29.000 lagere lasten autoluwe binnenstad voor het functioneel beheer en onderhoud van het camerasysteem;
- € 10.000 lagere lasten parkeervergunningen voor het functioneel beheer en onderhoud van het vergunningen systeem;
- € 1.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

De hogere baten van € 27.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 12.000 lagere baten inrij ontheffingen;
- € 39.000 hogere baten parkeervergunningen.

Ruimte en leefomgeving
Aan de batenkant zijn er geen bijzonderheden.

De lagere lasten van € 207.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 317.000 voordeel op het incidentele budget woningbouwopgave. Dit is een project dat meerdere jaren loopt, de dekking komt uit de reserve grondexploitatie, het restbudget is daarmee in 2023 nog beschikbaar;
- € 110.000 hogere kosten dan begroot op de organisatiekosten van dit taakveld. Er zijn dit jaar grotere en complexere bouwvergunningen aangevraagd, hiervoor is extra capaciteit bij ruimtelijke ordening ingezet. Deze bouwvergunningen hebben geleid tot € 600.000 meer bouwleges dan begroot (zie taakveld bouwen en wonen). Daarnaast zijn er ook uren besteed aan projecten die wel om begeleiding vragen, maar waar geen kostenverhaal mogelijk is.

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
De baten en lasten zijn per saldo € 445.000 positief, als gevolg van:

- € 299.000 voordeel door een tussentijdse winstneming bij de grondexploitatie Sprokkelenburg;
- € 229.000 voordeel door een onderbesteding op het haalbaarheidsbudget, dit budget wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie en is in 2023 weer beschikbaar;
- € 205.000 nadeel op de organisatiekosten van dit taakveld, er zijn minder kosten doorbelast aan projecten dan begroot;
- € 141.000 nadeel op het budget van de CV Parijsch;
- € 128.000 voordeel door een onderbesteding op het restwerken budget Buitenhof, dit budget wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie en is in 2023 weer beschikbaar;
- € 104.000 voordeel omdat het budget herontwikkeling Stationsomgeving dat wordt gedekt uit de reserve grondexploitatie niet meer nodig is. De voorbereidingskosten voor de stationsomgeving worden conform de BBV notitie grondbeleid als voorbereidingskosten geactiveerd onder de immateriële vaste activa;
- € 50.000 voordeel door het verlagen van de verliesvoorziening Sprokkelenburg;
- € 19.000 overige verschillen.

Wonen en bouwen
De lagere lasten van € 30.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 28.400 hogere lasten op het incidentele budget van de omgevingswet.
- € 20.500 lagere uitgaven op het taakveld organisatiekosten wonen en bouwen. Dit heeft te maken op welke taakvelden de salarislasten zijn begroot en uiteindelijk verantwoord;
- € 72.000 hogere lasten bij omgevingsvergunningen (hier staat een hogere opbrengst van tegenover);
- € 50.000 lagere lasten op de incidentele budget herhuisvesting bijzondere groepen doordat de projecten pas in 2023 gaan starten. Voor dit budget van € 50.000 is een resultaatbestemming aangevraagd;
- Woonwagens; 60.000 afschrijvingen begroot

De hogere baten van € 647.000 wordt veroorzaakt, door meer opbrengsten uit de leges omgevingsvergunningen. Er waren meer grotere incidentele projecten dan in 2021, hierdoor zijn er meer leges binnengekomen.

Reservemutaties
De lagere onttrekking van €1.041.000 wordt veroorzaakt door:

- € 461.000 lagere onttrekking uit de reserve Grondexploitatie door onderbestedingen op de onderstaande budgetten:

- Budget woningbouwlocaties € 419.000
- Budget haalbaarheidsonderzoeken € 229.000
- Budget Buitenhof van € 129.000
- Budget Herontwikkeling stationsomgeving € 103.000

-De bovenstaande onderbestedingen worden veelal veroorzaakt doordat werkzaamheden zijn verschoven in de tijd. Met uitzondering van het budget herontwikkeling stationsomgeving dat vrijvalt ten gunste van de reserve grondexploitatie.

- € 141.000 lagere onttrekking uit de reserve GVVP voor de Vianense Poort en onderzoek fietsbrug.

De lagere storting van € 221.000 wordt veroorzaakt door:
- € 201.000 lagere storting in de reserve parkeercompensatiefonds. De bedrag van € 201.000 aan parkeercompensatie is pas verschuldigd nadat de vergunningen onherroepelijk zijn geworden.
-€ 20.0000 lagere storting in de reserve kapitaalslasten voor aanleg van een parkeerkoffer Rietveldseweg

Ondernemende stad

Totalen programma Ondernemende stad

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	2.656	2.281	2.737	2.578	159
Baten	-171	-384	-384	-305	-79
Saldo van baten en lasten	**-2.485**	**-1.897**	**-2.353**	**-2.272**	**80**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Baten					
Recreatieve havens	-8	-8	-8	-9	0
Economische ontwikkeling	-2	-10	-10	0	-10
Fysieke bedrijfsinfrastructuur		-238	-238	0	-238
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-6	-6	-139	133
Economische promotie	-82	-40	-40	-59	19
Cultureel erfgoed	-79	-82	-82	-99	17
Saldo Baten	**-171**	**-384**	**-384**	**-305**	**-79**
Lasten					
Recreatieve havens	3	1	1	-3	4
Economische ontwikkeling	546	558	588	626	-38
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	390	238	238	161	78
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	6	21	21	0
Economische promotie	197	154	186	220	-35
Musea	486	510	577	527	50
Cultureel erfgoed	1.015	814	1.127	1.026	100
Saldo Lasten	**2.656**	**2.281**	**2.737**	**2.578**	**159**
Stortingen in reserves		0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-146	-146	-146	-146	0
Ondernemende stad	**-2.338**	**-1.750**	**-2.206**	**-2.126**	**80**

Analyse van de financiën

Economische ontwikkeling

De lagere baten van € 10.000 wordt veroorzaakt, doordat de subsidie van de provincie voor intensivering centrummanagement later (pas in 2023) wordt ontvangen dan gewacht.

Aan de lastenkant zijn er geen bijzonderheden.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur
Per saldo is het nadeel op dit taakveld € 160.000. Dit komt door het gedeeltelijk terugdraaien van de eerder genomen winst op het grondexploitatie Pavijen.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
De hogere baten van € 133.000 worden per saldo, veroorzaakt door

- € 138.000 hogere baten door ontvangen subsidie van de provincie Gelderland voor het 'Winterfonds'
- € 5.000 lagere baten ivm verzelfstandiging van de markt.

Economische promotie
De hogere baten van € 19.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 26.000 hogere baten door ontvangen bijdrage van het ondernemersfonds voor de regisseur binnenstad (hier staan ook hogere uitgaven tegenover);
- € 7.000 lagere baten toerismebelasting.

De hogere lasten van € 35.000 worden per saldo, veroorzaakt door:

- € 27.000 hogere lasten op het budget investeringsplan binnenstad, het betreft de inhuur van de binnenstad regisseur;
- € 7.000 hogere laten diverse posten.

Musea
De lagere lasten van € 50.000 worden veroorzaakt door een onderbesteding op het budget archeologie voor de conservering van de inventaris groene schuur. Voor een gedeelte van deze onderbesteding is een resultaatbestemming aangevraagd om de werkzaamheden in 2023 te kunnen uitvoeren.

Cultureel erfgoed
De hogere baten van € 17.000 wordt veroorzaakt, doordat er een niet begroten subsidie is ontvangen van de provincie Gelderland voor Vondst - project

De lagere lasten van € 100.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 70.000 lagere lasten op het budget renovatie damwand 't Spoel. De werkzaamheden zijn in tijd verschoven naar 2023;
- € 40.0000 lagere lasten op het budget monumentenbeleid. De werkzaamheden voor de kerkenvisie en het actualiseren monumenteninformatie lopen door naar 2023;
- € 15.000 hogere lasten op het budget voor het maaien bij fort 't Spoel;
- € 5.000 lagere lasten door diverse kleinere verschillen.

Algemene dekkingsmiddelen

Totalen programma Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x € 1.000

Programma voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	13.170	10.715	16.932	12.397	4.535
Baten	-61.240	-57.498	-68.079	-67.512	-568
Saldo van baten en lasten	**48.070**	**46.783**	**51.147**	**55.115**	**3.967**

Bedragen x € 1.000

Taakvelden voor reservemutaties	Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Baten					
Resultaat van de rekening van baten en lasten		0	-3.085	0	-3.085
Overhead	-421	-359	-359	-503	145
Treasury	-395	-322	-322	-454	132
OZB woningen	-4.368	-4.476	-4.476	-4.369	-107
OZB niet-woningen	-3.165	-3.164	-3.042	-3.226	184
Belastingen overig	-2.105	-131	-108	-127	19
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-50.786	-49.047	-56.689	-58.833	2.144
Saldo Baten	**-61.240**	**-57.498**	**-68.079**	**-67.512**	**-568**
Lasten					
Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.796	905	4.116	0	4.116
Overhead	10.708	10.619	11.774	11.687	87
Treasury	334	263	263	281	-19
OZB woningen	215	321	363	328	35
OZB niet-woningen	143	118	127	132	-5
Belastingen overig	6	7	7	6	0
Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds		-2.200	-150	0	-150
Overige baten en lasten	-32	683	432	-39	471
Saldo Lasten	**13.170**	**10.715**	**16.932**	**12.397**	**4.535**
Stortingen in reserves	269	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	-2.259	-1.007	-5.636	-4.739	-897
Algemene dekkingsmiddelen	**50.061**	**47.789**	**56.783**	**59.853**	**3.070**

Analyse van de financiën

Overhead

De lagere lasten van gesaldeerd € 176.000 (voordeel) worden veroorzaakt door:

- € 134.000 nadeel op loonsommen en inhuurbudgetten;
- € 200.000 voordeel op automatiseringsbudgetten;
- € 50.000 voordeel op organisatieontwikkeling/verbeteren van bedrijfsvoering. Deze middelen blijven beschikbaar in 2023. Laatste deel van de middelen zijn bestemd voor het verbeteren van de hybride vergaderfaciliteiten binnen de gemeente. In verband met capaciteitsproblemen en leverproblemen, worden deze zaken pas in 2023 uitgevoerd.
- 60.000 voordeel omdat de afschrijvingslasten lager uitvallen dan geraamd. Niet alle geplande investeringen zijn uitgevoerd in 2022.

Treasury

Per saldo is er een voordeel van € 113.000 en dat wordt veroorzaakt door negatieve rente voor het aantrekken van kasgeldleningen en extra bankprovisies. Voor beide was in de begroting geen rekening mee is gehouden.

Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Het voordeel van € 1.994.000, per saldo, veroorzaakt door:

- € 1.359.000 hogere baten uit de septembercirculaire 2022;
- € 917.000 hogere baten uit de decembercirculaire 2022;
- € 282.000 lagere baten uit voorgaande jaren.

Overige baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is € 471.000 voordelig en wordt veroorzaakt doordat deze functie wordt gebruikt om stelposten in op te nemen. Deze functie wordt niet gebruikt voor werkelijke kosten. De volgende stelposten stonden geraamd op dit taakveld.:

- € 190.000 voor stelpost loon- en prijscompensatie;
- € 146.000 nog te verdelen algemene uitkeringen;
- € 75.000 voor stelpost onvoorzien
- € 60.000 overige kleine posten.

Reservemutaties

De lagere onttrekkingen van € 897.000 worden, per saldo, veroorzaakt door:

- € 200.000 lagere onttrekkingen aan de algemene reserve, omdat de activiteiten nog niet uitgevoerd zijn;
- € 144.000 lagere onttrekkingen uit de reserve reorganisatie dan begroot.Dit hangt samen met de werkelijke salarislasten van medewerkers waarvoor deze reserve gevormd is.
- € 542.000 lagere onttrekking uit de reserve precariobelasting omdat een deel van de geplande investeringsagenda nog is uitgevoerd. Overgebleven middelen schuiven door naar 2023.
- € 11.000 lagere onttrekkingen aan de bestemmingsreserve resultaatbestemmingen

Verantwoording salarislasten:

Sinds de wijziging van het BBV is het verplicht om de salarislasten direct aan de betreffende taakvelden toe te rekenen. Dat kan leiden tot afwijking op meerdere taakvelden, maar qua verantwoording geven wij hier een totaalbeeld, zodat beoordeeld kan worden dat wij binnen het gestelde budget zijn gebleven. Het resultaat is dat we uiteindelijk ruim € 1.641.000 hebben

overgehouden. Het overschot is volledig gebruikt voor inhuur van personeel. Dit komt mede door krappe arbeidsmarkt en de veranderingen in de arbeidsmarkt. Het is in de huidige economische situatie lastig om vaste personeel aan te trekken. Bij de betreffende taakvelden wordt daarvoor geen nadere analyse opgesteld.

Salarislasten per taakveld		Begroot	Werkelijk	Verschil
0.1	Bestuur	1.096.160	1.077.119	19.041
0.2	Burgerzaken	666.756	608.779	57.977
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	393.203	374.439	18.764
0.4	Overhead	2.893.729	1.866.429	1.027.300
1.2	Openbare orde en veiligheid	732.349	510.503	221.846
2.1	Verkeer en Vervoer	985.249	814.822	170.427
2.2	Parkeren	27.290	66.526	-39.236
3.1	Economische ontwikkeling	118.763	204.167	-85.404
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	5.722	-5.722
4.2	Onderwijshuisvesting	71.828	53.326	18.502
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	302.955	307.891	-4.936
5.1	Sportbeleid en activering	94.399	96.215	-1.816
5.2	Sportaccommodaties	156.000	179.225	-23.225
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	156.885	172.283	-15.398
5.4	Musea	6.891	6.952	-61
5.5	Cultureel erfgoed	76.698	78.950	-2.252
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.343.611	1.322.091	21.520
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	509.132	548.402	-39.270
6.2	Wijkteams	272.112	340.882	-68.770
6.3	Inkomensregelingen	794.355	794.990	-635
6.5	Arbeidsparticipatie	50.923	51.656	-733
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	808.512	546.355	262.157
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	178.396	125.035	53.361
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	226.152	260.364	-34.212
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	153.295	184.798	-31.503
7.1	Volksgezondheid	92.962	66.562	26.400
7.2	Riolering	288.929	227.683	61.246
7.3	Afval	30.901	55.907	-25.006
7.4	Milieubeheer	220.208	210.237	9.971
8.1	Ruimte en leefomgeving	248.901	255.015	-6.114
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	499.627	447.393	52.234
8.3	Wonen en bouwen	518.473	513.814	4.659
Totaal		**14.015.644**	**12.374.529**	**1.641.115**

Incidentele baten en lasten

Op basis van artikel 28c BBV is het verplicht een overzicht van incidentele baten en lasten in de jaarrekening op te nemen. Onder incidentele baten en lasten zijn in dit overzicht posten opgenomen die zich maximaal 3 jaar voordoen en waarbij het gaat om "éénmalige zaken" . Bij het bepalen van incidentele baten en lasten hebben wij ons gebaseerd op de voorschriften vanuit
de notitie van de commissie BBV en op de handreiking van de Provincie over verduidelijking van structurele en incidentele baten en lasten .

Dat betekent dat alleen de echte - beleidsmatige - incidentele zaken onder deze noemer worden gerangschikt. In de begroting staan ook veel posten die een verloop kennen over de jaren. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de kapitaallasten, de algemene uitkering en de verstrekking van uitkeringen. Dit zijn autonome ontwikkelingen en de verschillen tussen de jaren worden dus niet aangemerkt als incidentele baten en lasten. Ook budgetten die eens in de 2 of meer jaren zijn opgenomen, vanwege een bepaald patroon in de uitgaven (zoals verkiezingen) zijn niet als incidentele baten en lasten
opgenomen.

Het doel hiervan is om externe belanghebbenden een goede inzicht te geven in de structurele begrotingsevenwicht. Baten en lasten zijn structureel als deze voor onbepaalde tijd geraamd worden, er is geen einddatum bekend. Baten en lasten komen in aanmerking om als incidenteel aangemerkt te worden als deze voor bepaalde tijd geraamd worden, er is een onvoorwaardelijke einddatum bekend. De incidentele baten en/of lasten moeten van materiële omvang zijn. Als ondergrens voor de jaarrekening 2022 is een bedrag van € 25.000 gehanteerd.

In de jaarrekening 2022 zijn de volgende incidentele baten en lasten verwerkt. De activiteiten die ten laste van een reserve zijn gebracht, zijn hierin ook opgenomen. De onttrekking aan de reserve is in basis gelijk aan de werkelijke kosten.

Nr.	Pr.	Onderwerp	Docnr.	Werkelijke lasten 2022	Werkelijke baten 2022
1	2	Schenking nieuwbouw Hospice Nocturne Stichting Vrienden Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg Culemborg/West Betuwe	147018	€ 250.000	
2	2	22/23 Incidentele subsidie Switch!+ kosten ICM Stichting O.R.S. Lek en Linge	149080	€ 132.858	
3	2	Incidentele subsidie NPO - Leesoffensief VMBO Stichting Openbare Bibliotheek Rivierenland	142069	€ 121.900	
4	2	22/23 Incidentele subsidie Switch!+ kosten ICM Stichting O.R.S. Lek en Linge	149080	€ 70.809	
5	2	Subsidie NPO 't PAST- 'De Gouden Driehoek' Stichting Katholieke Onderwijsbelangen Rivierenland	143807	€ 68.000	
6	2	2022 Incidentele subsidie coronaregeling Stichting Cultuurfonds Culemborg	148501	€ 61.000	
7	2	subsidie noodzakelijke investeringen Stichting Cultuurfonds Culemborg	142669	€ 60.000	
8	5	Bijdrage 2022 voor het Regionaal Stimuleringsfonds Rivierenland, Regio	146071	€ 58.258	
9	4	Subsidie Project Versterkingsgelden Stichting ElkWelzijn	148103	€ 54.500	
10	2	Incidentele subsidie verduurzaming Stichting Hub Rivierenland	141413	€ 50.000	
11	2	Subsidie achterstallige pensioenpremie Fransche Theater De Fransche School	147503	€ 50.000	
12	2	Incidentele subsidie weerstandsvermogen Stichting Cultuurfonds Culemborg	142666	€ 40.000	
13	2	Incidentele subsidie NPO HUB Rivierenl Stichting Hub Rivierenland	147061	€ 36.000	
14	2	Brede School /Talentprogramma primair SportFriends B.V. Vallen in het programma Onderwijs Achterstanden Beleid	149575	€ 30.000	
15	2	Brede School /Talentprogramma primair SportFriends B.V.	149598	€ 30.000	
16	2	Subsidie activiteiten met spin-off cultuurvisie Stichting	142668	€ 30.000	

		Cultuurfonds Culemborg			
17	1	Investeringsplan meedoen naar vermogen Stichting ElkWelzijn	140114	€ 25.200	
18	5	Merkactivatie Culemborg Binnenstad New Story B.V.	149603	€ 25.000	
19	1	Incidentele subsidie Soccer starts Stichting Sport Academy	144678	€ 25.000	
20	5	Subsidie Gelders Winterfonds provincie Gelderland	141520		€ 138.791
21	2	COVID-19 1 november 2021 tot en met 31 januari Ministerie van VWS	141045		€ 65.339
22	4	Stationsomgeving provincie Gelderland	140927		€ 50.000
23	2	Subsidie meedoen met dementie ZonMW	140638		€ 48.485
24	6	Detachering G. v.d. Water -Bijl 2022	101673		€ 43.865
25	6	Bedrijfsvoeringsorganisatie West Betuwe - Inhuur JH Beers directie BWB	141530		€ 43.000
26	2	Regeling cultuureducatie kwaliteit Gelderland Stichting Cultuur Oost	140647		€ 31.938
27	5	A3 - klimaatadaptatie (algemene reserve)		€ 25.000	
28	4	Duurzame weerbaarheid (algemene reserve)		€ 18.750	
29	4	Organisatiekosten verkeer en vervoer (algemene reserve)		€ 145.000	
30	6	Onttrekking algemene reserve			€ 188.750
31	3	Energietransitie (BR Precariobelasting)		€ 213.000	
32	4	Groenbeleid en versterken biodiversiteit (BR Precariobelasting)		€ 110.000	
33	5	Investeren in de binnenstad (BR Precariobelasting)		€ 220.000	
34	6	Onttrekking BR Precariobelasting			€ 543.000
35	2	Investering Fransche school (BR Fransche school)		€ 50.000	
36	2	Onttrekking BR Fransche school			€ 50.000
37	6	Bovenformatief personeel (BR Reorganisatie)		€ 123.000	
38	6	Onttrekking BR Reorganisatie			€ 123.000
39	4	Diverse projecten grondexploitaties		€ 721.000	
40	4	Onttrekking BR Grondexploitatie			€ 721.000
41	2	Project doorontwikkeling sociaal domein		€ 226.000	
42	2	Onttrekking BR Sociaal domein			€ 226.000
		Totaal incidentele lasten en baten		**€ 3.070.275**	**€ 2.273.168**

Toelichtingen:

1. **Schenking nieuwbouw Hospice**
   Conform aangenomen amendement bij de programmabegroting 2022. Is een incidentele gift aan het Hospice geschonken bestemd voor de nieuwbouw ter hoogte van € 250.000.

2. **Incidentele subsidie Switch!+ kosten ICM Stichting O.R.S. Lek en Linge**
   Het College heeft aan Lek & Linge, KWC en ElkWelzijn een incidenteel
   Subsidiebedrag beschikbaar gesteld voor het opzetten van een jongereninformatiepunt (JIP) op beide scholen.

3. **Incidentele subsidie NPO - Leesoffensief VMBO**
   Deze incidentele subsidie wordt verleend in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs en is bedoeld voor het project ‘Leesoffensief VMBO Voortgezet Onderwijs’. Uit landelijke cijfers blijft dat de leervertragingen veroorzaakt door corona rondom leesvaardigheid het grootst zijn onder vmbo-leerlingen.

4. **Incidentele subsidie Switch!+ kosten ICM**
   Het College heeft aan Lek & Linge, KWC en ElkWelzijn een incidenteel
   Subsidiebedrag beschikbaar gesteld voor het opzetten van een jongereninformatiepunt (JIP) op beide scholen.

5. **Subsidie NPO 't PAST- 'De Gouden Driehoek'**
   Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld aan Stichting Katholieke Onderwijsbelangen Rivierenland beschikbaar gesteld. Dit subsidiebedrag is bedoeld voor het project 'De Gouden Driehoek' en heeft als doelstelling. Het versterken van de 'gouden driehoek' ; thuis/school/ouders- leerling d.m.v concrete en planmatige samenwerking onder regie van ’t Past en is slechts eenmalig.

6. **Incidentele subsidie coronaregeling Stichting Cultuurfonds Culemborg**
   Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld aan Stichting Cultuurfonds en is bedoeld voor de regeling noodzakelijke coronasteun infrastructuur 2022

7. **Subsidie noodzakelijke investeringen Stichting Cultuurfonds Culemborg**
   Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld aan Stichting Cultuurfonds. Dit subsidiebedrag is bedoeld voor regeling ‘noodzakelijke investeringen 2022’

8. **Bijdrage voor het Regionaal Stimuleringsfonds**
   Regio Rivierenland is een samenwerkingsverband van acht Gelderse gemeenten waar ondernemers, overheden, onderwijs, onderzoek en ondernemende burgers samenwerken aan een bloeiende regio. Het Regionaal Stimuleringsfonds is bedoeld voor het aanjagen van innovaties en samenwerking in de regio. Het fonds draagt bij aan de ontwikkeling op één van de economische speerpuntsectoren en is eenmalig.

9. **Subsidie Project Versterkingsgelden Stichting ElkWelzijn**
   Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld voor uitvoering van tweetal activiteiten die zijn aangevraagd in het kader van de versterkingsmiddelen voor de lokale integrale aanpak van radicalisering en jihadisme.

10. **Incidentele subsidie verduurzaming Stichting Hub**

Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld. Hub Rivierenland spant zich in om de juiste businesscase voor de stichting te ontwikkelen, zodat de stichting vanaf eind 2023 in stabieler vaarwater komt.

11. **Subsidie achterstallige pensioenpremie Fransche Theater**
Dit subsidiebedrag is bedoeld voor betaling van de achterstallige pensioenpremies door Theater De Fransche School.

12. **Incidentele subsidie weerstandsvermogen Stichting Cultuurfonds**
Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld. Het Cultuurfonds Culemborg kent voor 2022 een drietal incidentele regelingen, waar je tot 1 november a.s nog een aanvraag voor kunt indienen:
    1. Weerstandsvermogen versterken
    2. Noodzakelijke investeringen
    3. Culturele activiteiten met een spin-off voor het realiseren van de Cultuurvisie

13. **Incidentele subsidie NPO HUB Rivierenland**
Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld In de periode van februari t/m mei 2022 konden leerlingen van ORS Lek en Linge en KWC Culemborg, alsmede ROC Rivor zich aanmelden voor diverse leuke projecten waar ze weer energie krijgen. Want na een wat sombere periode met lockdowns en beperkingen is er weer tijd voor DOEN! Leuke dingen met leuke mensen bedenken en/of uitvoeren en daarmee de batterij van inspiratie en motivatie opladen met nieuwe ervaringen

14. **Brede School /Talentprogramma primair SportFriends B.V.**
Zijn incidentele vergoedingen en vallen in het programma van het Onderwijs Achterstanden Beleid. Het Onderwijs Achterstanden Beleid is een aflopend project waarbij jaarlijks een samengesteld programma met kosten wordt opgesteld. De kosten van het talentprogramma vallen onder het programma van 2022 en hebben een incidenteel karakter.

15. **Brede School /Talentprogramma primair SportFriends B.V.**
Zijn incidentele vergoedingen en vallen in het programma van het Onderwijs Achterstanden Beleid. Het Onderwijs Achterstanden Beleid is een aflopend project waarbij jaarlijks een samengesteld programma met kosten wordt opgesteld. De kosten van het talentprogramma vallen onder het programma van 2022 en hebben een incidenteel karakter.

16. **Subsidie activiteiten met spin-off cultuurvisie Stichting Cultuurfonds Culemborg**
Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld. Het Cultuurfonds Culemborg kent voor 2022 een drietal incidentele regelingen, waar je tot 1 november a.s nog een aanvraag voor kunt indienen:
    1. Weerstandsvermogen versterken
    2. Noodzakelijke investeringen
    3. Culturele activiteiten met een spin-off voor het realiseren van de Cultuurvisie

17. **Investeringsplan meedoen naar vermogen Stichting ElkWelzijn**
De gemeente Culemborg besluit eenmalig extra subsidie te verlenen voor de uitvoeringsactiviteiten van Elk Welzijn. Met de bijdrage beoogt de gemeente een aantal activiteiten te kunnen faciliteren in het kader van ondersteuning van kwetsbare inwoners, die gebaat zijn bij extra begeleiding vanwege de moeilijke corona-periode waarin zij zich bevinden.

18. **Investeringsplan meedoen naar vermogen Stichting**
    Iedereen in Culemborg moet maatschappelijk en naar vermogen, mee kunnen doen. Juist in corona-tijd wil het college met een eenmalig, tweejarig durend investeringsprogramma (2021-2022) hier een impuls aan geven. Dit plan, genaamd “meedoen naar vermogen”.

19. **Incidentele subsidie Soccer starts Stichting Sport Academy**
    Het College heeft een eenmalige subsidie beschikbaar gesteld in het kader van het versterken van de sociale basis jeugd binnen de wijkaanpak Schoolhof. Hierbinnen streven we na dat alle kinderen veilig, gezond en kansrijk opgroeien.

20. **Subsidie Gelders Winterfonds provincie Gelderland**
    Van de provincie is een eenmalige subsidie ontvangen voor Het verstrekken van tegemoetkomingen aan maatschappelijke voorzieningen of het MKB als gevolg van de gestegen energiekosten

21. **COVID-19 1 november 2021 tot en met 31 januari Ministerie van VWS**
    Van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is er een subsidie ontvangen voor tegemoetkoming aan verhuurders van sportaccommodaties voor gederfde huurinkomsten

22. **Stationsomgeving provincie Gelderland**
    Culemborg heeft van de provincie een bedrag van € 50.000 gekregen ter dekking van de kosten van de coördinator verhuiscarrousel Pavijen.

23. **Subsidie meedoen met dementie ZonMW**
    Culemborg heeft een eenmalige subsidie ontvangen voor het programma versterking aanbod dagactiviteiten voor thuiswonenden mensen met dementie. Duur is maximaal 6 maanden.

24. **Detachering G. v.d. Water -Bijl 2022**
    Tijdelijk is een medewerker gedetacheerd aan een andere organisatie.

25. **Inhuur J.H. Beers directie BWB**
    Tijdelijk is een directeur van gemeente Culemborg gedetacheerd bij de Bedrijfsvoeringsorganisatie door een vertrekkende directeur.

26. **Regeling cultuureducatie kwaliteit Gelderland Stichting Cultuur Oost**
    We hebben middelen voor CMK 2021-2024 in het programma “cultuureducatie met kwaliteit” werken scholen en culturele instellingen in het hele land samen om kunst en cultuur een vast onderdeel van het lesprogramma te maken. Doordat leerlingen in aanraking komen met verschillende vormen zoals muziek, dans, beeldende kunt, theater, hiphop en erfgoed leren ze om hun creatieve en culturele vaardigheden te ontwikkelen en ook persoonlijk en in sociaal opzicht te groeien.

27. **A3 - klimaatadaptatie (algemene reserve)**
    Er is bij de programmabegroting een amendement aangenomen een incidenteel budget beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve voor klimaatadeptatie die in 2022 wordt ingezet.

28. **Duurzame weerbaarheid (algemene reserve)**
    Er is bij de programmabegroting een incidenteel budget beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve voor duurzame weerbaarheid die in 2022 wordt ingezet.

29. **Organisatiekosten verkeer en vervoer (algemene reserve)**

Er is bij de programmabegroting 2021 voor 2 jaar incidentele capaciteit mobiliteit beschikbaar gesteld vanuit de algemene reserve.

30. Onttrekking algemene reserve

Het inzetten van incidentele middelen vanuit de algemene reserve verlopen budgetneutraal in de exploitatie.

31. Energietransitie (BR Precariobelasting)

Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting. De werkelijk gemaakte kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve.

32. Groenbeleid en versterken biodiversiteit (BR Precariobelasting)

Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting. De werkelijk gemaakte kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve.

33. Investeren in de binnenstad (BR Precariobelasting)

Bij de begroting 2021 is een investeringsagenda waarbij eenmalige investeringen zijn vastgesteld die gedekt kunnen worden uit de bestemmingsreserve precariobelasting. De werkelijk gemaakte kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve.

34. Onttrekking BR Precariobelasting

Het inzetten van incidentele middelen vanuit de bestemmingsreserve precariobelasting verlopen budgetneutraal in de exploitatie.

35. Investering Fransche school (BR Fransche school)

Het pensioenfonds van de Fransche School heeft een aanslag met terugwerkende kracht opgelegd. Dit betreft een incidentele tegenvaller. Deze kan worden gedekt uit de bestemmingsreserve Fransche School.

36. Onttrekking BR Fransche school

Het inzetten van incidentele middelen vanuit een bestemmingsreserve verlopen budgetneutraal in de exploitatie.

37. Bovenformatief personeel (BR Reorganisatie)

Er is een bestemmingsreserve gevormd voor een aantal vaststellingsovereenkomsten. De werkelijke gemaakte kosten worden gedekt uit deze reserve.

38. Onttrekking BR Reorganisatie

Het inzetten van incidentele middelen vanuit een bestemmingsreserve verlopen budgetneutraal in de exploitatie

39. Diverse projecten grondexploitaties

Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. De mutatie met de balanspost voorraden, waarmee een saldo van € 0 gerealiseerd wordt, wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten. De mutaties grondexploitatie hebben dus geen invloed op het structureel begrotingssaldo.

40. Onttrekking BR Grondexploitatie

Het inzetten van incidentele middelen vanuit een bestemmingsreserve verlopen budgetneutraal in de exploitatie

41. **Project doorontwikkeling sociaal domein**
    Er is een project transformatie sociaal domein, de kosten van dit project zijn onderdeel van dit programma en zijn van een incidenteel karakter. Het transformatie programma heeft een vervolg in het jaar 2023.

42. **Onttrekking BR Sociaal domein**
    Het inzetten van incidentele middelen vanuit een bestemmingsreserve verlopen budgetneutraal in de exploitatie

Structureel resultaat

Om te bepalen of er in de jaarrekening sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de jaarrekening bevat. In artikel 28, onderdeel c, van het BBV is daarom geregeld, dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten ten minste een overzicht van de gerealiseerde incidentele baten en lasten per programma bevat.

Met het opnemen van alleen een (verplicht) cijfermatig overzicht van incidentele baten en lasten ontstaat nog niet automatisch het inzicht of er sprake is van een structureel jaarrekeningsaldo. Door het betrekken van de eindcijfers uit het overzicht van incidentele baten en lasten bij het jaarrekeningresultaat wordt inzicht gegeven in het jaarrekeningresultaat.

Bedragen x € 1.000	**2022**
Resultaat van baten en lasten	-51
Saldo toevoeging en onttrekking reserves	5.862
jaarrekeningresultaat 2022	5.811
Saldo van incidentele baten en lasten	797
Structureel jaarrekeningresultaat 2022	6.608

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en verbiedt organisaties met topfunctionarissen in de (semi)publieke sector beloningen en ontslagvergoedingen overeen te komen hoger dan de geldende WNT norm. De geldende WNT norm voor 2021 bedraagt € 209.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. Daarnaast is sprake van een openbaarmakingsverplichting voor alle topfunctionarissen en overige medewerkers die een bezoldiging genieten boven de geldende bezoldigingsnorm.

WNT-verantwoording 2022 Gemeente Culemborg

De WNT is van toepassing op gemeente Culemborg. Het voor de gemeente Culemborg toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2022 **bedragen x € 1**	**E.J. Kruijswijk Jansen**	**A.N. van Aarsen**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/09 – 31/12	01/01 – 31/07
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 37.400	€ 54.479
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 4.506	€ 9.522
Subtotaal	*€ 41.906*	*€ 64.001*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 72.197	€ 125.458
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 41.906	€ 64.001
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021		
bedragen x € 1	**G.J.F.M. Vlekke**	**A.N. van Aarsen**
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 30/11	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als	1,0	1,0

deeltijdfactor in fte)		
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 98.451	€ 86.774
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.677	€ 15.993
Subtotaal	*€ 117.128*	*€ 102.767*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ *191.249*	€ 209.000
Bezoldiging	*€ 117.128*	*€ 102.767*

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2022 **bedragen x € 1**	**M.Knaapen**		**S. Heerdink**	
Functiegegevens	Gemeentesecretaris		Griffier	
Kalenderjaar	**2022**	**2021**	**2022**	**2021**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 09/09	01/12 – 31/12	15/08 – 31/12	N.v.t.
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	9	1	5	N.v.t.
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	1.087	141	644,5	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199	€ 206	€ 199
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 229.800	€ 27.700	€ 143.000	N.v.t.
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 251.622		€132.767	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				

Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 135.875	€17.625	€ 77.340	N.v.t.
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 153.500		€ 77.340	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 153.500**		**€ 77.340**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen
Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder
Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800
Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is
Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Niet van toepassing in 2022 voor Gemeente Culemborg.

De SiSa verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-2-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A5B	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A5B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A5B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/06*
			1 060216 Gemeente Culemborg	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 54.500	€ 54.500	Nee
			Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/07*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/08*				
			1 *060216 Gemeente Culemborg*	0				
			2					
			3					
			4					
			5					
			6					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A5B/09*					
			Ja					
JenV	A9B	**Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, (gewelddadig) extremisme en terrorisme in 2021** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/01*	Naam hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/02*	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per hoofdcategorie (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: A9B/03*	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per hoofdcategorie. *Aard controle R* *Indicator: A9B/04*	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (t/m jaar T) per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/05*	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/nee) in (jaar T) per hoofdcategorie - bij Ja is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/06*
			1 060216 Gemeente Culemborg	Preventie-activiteiten gericht op specifieke kwetsbare doelgroepen;	Ja	€ 65.500	€ 65.500	Nee
			2 060216 Gemeente Culemborg	Deskundigheidsbevordering en voorlichting van personen en organisaties die betrokken zijn bij de preventie van radicalisering;	Ja	€ 12.650	€ 12.650	Nee
			Kopie gemeente(code) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/07*	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens projectplan per hoofdcategorie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/08*				
			1 *060216 Gemeente Culemborg*	0				
			2 *060216 Gemeente Culemborg*	0				
			3					
			4					
			5					
			6					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A9B/09*					
			Ja					
JenV	A12B	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A12B/02*	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12B/05*	
			Veiligheidsregio Gelderland Zuid	€ 41.251	Ja	€ 41.251	Ja	

FIN	**B2**	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/02*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/03*	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) *Aard controle R* *Indicator: B2/04*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	
			€ 0	49	49	€ 117.653	€ 117.653	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/08*			
			Ja	Ja	Nee			
			Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle D2* *Indicator: B2/09*	**Reeks 1** Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/12*		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/14*				
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/20*
			€ 14.440	€ 14.440	€ 20.808	€ 20.808	€ 11.220	€ 11.220
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) **Keuze normbedragen** *Aard controle n.v.t* *Indicator: B2/22*				
			€ 0	€ 0				
BZK	**C9**	**Specifieke uitkering woningbouwimpuls** **Tranche 1 t/m 3** Gemeenten	Projectnaamnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/01*	Aantal woningen waarvan bouw is gestart in (jaar T) komt overeen met fasering uit de projectaanvraag (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/02*	Aantal woningen cumulatief (t/m jaar T) **gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/03*	Realisatie maatregelen verloopt conform fasering projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/04*	Totale besteding (jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 1 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/05*	Bestedingen in (jaar T) komen overeen met aanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 08 verplicht Alleen van toepassing voor tranche 1 en 2 beschikkingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/06*
		1	2021-0000089897	Ja	0	Ja		
		2						
		3						
		4						
		5						
			Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/07*	Toelichting besteding (jaar T) volgens projectplan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/09*	Realisatie afwijkingen in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C9/10*	Cumulatieve realisatie afwijkingen in (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/11*	Cumulatieve opbrengsten uit grondverkopen en/of kostenverhaal tot en met (jaar T) conform projectaanvraag Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/12*
		1	2021-0000089897		€ 0			
		2						
		3						
		4						
		5						
			Kopie projectnaam/ nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/13*	Actualisatie financieel tekort project Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/14*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) Alleen van toepassing voor tranche 3 beschikkingen *Aard controle R* *Indicator: C9/15*	Prijzen woningen komen overeen met projectplan (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/16*	Percentage gebouwde betaalbare woningen ten opzichte van het totaal aantal gebouwde woningen (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/17*	Project afgerond (ja/nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/18*
		1	2021-0000089897			Ja	0	Nee
		2						
		3						
		4						
		5						
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C9/19*					

BZK	C32	**Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen** Gemeenten	Beschikkingsnummer /naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C32/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/03*	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee) *Aard controle D2* *Indicator: C32/04*	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C32/06*
		1	2-02192193 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		2	2-02192216 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		3	2-02336445 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		4	2-02365202 SUVIS21	€ 0	€ 0	Ja	nvt	Nee
		5	01031097 SUVIS21	€ 615.489	€ 615.489	Ja	nvt	Nee
BZK	C41B	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/01*	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41B/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/03*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41B/04*	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/05*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/06*
		1	030005 Provincie Gelderland	€ 0	€ 0	€ 0	0	0
			Kopie provinciecode *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/07*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/08*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41B/09*			
		1	030005 Provincie Gelderland	1.895	Nee			
BZK	C43	**Regeling reductie energiegebruik woningen** Gemeenten	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C43/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/03*	Aantal bereikte woningen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/04*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C43/06*
			RREW2020-00453743	€ 0	€ 0	0		Nee
BZK	C62	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslag enaffaire**	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2) *Aard controle R* *Indicator: C62/01*	Berekening bedrag uitvoeringskosten *Aard controle R* *Indicator: C62/02*	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*		
			26	€ 3.900	€ 1.827	Nee		
OCW	D8	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*		
			€ 391.242	€ 263.472	€ 960	€ 82.398		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/07*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/08*		
OCW	D14	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 827.610		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/05*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/06*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/07*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/08*		

SZW	G2	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*					
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*					
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*									
			€ 0	Nee									
SZW	G2A	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2020** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/01*	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/02*	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/03*	Besteding (jaar T-1) **IOAW** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/04*	Baten (jaar T-1) **IOAW** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/05*	Besteding (jaar T-1) **IOAZ** Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/06*					
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 6.778.163	€ 97.091	€ 468.057	€ 789	€ 81.439					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/07*	Baten (jaar T-1) **IOAZ** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/08*	Besteding (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/09*	Baten (jaar T-1) **Bbz 2004** levensonderhoud beginnende zelfstandigen Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/10*	Baten (jaar T-1) **WWIK** (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/11*	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/12*					
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 53.201	€ 8.426	€ 0	€ 407.886					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2A/13*	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2A/14*									
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0									
SZW	G3	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) *Aard controle R* *Indicator: G3/06*					
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*						
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee						
SZW	G3A	**Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2020** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/01*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/02*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/03*	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/04*	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/05*	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/06*						
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 0	€ 0	€ 13.876	€ 0	€ 0					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3A/07*	Besteding (jaar T-1) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam *Aard controle R* *Indicator: G3A/08*									
		1	060216 Gemeente Culemborg	€ 25.433									

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/11*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo *Aard controle D2* *Indicator: G4/12*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G4/13*			
			€ 0	€ 0	0			
			Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/14*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing 4 *Aard controle R* *Indicator: G4/16*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/18*	
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
SZW	G4A	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _Totalen 2020** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/01*	Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/02*	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/03*	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking *Aard controle R* *Indicator: G4A/04*	Baten (jaar T-1) levensonderhoud *Aard controle R* *Indicator: G4A/05*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing) *Aard controle R* *Indicator: G4A/06*
		1	060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 1.831.565	€ 24.788	€ 17.866	€ 0
		2	060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 605.489	€ 0	€ 5.955	€ 0
		3	060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 297.089	€ 0	€ 0	€ 0
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G4A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/07*	Hieronder verschijnt de keuze regeling (Tozo 1,2, en 3) conform de keuzes gemaakt bij G4B/02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4A/08*	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig) *Aard controle R* *Indicator: G4A/09*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/10*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: G4A/11*	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T-1) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020) *Aard controle R* *Indicator: G4A/12*
		1	060216 Gemeente Culemborg	Tozo1	€ 0	504	37	€ 5.211
		2	060216 Gemeente Culemborg	Tozo2	€ 0	156	8	€ 0
		3	060216 Gemeente Culemborg	Tozo3	€ 0	129	2	€ 0
SZW	G12	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/03*			
			€ 0	€ 0	26			

VWS	H4	**Regeling specifieke uitkering stimulering sport** Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/01*	Totale werkelijke berekende subsidie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/02*					
			€ 201.794	€ 186.088					
				Activiteiten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/03*	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H4/04*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **Onroerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/05*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **roerende zaken** *Aard controle R* *Indicator: H4/06*	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) **overige kosten** *Aard controle R* *Indicator: H4/07*	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H4/08*
			1	€ 186.088	€ 186.088	€ 133.765	€ 18.432	€ 33.891	Nvt
VWS	H8	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*	
			1 1036187	€ 85.142	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*					
			1 1036187	Nee					
VWS	H12	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*				
			€ 20.554	Ja	Ja				
VWS	H16	**Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden**	Betreft jaar *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/01*	Beschikkingsnummer / naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/02*	Totale besteding *Aard controle R* *Indicator: H16/03*				
			1 2020	n.v.t.	€ 0				
			2 2021	SPUKIJZ21204/SPUKIJZ21R2205	€ 232.990				
				Naam locatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H16/04*	Totale toezegging per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/05*	Besteding per locatie *Aard controle R* *Indicator: H16/06*	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H16/07*	Betreft jaar? *Aard controle R* *Indicator: H16/08*	
			1	Stichting Zwembad Culemborg	€ 126.821	€ 126.821	€ 0	2021	
			2	Stichting Zwembad Culemborg	€ 106.169	€ 106.169	€ 0	2021	
LNV	L5B	**Regiodeals 3e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/01*	Kenmerk/beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/02*	Betreft pijler Een pijler per regel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/03*	Besteding per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/04*	Cofinanciering per pijler (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/05*		
			1	030005 Provincie Gelderland	0	0	€ 0	€ 0	
				Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator L5B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/06*	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/07*	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/09*		
			1	*030005 Provincie Gelderland*	€ 0	€ 0			
				Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L5B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L5B/12*			
				€ 0	€ 0	Nee			

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakvelden incl. reservemutaties		Werkelijk 2021	Primitief begroot 2022	Begroot na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten						
0.1	Bestuur	1.685	1.963	2.590	2.622	-32
0.10	Mutaties reserves	1.835	30	251	21	230
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.796	905	4.116	0	4.116
0.2	Burgerzaken	890	808	867	865	2

0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	567	458	490	504	-14
0.4	Overhead	10.708	10.619	11.774	11.687	87
0.5	Treasury	334	263	263	281	-19
0.61	OZB woningen	215	321	363	328	35
0.62	OZB niet-woningen	143	118	127	132	-5
0.63	Parkeerbelasting	9	9	9	6	3
0.64	Belastingen overig	6	7	7	6	0
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	0	-2.200	-150	0	-150
0.8	Overige baten en lasten	-32	683	432	-39	471
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.026	2.117	2.097	2.102	-5
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.272	1.140	1.385	1.160	224
2.1	Verkeer en vervoer	4.505	3.776	4.374	3.890	484
2.2	Parkeren	286	300	447	416	31
2.3	Recreatieve havens	3	1	1	-3	4
2.5	Openbaar vervoer	6	8	8	6	2
3.1	Economische ontwikkeling	546	558	588	626	-38
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	390	238	238	161	78
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	6	21	21	0
3.4	Economische promotie	197	154	186	220	-35
4.1	Openbaar basisonderwijs	114	114	114	140	-26
4.2	Onderwijshuisvesting	2.505	2.292	2.478	2.143	335
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.723	1.395	1.503	2.436	-933
5.1	Sportbeleid en activering	493	522	552	560	-8
5.2	Sportaccommodaties	2.136	2.063	2.197	2.032	164
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	530	608	1.403	932	471
5.4	Musea	486	510	577	527	50
5.5	Cultureel erfgoed	1.015	814	1.127	1.026	100
5.6	Media	531	544	544	614	-69
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.154	3.076	3.842	3.487	355
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.957	3.005	4.478	6.926	-2.448
6.2	Wijkteams	2.194	1.888	1.961	1.983	-22
6.3	Inkomensregelingen	10.807	12.768	14.863	13.064	1.799
6.4	Begeleide participatie	3.209	3.078	3.078	3.053	25
6.5	Arbeidsparticipatie	1.661	966	1.003	1.019	-16

6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.683	1.484	1.496	2.401	-905
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.577	4.838	5.357	5.531	-174
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.420	4.972	5.254	5.575	-321
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	79	312	524	215	309
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.503	1.626	2.126	2.472	-346
7.1	Volksgezondheid	1.705	1.539	1.583	1.503	80
7.2	Riolering	2.102	2.126	2.157	2.215	-58
7.3	Afval	3.409	2.959	2.885	3.076	-191
7.4	Milieubeheer	461	493	1.319	570	750
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	42	40	40	40	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	1.285	271	724	517	207
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	2.526	3.562	5.434	610	4.824
8.3	Wonen en bouwen	2.001	2.140	2.471	2.441	30
Lasten		***88.712***	***82.287***	***101.573***	***92.120***	***9.453***

Taakvelden incl. reservemutaties		**Werkelijk 2021**	**Primitief begroot 2022**	**Begroot na wijziging 2022**	**Werkelijk 2022**	**Verschil 2022**
Baten						
0.1	Bestuur	1	0	0	102	102
0.10	Mutaties reserves	5.753	1.721	8.306	5.883	-2.423
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	3.085	0	-3.085
0.2	Burgerzaken	371	245	304	417	113
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	58	48	38	63	24
0.4	Overhead	421	359	359	503	145
0.5	Treasury	395	322	322	454	132
0.61	OZB woningen	4.368	4.476	4.476	4.369	-107
0.62	OZB niet-woningen	3.165	3.164	3.042	3.226	184
0.63	Parkeerbelasting	336	412	412	376	-36
0.64	Belastingen overig	2.105	131	108	127	19
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	50.786	49.047	56.689	58.833	2.144
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	154	57	42	137	95
2.1	Verkeer en vervoer	235	185	386	137	-249
2.2	Parkeren	124	97	97	121	24
2.3	Recreatieve havens	8	8	8	9	0

2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
3.1	Economische ontwikkeling	2	10	10	0	-10
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	238	238	0	-238
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	6	6	139	133
3.4	Economische promotie	82	40	40	59	19
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	261	260	260	270	10
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	719	37	37	1.133	1.097
5.1	Sportbeleid en activering	376	115	115	359	244
5.2	Sportaccommodaties	280	364	334	327	-8
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	79	82	82	99	17
5.6	Media	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	542	360	422	389	-33
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	192	187	187	3.372	3.185
6.2	Wijkteams	24	0	0	140	140
6.3	Inkomensregelingen	8.157	8.767	8.782	7.478	-1.304
6.4	Begeleide participatie	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	22	0	0	15	15
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	26	82	82	35	-47
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
7.1	Volksgezondheid	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	3.420	3.674	3.705	3.642	-63
7.3	Afval	3.867	3.399	3.337	3.467	130
7.4	Milieubeheer	14	0	470	190	-280
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	0	0	0	0	0
8.1	Ruimte en leefomgeving	25	0	0	0	0
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	1.585	3.598	4.998	619	-4.379
8.3	Wonen en bouwen	758	796	796	1.443	647
Baten		***88.712***	***82.287***	***101.573***	***97.931***	***-3.642***

Saldo taakvelden	**0**	**0**	**0**	**5.811**	**0**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Inleiding
Het bestaan van structureel begrotingsevenwicht is vast te stellen, als naast de incidentele baten en lasten, ook de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves in beeld zijn. Het BBV stelt de gemeenten verplicht (art. 19 BBV) hierin inzicht te verschaffen.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves
In onderstaand overzicht zijn de structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves opgenomen. Per saldo zijn de structurele onttrekkingen hoger dan de toevoegingen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de dekking van structurele kapitaallasten van investeringen met economisch nut, vanuit de daarvoor bestemde reserve kapitaallasten.

	Realisatie jaar 2022			Begroot 2022
Omschrijving reserve	Dotaties	Onttrekkingen	Saldo	Saldo
Reserve internationale samenwerking	0	-12.000	-12.000	-12.000
Reserve buurtbudgetten	21.130	21.130	0	-3.374
Reserve Kapitaallasten	0	751.290	-751.290	-759.520
Totaal structurele mutaties	21.130	760.420	-763.290	-774.894

De totale structurele onttrekking aan de verschillende reserves is fors lager dan de raming in de begroting. Dat heeft te maken met de lagere werkelijke lasten. De onttrekking aan de reserve Groot onderhoud wegen is gebaseerd op de werkelijke kosten die voor groot onderhoud zijn gemaakt. Dat geldt ook voor de onttrekking aan de reserve kapitaallasten (afschrijvingen), maar die loopt in de pas met de bijgestelde begroting.

Bijlagen

Afkortingen

	Afkorting	Omschrijving
A	ACM	Autoriteit Consument en Markt
	ANBO	Algemene Nederlandse Bond voor Ouderen
	APV	Algemeen Plaatselijke Verordening
	AVRI	Afvalverwijdering Rivierenland
	Awb	Algemene wet bestuursrecht
	AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B	BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
	BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
	BBZ	Besluit Bijstandsverlening voor Zelfstandigen
	BIE	Bouwgrond In Exploitatie
	BIG	Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten
	BGL	Binnengemeentelijke Levering van Persoonsgegevens
	BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
	BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
	BRP	Basis Registratie Personen
	BSC	Brede School Culemborg
	BSCW	Brede School Culemborg West
	BSR	Belasting Samenwerking Rivierenland
	BUIG	Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorzieningen aan gemeenten
	BV	Besloten Vennootschap
	BWB	Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe
	BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
C	CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
	COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere overheden
	CPH	Culemborgs Participatie Huis
	CV	Commanditaire Vennootschap
F	FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
	FTE	Fulltime-equivalent
G	GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
	GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
	GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
	GO	Georganiseerd Overleg
	GR	Gemeenschappelijke Regeling
	GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
	GVVP	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan
	GWS	
H	HAP	Huisartsen post
	HHT	Huishoudelijke Hulp Toelage
I	IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
	i-NUP	Informatievoorziening-Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening

	IOAW	Wet inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers
	IOAZ	Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Zelfstandigen
	IOP	Informatie Ontwikkelingsplan
	ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
J	JCF	Jeugdcultuurfonds
K	KCB	Kring Culemborgse bedrijven
	KEC	Kunsteducatie Culemborg
	KSB	Klein Steden Beleid
	KWC	Koningin Wilhelmina College
L	LEA	Lokale Educatieve Agenda
	LTA	Landelijk Transitiearrangement
	LVB	Lichte Verstandelijke Beperking
M	M&O	Wet Markt en Overheid
N	NAZ	Nieuwstad aan Zet
	NCW	Netto Contante Waarde
	NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
	NME	Natuur en Milieu Educatie
	NWB	Nederlandse Waterschapsbank
	NOW	Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid
O	ODR	Omgevingsdienst Rivierenland
	OZB	Onroerende zaakbelastingen
P	PEV	Provinciale Economische Verkenning
	PGB	Persoonsgebondenbudget
	PO	Primair Onderwijs
	PPS	Publiek Private Samenwerking
	PRET	Platform Recreatie en Toerisme
	PWE	Provinciale Werkgelegenheidsenquête
	PUN	Wet Paspoortuitvoeringsregeling
R	RAR	Regionaal Archief Rivierenland
	RAV	Regionale Ambulance Voorziening
	RBT	Regionaal Bureau voor Toerisme
	ROC	Regionaal Opleidingscentrum
	RWS	Rijkswaterstaat
	RMT	Regionale Mobiliteit Teams
S	SAP	Samen Achter de Poort
	SEV	Sociaal Economische Visie
	SKPC	Stichting Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk Culemborg
	STMR	Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk werk Rivierenland

	SVB	Sociale Verzekeringsbank
	SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
	SISA	Single information, Single audit
	SPUK	Specifieke uitkering
T	TONK	Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten
	TOZO	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
U	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
	UBR	Uitvoeringsorganisatie Breedbandnetwerk Rivierenland
V	VO	Voortgezet Onderwijs
	VOC	Vereniging Ondernemers Culemborg
	VPB	Vennootschapsbelasting
	VVE	Vereniging voor Eigenaren
	VTA	Visual Tree Assessment
W	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
	WNT	Werk normering bezoldiging topfunctionarissen
	WOR	Wet op ondernemingsraden
	WOZ	Waardering onroerende zaken
	WSRL	Waterschap Rivierenland
	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
	Wtcg	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
Z	ZAT	Zorg- en Adviesteam